

1. MAJA NA DEBENEC

TREBNJE — Kot kaže, postaja Debenec vse bolj priljubljeno zbirališče delavcev za praznik dela 1. maja. Občinski svet ZSS Trebnje, ki organizira proslavo na Debenec, je za slavnostnega govornika pridobil sekretarja republiškega sveta Zveze sindikatov Franca Hribarja. Na Debenec, kjer bo očitno osrednja prvomajska proslava na Dolenjskem, bo tudi tekmovalje lojalnost, kulturni program, podelili pa bodo tudi srebrne znake sindikatov.

SEMIČ: ODKRITJE OBELEŽJA

SEMIČ — Na predvečer 1. maja bo v Mladici pri Semiču pri cerkvi sv. Mihaela odkritje spominskega obeležja Lojzeta Benčiča, prvi žrtvi naprednega delavskega gibanja proti tedanjemu režimu v teh krajih. Benčič je namreč izgubil življenje na predvečer 1. maja pred 50 leti ob streljanju z moznarjem. Odkritje obeležja bo v sredo, 30. aprila, ob 20. uri, v kulturnem programu pa bo poleg domačinov sodeloval tudi šentjernejski oktet. Če bo slabo vreme, bo proslava v Kulturnem domu Jožeta Miheliča.

ČRNOMALJSKI MLADINCI PROTI AGRESIJI

ČRNOMELJ — Potem ko so pretekli terek črnomaljski mladinci slišali radijska poročila o napadu ZDA na Libijo, so se odločili, da pripravijo mirovni pohod po mestu. Okrog 400 srednješolcem in učencem višjih razredov osnovne šole so se v protestu pridružili še drugi občani. Z zborovanja so poslali protestno pismo tudi ameriški ambasadi v Beogradu, tako v pismu kot na okrog 100 parolah pa so bile zapisane njihove parole: Hočemo mir!, Smo proti vsakemu, ki povzroči agresijo!, Nočemo 3. svetovne vojne...

ZA PRAZNIK K POBRATENIM

KOČEVJE, DOLINA — V občini Dolina pri Trstu, ki je pobratena z občino Kočevje, vsako leto prvo soboto v maju praznujejo majnico oz. majlino. To je že star ljudski običaj, ko fantje ponoči posekajo (ukradejo) češnje, nanjo privežejo pomaranče, in začne se splošno veselje, ki traja do torka. V Dolini imajo vsako leto že pred tem razstavo vin domačih pridelovalcev, med majlino pa podelijo najboljšim pridelovalcem vin nagrade in priznanja. Seveda bo na to soboto obiskala pobrateno Dolino tudi uradna delegacija kočevske občine, ki bo to priložnost izkoristila tudi za razgovore o nadaljnjem sodelovanju.

Čestitamo za dan OF in 1. maj!

Temeljno izročilo OF

27. aprila pred 45 leti je pravzaprav nujna rodila Osvobodilno fronto slovenskega naroda, nujna narodnega preživetja, obstoja, svobode, enakopravnosti, socialnih sprememb. Ta nujna je široke slovenske ljudske množice ne glede na svetovni nazor, na tradicijo in na ožjo politično opredelitev v prejšnjih časih združila v boj proti tujim in domačim svoraznikom, v boj, ki bi mu stežka našli enakega. Vseskozi je bila prisotno ljudska in demokratična, bila je stalna akcija. Svojih nalog, ki so izhajale iz interesov slovenskega naroda, se je lotevala zelo konkretno, praktično, delovala je na terenu, odprto, človeško. Vse to je budilo občutek, da je vsak njen član pomemben člen v tem mogočnem gibanju. Danes so razmere seveda povsem drugačne kot tista vojna leta, a nekaj osvobodilno-frontovskega duha in človeških vrednot ni bilo zelo dobro imeti za spopad z našimi sedanjimi številnimi in velikimi problemi in protislovji. Na teh izkušnjah, na tem izročilu naj bi Socialistična zveza še bolj razvijala metode dela, da bi jo ljudje čutili kot svojo, kot koristno, kot prostor, v katerem se lahko pogovarjajo in soočajo odkrito v prepričanju, da od tega tudi kaj bo, tako za njihovo kot za skupno dobro. SZDL bi morala še bolj zajemati ustvarjalnost ljudi različnih pogledov v naša skupna samoupravna socialistična jadra.

Z. LINDIČ—DRAGAS

Jubilejno tekmovanje kovinarjev

Na njem se je pomerilo 79 tekmovalcev iz črnomaljske občine

ČRNOMELJ — Pretekli teden se je v petih črnomaljskih delovnih organizacijah pomerilo na proizvodnem delovnem tekmovanju

KVALITETNO IN HITRO DELO — Med kovinarji, ki so zvesti tekmovanju v črnomaljski občini, je tudi Martin Šprajcar (na fotografiji) iz semiške Iskre, ki je letos osmič tekmoval, šestič zapored pa je med brusilci zasedel tudi 1. mesto. (Foto: M. Bezek)

79 kovinarjev iz 7 organizacij. Vsi so pokazali veliko znanja, prvi trije, ki so se na letos že 10. občinskem tekmovanju najbolj odrezali, pa se bodo prihodnji mesec pomerili še na regijskem.

Kovinarji so tekmovali v 13 poklicih, najboljši pa so bili: strugarji: J. Rožič, J. Zorec, D. Husič (vsi Iskra); brusilci: M. Šprajcar (Iskra), L. Perla, D. Veselič (oba Belt); orodjarji: A. Verderber (Unior), B. Plavec (Iskra); rezkalci: B. Jurman (Iskra), V. Mušič (Belt), R. Plut (Iskra); ključavnice: J. Jurajevič (Kovinar), D. Gajič (Belt), Ž. Satošek (Kovinar); varilci TIG: A. Jakša st., J. Muren, A. Jakša ml. (vsi Iskra); varilci CO₂: J. Jakše (Belt), A. Kobetič (Gorenje), N. Plut-Strucelj (Kovinar); varilci REO: Z. Žugelj, J. Vrenčič, A. Klepec (vsi Iskra); avtomehaniki — Otto: S. Miketič, A. Plut (oba Integral), R. Jakša (Iskra); avtomehaniki-Diesel: S. Cvejič, M. Matotek (oba Integral); elektriki: D. Grahek, P. Pavšič (oba Belt); livarji: S. Kapele, B. Čemas, M. Tkalac (vsi Belt).

Energija iz zemlje — za jutri

Na izkoriščanju termalne vode sloni razvoj razstlinjaka in toplic — V Posavju še možnosti za turizem in kmetijstvo — Tudi ogreta Sava iz JE Krško

BREŽICE — Termalna voda iz zemeljskih globlin je že tretje desetletje pomemben energetski vir za zdravilišče in za Agrario, ki z njo ogreva rastlinjake.

Zadnje vrtino je skupina delavcev Geološkega zavoda iz Ljubljane zapustila pred tednom dni, potem ko

je na 700 metrih globine odkrila 62°C tople vir termalne vode. Po oceni je priteklo iz njega 30 do 40 litrov na sekundo. Vrtina je na levem bregu Save in je 650 m oddaljena od najbližje vrtine v Toplicah. Vrtalci so se medtem že preselili v Kostanjevico, kjer se prav tako nadejajo novih termalnih virov. V krško-brežiški kadunji zajemajo za zdaj 241 litrov tople vode na sekundo (od 15 do 64°C) s toplotno

● Razen geotermalne vode bosta upoštevali tudi možnosti za do zdaj neizkoriščeno energijo iz reke Save, ki priteka ogreta iz jedrske centrale v Krškem. Na sekundo je odteče 20 kubičnih metrov. Pozimi doseže temperaturo 20, poleti pa 26 stopinj Celzija. To toploto bodo s pridom izkoristili v kmetijstvu za namakalne programe.

vrednostjo 25,9 megawatov. Dosedanje raziskave obetajo še 250 litrov termalne vode z vrednostjo 15 do 20 toplotnih megawatov.

Tudi vnaprej si bodo to energijo

SPOROČILO BRALCEM

Naslednja, 19. številka Dolenjskega lista bo zaradi prvomajskih praznikov izšla 8. maja. UREDNIŠTVO

V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo nestalno vreme z občasnimi manjšimi padavinami.

Sindikrat ne sme le »gasiti«

V preteklem štiriletnem obdobju je bilo na Dolenjskem precej prekinitev dela in izsiljenih sestankov — S ponedeljkeve seje medobčinskega sveta ZSS

NOVO MESTO — Minulo štiriletno obdobje je bilo vse prej kot lahko tudi za dolenske sindikalne delavce. Zaradi padanja realnih osebnih dohodkov, socialne in materialne ogroženosti delavcev je prihajalo tudi do prekinitev dela, izsiljenih sestankov in izražanja nezadovoljstva. Kljub temu so na programsko volilni seji medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko 21. aprila ugodno ocenili svoje delo v preteklem obdobju.

Seveda bi se dalo marsikaj razrešiti še bolje, če bi bili vzpostavljeni pravi stiki med osnovnimi organizacijami sindikata in kolektivi. Tako pa se dogaja, da se sindikat pojavi šele potem, ko spor izbruhne, namesto da bi bil pobudnik za razreševanje. Da je tako, kaže tudi praksa. V Strežniku v Dobruški vasi ali v Tonosi v Adlešičih, kjer je nazadnje prišlo do prekinitve dela, tega stika ni bilo, bil pa je, recimo, v GG v Straži, kjer je sindikat pravi čas reagiral.

Medobčinski svet je veliko svojega dela posvetil tudi izboljševanju, zlasti pa reševanju problemov IMV, IGK v Račjem selu in drugim. Tudi družbenim dejavnostim, zlasti Dolenjskemu zdravstvenemu centru, je bila posvečena marsikatera razprava. Vendar pa v Centru vse te razprave niso naletele tu-

di na dejavnike, ki bi bili pripravljeni in sposobni kaj spremeniti. Na Dolenjskem imamo veliko problemov tudi z dejavnostmi oziroma ustanovami skupnega pomena, saj se zanje le stežka najdejo prepotrebna sredstva. To seveda velja tako za zdravstvo kot za

● Na seji so delegati medobčinskega sveta, ki se je sestel v novi in stari sestavi, podaljšali mandat dosedanjemu predsedniku medobčinskega sveta Jožetu Mozetiču in sprejeli program dela za naprej.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine itd.

Problemov, ki so jih našli na seji medobčinskega sveta, s tem še ni konec. Najhujši v zadnjem času je ta,

POVSOD LEP SPREJEM — Štáfeto mladosti so minulo sredo nosili novomeški mladinci potem, ko so jo v Zburah sprejeli od mladincev trebanjske občine. Potovala je skozi Šmarjeto in Otočec v vojašnico Milana Majna na osrednjo slovesnost v novomeško športno dvorano. Tja jo je ob spremstvu številnih lokalnih štáfet iz delovnih organizacij prinesla delavka Laboda in predsednica Centra klubov OZN Milena Furlan (na sliki). Program ob sprejemu so pripravile novomeške glasbene skupine in Pankrti, mali zborček glasbene šole, srednješolci in vojaki. Po govoru predsednika OK ZSMS Jožeta Derganca je štáfeto na pot čez Gorjanec odnesel Srečko Šušteršič, predsednik OO ZSMS Iskra Hipot Šentjernej. O prisrčnih sprejemih štáfete poročajo tudi iz drugih dolenskih občinskih središč. (Foto: J. Pavlin)

dobili kmetijci in zdravilišče. Projektna skupina za geotermalne vode pri programskem svetu za Krško polje je te dni napovedala, da se bosta dve podskupini lutili programa izkoriščanja zemeljske toplotne energije, prva za kmetijske in druga za turistične in zdravstvene namene. J. TEPPEY

VARNO MIMO ZASED — Kurirčkovo pošto, to tradicionalno manifestacijo pionirjev, ki na avtentičen način ohranja in neguje tradicije NOB in usposablja pionirje za splošni ljudski odpor, so te dni nosili dolenski pionirji. Na vseh javkah, kjer so si pošto predajali, so pionirji skupaj z borci, rezervnimi vojaškimi starešinami, predstavniki društveno političnih organizacij in krajanji pripravili proslave in mitinge. Ponekod so vojaki JLA skupaj s člani ZRVS pripravili mladim nosilec pošte prave male zasede, ki pa so se jim pionirji varno izognili. Na sliki: tako slovesno so se na sprejem pošte pripravili tudi pionirji podružnične šole Birčana vas. Nosilce pošte iz OS Vavta vas so pričakali pri spomeniku sredi vasi potem, ko so uspešno izvedli obrambni dan. Zbranim je govoril borec Štefan Pečaver, po kulturnem programu pa so vsi pošto pospremili do spomenika v Gor. Lazih, kjer so jo predali pionirjem črnomaljske občine. (Foto: J. Pavlin)

V Krmelju za Memorial Franca Leskoška — Luke

Tokrat tudi rezkalci in električarji

KRŠKO — 17. maja bo v krmeljski Metalni posavsko tekmovanje kovinarjev kot izbor najboljšega moštva za republiški Memorial Franca Leskoška — Luke, ki bo letos na Prevaljah.

Na sestanku organizacijskega odbora 16. aprila v Krškem so pregledali prispele prijave. Ugotovili so razveseljivo dejstvo, da bo sodelovalo kar 11 poklicev, med katerimi je 9 tako imenovanih klasičnih, eden se je doslej sicer že prijavi na republiškem tekmovanju, medtem ko, denimo, tekmovalje obratnih električarjev pomeni novost celo v republiškem merilu. V Posavju bodo v Krmelju prvi merili znanje in spretnost rezkalci. V celoti so doslej prejeli 142 prijav tekmovalcev, čeprav je rok za prijavo potekel šele v ponedeljek. Žal verjetno tudi ne bo odličnih rezkalcev iz Remontnega zavoda Bregana, ker bodo na dan tekmovanja prejeli priznanje JLA. A. Ž.

V PETEK PODELITEV 11 PRIZNANJ OF

KRŠKO — Jutri, 25. aprila, ob 17. uri bodo v mali dvorani Delavskega kulturnega doma Edvarda Kardelja v Krškem na slavnostni seji vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij ob 27. aprilu, dnevu OF, podelili 11 priznanj OF s srebrnim znakom za leto 1986. Prejeli jih bodo: Gasilsko društvo Podbočje, Vinko Gomišek in Janez Levičar z Gore, Zdenka Žičkar iz Veliškega Podloga, Henrik Kljun iz Senuš, Rudi Zupančič z Zdol, Franc Vakselj iz Leskovca, Niko Keše z Rake, Janez Volčanjšek iz Dolenje vasi, Jože Škoberne s Senovega in Majda Biazčević iz Krškega.

SLOVESNOST OB PRAZNIKU

ČRNOMELJ — V torek, 29. aprila, bo v Kulturnem domu v Črnopolju osrednja proslava ob dnevu OF in prazniku dela. V bogatem kulturnem programu se bodo predstavili pevski zbor iz Semiča, semiški recitatorji, folklorna skupina osnovne šole Semič, harmonikarji glasbene šole, tamburaški folklorne skupine Zeleni Jurij, slavnostni govornik pa bo predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Bojan Vipavec. Podelili bodo priznanja OF, ki jih bodo prejeli Janez Hotujev, Milan Krajnc, Jure Damjanovič, Rihard Šoper, Slavko Malešič in Vera Marušič. Srebrne znake sindikata, ki jih bodo prav tako podelili na slovesnosti, pa bodo prejeli Alojz Puhar (GG Črmošnjice), Angelca Štukelj (OŠ Črnopolje), Ivan Hrustek (Uprava skupščine občine), Marko Banovec (Iskra), Kazimir Čemas (Rudnik), Anton Muc (Zdravstveni dom Črnopolje), OO ZSS IMV Črnopolje.

BERITE DANES!

na 3. strani:

● Na Kočevskem še dovolj zemlje

na 4. strani:

● Niso izgubili kritične osti

na 5. strani:

● Zaupanje je močan kapital

na 8. strani:

● Spomenik razburja, čeprav ga še ni

na 17. strani:

● Obleka naredi ... športnika

na 18. strani:

● Tragičen pretep po koncertu

na 24. strani:

● Iz deroče Krke rešili otroka

na 25. do 32. strani:

● Priloga

Denar so donosno obračali

Zbor LB—Temeljne posavske banke Krško terja tudi avtentično tolmačenje 223. člena zakona o kreditnem in bančnem sistemu — Dejan Avsec še direktor

KRŠKO — Potencial ljubljanske banke — Temeljne posavske banke Krško strmo raste, vendar samo nominalno. To so ugotovili na 1. seji zboru LB-TPB 15. aprila v Krškem, ko so ocenjevali poročilo o poslovanju banke v letu 1985.

Bilancična vsota LB-TPB Krško je znašala ob koncu lanskega leta

sredstev, ki so se povečala nominalno in realno.

Največji poudarek v naložbeni politiki je banka dajala na kreditiranje tekočega poslovanja. Za nemoten potek družbene reprodukcije in reševanje likvidnostnih težav organizacij združenega dela je banka odobravalala tudi medmesečna posojila, ki so jih posojiljemalci vrnilo

Na 1. seji zboru 5. slika LB — Temeljne posavske banke Krško so za predsednika zboru za obdobje do leta 1988 izvolili Eda Komočarja (Labod — toz Libna Krško), za podpredsednika zboru Stanka Cerjaka (Agraria — TOK Kooperacija Brežice), za predsednika izvršilnega odbora Braneta Ogorevca (Lisca — DSSS Sevnica) in za podpredsednico Erno Fabjačič (Kovinarska — DSSS Krško). Za individualnega poslovnega organa LB-TPB za naslednje štiritletno mandatno obdobje je zbor soglasno imenoval dosedanjega direktorja, magistristra ekonomskih znanosti Dejana Avsca.

ob koncu meseca, in okvirne kredite po načelu tekočega računa. Delegati so pohvalili delo delovne skupnosti

LB-TPB, ki je skrbela, da je banka presežke sredstev čim bolj donosno obračala, zato je bila banka lani dinarsko izredno dobro in devizno zadovoljivo likvidna.

Delavci LB—Temeljne posavske banke si na moč prizadevajo, da bi ohranili status banke, pri čemer računajo tudi v prihodnje na pomoč članstva; predvsem pa pričakujejo, da bo zakonodajalec končno dal avtentično tolmačenje 223. člena zakona o kreditnem in bančnem sistemu, ki govori o cenzusu banke. Banke še danes ne vedo, kako bo Narodna banka Jugoslavije določila cenzus in kakšna sredstva zajema, kjer temu da so že večkrat, tudi LB-TPB, iskale odgovor na to vprašanje. Zavzemajo se, naj prevlada ekonomsko mišljenje.

P. PERC

ŠTIRJE BRONASTI

KOČEVJE — Na svečani seji KK SZDL Kočevje—mesto III v počastitev dneva OF bodo podelili letošnja bronasta priznanja OF, ki jih bodo prejeli Roman Pečnik, predsednik uspešne OO ZSM Trata, Cveto Križ (za delo na kulturnem področju), Djordje Stjepić (za delo na družbenopolitičnem področju) in kočevska podružnica Slovenske izseljenke matice (za zblíževanje z izseljenci).

DELEGACIJA KP AVSTRIJE NA OBISKU — V petek so bili gostje OK ZKS Novo mesto člani avstrijske delegacije KP. Delegacija, ki sta jo vodila Arnulf Rajmund in Wolfgang Burger, si je dopoldan ogledala proizvodnjo v tovarni Krka in se z odgovornimi pogovarjala o uspehih te delovne organizacije, zate pa je obiskala Kostanjevico, Dolenjski muzej in Jakčev dom, v Kočevskih Poljanah pa se je poklonila padlim koroškim partizanom. (Foto: J. Pavlin)

Gostejša sita v banki

Nova posojila pretežno le za izvoznike

NOVO MESTO — Dobrih 1,2 milijarde dinarjev lastnih sredstev bo predvidoma letos na voljo v Temeljni dolenski banki za nove naložbe in okrog 4 milijarde dinarjev tujih kreditov. Do njih pa ne bo tako lahko priti.

Na nedavnem zboru LB-Temeljne dolenske banke so ob sprejetju letošnjega finančnega plana določili tudi smeri naložbene politike za invest

cije in tekoče kreditiranje članic banke. Za dolgoročno investicijsko kreditiranje načrtujejo v letu 1986 1,218 milijarde dinarjev. Poleg tega zneska, ki bo razdeljen izključno tistim delovnim organizacijam, ki jim dogovor zagotavlja prednost pri naložbah — predvsem za proizvodnjo, ki povečuje obseg in ekonomsko učinkovitost izvoza blaga in storitev na konvertibilno tržišče — bodo v dolgoročne naložbe usmerjena še znatna tuja sredstva. Planirajo skoro 4 milijarde dinarjev tujih posojil.

Pri naložbah v tekoče poslovanje načrtujejo v banki dodatna sredstva 4 milijarde dinarjev, kar predstavlja 39-odstotno povečanje od leta 1985. Tovrstne kredite bo banka usmerjala za tekoče poslovanje članic pri povečanju vseh vrst izvoza blaga in storitev, za povečanje proizvodnje ter odkup in brez izjem uradničevala ukraje Narodne banke. Še večji poudarek kot doslej bo na namenski porabi bančnih posojil.

R. B.

Glede obrti veliko sklepov, a nič sprememb

S skupščine Obrtnega združenja Novo mesto

NOVO MESTO — Delegati Obrtnega združenja Novo mesto so 22. aprila na skupščini ocenili za uspešno lanskoletno delo in sklenili, da v prizadevanjih za možnost zasebne dimnikarske obrti ne bodo odnehali.

Predsednik Ivan Kranjc je v poročilu poudaril, da je bilo lani zelo veliko »sejanja«, kamor so vabili predstavnike združenja, med drugim je bila tudi problemska konferenca SZDL. Sprejetih je bilo veliko sklepov, a pri tem je ostalo. Združenje je dvakrat dalo pobudo za spremembo občinskega odloka, ki določa, da lahko dimnikarsko obrt opravlja le pooblaščen organizacija združenega dela. Ker se občani pritožujejo nad dimnikarskimi storitvami (navadno jih ni), bi radi omogočili interesom dimnikarjem, da bi opravljali zasebno dimnikarsko obrt. V teh prizadevanjih združenje tudi v letošnjem letu ne bo odnehalo.

Velika pridobitev za zasebne obrtnike je organizirana pravna služba. Odvetnika, ki se je pripravil baviti s tem, so dobili v Ljubljani, ker pri domačih ni bilo zanimanja, vendar so obrtniki z uslugami in nasveti, ki jih dobe brezplačno kar po telefonu, zelo zadovoljni.

Nadejajo se tudi hitrejšega uresničevanja že sprejetih sklepov glede razvoja obrti, ker je v novem izvršnem svetu eden od članov določen za to področje dela. Združenju pa doslej ni uspelo pri ustanovitvi že večkrat planiranega knjigovodskega servisa, vendar bodo tudi s temi prizadevanji nadaljevali. V letošnjem letu nameravajo predvsem dokončati obnovno prostoro na Glavnem trgu, poudarili pa so tudi še večjo pozornost že upokojenim obrtnikom.

R. B.

LOGOPED TUDI V TREBNJEM

TREBNJE — Zaradi velike potrebe — od 1219 pregledanih šolskih otrok v občini Trebnje jih je kar četrtina imela govorne motnje — bodo v kratkem zaposlili logopeda. Zaposlitev bodo financirale skupnost otroškega varstva, izobraževalna skupnost in zdravstvena skupnost občine Trebnje, in sicer bo dala vsaka po eno tretjino.

LETOS JUBILEJ STAVKE

TREBNJE — Letos bo poteklo 50 let, odkar je bila v nekdanji usnjarni v Mokronogu velika stavka. Občinski svet ZSS Trebnje namerava ob jubileju stavke organizirati proslavo, na kateri naj bi v spomin na ta dogodek odkrili spominsko ploščo. Izdali naj bi tudi knjižico, v kateri bi bili zgodovinsko obdelani dogodki izpred 50 let.

DVE DELOVNI AKCIJI

KOČEVJE — Mladinska delovna brigada »Kočeviski zbor« bo letos sodelovala na zvezni delovni akciji »Deliblatki pesek« v Vojvodini, in sicer od 8. junija do 5. julija. Brigada bo štela 50 brigadirjev in brigadirki. Na lokalno mladinsko delovno akcijo v pokratni krajevni skupnosti Prokuplje, ki bo v juliju (natančni datum še ni znan), pa bo odpotovalo 10 brigadirjev.

KMALU GRADNJA DOMA POČITKA

ČRNOBELJ — Konec aprila ali v začetku maja bo končan investicijski program in tudi projekti črnomaljske enote metliškega Doma počitka. Za črnomaljski dom starejših, ki naj bi ga začeli graditi na Čardaku najpozneje junija, bo 360 milijonov po planu za leto 1986 zagotovil sklad za domsko gradnjo skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja, ostala sredstva, torej 101,5 milijona dinarjev, pa bo prispevala črnomaljska občina. Dom naj bi bil končan prihodnje leto, v njem pa bo 181 ležišč.

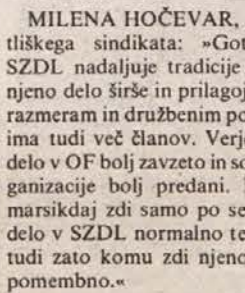
Naša anketa

Duh OF vendar še živ

27. aprila 1941 je bila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je zadržala široke množice v borbi za svobodo, v borbi proti tujemu okupatorju in proti domačim sovražnikom. OF je bila za obstoj, svobodo slovenskega naroda in za novo ureditev izredno pomembna organizacija. Kako je danes z nje-nimi tradicijami? Ali duh OF še živi, ali je organizacija, ki jo je kar dostojno nasledila SZDL, le nekoliko preveč pozabljen z vsemi vrednotami vred? Iz odgovorov v naši današnji anketi več ali manj veje prepičanje o tem, da je duh OF vendar še živ, da pa ga bo treba še bolj oživiti, oživiti takratno tovarištvo, delavnost, poštenje, sodelovanje, pripravljenost opraviti dobljene naloge, ipd. Kriza, v kateri smo, kar kliče po temeljitejšem oživiljanju vseh teh vrednot, tokrat v boju za odpravo krize, za skupni napredek.

LOJZE RATAJC, podsekretar v republiškem izvršnem svetu, iz Trebnja: »Izročila OF postajajo v zadnjem času vse večja spodbuda SZDL, ki mora prisluhniti različnim interesom ljudi in jih povezati v boju za skupni napredek. Tako kot OF mora tudi SZDL črpati moč za to iz najbolj širokih množic. Tako naj bi bilo zlasti sedaj, ko se soočamo z najhujšo krizo po vojni. Za SZDL mora biti dragocen vsak svobodno misleči človek, ki mu je kaj mar za samoupravljanje. Vsi pa se moramo zavzemati za višjo kulturno raven v življenju nasplo in tudi v politiki. V tem pogledu se lahko še veliko naučimo od OF.«

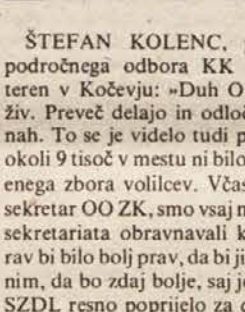
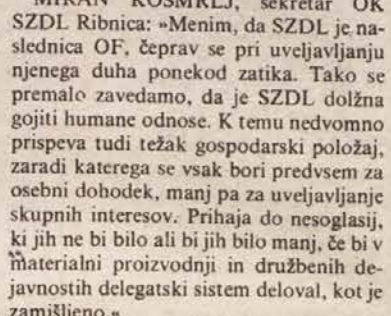
MILENA HOČEVAR, sekretarka metliškega sindikata: »Gotovo današnja SZDL nadaljuje tradicije OF, seveda je njeno delo širše in prilagojeno današnjim razmeram in družbenim potrebam. SZDL ima tudi več članov. Verjetno pa je bilo delo v OF bolj zavzeto in so bili člani te organizacije bolj predani. Danes se nam marsikdaj zdi samo po sebi umevno, da delo v SZDL normalno teče in se morča tudi zato komu zdi njeno delo premalo pomembno.«

MIRAN KOŠMRLJ, sekretar OK SZDL Ribnica: »Menim, da SZDL je naslednica OF, čeprav se pri uveljavljanju njenega duha ponekod zatika. Tako se premalo vedemo, da je SZDL dolžna gojiti humane odnose. K temu nedvomno prispeva tudi težak gospodarski položaj, zaradi katerega se vsak bori predvsem za osebni dohodek, manj pa za uveljavljanje skupnih interesov. Prihaja do nesoglasij, ki jih ne bi bilo ali bi jih bilo manj, če bi v materialni proizvodnji in družbenih dejavnostih delegatski sistem deloval, kot je zamišljeno.«

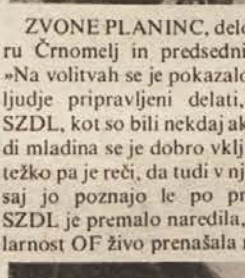
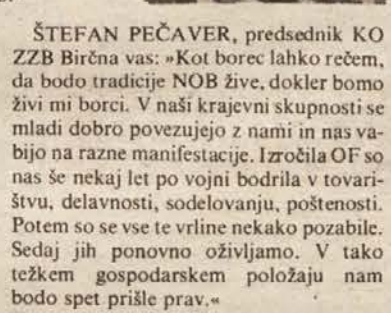
ŠTEFAN KOLENC, podpredsednik področnega odbora KK SZDL Šeškov teren v Kočevju: »Duh OF je bolj malo živ. Preveč delajo in odločajo le v pisarnah. To se je videlo tudi pri volitvah. Za okoli 9 tisoč v mestu ni bilo sklicanega niti enega zboru volilcev. Včasih, ko sem bil sekretar OO ZK, smo vsaj na razširjeni seji sekretariata obravnavali kandidate, čeprav bi bilo bolj prav, da bi jih v SZDL. Menim, da bo zdaj bolje, saj je novo vodstvo SZDL resno poprijelo za delo.«

ŠTEFAN PEČAVER, predsednik KO ZKB Birčna vas: »Kot borec lahko rečem, da bodo tradicije NOB žive, dokler bomo živeli mi borci. V naši krajevni skupnosti se mladi dobro povezujejo z nami in nas vabijo na razne manifestacije. Izročila OF so nas še nekaj let po vojni bodrila v tovarstvu, delavnosti, sodelovanju, poštenosti. Potem so se vse te vrline nekako pozabile. Sedaj jih ponovno oživljamo. V tako težkem gospodarskem položaju nam bodo spet prišle prav.«

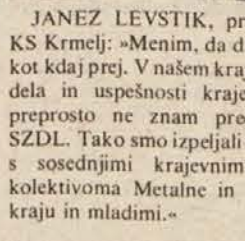
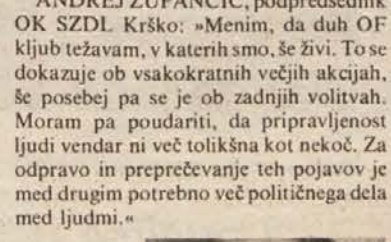
ZVONE PLANINC, delovodja v Elektru Črnomelj in predsednik OK SZDL: »Na volitvah se je pokazalo, da so starejši ljudje pripravljeni delati, biti aktivisti SZDL, kot so bili nekdanji aktivisti OF. Tudi mladina se je dobro vključila v volitve, težko pa je reči, da tudi v njih živi duh OF, saj jo poznajo le po pripovedovanju. SZDL je premalo naredila, da bi se popularnost OF živo prenašala na mladi rod.«

ANDREJ ZUPANČIČ, podpredsednik OK SZDL Krško: »Menim, da duh OF kljub težavam, v katerih smo, še živi. To se dokazuje ob vsakokratnih večjih akcijah, še posebej pa se je ob zadnjih volitvah. Moram pa poudariti, da pripravljeno ljudi vendar ni več tolikšna kot nekoč. Za odpravo in preprečevanje teh pojavov je med drugim potrebno več političnega dela med ljudmi.«

JANEZ LEVSTIK, predsednik sveta KS Krmelj: »Menim, da duh OF živi bolj kot kdaj prej. V našem kraju si političnega dela in uspešnosti krajevne skupnosti preprosto ne znam predstavljati brez SZDL. Tako smo izpeljali vrsto akcij tudi s sosednjimi krajevnimi skupnostmi, kolektivoma Metalne in Lisce v našem kraju in mladimi.«

IVAN VIDENIČ, upokojenec iz Brežic: »Včasih smo aktivisti imeli naloge za svete in zanje smo bili pripravljeno žrtvovati celo življenje. Sam sem zaradi izpolnjevanja dolžnosti do OF 13 mesecev stradal na Rabu. Danes mlatio preveč prazne slame. Pogrešam tudi nekdanjo enotnost. Dobri sklepi pogosto zvedenijo. Osebnostim kljub sedmim križem je pripravljen delati. Kljub večkratnim razočaranjem upam, da se bo to spremenilo. To si obetam tudi od nekaterih sklepov mladinskega kongresa.«

Borčevska organizacija med reveži

ZZB NOV v Brežicah nima denarja za delo in ne za obnovo obeležij

BREŽICE — Občinski organizaciji ZZB NOV na tenko režejo kruh. Borci so na petkovi skupščini zvedeli, da ji za normalno delo manjka v tekočem letu 2,67 milijonov dinarjev. V tej vsoti niso vštete potrebe po obnavljanju spominskih obeležij, ki brez stalnega vzdrževanja hitro propadajo. Nihče ne misli, da bi v enem ali dveh letih lahko obnovili vse, ki so potrebni obnove, nujen pa je vrstni red. Poslej bo to pripravila komisija.

Borci in aktivisti NOV se čudijo, da sploh lahko pride do takih finančnih problemov, ko vendar družbeno klima ni odvisna samo od občinskega proračuna.

Precej živahno so razpravljali o izrednem priznavanju dvojne dobe. Večina je menila, da si jo je v 41 letih lahko uveljavil vsak, ki ima čisto vest. Prepričani so, da s to možnostjo odpirajo stranska vrata in da bo to samo škodovalo ugledu njihove organizacije. Nanjo je že tako veliko pripomb, zato sprašujejo, če je izredno priznavanje resnično potrebno in kdo stoji za tem.

J. T.

Trubar je bil evropski duh

Poziv delovnim ljudem in občanom Slovenije

LJUBLJANA — Primož Trubar nas je prvi imenoval Slovence, z isto besedo in s prvo tiskano knjigo je združil različne slovenske deželane v celoto, se tih navezal na staro karantansko državo — tvorno tradicijo, z njim se začena slovenski zgodovinski spomin. Zato je letošnje leto, ko mineva 400 let od njegove smrti, tudi leto našega samozavedanja, naše kulture in naše državnosti. Trubar je zgodnji ali kar začetni znanilec vsega tega.

Letošnje Trubarjevo leto je zatorej več kot le to, je intimna slovesnost slehernega Slovenca.

Miha Maleš: Primož Trubar

Programi javne počastitve te slovesne obletnice pa se tudi pripravljajo: ne bodo se dogajali le v Sloveniji, marveč tudi drugod po Jugoslaviji in po Evropi, kajti Trubar je bil duh evropskega formata. Pri nas deluje v ta namen poseben odbor, ki si je kot glavno nalogo zadal usposobitev Trubarjeve spominske zbirke na mestu, kjer je stala na Raščici njegova rojstna hiša. Tam naj bi se v prihodnje križale poti vseh tistih, ki bodo prihajali počastiti njegovo delo, njegove ideje in njegov spomin.

Usoda Trubarjeve spominske zbirke je v glavnem odvisna od zbiranja sredstev v te namene: v okviru krajevne skupnosti Velike Lašče je bil ustanovljen poseben sklad, ki ima žiro račun 50101-645-62158 z oznako »za Trubarjevo spominsko zbirko«. Ker pa Trubar ni samo stvar Velikih Lašč ali pa občine Ljubljana Vič-Rudnik, predlagamo vsem delovnim ljudem in občanom, delovnim in drugim organizacijam, naj po izjemno lepem zgledu dosedanjih darovalcev tudi sami pripomorejo k postavitvi tega smiselnega in vsebinskega spomenika enemu največjih duhov našega naroda.

Sleherni prispevek, majhen ali velik, bo tudi izraz naše kulturne, politične in narodne zrelosti.

PREDSEDSTVO RK SZDL SLOVENIJE

Odlikovati delo ali nedelo?

Kaj te dni najbolj razburja kočevsko javnost

KOČEVJE — Te dni po Kočevju veliko razpravljajo o predlogu, naj bi prejel visoko državno delovno odlikovanje član enega izmed kočevskih kolektivov. Pobuda za to je prišla od zunaj oz. od »zgoraj«. Sindikalna organizacija v podjetju pa je bila zaprosena, naj pove svoje mnenje.

Ko je bil ta predlog sporočen na sindikalnem sestanku, so bili prisotni najprej osupli, nato začudeni, končno pa skoraj vsi proti predlogu. Poudarjeno je bilo, da ta član kolektiva nima zaslug za razvoj podjetja, niti ni s svojim delom vzor ostalim članom kolektiva, kar naj bi prejemale visokega odlikovanja vsekakor bil.

Uradne in neuradne razprave še trajajo. Predlagatelji in zagovorni-

ki predloga o odlikovanju (ti so v manjšini) poudarjajo, da je predlagani v letu dni predsedel na raznih, predvsem političnih sestankih kar 800 ur. Nasprotni glasovi pa spet zatrjujejo, da koristi tega »dela« v podjetju niso čutili in da ga tudi drugod ni videti. Če pa ve kdo drug drugače, naj on napiše pozitivno mnenje o predlaganem kandidatu.

Kritik je še več in tudi ostrejših. Mi ne bomo ocenjevali, katera stran ima v tem primeru prav, ker nam razmere niso podrobno znane. Ugotovimo pa lahko, da se tudi v kočevski občini končno nekaj spreminja in da ljudje niso več pripravljeni nekritično prijavljati vsemu, kar prihaja od »zgoraj«.

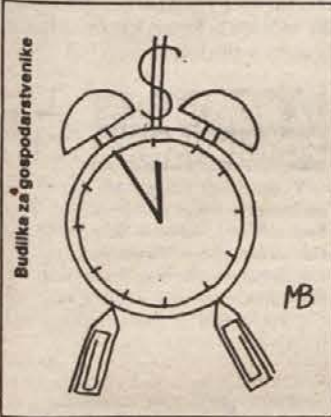
J. PRIMC

Kmetijstvo

PRESTAVILI GRADNJO

METLIKA — Na zadnji seji zadružnega sveta metliške Kmetijske zadruge prejšnji torko so sprejeli tako investicijski plan za letošnje leto, kot tistega za celo to srednjeročno obdobje. Zaradi neugodnih investicijskih razmer so se odločili, da bodo gradnjo skladišča v Podzemlju prestavili na prihodnje leto, letos pa bodo v prvi vrsti izpeljali naložbe, za katere so zagotovljena tudi republiška nepovratna sredstva, zlasti gre tu za agromelioracije in komasacije. Na seji so za vršila dolžnosti direktorja TZO Kooperacije imenovali inž. Jožeta Bajuka, dosedanj direktor inž. Stane Bajuk pa je od prejšnjega ponedeljka predsednik občinske skupščine.

MRTVE SRNE

VELIKE POLJANE — Člani lovske družine Velike Poljane v ribniški občini so našli te dni več razpadajočih trupel srn. Zaradi visokega snega živali niso mogle do hrane in so poginile. Po sledovih sodeč, sklepa lovci, da so bile srne tako lačne, da so se nekatere zaradi tisto malo hrane celo spopadale med seboj. Lovci pravijo, da so že pred zimo in med njo dobro zalozili krmišča. Če to drži — in nima vzroka, da jim ne bi verjeli — potem je gotovo vredno upoštevanja opozorilo gozdarjev in kmetov, ki trdijo, da je divjadi preveč. M. G.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejmi so rejci pripeljali v prodajo 455 pujskov, starih do 3 mesece, in 7 pujskov, starih nad 3 mesece. Prodali so 247 mlajših in 3 starejših živali. Kilogram žive teže mlajših je stal od 800 do 1.000 din, starejših pa od 600 do 700 din.

Kmetijski nasveti

Resnica o deževniku

Deževnik, ta negledna pritlehna žival, ki se na mokrem asfaltu tako ostudno zmazti pod čevljem, a jo je veliki Darwin imenoval najkoristnejšo med milijon živalskimi vrstami, je slednjič tudi na Slovenskem dobila svoj mali spomenik. Dr. Narcis Mršič je o njej napisal knjigo, rekli bi lahko tudi monografijo, izdalo in založilo pa jo je v nakladi kar 5.000 izvodov ČZP Kmečki glas.

Biolog Mršič skuša v svojem delu pobiti nekatere zmotne, ki so se pojavile v javnosti v zvezi z lumbrikulturo, komercialnim gojenjem deževnikov. Popularni tisk je pač po naravi nagnjen k pretiravanju in tako so se v bližnji preteklosti v njem pojavili slavoslovi o enkratnem kalifornijskem deževniku, ki da iz gnoja dela denar, silne kuje denarja. Hvalnice so bile dobronamerne, saj so želele spodbuditi gojenje, zglede pa so imele tudi v resnem tujem tisku, denimo britanskem The Economistu, ki je najbolj priporočal investiranje v mikroelektroniko in lumbrikulturo.

Na srečo se v življenju vse stvari sčasoma unesejo na svojo mero. Ta pa je za deževnika še vedno velika; brez pretiravanja je mogoče priporočiti rejo deževnikov, ki je smiselna in donosna, ne pa vir lahkega zaslužka, mamljivega za vsakršnega gospodarskega pustolovca. In ne nazadnje: lumbrikultura zahteva tudi precej znanja, poznavanja biologije in gojenja deževnikov, to posredovati rejcu pa je predvsem namen Mršičeve knjige.

Kdo bi si mislil, da je lahko »kišna glista«, kot deževniku pravijo Hrvati, biološko tako razčlenjena in zanimiva. Poznanih je okrog 240 vrst in samo dve sta komercialno privlačni — rdeči deževnik (Lumbricus rubellus) in smrdelci deževnik (Eisenia Foetida). Ne obstajajo nobeni hibridi in nobeni drugi čudodelniki, namenjeni neukim navnežem, da bi jim spulili iz žepov denar. Knjiga svavi še pred drugimi potegavščinami, predvsem pa strokovno izbrano svetuje, kako se uspešno goje deževniki in pride v končni posledici tudi do lepega dohodka, kar je bil izključni cilj prvih »navdušencev«.

Inž. M. LEGAN

Na Kočevskem še dovolj zemlje

Denarja za organiziranje sodobnih zasebnih kmetij pa je manj — Nesporazum med kmeti in TOK resno sproti reševati — S kmetovanjem ni nihče obogatel

KOČEVJE — V povojnem obdobju se je kočevsko podeželje praznilo in opuščena kmetijska zemljišča je postopno začelo zaraščati grmovje in nato gozd. Leta 1978 je bila izdelana študija »Stanje in možnosti razvoja zasebnega kmetijstva v občini Kočevje«. Leta 1982 so na Kočevskem sprejeli prve tako imenovane nove kmete, ki so v sodelovanju s Kmetijskim gospodarstvom obdelovali zemljo.

Danes ima TOK KG sklenjene dolgoročne pogodbe z 12 družinami, katerih nove kmetije so usmerjene v govedorejo (6 kmetij), ovčerejo (3), kokoši nesnice (2) in vzrejo odojkov (1). Te kmetije imajo v pogodbeni uporabi 568 ha zemljišč najslabših kategorij (od pete navzgor), ki so se zaraščala in jih je bilo potrebno očisti

stiti grmovja. Na razpolago za organiziranje novih kmetij je še okoli 1.300 ha opuščene kmetijske zemlje. Po programu naj bi vsako leto orga-

Novi kmetije, kakršne nastajajo na Kočevskem, so povsem nova oblika kmetovanja in bodo njih izkušnje lahko koristno uporabili pri organiziranju podobnih kmetij po Jugoslaviji, je med drugim poudaril predsednik Zadrčne zveze Slovenije Leo Frelih na sestanku o aktualnih zadevah na področju zasebnega kmetijstva v kočevski občini, ki je bil 17. aprila.

nizirali po dve taki kmetiji v velikosti 30 do 60 ha, kar pomeni, da bo ustanavljanje kmetij na tej zemlji trajalo še okoli 20 let.

Seveda pri vsakem »oranju ledine« prihajajo do zapletov in tako je bilo tudi pri teh, prvih novih kmetijah na Kočevskem. Novi kmetije bi

radi delali, prodajali in zaslužili. Dogajalo pa se je, da delali so, odkup je zatajil (ker domači trg na primer ovac in njih mesu sprejel, tuji trg pa tudi ne), cene reprodukcijskemu materialu npr. prestano naraščajo, cene mleku, živini itd. pa naraščajo občutno počasneje, zaslužka ni, pogodbe ne veljajo itd. Začeli so se spori med novimi kmeti in TOK. Vmes so posegli še novinarji (ki so bili zato tudi na tem sestanku v Kočevju obdolženi za zaplete in stanje v kočevskem kmetijstvu). Pritožbe kmetov so romale na razne naslove. Izrečenih in napisanih je bilo precej ostrih na račun TOK in tudi posameznih novih kmetov.

Na četrtkovem sestanku v Kočevju je bilo med drugim poudarjeno, da je treba prenehati z medsebojnimi obtožbami in odpravljati vse konkretne pomanjklivosti. Tudi v zasebno kmetovanje je potrebno vnašati koristne tehnološke novosti itd. Izrečenih je bilo še več zanimivih misli o raznih dopolnilnih dejavnostih v zasebnem kočevskem kmetijstvu.

J. PRIMC

Boljši časi za kupce

Z reorganizacijo združnih trgovin bo boljša izbira — Kritična preskrba z mesom bo odpravljena

NOVO MESTO — Vse trgovine z živilskimi in mešanim blagom novomeške KZ Krka (razen Žužemberka) po novem poslujejo pod isto streho v okviru tozda Oskrba. Drugi korak v reorganizaciji je tik pred zdajci. Več o tem pojasnjuje direktor Drago Rožemberger:

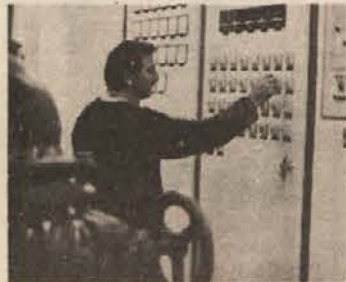
»Naš toz Oskrba je prevzel 12 združnih trgovin, ki so prej poslovale vsa-

prevzel Standard obe trgovini, v Mirni peči pa naša zadruga. S tem bi se v delovnih organizacijah zmanjšale zaloge, ki bremenijo sklade, potrošnikom pa bi v eni trgovini lahko zagotovili boljšo izbiro. Zdjaj smo imeli vsak vse, a ljudje niso bili zadovoljni. Računamo, da bo taka organiziranost začela junija letos.«

»V občini so še drugi kraji, kjer sta dve mali zastareli trgovini, vsaka pod svojo firmo. Se bo dogovarjanje v smislu prvega primera nadaljevalo?»

»Že zdaj se dogovarjamo za drugo fazo možnega skupnega sodelovanja. Gre za Dvor in Dol. Toplice, kjer naj bi tudi dve mali trgovini združili v eno večjo, dobro založeno in urejeno na samopostrežni način.«

R. B.

HLADILNICA NA CIKAVI SE

POLNI — Od 1. januarja letos poizkusno obratuje za lanske občinski praznik odprta hladilnica na Cikavi, kjer je proizvajalca povsem avtomatizirana. Trenutno je v hladilnici samo 7 zaposlenih, zanimanje zanjo pa je znatno večje, kot so v novomeški zadrugi pričakovali. (Foto: Ria Bačer)

ka v okviru svoje TZO. Tako se bodo združne enote na terenu razbremenile skrbi za trgovino in se bodo bolj posvečale kmetijstvu, mi pa bomo v večinioma vseh naših lokalnih po terenu izboljšali delovne pogoje in uredili pomanjkljivosti, na katere nas opozarja inspekcija.

»Vemo, da je preskrba z mesom zadnje čase slabša, zlasti pa znatno slabša, kot je bila druga leta v prvih mesecih. Do pomanjkanja mesa za široko preskrbo prihaja zato, ker ni goveje živine in prašičev na odkup, v ozadju pa so prenežne cene. Govejše meso, junetino in svinino smo zadnje mesece zagotavljali predvsem družbeni prehrani, za potrošnike pa je ostajalo malo in ni bilo izbire. Računamo, da bo preskrba z mesom v kratkem boljša. Pred nedavnim smo dobili odobritev za višje cene pri govedini za 22 odst. in pri svinini za 18 odstotkov. Res pa je, da s povišanjem komajda krijemo nabavne stroške živine,« pravi Drago Rožemberger.

Trgovina v Straži bo te dni obnovljena in urejena kot samopostrežnica, s pomočjo občinskih sredstev pa bomo tudi v tako imenovanih »socialnih« trgovinah v Birni vasi, Podgradu in na Uršnih selih poskrbeli za najnujnejšo obnovo.«

Koliko so napredovali pogovori Standardom, da bi v manjših krajih ne imeli več vsak svoje slabo založene trgovine, ampak eno, posebno zato, ker ste pri vrhu organiziranosti oboji pod firmo Mercator?

»Dogovarjanje glede tega je rodilo sad, tako da imamo že samoupravne organe pripravljene predlog za sprejem, po katerem naj bi zaenkrat v Škocjanu

POPRAVEK — DOPOLNITEV k razpisu

OBRTNE ZADRUGE HRAST, Novo mesto
Izpuščen je bil pomotoma rok prijave, ki je 15 dni od dneva razpisa v DL 17. 4. 1986.

323/17-86

TUDI ZA »POPOLDANSKE« KMETE

METLIKA — V začetku tega meseca so spremenili delovni čas metliške kmetijske apoteke in poslovalnice št. 1, se pravi trgovine s kmetijskim repromaterialom. Sedaj sta ti trgovini odprti od 7. do 15. ure, tako da si tudi zaposleni kmetje lahko po službi nabavijo vse potrebno, od semen, zaščitnih sredstev in drugega materiala.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Magnezij v prehrani vinske trte

Objavljamo nadaljevanje članka prof. dr. Lojzeta Hrčka v Sodobnem kmetijstvu št. 2/1986 o magneziju v prehrani vinske trte. Doslej objavljeni prispevki o tej temi so med vinogradniki vzbudili veliko zanimanja. Zato je potrebno, da vinogradnike, ki niso naročeni na omenjeno revijo, preko Dolenjskega lista seznanimo do konca z zanimivim prispevkom.

Znaki virusne bolezni zvijanje listov so podobni znakom pomanjkanja magnezija v prehrani trte. Zvijanje listov sodi med najbolj razširjene virusne bolezni, poškod, ki jo povzroča pa poleg pah-ljačavosti, celo med najnevarnejše.

Bolezni znaki se zelo spreminjajo, kar je odvisno od vrste in sorte trte pa tudi od ekoloških razmer. Zlahka vinska trga je zelo občutljiva za to bolezen.

Na zvijanje listov najbolj izrazito reagirajo zlasti rdeče sorte trt, kot so žametovka, portugalka, frankinja, modri burgundec, merlot, feofok, pa tudi namizna sorta kardinal.

Prvi znaki okuženosti se začno pojavljati že sredi poletja (v avgustu), v toplejših in sušnih območjih še prej, v vlažnih območjih pa nekoliko kasneje. Ti znaki se izražajo v rdečenju lista, in sicer od spodnjega navzgor. Pordečenje zajame skoraj vso listno površino razen ozkega pasu ob listnih žilah, ki ostane zelen do konca vegetacije.

Opomba: Tega virusnega rdečenja lista ne smemo zamenjati z rdečenjem lista kot sorte značilnosti. Za sortno značilno rdečenje listov se pojavi, ko grozdje začne zoreti, virusno rdečenje listov pa se

pojavi mnogo prej, sredi poletja, kar velja tudi za pomanjkanje magnezija.

Sočasno s spremembo barve lista se pri okuženih trsah začne zvijati tudi listje, in sicer od roba proti spodnji strani, a to že sredi poletja na bazalnem delu trsa. Znaki so najbolj izraženi proti koncu vegetacije — v septembru in oktobru.

Podobne spremembe se dogajajo, tudi na obolelih trsah belih sort. Razlika je le, da listna površina pri belih sortah ne postane rdeča, temveč rumena. Pojav pri belih sortah ni tako obširen kot pri rdečih. Zato te znake pri belih sortah na pogled težje ugotovimo.

Gospodarsko pomembne in zelo značilne spremembe opažamo pri tej bolezni na grozdju, ki pri bolnih trsah kasneje dozoreva, se slabše obarva, jagode pa ostanejo celo zelene ali slabo obarvane, poleg tega se osipavajo.

Za to bolezen je z gotovostjo ugotovljeno, da se povzročitelj — virus (GLR) — zelo lahko prenaša s cepljenjem, ni pa ugotovljen prenašalec (vektor) bolezni.

Znaki pomanjkanja magnezija v prehrani trte in okuženosti z virusnimi boleznimi, v konkretnem primeru z zvijanjem in rdečenjem listov, so si podobni, zato je možnost zamenjave teh znakov. O konkretnem primeru bomo pisali v nadaljevanju.

Opomba: Vrednost cepljenk slovenskih trsnicarjev je ravno v tem, ker morajo (po slovenskih predpisih) uporabljati le cepiče od odbranih trt, kjer so v postopku odbire izločeni vsi na viruse sumljivi matični trsi. Pri žametovki so na Dolenjskem v vinogradih že vidni sadovi dvajsetletne odbire matičnih trsov z izločitvijo na viruse sumljivih matičnih trt. Nekoliko višja cena cepičev se v poznejših letih bogato obrestuje.

Bo prošnja za denar uslišana?

Na dragatuškem polju bo melioracija zaključena po načrtih le, če bo republika odobrila dodatna sredstva — Preslabo upoštevali melioracijski odbor

DRAGATUŠ — V preteklem letu so začeli na dragatuškem polju melioracijo 120 do 130 hektarjev zemljišč, ki naj bi bila končana maja, sedaj pa se že pripravljajo na komasacijo, ki bo zajela kar 450 hektarjev polj. Vendar se krajinji bojijo, da melioracija ne bo končana po načrtih, če izvajalci ne bodo dobili dodatnih republiških sredstev, saj so bili doslej stroški zaradi dodatnih del večji, kot so načrtovali.

»Lani je Vodno gospodarsko podjetje Novo mesto opravilo osnovno odvodnjo oz. regulacijo Podturnščiše ter naredilo drenažo in melioracijske jarke. Že v letošnji zimi so se pokazale vse pozitivne plati drenažnega sistema,« pohvali predsednik melioracijskega odbora Rajko Štefanič. V preteklem letu so naredili tudi že prve korake pri agromelioraciji, ki naj bi bila končana prihodnji mesec; zložbo zemljišč pa bi po načrtih zaključili pred jesensko setvijo.

»Projektanti pa so naredili veliko napako, ker pri osnovnih načrtih niso imeli dovolj velikega stika z domačini, prav tako niso upoštevali pomoči melioracijskega odbora, v katerem

»Mnenje melioracijskega odbora je, da nikakor ne bi smeli začeti z drugimi melioracijskimi posegi v bližini, dokler se ne konča izboljšava dragatuškega polja. Strokovnjaki so namreč že začeli pregledovati zemljišča ob Lahinji, Nerajčici in Dobljčici, ki naj bi jih prav tako začeli meliorirati v tem letu.

»smo krajinji,« pove Štefanič. »Naša osnovna pripomba je bila, da so odveč nasipi pri izvrih Podturnščiše in Obrščiše, saj tam voda nikoli ni poplavljala. Nismo proti temu, da je struga zaščitena, vendar jo je potrebno vzdrževati. Če je nasip samo zato, da bo za njim vse zaraščeno, potem ni dosegel svojega namena. Najbolj neprimerno pa bo ob komasaciji, ko bo nekdo moral sprejeti tudi zemljo za nasipi, že sedaj pa vemo, da se je bo vsak otepal.«

gospodarsko podjetje iz Novega mesta, ki je izvajalec. Podpisali in odvednili smo dodatna dela ter razpisali zahtevek za dodatna republiška finančna sredstva v višini 30 milijonov dinarjev. Če bo zahtevek potrjen, bo

Prav tako so projektanti predvideli, da bodo morali izpiliti 700 do 800 štorov, do sedaj pa so jih izlekli iz zemlje že 10.000. »Vsa ta dodatna dela, nekateri gradbeni spodrsjlaji in obsojbe vredno nepotrebno pre-

»Pozneje smo zvedeli, da je investitorica Kmetijska zadruga ustavila pretekli teden vsa melioracijska dela, stroje pa so odpeljali z dragatuškega polja, in sicer zato, ker dodatni denar za dokončanje melioracije še ni zagotovljen.

kanje nekaterih strojev, ki so jih pripeljali k nam, ko je bilo deževno, ob lepem vremenu pa so jih odpeljali, je povzročilo pomanjkanje denarja. Zato sta melioracijski odbor in trnomaljska kmetijska zadruga kot investitor pred dnevi ponovno poklicala v Dragatuš projektanta iz Ljubljane in Vodno

Rajko Štefanič

melioracija lahko končana po načrtih, če pa ne bo, bo zmanjkalo denarja ravno za poti, kar bo otežilo delo komasatorjem, pri ljudeh pa povzročilo nezadovoljstvo,« se boji Rajko. M. BEZEK

MERCATOR KMETIJSKI KOMBINAT SEVNICA TOZD PROIZVODNJA

objavlja

javno licitacijo

avtomobilov in kmetijske mehanizacije, ki bo v soboto dne 10. 5. 1986

Tip vozila oz. kmetijske mehanizacije

Letnik

Izključna cena

1. Kombi Zastava 850 — nevozen	1981	200.000,00
2. Kombi Zastava 850 — karamboliran	1981	200.000,00
3. Plug IMT		40.000,00
4. Sejalnica		10.000,00
5. Mulčar		70.000,00

Ogled blaga bo v petek, dne 9. 5. 1986, ob 8. do 14. ure pred mehanično delavnico v Sevnici, Glavni trg 38. Licitacija se bo začela na mestu ogleda v soboto, 10. 5. 1986, ob 10. uri. Kavgjico v višini 10% od izključne cene je treba plačati na dan licitacije do 10. ure. Nakup blaga na javni dražbi je po sistemu videno — kupljeno. Kasnejših reklamacij ne upoštevamo. Prometni davek plača kupec. Izlicitirano blago je treba plačati in prevzeti v osemih dneh.

311/17-86

V čast 45-letnice ustanovitve OF

Jutri bo svečana proslava s podelitvijo občinskih priznanj OF in srebrnih znakov sindikata

NOVO MESTO — V petek, 25. aprila, bo ob 19. uri v kinodvorani Doma JLA slovesnost v počastitev ustanovitve Obvoščilske fronte pred 45 leti.

Letošnja podelitev občinskih priznanj OF in srebrnih znakov sindikata bo potekala na javni kulturni prireditvi, na katero so vabljeni vsi občani.

Občinska priznanja OF bodo letos prejeli: Vinko Kocjančič iz krajevnih skupnosti Bršlin; Anton Repovž z Drške; Ciril Papež z Hinj; Kristina Plut iz Novega mesta; Marina Terček iz KS Majde Šile, Novo mesto; Jože Škufca iz KS Majde Šile; Andrej Pelko iz KS Mestne njive; Miroslav Vute iz KS Mestne njive; Alojz Ogulin iz KS Mirna peč; Iztok Golobič iz KS Mirna peč; Ivan Aš iz KS Straža; Pavle Turk iz KS Šentjerneje; in Jože Kukce iz KS Žabja vas v Novem mestu; Angelea Suhadolnik iz KS Kandija—Grm.

Srebrni znak sindikata bodo na slovesnosti prejeli: Cilka Smolič iz SPIZ Novo mesto; Branko Premelč iz KZ Krka; Anton Rozman iz Železniške transportne organizacije; Siniša Milojevič iz Pionirja — tozdt TKI ter osnovna organizacija sindikata v Labodu in osnovna organizacija sindikata v Zdravilišču Dol. Toplice. R. B.

»Preveč akcij!« Na Dvoru godrnjajo

DVOR — V soboto me spet kličejo na delovno akcijo. Tokrat gre za urejanje pokopališča. Vsa leta se prostovoljnimi akcijam med prvimi odzovem, saj vem, da brez tega ne bo napredka, počasi pa imam tega čez glavo.

Če nečemo, da nam bodo ob podrti škarpni lice in psi raznašali kosti naših rajnih, bomo pokopališče morali dokončno urediti. Tega se zavedam, čudno se nam zdi le to, da smo v krajevni skupnosti že imeli denar za pokopališče, a ga ni več. Kar naprej klicati ljudi na delovne akcije pa tudi ni pošteno, če že od rednega pičlega zaslužka tudi za krajevne skupnosti dajemo prispevek.

Franc Obštetar

Prav v Suhi krajini je prostovoljno delo izredno razvito, ker pa je veliko več potreb kot gmotnih možnosti, skušajo kar največ del opraviti prostovoljno. Brzkone pa je tudi pri teh akcijah potrebna neka mera, kajti večina ljudi ima doma, če že ne kmetijo, pa vsaj nekaj njiiv ali vrtiček. Dobro delati v službi, kmetovati in še veliko udarniško delati — tega pa poprečen občan ne zmore.

Franc Obštetar je bil kar zagrenjen in slabe volje. Rekel je, da hodi na akcije, odkar je v službi, da pa tega ne misli početi vsedo upokojitve. Prikimavali so mu še drugi občani, ampak kljub godrnjanju le ne bodo odrekli pomoči pri urejanju pokopališča. R. B.

Niso izgubili kritične osti

Občinska organizacija ZVB NOV o lanskem delu in letošnjem programu

NOVO MESTO — »Borci nismo bivši borci, ampak ostajamo borci za spreminjanje vsega slabega.« so poudarili v razpravi na letni programski skupščini občinskega odbora ZVB NOV 15. aprila. Z odlično udeležbo, odkrito razpravo in poglobljenim poročilom nadzornega odbora so borci lahko za zgled ostalim organizacijam.

Na skupščini, ki jo je vodil spomeničar Janez Počotar, so menili, da je v preteklem obdobju organizacija dobro opravila svojo vlogo, da je bilo sodelovanje z ostalimi

posameznih krajevnih skupnostih še vedno ni poskrbljeno za ustrezen ceremonial in govornike.

Zelo kritične so bile besede delegatov, ki so opozarjali na potujčevanje slovenščine, najsi gre za imena ansamblov, hotelov ali raznih izdelkov domače industrije. Sprejeli so še

program dela za letošnje leto, ki pa so ga dopolnili z nekaterimi konkretnimi in zavezujočimi nalogami.

Dragica Rome, članica slovenske delegacije v zveznem odboru ZVB NOV, je govorila o pripravah na kongres ZVB Jugoslavije in pozvala članstvo k ustreznim predkongresnim aktivnostim, »da naš kongres ne bo tako rutinski, obremenjen z enakimi sklepi, kot jih vsebujejo že dokumenti ostalih kongresov.«

R. BAČER

Z velikim zanimanjem so delegati sledili pojasnilem Bogdana Osolnika in Lada Kocjana v zvezi z zadnjimi dogodki v Libiji ter nato v razpravi obsodili vse vrste terorizma, tudi državnega, za kakršnega so smatrali ameriški bombni napad na Tripolis.

družbenopolitičnimi organizacijami in občinsko skupščino zelo dobro in da je članstvo ZVB kljub poprečni starosti 70 let še vedno aktivno. Predsednik Ivan Somrak je to podčrtal tudi v uvodnem poročilu.

V razpravi so obravnavali sodelovanje z mladimi, ki bi moralo zlasti med srednješkolsko mladino bolj zaživeti. Več razpravljavcev je poudarjalo, da bi morali dispanzer za borce spraviti na raven, kakršno si borci želijo. Zlasti želijo da se zdravniki v dispanzerju ne bi tako rekoč vsak dan menjavali. Prav tako so opozorili, da kljub občinskemu odloku o pogrebni svečanosti v

Manj kabinetnega dela, več pa stikov z »bazo«

Kaj pravita ob prevzemu dolžnosti predsednik občinske skupščine in izvršnega sveta?

NOVO MESTO — Pretekli teden sta bila na najodgovornejši dolžnosti v novomeški občinski skupščini izvoljena Boštjan Kovačič za predsednika skupščine in Ivo Longar za predsednika izvršnega sveta. Prav na kratko ju predstavljamo hkrati s prvimi izjavami za javnost.

Boštjan Kovačič, 36-letni dipl. sociolog, je bil nazadnje predsednik kolegijskega poslovnega organa srednjih šol tehničnih in zdravstvenih usmeritve v Novem mestu, hkrati pa neprofesionalni

predvsem pa jih hitreje opravljal. Za vse pomembnejše odločitve, ki prizadevajo vsakdanje življenje občanov, bomo skušali priti do mnenja ljudi. Vseto so zaenkrat zamislili, ki jih bomo postopoma spravljali v življenje.

Ivo Longar je 35 let star dipl. elektroinženir, ki pa ima tudi večleten staž družbenopolitičnega delavca. Po končanem šolanju je bil zaposlen v Iskrini tovarni napajalnih naprav, leta 1983 je bil imenovan za neprofesionalnega podpredsednika izvršnega sveta, vendar funkcije ni dolgo opravljal, ker je leta 1984 postal sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS. Ima še vrsto drugih funkcij, zelo aktiven pa je ves čas v krajevni skupnosti Dol. Toplice. Rekel je:

predsednik občinskega komiteja ZK v Novem mestu. Od leta 1982 je član občinskega komiteja in njegovega predsedstva, je predsednik kadrovske komisije pri medobčinskem svetu ZKS za Dolensko, ima pa tudi nekaj republiških funkcij. Ob prevzemu nove dolžnosti je povedal:

»Prizadeval si bom, da postane skupščina odprta za vsa problematika občine, in želim, da pobuda za razprave v občinskih klopeh pride od spodaj navzgor. Nameravam si organizirati delo tako, da bom vsaj eno uro na teden na razpolago za pogovor z občani. V tem času bo imel pri meni vsak odprta vrata. Nasproh bomo skušali biti do baze bolj odprti. Z obiski v delovnih organizacijah ne mislimo ustvarjati vtisa, da bi koga prišli učit, ampak poslušati njihove težave. Sem tudi za to, da bi enkrat v letu občani preverili — ocenili delo skupščine in izvršnega sveta, ne vem pa še, kako to zamisel organizacijsko izpeljati. Morali bomo tudi modernizirati delo v občinski upravi, da bi usluge občanom izboljšali.

tavljal več sodelovanja z združenim delom in krajevnimi skupnostmi.

Nadalje bomo postavili na noge kolegijske organe in druga delovna telesa občinske skupščine, ki naj bi s proučevanjem zadev z njihovega področja razbremenili izvršni svet, da bo lahko bolj operativni. Na prvi seji izvršnega sveta smo imenovali tudi sekretarko, to je Branka Bukovec.«

R. B.

PO ŽELJI NEGA NA DOMU

NOVO MESTO — Dom starejših občanov namerava 1. julija začeti izvajati nego na domu za občane, ki bi tovrstno pomoč potrebovali. Sprva bi pomoč pri gospodinskih opravilih, nakupovanju, pripravi hrane, pomoč pri umivanju in kopanju organizirali za starejše občane krajevnih skupnosti Kandija—Grm, Šmihel, Drska in Center, kasneje pa tudi za občane ostalih mestnih krajevnih skupnosti. Za enournno pomoč na domu bodo zaračunavali 1.000 din. Interesente za take usluge vabijo, naj se prijavi do 15. maja. Podrobnejše informacije pa dajejo v Domu starejših in v Centru za socialno delo.

OBVESTILO

Svet in družbenopolitične organizacije krajevnih skupnosti Šentjerneje, Skupnost borcev 5. SNOUB Ivan Cankar in Skupnost borcev Gorjanskega bataljona organizirajo spominsko svečanost padlim borcev 4. bataljona Cankarjeve brigade ter proslavo ob občinskem prazniku KS Šentjerneje.

Slovesnost bo 1. maja ob 11. uri na Javorovci. V kulturnem programu bodo sodelovali:

Šentjernejski oktet, učenci osnovne šole NH Martin Kotar in godba na pihala.

Vabimo borce, občane, mladino, še posebno pa sorodnike padlih borcev 4. bataljona!

Svet KS Šentjerneje, Skupnost borcev 5. SNOUB Ivan Cankar in Skupnost borcev Gorjanskega bataljona

GRADBENE PARCELE V METLIKI

METLIKA — Od 15 gradbenih parcel na metliškem Bregu revolucije, jih 6 niso prodali in za prodajo teh je sedaj ponoven razpis. Poleg tega bodo skušali usposobiti še 3 nove parcele v tem zazidalnem načrtu, tako da jih bo skupaj na voljo 9. Medtem ko je bila lanska cena za delno komunalno urejanje parcele na Bregu revolucije med 600 in 800 tisočaki, pa bodo letošnje najbrž enkrat dražje.

MLADI USTVARJAJO IN OBLIKUJEJO — Vzgojnovarstvena organizacija v Novem mestu je prislunhila staršem, ki so želeli pri svojih otrocih dodatno razvijati oblikovalno-likovne sposobnosti. Zato je že pred tedni v vrtcu Kandija pričela s takšno popoldansko šolo, ki jo obiskuje 26 malčkov. V dvehurnem programu, ki ga vodi tovarišica Milena Novak, mladi umetniki oblikujejo in rišejo ter tako razvijajo svoje sposobnosti. (Foto: J. Pavlin)

Do vode po predvojnih načrtih

Višinski predel metliške občine ima vodo le v idealnih razmerah — Iz Rajakovičev bodo zgradili nov cevovod — Geološka vrtnja v Doljanih

METLIKA — Ko je zaradi zastupitve Krupe propadel načrt metliške občine za dolgoročno preskrbo občine z zdravno pitno vodo, so v tej belokranjski občini morali v kar najkrajšem času najti novo trajnejšo rešitev.

S tem, ko je Beti kot največji porabnik pitne vode v občini zgradila na Kolpi črpališče za tehnološko vodo, se je iz vodovodnega omrežja sprostil 10 do 15 litrov na sekundo pitne vode, s čemer je nižinski predel občine, ki se napaja iz Obrha in sega od Metlike, Božakovca do Krasinca, za nadaljnje obdobje količinsko — s tem pa ni rečeno, da tudi kakovostno — preskrbljen s pitno vodo.

Zajetje na izviru Krupe pa je bilo predvideno kot osrednji vir za pitno vodo tako za nižinski kot za višinski predel občine. Z vodno oskrbo v višinskem predelu pa so v zadnjih letih precejšnje težave, saj le v idealnih razmerah dobijo potrebno vodo vasi na suhorskem koncu, najvišje vasi okoli Jugorja pa vodovoda sploh nimajo. Višinski predel občine od Drašičev, Radovice, Slamne vasi,

zervoar na Jugorju, od koder se bodo napejali vsi nižje ležeči višinski predeli občine. Prav tako nameravajo letos opraviti geološka vrtnja v Doljanih, kjer strokovnjaki pričakujejo novo močno zajetje pitne vode in tako bi ta višinski vodovod kasneje lahko povežali z nižinskim. Seveda gre pri vsem tem za zahteven in tudi drag poseg, za prvo fazo gradnje od Kuljajev do Ravnac pa je zagotovljen denar komunalne skupnosti in drugih sofinancerjev. A. B.

PTOTEST PROTI VOJNI

V torek smo osnovnošolci in srednješolci pripravili mirovni pohod po Črnomlju. Demonstrirali smo proti vojni med ZDA in Libijo. Pohoda se je udeležilo veliko mladih, ki hočemo mir.

MATEJA ŠPEHAR OS Črnomelj

Stanovanjska avantura

Dokončan je prvi stanovanjski blok v Kidričevem naselju — Novih 50 stanovanj — Velike podražitve

METLIKA — Prihodnji mesec bo vseljiva druga polovica prvega stanovanjskega bloka v novem metliškem Kidričevem naselju, gre za 50-stanovanjski blok, od tega so polovico stanovanj kupili zasebniki, polovico

pa delovne organizacije oziroma stanovanjska skupnost za solidarnostna stanovanja.

Ta drugi del bloka so začeli graditi jeseni 1984 in takrat je bila informativna cena kvadratnega metra stanovanjske površine 56.000 dinarjev. Končna cena pa bo za tiste, ki so vseskozi financirali gradnjo, blizu 95 tisočakov, za tiste, ki so se kasneje odločili za nakup stanovanja v tej novi metliški soseski, pa še toliko več, kolikor znašajo obresti za kredit, ki ga je metliška stanovanjska skupnost najela pri banki. Čeprav so imeli v začetku težave pri prodaji stanovanj in s tem pri zagotavljanju denarja za nadaljnjo gradnjo, bi sedaj lahko prodali več stanovanj, kot jih imajo na voljo, in to tako delovnim organizacijam, kot zasebnikom.

Kakorkoli že, nihče v Metliki ne ve povedati, kdaj bodo začeli graditi nov blok, čeprav je stanovanjska skupnost že dala delati načrte za naslednji blok v tem novem stanovanjsko-poslovnem naselju. Vsekakor bo moralo biti vsaj 80 odstotkov stanovanj prodanih že vnaprej — in zagotovljeno prav toliko denarja, da se bo stanovanjska skupnost ponovno spustila v takšno »avanturo«. Naslednji blok, v katerem bo 80 do 90 stanovanj, bodo gradili v treh fazah, za sedaj pa niti za prvo fazo, se pravi za okoli 30 stanovanj, ni resnih interesentov. A. B.

NOV METLIŠKI IZVRŠNI SVET

METLIKA — Na zadnji seji vseh zborov skupščine občine so izvolili tudi novega predsednika in člane izvršnega sveta. Nova sestava metliške »vlade« je taka: predsednik je Nikola Ladika, podpredsednik in načelnik oddelka za družbenoekonomski razvoj je Ivan Kostelec, člani IS pa: Martin Štublar, direktor uprave za družbene prihodke; Džordže Radovič, načelnik oddelka za ljudsko obrambo, Desimir Milovanovič, načelnik oddelka za notranje zadeve; Stane Gašperič, zaposlen v Beti, odgovoren za področje drobnega gospodarstva, prometa in gradbeništva; Jože Bajuk iz Kmetijske zadruge, za področje kmetijstva; Maks Koležnik, vodja strokovnih služb sissov, za področje interesnih skupnosti.

Sprehod po Metliki

PREJŠNJA POLETJA SO SE DOGAJALE NA metliškem grajskem dvorišču zanimive reči, ki pa so zamrle, ker se vnetim posameznikom ni več dalo migati. V mislih imamo kulturne prireditve, ki so bile dobro obiskane in ki so razgibale metliško poletno kulturno mrtvilo. Tako bo, vsaj kaže tako, tudi letos, Metliška godba »grozi« z veselim večerom, nekaj se govori o letnem kinu, ki naj bi se vrtil ob strežbi iz grajske kleti, šušlja se še o tem in onem. Zanimivo je, da glasov o večji aktivnosti Zveze kulturnih organizacij v tem primeru ni slišati, da vse to načrtujejo razmišljajoči ljudje izven institucij, ukvarjajočih se s kulturo.

ARRUBA JE PLESNA SKUPINA, ki je znana domala vsej Jugoslaviji, posebno Sloveniji. Obiskovalcem lanskega letnega Vinske vigradi so ostala dekleta v spominu zaradi modne revije, ki so jo izvedle pred Petkovičovo hišo na Partizanskem trgu. V petek, 16. maja, ob 21. uri bodo hrške Ljubljancanke spet v Metliki, tokrat na Trgu svobode, kjer bo v okviru Vinske vigradi 86. modna revija delovne organizacije Beti. Za svoj več kot pol ure trajajoči program bodo pokasirale 100.000 dinarjev.

DELAVCI POSPEŠENO UREJAJO parkirnišče blizu kulturnega doma Edvarda Kardelja, kar je že skrajni čas. Obiskovalci kino predstav in drugih redkih prireditve so bili prisljeni pustili avtomobile na igrišču Pungart, kar je jezilo vse tiste, ki so hoteli nabijati žogo ali se kako drugače rekreirati v času, ko so se dogajale v dvorani druge reči. DA, VINSKA VIGRED 86 SE BLIŽA z naglimi koraki, nekateri najbolj vneti pivci trenirajo po gostilnah, da jih od 16. do 18. maja ne bi prehitro vrglo po tleh. Ansambli, ki bodo igrali za srbece pite, so znani: Tomi Herold, Kolpa san, Novi rekordi in Maj s pevko Ireno Tratnik. Znano je še marsikaj drugega, le to še ni do kraja dogovorjeno.

Črnomaljski drobir

ZASTAVE IN KONGRES — V Črnomlju in ostalih krajih v občini so dobro poskrbeli za to, da so bili ljudje obveščeni o kongresu Zveze komunistov Slovenije v prestolnici. Tako so v Beltu, Iskri, krajevni skupnosti Semič, Goku, Rudniku, Obrtni zadrugi, Kmetijski zadrugi, Ljubljanski banki, Dolenjki, Veletektilu in še marsikje visele zastave, izobesili so parole. Le na stavbi občinske skupščine zastav ni bilo. Zakaj, krajani za zdaj še ugibajo.

«ČRNO VINO» BREZ GLASU — «Tresla se je gora, rodila se je miš», bi lahko rekli ob napovedi nastopa Črnomaljskega ansambla «Črno vino» v diskoteki Belokranjska klet. Fantje so se tako vneto pripravljali na svoj prvi javni nastop pred domačimi občinstvom, da so pevcu odpovedale glasilke. Številni (potencialni) poslušalci so bili zato nekoliko razočarani, ker v soboto niso slišali svojih ljubljencev, vendar se člani ansambla ne le opravičujejo, ampak tudi objublajo, da to sodboto gotovo ne bodo razočarali. Črna vina bo torej dovolj, in to nelev steklinah.

KRUH — Črnomaljši se pritožujejo, da bodo morali jemati dopust za nakup kruha, saj ga po 14. uriskoraj nikjer ni več. V Pekarni pravijo, da niso krivi za pomanjkanje, saj spečejo toliko, kolikor jim naročijo trgovci.

Ribniški zobotrebci

OGROŽENI HIŠI — Ob cesti Žlebič-Sodražica, (ki je tako poškodovana, da že skoraj ne zasluži tega imena), sta še posebno ogroženi dve hiši, ki ju kar pogosto poškuje vozila, posebno tovornjaki. To sta v smeri Sodražice zadnja hiša v Vinicah in prva v Zamostecu. Obe sta na ovinku, kjer je cesta tudi zožena. Vse kaže, da življenje v teh dveh hišah ni več varno.

KOLIKO STANOVANJ — V minulem srednjeročnem obdobju, se pravi v zadnjih petih letih, je bilo v ribniški občini zgrajenih 54 družbenih stanovanj, in sicer 4 garsonjere, 20 enosobnih stanovanj, 26 dvosobnih in 4 trisobna stanovanja. Povpraševanja po družbenih stanovanjskih pa ni, ker se je zelo razmahnila zasebna stanovanjska gradnja. Pri družbenih stanovanjih bo zdaj dan velik poudarek njihovi prenovi, izvedbi toplotne izolacije, pa tudi prenovi mestnega jedra.

Drobne iz Kočevja

STANOVALCI PREBELILI STOLPNICO — Stanovalci v stolpnici Kidričeva 7 v Kočevju so minuli teden sami prebelili stolpnico. Moški so belili, ženske pa za njimi čistile. To delo so opravili v dveh dneh. Stanovalci v tej stolpnici so tudi že doslej vsaki dve leti to delo sami opravili. Sklenili so, da bodo ob stolpnici na zelenici zasadili okrasna drevesca.

CENEJE OB 40-LETNICI — V Nami nadaljujejo akcijsko prodajo blaga ob 40-letnici Name. Tako bodo še do 3. maja prodajali po 20 do 30 odstotkov nižjih cenah živila in pijače raznih jugoslovanskih proizvajalcev. Od 5. do 10. maja bo naprodaj tekstil-konfekcija Mura. Še do sobote, 26. aprila, bodo prodajali svetila Sijaj. O ostalih ponudbah bomo še poročali.

MALO TOPLOTE, VISOK RAČUN — V marcu in aprilu so porabniki centralnega ogrevanja iz skupinskega toplovalja dobili bolj malo toplote, račun pa je bil prav tako visok kot v vseh zimskih mesecih. K znižanju računa torej ni pomagalo ne padanje cen nafte na svetovnem trgu, ne kurjenje na cenejše domače vire energije, ne toplejše vreme in ne v glavnem le na redke ure mlačni, sicer pa hladni radiatori.

Trebanjske iveri

NOVE METODE — Kadar se osebu v novem disku v Štefanu zardi, da gostje premalo pijejo, se poslužijo naslednje zvižake: ko gost odide na plesišče, mu ročno odnesejo napol popito pivo ali koka kolo, gost, ki noče ostati žejen, pa si mora naročiti novo pijačo. Ni kaj reči, očitno je to uspešna metoda za povečevanje prometa, žal pa se gostje takih igrice lahko tudi naveličajo.

KUPILI BODO KLOBUK — Delavci delovne skupnosti SIS bodo v kratkem kupili klobuk za strokovnega delavca kmetijsko zemljiške skupnosti Janeza Resmana. So dejali, da bo potem Janez lažje rešil finančne težave skupnosti, pa tudi za njegovo plačo bi kaj ostalo. Okoliša, kjer bo Janez sklobukom zbiral prostovoljne prispevke, pa še niso določili.

GOLFNISTRMOGLAVIL — Trebanjši so že nekaj časa ugibali, kaj se je zgodilo z rdečim golfom nekega trebanjskega obrtnika. Kar precej časa ga namreč ni bilo na spregled, pa so domnevali, da je mogoče kjes trgoglavil. Začasno izginitje golfa je sedaj pojasnjeno. Ker so obnovljali njegovo pristajalno pisto pred gostilno Meglič, lastnik nekaj časa z njim ni letel, pa ga je imel kar v domačem hangarju.

S TEHNOKRATI BODO POČISTILI — Delavski razred, kolikor je zbratnega v Trebnjem, naravnost drvi v boljši svet brez birokratskih in tehnokratov. Te sorte kadri namreč jadrno zapuščajto podjetje in se selijo drugamo. Zdj bodo delavci lahko v resnici vzeli v svoje roke — če jim bo še kaj ostalo, seveda.

IZ NAŠIH OBČIN

Dve pridobitvi

V Črnomlju odprli trgovino in avto-moto bazo

ČRNOLELJ — Ob dnevu OF in 1. maju so, oz. bodo v črnomaljski občini predali namenu dva pomembna objekta. Tako je od pretekega četrtka prebivalec na voljo nova prodajalna, imenovana Market Cardak za dnevno oskrbo, v kateri je tudi bife. Naložba v zidovne in opremo je veljala več kot 90 milijonov dinarjev, denar pa je poleg sozda Emona zagotovil sam Dolenjkin toz Detajl Črnomelj. Trgovina, ki ima 230 kv. metrov prodajne površine (vse površine je 560 kv. metrov), pomeni pomembno razbremenitev sorodnih prodajaln v vsem mestu. V Detajlu računajo, da bodo do leta 1990 zgradili podobno trgovino tudi v krajevni skupnosti Loka.

V soboto, 26. aprila, ob 10. uri v industrijskem predelu Črnomlja otvoritev objekta za tehnične preglede avtomobilov in traktorjev. Ob tem bo tudi krajši kulturni program. Avtomoto baza je veljala okrog 80 milijonov dinarjev, sredstva pa so prispevali črnomaljsko združeno delo, občinska skupščina in AMZS, medtem ko v metliški občini za združevanje denarja niso imeli posluha.

OČIŠČEVALNA AKCIJA

ČRNOLELJ — Ker je april mesec čistoče v Beli krajini, pripravljajo 24., 25. in 26. aprila v Črnomlju očiščevalno akcijo. Vabijo vse občane, delovne organizacije, društva, šole, hišne svete, da se udeležijo akcije, predvsem pa naj bi očistili vsaj pred svojim pragom.

Kočevje pred tremi prazniki

Srebrna priznanja OF in sindikata? — Srečanje pri brunarici

KOČEVJE — Te dni bo v Kočevju več svečanosti ob dnevu OF, prazniku dela in prazniku KS Kočevje—mesto. Najprej bo že danes, 24. aprila, ob 18. uri v Šeškovem domu dramska uprizoritev «Mali princ», s katero se bodo predstavili dijaki SŠTU Kočevje. 25. aprila bodo ob 18. uri odprli v Likovnem salonu razstavo, uro kasneje pa se bo začela proslava ob prazniku OF in prazniku dela. Ob tej priložnosti bodo podelili letošnja srebrna priznanja OF, ki jih bodo prejeli: Angelca Blatnik (Stara cerkev), Tinka Gregorič (Struge) in KS — Ivan Omerza — Livold.

Na sam praznik dela, 1. maja, bo najprej jutraj budnica, popoldne ob 14. uri pa se bo začelo pri brunarici Dolgi vasi srečanje občanov. V programu bodo sodelovali: delavska godba, mažoretke, plesne skupine, učenci osnovne in glasbene šole, Klub mladih iz Livolda, vojaki in domači pesniki. 27. aprila bo pohod na Pused, 29. aprila pa bodo v kočevski delovni organizaciji Melamin odprli novi obrat «Smola II».

Na svečani seji občinskega sveta Zveze sindikatov Kočevje bodo podelili letošnja srebrna odličja sindikata ter nagrade in priznanja najuspešnejšim s tekmovanja kovinarjev. Bo pa to v teh dneh. Srebrna priznanja sindikata bodo prejeli: osnovna organizacija sindikata osnovne šole Zbora odposlancev Kočevje, Anton Jurkovič (LIK), Dora Majerle (osnovna šola Kočevje), Vida Beljan (Avto), Veronika Guštin (PTT), Janez Konečnik (GG), Pavla Mohar (Zidar), Andrej Debeljak (Itas), Jurij Pertinač (INKOP), Stane Letonja (občinska skupščina). Glavne svečanosti ob prazniku KS Kočevje—mesto bodo okoli 10. maja. Podrobnejši program bomo objavili prihodnjic.

J. P.

Priznanja OF

Jutri 10 srebrnih

RIBNICA — Jutri, 25. aprila, bo ob 19. uri v domu JLA v Ribnici proslava dneva OF. Na njej bo govoril predsednik občinske konference SZDL France Grivec. Kulturni program bodo pripravili učenci osnovne šole «Dr. France Prešeren» iz Ribnice.

Ob tej priložnosti bodo podelili tudi letošnja srebrna priznanja OF, ki jih podeljuje občinska konferenca SZDL. Prejeli jih bodo: prostovoljno gasilsko društvo Mali log Loški potok, Inles-toz Loški potok, Marija Pajk (Sodražica), Stanko Lovšin (Sv. Gregor), Franc Levstik (Sodražica), Anton Gregorič (Loški potok), Stane Kromar (Dolenja vas), Stanko Rus (Ribnica), Vinko Bambič (Loški potok) in Uroš Bregar (Ribnica).

PETRIČU ZLATI ZNAK OF

RIBNICA — Ob dnevu OF bo republiška konferenca SZDL podelila zaslužnim svoja priznanja «zlati znak OF». Med dobitniki bo tudi Ivan Petrič iz Sodražice. Ivan Petrič, ki je bil rojen leta 1922 v Sodražici, zdaj pa je upokojenec, je vrsto let deloval na najbolj odgovornih dolžnostih v občini in bil med drugim sekretar OK SZDL. Veliko je prispeval za razvoj občine in bil pravi aktivist SZDL: vedno je delal požrtvovalno in zagnano. Tudi zdaj kljub upokojitvi še vedno politično deluje in prenaša izkušnje na mlajši rod.

ZLATI ZNAK PRELESNIKU

RIBNICA — Zlati znak sindikata, najvišje priznanje republiškega sveta Zveze sindikatov, bo prejel 29. aprila na svečanosti ob prazniku dela tudi France Prelesnik iz Ribnika. France Prelesnik se je rodil 1948 v Nemški vasi. Opravljal je ali pa še opravlja odgovorne dolžnosti v sindikatu in na drugih področjih. Bil je predsednik konference ZS v Riku, je predsednik občinskega odbora sindikata kovinarjev in član republiškega odbora sindikata delavcev kovinske in elektro industrije. Že od leta 1984 je predsednik odbora sindikata SOZD združenih podjetij strojogradnje Slovenije, ki združuje okoli 20.000 delavcev. Bil je predsednik DS Riko. Pri delu je bil vedno uspešen.

Izplaval so, čeprav le za las

V IGM Kanižarica se ob manjšem povpraševanju po osnovnih izdelkih spretno znajdejo — Jeseni nov kamnom — Pazljivi pri globinskem miniranju

KANIŽARICA — Gokov toz IGM iz Kanižarice je preteklo leto zaključil s pozitivno ničlo — imel je 280 tisočakov ostanka — kar pa je uspeh glede na prejšnja leta, ko je posloval z rdečimi številkami. K lanskoletnemu poslovanju je ne nazadnje pripomogla tudi industrijska prodajalna, saj se je povečala prodaja njihovih in izdelkov drugih proizvajalcev.

Februarja in del marca so delavci morali na zimski dopust. Tako so v IGM zgubili 3.000 ur, ki jih bodo poskušali nadomestiti do konca prvega polletja. Sicer pa imajo v letošnjem letu v betonski proizvodnji nekoliko manj dela z omnia opažnimi ploščami, eno njihovih glavnih usmeritev, zato je bila nujna usmeritev v izdelavo drugih izdelkov. Tako za novomeškega Pionirja delajo fasadne obloge z balkonskimi koriti za hotel na morju, kar je zanje povsem novo delo. Tudi za betonske bloke ni več tolikšnega povpraševanja kot pred dvema letoma, tako da ni čakalne dobe, prodajo pa ve sproti. Prav zaradi nekoliko manjšega povpraševanja po osnovnih izdelkih so se lani odločili za izdelavo manjših izdelkov, kot so ograjni elementi, vrtni robniki, mejniki, za katere so sami naredili tudi kalupe.

RIBNICA: NOVI IZVRŠNI SVET

RIBNICA — Za predsednika novega izvršnega sveta občinske skupščine je bil izvoljen Peter Levstek, za podpredsednika Anton Šobar (predsednik občinskega komiteja za planiranje, gospodarstvo in proračun) in Stane Kromar (načelnik oddelka za notranje zadeve); za člana pa še: Janez Debeljak iz Loškega potoka, Miran Lavrič (načelnik oddelka za ljudsko obrambo), Franc Mihelič iz Ribnice, Janez Mihelič (predsednik občinskega komiteja za družbene dejavnosti in občjo upravo), Jože Mihelič iz Prigradice, Jože Oven (direktor uprave za družbene prihodke), Franc Petek iz Ribnice in Janez Rus iz Nemške vasi.

SEKRETAR ABRAHAMSBURG

RIBNICA — Za novega sekretarja občinske skupščine Ribnica je imenovan Bogo Abrahamberg, znani družbenopolitični delavec, med drugim je bil tudi že predsednik občinske skupščine. Novo dolžnost bo prevzel z mesecem majem. Dosedanji sekretar Dušan Lavrič bo upokojen.

Okrepiti opešano gospodarstvo

Nekaj misli novega predsednika IS občine Kočevje Dušana Popoviča

KOČEVJE — «Že na začetku se novi izvršni svet srečuje s težavami zaradi slabih poslovnih rezultatov gospodarstva v minulem letu in te slabosti se nadaljujejo tudi letos, kar povzroča nove kritične točke», ugotavlja novi predsednik občinskega izvršnega sveta Dušan Popovič in nadaljuje:

«Na področju izvoza prihaja do zapletov, kar ni v prid dobremu gospodarjenju. Izvoz je nesodoben. LIK je bil še pred mesecem uspešen izvoznik, zdaj pa posluje na robu rentabilnosti, oziroma mu grozi celo izguba.

Naj glavni srednjeročni cilj je okrepitev gospodarstva in s tem tudi tehnološka obnova proizvodnje. Po knjigovodskih podatkih je 80 odst. strojev odpisanih, dejansko pa znaša odpisnost preko 90 odst. Nizka akumulativna sposobnost gospodarstva otežuje vlaganja v novo

tehnologijo. Le znanje in tehnologija pa nas lahko rešita iz težav.

Dušan Popovič

Zaupanje je močan kapital

Trebanjski komunisti ugodno ocenili volitve — Slabši poslovni rezultati

TREBNJE — Množična udeležba kaže zaupanje v delegatski sistem, to zaupanje pa je močan politični kapital, ki ga je treba izkoristiti za delo v prihodnosti. Hkrati bo potrebno oceniti, kolikšen je pri tem delež članov ZK, kakšno je bilo delovanje komunistov znotraj SZDL in sindikatov. Tako je med drugim dejal Lojze Rataje, predsednik komisije za družbenopolitični sistem pri OK ZKS Trebnje, na zadnji seji občinskega komiteja ZK v Trebnjem, kjer so obravnavali poročilo o skupščinskih volitvah.

Že doslej je pokazalo, da so se v volilne postopke dobro vključile domala vse osnovne organizacije ZK. Tudi se ni dogajalo, da komunisti ne bi sprejemali delegatskih kandidatov. Je pa dejstvo, da je delež komunistov v delegacijah upadel, vendar trebanjski komunisti tega ne jemljejo tragično. Pomembno je, da ne prihaja do sektašenja in da se tudi za komuniste odpira prostor za delovanje v delegatski bazi. Žal pa je bilo tudi ob teh volitvah opaziti slabšo zastopnost mladine v samoupravnih telesih. Kadrovska politika pa ni naj-

boljša niti v republiškem niti v zveznem merilu. Slišati je pripombe na delo zvezne delegacije, s katero ima delegatska osnova kaj slabe stike. Slabo je tudi to, da volivci ne poznajo delegatov iz regije, o katerih bi bilo lahko objavljenih več podatkov. Eden izmed členov komiteja je dejal tudi, da je še nekaj rezerv za demokratično volitev. Med širšim in ožjim izborom bi bilo lahko malo več časa, volivci pa bi morali imeti možnost, da v resnici volijo tajno. To pa bi bilo omogočeno že z namestitvijo volilnih kabin.

Ko so člani komiteja razpravljali o lanskim poslovnim rezultatih trebanjskega združenega dela, seveda niso mogli mimo kritičnega položaja, v katerem se je znašlo gospodarstvo. Zlasti je zaskrbljujoče, da so v občini imeli zelo malo akumulacije. Ker tudi po treh mesecih letošnjega leta nič ne kaže, da se bo v frebanjskem gospodarstvu kaj spremenilo, so člani komiteja sklenili, da se bodo na vsaki seji sproti seznanili z gospodarskimi rezultati. Hkrati bodo več pozornosti posvetili kadrovski politiki, ki je v tesni povezavi s sedanjimi rezultati. Ko so govorili o slabih izvoznih rezultatih, je Ludvik Lovše dejal, da se komite ne sme kar tako zadovoljiti s stanjem. Predlagal, je da se občinskemu izvršnemu svetu naroči, naj prouči, zakaj pada izvoz, kje so vzroki za to.

J. SIMČIČ

metrov peska. V preteklem letu so ob kamnomolu sezidali tudi delavnico, v kateri lahko sami popravljajo stroje. V IGM se pohvalijo, da je povpraševanje po njihovem pesku izredno veliko, kar pa je razumljivo, saj takšne kakovosti ni v bližini.

M. BEZEK

Glavno: uresničiti načrt

Izjava Petra Levstka

RIBNICA — Novega predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Ribnica Petra Levstka smo zaprosili za izjavo o glavnem torišču dela izvršnega sveta. Dejal je: «V naši občini še nismo sprejeli srednjeročnega plana razvoja občine. Razprava o njem je bila temeljita. Na predlogje prišlo kar okoli 70 pripomb iz krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti. Ljudem torej ni vseeno, kako bomo živeli in delali.

Peter Levstek

Plan bo zelo verjetno sprejet že na prvi redni seji nove občinske skupščine. Naloga našega izvršnega sveta pa bo le, da bomo dosledno skrbeli za njegovo izpolnjevanje. Tako bo za naslednjih pet let vse dogovorjeno in odstopanja ne bi smelo biti.

Politična šola odkriva nova obzorja

Mnenje E. Žganjarja

TREBNJE — Sredi prihodnjega meseca se bo v Trebnjem končala občinska politična šola. Slušatelji se v okviru šole seznanjajo s komunističnim gibanjem v sodobnem svetu, zgodovino marksizma, zgodovino KPJ in mnogimi drugimi temami.

Med slušatelji občinske politične šole je tudi Edvard Žganjar. Za šolanje so ga predlagali v Trimu, kjer je zaposlen kot tehnolog za jeklene konstrukcije. Predlagali so ga zato, ker se je pred kratkim vključil v vrste ZK.

«Zadovoljen sem, da me mesodelavci predlagali za politično šolo. Že nekaj časa sem čutil potrebo po takem izobraževanju. V vsakdanjem življenju se namreč domala vsak dan srečujem s problemi, ki jim brez dodatnega znanja nisem kos. Da bi se sam izobraževal s pomočjo knjig, si pa tudi ne morem predstavljati. Zato se mi zdi taka oblika izobraževanja zelo primerna. In sedaj že lahko rečem, da sem na predavanjih slišal veliko stvari, za katere sicer ne bi vedel. Še

Edvard Žganjar

posebno se mi zdi dobro, da se po predavanju razvije razprava. Dolej me je najbolj pritegnilo predavanje Slavka Dokla o komunističnem gibanju v sodobnem svetu. Moja velika želja pa je, da bi šolanje še nadaljeval in se še bolj temeljito seznanil z našim političnim sistemom», je povedal Žganjar in dodal, naj bi pri nas razmere tudi spreminjali, ne samo o njih razpravljali.

Poleg politike Žganjarja zanima tudi ekonomija. Sam se je lotil študija dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije. Meni, da ga pri nas še prepočasno uresničujemo.

J. S.

ORIENTACIJSKI POHOD ZA DAN OF

TREBNJE — Komisija za ohranjanje tradicij NOB pri OK SZSMS Trebnje bo v nedeljo 27. aprila, organizirala orientacijski pohod. Zbirališče pohodnikov bo v Dol. Jesenicah pri Sentrupertu pred gasilskim domom. Pohod se bo začel ob 8. uri jutraj, pohodniki pa se lahko prijavijo pol ure pred začetkom. Vabijo vse mlade ljudi in člane družtev, da se pohoda v počastitev OD in 1. maja udeležijo v čim večjem številu.

Nazadnje se je vse zavožlalo

V Brežicah zahtevajo spremembo zapletene volilne zakonodaje

BREŽICE — Volitve so mimo. Predsedstvo občinske konference SZDL ugotavlja, da so bile opravljene boljše kot kdaj prej...

Predsedstvo je izreklo kritiko za nepoznavanje propagando in na premajhen poudarek informiranju...

J. T.

Bolje odkrito kot naučeno

Informiranje v šoli mladim veliko pomaga

BREŽICE — Delegata Vilmo Zupančič in Primoža Jesenka so na problemski konferenci najmlajših samoupraviteljcev Slovenije...

«Morda ni bilo prav,» sta pripomnila. «da odraslih niso pritegnili v svoj krog, da so bili le poslušalci ali pa so se oglašali samo zato, da so jih pozdravili.»

«Zdaj ga vsi radi berejo,» se je oglašil Primož. On dela v novinarskem krožku, zato večkrat kaj napiše. Pred kratkim je dobil nagrado Ljubljanske banke za spis ob dnevu varčevanja...

Zbirokratizirana dolgotrajna pot do odlikovanj

Z dolge poti do državnih odlikovanj pogosto ni nobenih odgovorov

BREŽICE — Žirija za podeljevanje srebrnih priznanj OF izbere vsako leto po 8 kandidatov iz občine. Včasih je morala drzati organizacije, da so sploh poslale kak predlog...

Spet bo nekaj razočaranih, kajti po utemeljitvah se vidi, da so ti ljudje povsod zraven, da delajo kot mravlje v svoji krajevni skupnosti ali v občini.

Toda marsikoga izmed njih bi lahko predlagali za državno odlikovanje. Teh je v Brežicah zelo malo, in če je številka, ki smo jo slišali na seji predsedstva SZDL točna, so jih v desetih letih podelili komaj 15. Med prejemniki skoraj ni delavcev in še direktorji pridejo težko zraven.

J. TEPPEY

Tudi starostnikom ni vseeno, kaj se dogaja in kaj bo

8. srečanje v Krškem

KRŠKO — V krajevni skupnosti Krško živi 293 krajanov, starejših od 75 let, od tega je le četrtina moških. Vsako leto se število teh starostnikov poveča za 30 do 40, po podatkih, ki jih je zbral eden najprizadevnejših organizatorjev srečanj starostnikov letos je bilo že osmič.

Najstarejša krajanica Julijana Blažič šteje že 96 let, najstarejši moški, umetnik Vladimir Štovič, pa si je naložil že deseti križ. Na 8. srečanju starostnikov, ki ga je pripravila krajevna konferenca Socialistične zveze Krško s pomočjo krškega Doma upokoencev in občinske skupnosti socialnega skrbstva...

V prijetnem razpoloženju so starostniki moževali tudi o zelo resnih platih vsakdanjaka in dokazali, da jim še zdalec ni vseeno, kaj se dogaja danes in kaj bo jutri. Samo dva utrinka življenjske modrosti dveh bivših dolgoletnih gospodarstvenikov: prvi povojni krški župan in direktor Kovinarske Tonček Čebular je dejal, da kar ne more razumeti, ker delavci danes marsikdaj iščejo pretveze za neopravljeno delo za kar je bila včasih kazen — knjižica, in da so zdaj zaščiteni tudi nedelavci.

P. P.

Brežice: dva praznika — pet prireditev

Srebro OF podeljujejo jutri v Dobovi

DOBOVA — BREŽICE — Jutri ob 19. uri (25. aprila) se bodo na proslavi dneva Osvobodilne fronte in praznika dela zbrali v Dobovi poleg domačinov tudi gostje iz drugih krajev občine...

Srebrne znake Zveze sindikatov bodo podeljevali v torek, 30. aprila, ob 12. uri pri Slovini v Brežicah. Na proslavi bodo nastopili pevski zbori iz Jutranjke tozda Orlica, iz Slovina in iz tozda za popravljanje železniških voz v Dobovi.

Prvi maj bodo Brežičani preželi na Šentvidu, če jim bo vreme vsaj malo naklonjeno. Tja zahajajo še iz predvojnih časov. V Brežicah bo 10. maja občinska revija pevskih zborov, s katero bodo pevci počastili oba praznika.

KDO PO NOSEM POROČA PARE

BREŽICE — Za sklepanje zakonskih zvez je občinska skupščina pooblastila pet delegatov: Mirka Kambiča, Marijana Gregoriča, Ludvika Metelka, Borisa Pavlenča in Vicenca Staniča.

Po rudarje še vedno v Bosno

Zanimiv pregled, kako smo zaposlovali v minuli petletki — Še odliv

SEVNICA — Strokovna služba posavske skupnosti za zaposlovanje je pred sejami skupščin z delegati novega sklica pripravila zanimiv pregled kadrovske politike za minulo srednjeročno obdobje.

Pomembni za nadaljnje zaposlovanje strokovnjakov so bili neposredni razgovori z zainteresiranimi kolektivi, kar so še dodatno spodbudili s posebnim financiranjem pripravnikov za izrazito suficitarne poklice. Žal so v posameznih smereh programi pripravništva še neizdelani. Se je potemtakem še čuditi povečanju števila otrok, ki nimajo nobenih želja za poklice?

škali in krmeljski rudnik. Menili so, da bodo dobili kaj krepkih mladencev v pogovorih s skupnostmi za zaposlovanje iz občine Šmarje, Klanjec in Murska Sobota, vendar učinka skoraj ni bilo. Težave imajo tudi gradbinci. Zato so že pred petimi leti navezali stike s skupnostmi za zaposlovanje iz sosednje Hrvaške, ter Bosne in Hercegovine. Samo letos so organizirano preko skupnosti za zaposlovanje na ta način pridobili deset delavcev. Sedaj se delavci iz teh republik tudi sami ob-

račajo na naše skupnosti za zaposlovanje.

V skupnostih za zaposlovanje regije so dobili tudi podporo vseh

Zaskrbljuje, ker se še vedno ni ustavil odliv strokovnih kadrov. To je boleče zlasti v sevniški in brežiški občini. Skoraj povsem se je ustavilo iskanje kruha v tujini, čeprav ni tudi večjega vračanja domov.

izvršnih svetov, da tisti brezposleni, ki prvič odklonijo ponujeno delo, izogibijo pravico do denarnega nadomestila.

Eden ključnih ciljev ni dosežen

Lani bistveno nižja rast akumulacije posavskega gospodarstva

KRŠKO — Posavsko gospodarstvo lani ni uresničilo zastavljenih ciljev pri zunanjetrgovinski menjavi. Izvoz blaga in storitev na konvertibilno področje je znašal 7.792 milijonov in se je glede na leto poprej zmanjšal za 18 odstotkov.

Ta informacija podružnice Službe družbenega knjigovodstva Krško pa le ni popolna, ker podatek ne upošteva tozda IMV Tovarne avtomobilskih prikolic v Brežicah.

Izvoz se je najbolj znižal v krški občini, in sicer kar za petino, to pa predvsem zaradi administrativnih ukrepov ZIS, ki je krškim papirničarjem omejil izvoz papirja. Vedeti je treba, da občina Krško ustvari kar 76,9 odstotka konvertibilnega izvoza Posavja, spet zlasti na račun tovarne »Djuro Salaj«.

Posavsko gospodarstvo je lani s konvertibilnega trga uvozilo za 5.931 milijonov dinarjev blaga in storitev, kar je za 12 odstotkov več kot predlani; najbolj so uvoz povečali Krčani. Pokritost uvoza z izvozom se je tako spet poslabšala, čeprav vrednost izvoza na konvertibilni trg še zmeraj za 31 odstotkov presega vrednost uvoza.

V gospodarstvu Posavja je bilo lani zaposlenih 18.582 delavcev (2,6 odst. več kot leto poprej), ki so ustvarili 160,2 milijard din celotnega prihodka (10,5 odst. na tujih trgih!). Porabljena sredstva so znašala 119,3 milijarde dinarjev. Vsi podatki upoštevajo tudi dosežke Jadranske elektrarne Krško, na katero odpade petina ustvarjenega celotnega prihodka v regiji in 27 odstotkov dohodka. Skupna izguba v petih oziroma šestih letih je znašala 932 milijonov dinarjev, nekrita po zaključnem računu pa je bila izguba v tozdu Stillo pohištvo sevniskega Stilleša (303 milijone) in Novolesovega tozda Bor Krško (85 milijonov).

Največji izgubnar je tozda Poljedelstvo, meso krškega M-Agrokobinata (380 milijonov), Temeljna organizacija kooperantov te delovne organizacije je imela 38 milijonov izgube, REK-tozda Rudnik rjavega premoga Senovo pa 124 milijonov dinarjev izgube.

Visoko rast in obseg neplačanih prihodkov prikazuje krško gospodarstvo. Kot pozitiven premik v gospodarnosti poslovanja je moč oceniti to, da porabljena sredstva za 3 odst. zaostajajo za rastjo celotne-

račajno na naše skupnosti za zaposlovanje.

V skupnostih za zaposlovanje regije so dobili tudi podporo vseh

Zaskrbljuje, ker se še vedno ni ustavil odliv strokovnih kadrov. To je boleče zlasti v sevniški in brežiški občini. Skoraj povsem se je ustavilo iskanje kruha v tujini, čeprav ni tudi večjega vračanja domov.

izvršnih svetov, da tisti brezposleni, ki prvič odklonijo ponujeno delo, izogibijo pravico do denarnega nadomestila.

A. ŽELEZNIK

NA SREČANJU ŠAHISTOV MALO ODZIVA

BREŽICE — Šahovski klub in Osnovna šola bratov Ribarjev sta 19. aprila priredila občinsko pionirsko prvenstvo v šahu. Tekmovale so ekipe mlajših in starejših pionirjev. Prvo mesto je osvojila ekipa Brežice, na drugo mesto se je uvrstila ekipa Osnovne šole Dobova, na tretje Dobova in na četrto Bizeljško. Druge šole se prvenstva niso udeležile.

P. P.

UREDNIŠTVO V GOSTEH
Novinarji Dolenjskega lista bomo v sredo, 7. maja, obiskali Brezovico na Bizeljškem. Krajane vabimo na pogovor h Karlu Blažičiču mlajšemu. Dobimo se ob 18. uri.

Borec za zdravo okolje
Še o nastopu Janka Blasa na kongresu ZSS

SEVNICA — Na nedavnem kongresu slovenskih sindikatov je razpravljala tudi Sevnica Janka Blas iz Kopitarne. Glavno skrb je posvetil varstvu človekovega okolja. Menil je, da te nevarnosti še vedno niso upoštevane dovolj. »Stopimo danes v bližino Save, v kateri smo se pred 30 leti še breskrbno kopali. Človek se zgrozi ob tem glavnem vodni slovenske kanalizacije! Za nameček naj bi sedaj ta kanal še zajezili s hidroelektrarnami, da bi za jezovi nastale smrdljive mlake, Posavje bi v tem primeru postalo pravcati slovenska greznica,« je dejal Blas in navedel staro resnico, da narava ne prenaša sleparij.

Za primer, kako je širša okolica Zasavja enkrat že šla na led, je navedel visoki dimnik trbovelske termocentrale. »Posavsko hribovje je v neposredni bližini termocentrale je bilo predmet že dolgo podobno oskubljeni kokiši, saj pravzaprav ni bilo več zelenega drevja. Sedaj, ko visoki dimnik porazdeljuje strupene pline širom po Sloveniji, so bila pobojja hribov še v Posavju tudi v tej zimi pokrita s sivim snegom. Bistroumna rešitev, ni kaj!« je dejal Blas v Cankarjevem domu.

Janko Blas je bil duša ustanovitve drugega slovenskega društva nekadilcev, zato si tudi tokrat ni mogel kaj, da ne bi vprašanja okolja povezal s kajenjem in pribil, da dostikrat nismo nič manj načehovski kot do narave tudi do svojega neposrednega delovnega in bivalnega okolja. »Ko ob inšpekcijskih pregledih analiziramo klimatske razmere na delovnih mestih, smo zelo natančni do vlage, prašnih delcev, do ropota, neprijetnega vonja, istočasno pa zelo širokogrudni in popustljivi do cigaretne dima. Statistični podatki kažejo, da je škodljivost kajenja večja od najslabših delovnih pogojev. Niso podatki 2.000 umrlih Slovencev letno zaradi cigaretne dima dovolj veliko opozorilo?« se je vprašal.

Janko Blas

Krške novice

MRTVE DUŠE — Organizatorji 8. srečanja starostnikov letos niso dobili niti enega vrtnega vabila ali obvestila, da je naslovnik neznan. Nekoč se jim je že pripetilo, da jim je jezni sorodnik preminulega starostnika, ki so ga kar naprej vabili na srečanja, na vabilo pripisal, naj že vendar pustijo na miru tistega, ki je že v vicaš. In komu gre zasluga, da ni letos prišlo do neljubih pomot? Verjemite ali ne — volitvam ali tako imenovanemu ažuriranju volilnih seznamov...

(PRE)DOBER REZULTAT — Po besedah predsednika krške partije Zdenka Prejca so zadnje volitve kar predobro uspele, kajti ob visoki volilni udeležbi in rezultatu volitev je precejšnja nevarnost, da bi se politiki uspuvali. Za večjo budnost in treznost bi bil ugodnejši bistveno slabši izid volitev, seveda le, če se ne bi spet podali na lov za zunanjimi in notranjimi sovražniki, ko bi ugotavljali, kdo je — kriv.

PREDAVATELJI — Za delegate pripravljavatelji tudi Krčani usposabljanje po problemskih sklopih, in ne po sistemskih, kot doslej. Tako izobraževanje naj bi bilo zanimivejše, obarvano naj bi bilo s čim več kazalci razmer v konkretnem okolju. Da ne bodo za nove delegate to zgolj suhoparna predavanja, bo poskrbela krška Delavska univerza, ki bo zvela v precep predavatelje, saj lahko slab predavatelj zamori usposabljanje še tako potrebne in voljne delegate. Vodeč delegacij pa bodo najprej naučili, kako voditi sestanke in komunicirati.

Sevniški paberki

FLORJANSKA ZAPRTA — Zaradi napovedanega srečanja v Florjanski ulici v Sevnici bo, razumljivo, ta ulica zadnjega aprila zaprta za javni promet od 14. ure dalje. RIBJI PLES — S sv. Jurijem naj bi bilo dokončno konec tudi znane ribje drsti podusti v Dolenjem Boštjanju. Ribiči bodo še strokovno ugotovili, zakaj je ta ljubezenski ples vsako leto manj številen. Nova raziskava o (ne)kakovosti vode Mirne — stala je nad 2,5 milijona dinarjev — govori o rečici kot industrijskem kanalu 4., torej najslabši kategorija.

Križ daje slovo folklori

V 17 letih je Cveto Križ žrtvoval ogromno prostega časa zapisovanju plesov in vadbi skupin

KOČEVJE — Folklorna skupina KUD »France Zbaničnik« iz Dolenje vasi bo 24. maja s kulturno prireditvijo praznovala 10-letnico obstoja. Na tej prireditvi se bo od folklorne skupine posloval Cveto Križ iz Kočevja, ki jo je ustanovil in vseh 10 let tudi vodil.

Cveto Križ: »Čeprav ne bom več vodil folklorne skupine v Dolenji vasi, menim, da morajo delo nadaljevati. Bili so odlični in vedno bodo ostali zapisani v mojem srcu.«

Cveto Križ se je začel ukvarjati s folkloro leta 1969, ko je pričel zbirati in zapisovati ljudske plesove po vaseh občin Kočevje, Ribnica in Čabar. V dveh letih je zapisal okoli 50 plesov in prav te

plesje je nato učil plesalce raznih folklornih skupin. Že leta 1969 je učil kar doma v svoji hiši in pri Benčinovih v Klinji vasi prvo folklorno skupino fantov in deklet iz Klinje vasi. Nato je vodil folklorne skupine na osnovni šoli v Kočevju, v Centru poklicnih šol Kočevje, Željnah in Livoldu, ki so vse že prenehale obstajati. Zdaj daje Cveto slovo Dolenjevašanom; le še do konca leta pa namerava voditi folklorno skupino v Kostelu, kjer bo njegovo delo nato nadaljevala Irena Trobentar.

Cveto Križ pravi, da bo poučevanje folklorne opustil, ker mu je že 52 let in ne more več tako živahno zaplesati, kot je še pred leti. Pa tudi domu se mora več posvetiti. Zdaj se je za vaje in nastope redno pripravljaval tudi doma, zato pa mu ni prav, če nekateri plesalci zamujajo vaje. Prepričan je, da se njegova »odsotnost« v Dolenji vasi ne bo posebno poznala, saj znajo plesati. Če se jim bo kaj zataknilo, je še vedno pripravljen pomagati.

Cveto pove tudi, da so mu bili najboljši nastopi dolenjevaške folklorne skupine v narodnih nošah, ki sta jih izdelala Kristina Trkovnik iz Željnih in pokojni Vinko Pirč s Trate. Najbolj pa ga je bolelo (a tega ni pokazal), če plesalci niso bili disciplinirani. J.PRIMC

Železnica spet nagradila učence

Na natečaj za literarna in likovna dela o železnici prispelo nad 20.000 prispevkov slovenskih osnovnošolcev — Med nagrajenci veliko dolenjskih, belokranjskih in posavskih šolarjev, dvema celo prva nagrada

DOLENJSKA, POSAVJE — Slovenski osnovnošolci so se množično odzvali na natečaj za literarna in likovna dela, ki ga je ob dnevu železničarjev razpisalo Železniško gospodarstvo Ljubljana. Na razpis so poslali 9.070 literarnih spisov in 11.700 likovnih izdelkov, izmed katerih sta strokovni žiriji izbrali najboljše in nagradili avtorje. Nagrajena dela so na ogled na razstavi, ki so jo pripravili v avli zgradbe Železniškega gospodarstva Ljubljana v Moše Pijadejevi 39. Razstava bo odprta do 20. maja

Na tem natečaju so sodelovali tudi učenci iz več osnovnih šol na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju. Številni so bili nagrajeni, vendar pa so za literarna dela prejeli več nagrad kot za likovne izdelke.

Med tistimi natečajniki, ki so si z literarnim spisom prislužili prvo nagrado, je kot edina z našega območja petošolka brežiške osnovne šole Alenka Volk. Drugo nagrado so od naših dobili: Biserka Škarja iz OŠ Šentrupert, Robi Mohorčič iz OŠ Katja Rupena v Novem mestu, Tanja Mladkovič iz OŠ Brežice, Polona Zalar iz OŠ Trebnje in Irena Vidmar iz OŠ Škocjan. Tretjo nagrado pa so dobili tudi: Nina Jukič in Primož Jesenko iz OŠ Brežice, Bari Rugelj iz OŠ Šentrupert, Maja Kranjčević in Monika Mavsar iz OŠ Krško, Alenka Mavsar iz OŠ Semič, Maja Grundlič iz OŠ Mirna peč in Vesna Badjuk iz OŠ Dragatuš.

Prvonagrajenca med likovniki imajo od naših le Novomeščani. To je učenka 6.b razreda ŠŠ Bršljin Urška Udovič. Med drugonagrajenci ni od naših nikogar, medtem ko sta tretjo nagrado dobila Aleš Simončič iz OŠ Bršljin in Rado Maksimovič iz OŠ Semič.

Na Dolenjsko, v Belo Krajino in Posavje je šlo tudi nekaj kolektivnih nagrad. Z literarnimi prispevki so si vozovnice za izlet prislužili: novinarski krožek OŠ Šentrupert, 6.r. OŠ Šentjanž, 6.b OŠ Milka Šobar Novo mesto, 6.a OŠ Dolenjske Toplice, 7.a OŠ Žužembek, 3., 5., in 7.r. OŠ Blanca, 6.a,b in 8.c, 8. OŠ Krško, 7.c in 8.b OŠ Leskovec, 5.a, b OŠ Brežice, 8.r. OŠ Veliki Gaber, OŠ Sevnica, 6.a OŠ Artiče. Osmi razred OŠ Dragatuš pa si je prislužil vozovnice za izlet s posebnimi izdelki, poslanimi na natečaj. I.Z.

Danes še pesem mladih

Z današnjim nastopom otroških in mladinskih zborov v Domu kulture se končuje revija »S pesmijo v pomlad — Minull teden pelo 13 odraslih zborov

NOVO MESTO — Danes bodo izvedli drugi del revije pevskih zborov iz novomeške občine, ki jo je pripravila Zveza kulturnih organizacij pod naslovom S pesmijo v pomlad. Prireditev se bo začela ob 17. uri v tukajšnjem Domu kulture, na njej pa bo nastopilo osem otroških in mladinskih zborov. Od prijavljenih samo dva zbora nista iz Novega mesta.

Obiskovalci bodo lahko prisluhnili zboru cicibanov male glasbene šole, otroškima zboroma šentjernejske in grmske šole in še mladinskemu zboru SŠTZU Boris Kidrič kot edinemu srednješolskemu pevskemu sestavu. Vsak zbor se bo predstavil s tremi pesmimi.

Minuli teden pa so se na dveh prireditvah predstavili odrasli pevski zbori. V četrtek so v Domu kulture v Novem mestu nastopili: mešani zbor novomeških upokojencev, moški zbor iz Šmihela, mešani zbor iz otočca, šentjernejski oktet ter mašni zbori z Malega Slatnika, iz šentjernejske in tovarne zdravil Krka. V sredo je bil tak koncert v Zdravilišču Šmarješke Toplice, na njem so peli: moški zbor KD Dušan Jereb iz Novega mesta in moški iz Stopič, mešani zbori GIP Pionir, KD IMV in iz Orehovice ter Dolenjski oktet. Tudi odrasli zbori so zapeli vsak po tri pesmi.

Leta 2000 pa brez knjižnice

SEVNICA — Če bodo Sevnicižani za svojo (občinsko) knjižnico tudi v prihodnje tako skrbeli, kot so do zdaj, se kaj lahko zgodi, da bodo leta 2000 celo brez nje. In to ni tako neutemeljena bojazn, če vemo, da v občini ta hip še ni načrta, niti srednjoročnega niti dolgoročnega, ki bi knjižnici obljubil boljše razmere.

Dejstvo je, da je sevnška knjižnica od vseh občinskih v Posavju na najslabšem, in to ne samo zaradi stanja, v kakršnem je zadnje čase. Če so ji dali prostor med Merxom in Integralom, še ni najhujše. Nevzdržno je, ker nihče ne ve, doklej bo tako, ali sploh kdo razmišlja o bodočnosti knjižnice. V Krškem so denimo, našli rešitev za Valvasorjevo knjižnico v prostorih kapucinskega samostana, čeprav tudi tam še ne vedo, kako bodo to izpeljali. V Sevnici niti rešitev na papirju ni. Vsaj zaenkrat je še ni.

A doklej bo sevnška knjižnica sploh še zmoгла redne naloge, da o tistih, ki jih mora opravljati kot matična ustanova za knjižničarstvo, pa čeprav nima pogojev za to, sploh ne govorimo. Žal ostajajo taka in podobna vprašanja brez odgovora, so le retorična, kot taka pa nedvomno tudi v nos drezajoča. Težko si je namreč zamisliti, da bi ob vsem napredku, ki ga v tej občini načrtujejo, lahko knjižnico pustili povsem v nemar. Nekoga bo že moralo zvesti, da se bo zavzel zanjo in nakazal rešitev.

V knjižnici, ki jo vodi Zdenka Fenos, ni veliko spodbudnega, kar pa kljub temu je, kaže posebnost. Najprej je ohrabrujoč podatek, da se je število knjig opazno povečalo, tako da je na policah sevnške knjižnice ta čas 16.127 knjig. Ne gre tudi prezreti, da število bralcev narašča in da jih je bilo letos samo v dveh mesecih nad 3.000. Knjige gredo skoraj vse na dom, saj knjižnica nima čitalnice, pa tudi ne prostora za razstave ali obisk književnikov. Med obiskovalci ni funkcionarjev, še posebej ne takih, ki bi knjižnici lahko pomagali. Zakaj jih ni, to najbolj sami vedo. Ni pa se moč znebiti misli, da se sevnški knjižnici tudi zaradi tega godi tako, kot se. A. Ž.

OTROCI IZ VRTCEV NA OBISKU V KNJIŽNICI

NOVO MESTO — Novomeška pionirska knjižnica že nekaj tednov izvaja poseben program za malčke iz novomeških vrtcev. Vsak dan, razen ob sobotah, ko je knjižnica zaprta, pride na obisk skupina, ki šteje po 20 do 26 otrok. Najprej jim povedo vse zanimivosti o knjižnici, nato jim dovolijo listati po slikanici, nazadnje pa otroci prisluhnejo pravljicam, ki jim jih pripoveduje knjižničarka. Tak program bo potekal vse do 6. maja, ko se bo iztekal urnik organiziranih obiskov za otroke iz vrtcev.

DANES PODELITEV LEVSTIKOVH NAGRAD

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu v Ljubljani bo založba mladinska knjiga danes ob 11. uri slovesno podelila Levstikove nagrade za leto 1985. Kot je znano, podeljuje Mladinska knjiga te nagrade za najboljša dela za mladino.

predvidoma oktobra. V Trebnjem bodo na začetku poletja pripravili tradicionalni likovni tabor samorastnikov, v Mokronogu medrepubliško folklorno srečanje Igraj kolo.

V Sevnici bo 1. junija tradicionalna revija gasilskih pihalnih godb. 5. julija bo v tem kraju nastopila folklorna skupina iz Essna in 6. julija nastop ponovila v Boštanjcu, pridružila pa se ji bo tudi domača skupina kulturnega društva »Anton Umek — Okiški«. 6. julija bo na Studencu v sevnški občini srečanje ljudskih godcev, na Zdolah pri Krškem pa se bodo na podobnem srečanju zbrali harmonikarji.

Od belokranjskih prireditev omenimo tri najpomembnejše. 1. junija bo Gribljah tradicionalna revija obkoljskih pevskih zborov. V Črnomlju bosta dve večji manifestaciji: 7. in 8. junija kresovanje in jurjevanje, 14. junija pa revija lovskih pevskih zborov Slovenije.

Toliko je moč navesti iz omenjene prate. Vendar so se že sestavljavci zavedali, da vsega niso mogli zajeti, še posebej ne prireditve, ki so jih organizatorji predvideli že po izidu publikacije. Za nekatere pa sploh niso vedeli. I.Z.

ZAMEJSKI UMETNIK V KOČEVSKEM SALONU

KOČEVJE — V tukajšnjem likovnem salonu bodo jutri odprli razstavo del akademskega slikarja Borisa Zuliana iz Riemanjev pri Trstu. Do 11. maja bodo na ogled slike, s katerimi »zamejski« umetnik ne streže modnim muham, marveč njegov likovni svet zgrajen na podlagi umetnikovih osebnih spoznanj in izkušanj. Ta svet je topel, skoroda izžareva poezijo, zato je ljudem blizu.

Kultura v turistični pratiki

Turistična zveza Slovenije izdala žepno knjižico, v kateri so napovedane tudi vse pomembnejše kulturne prireditve, ki se bodo do konca leta zvrstile na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju — Največ napovedi iz Dolenjskih Toplic

DOLENJSKA, POSAVJE — V naši deželi se bodo do konca leta zvrstile še številne in najrazličnejše prireditve, od tistih, ki z uanašujo obliko pomenijo le nadaljevanje večstoletne tradicije, do sodobnih srečanj, razstav, koncertov in podobnega. V tem zapisu ne nameravamo omenjati vsega, kar pripravljajo v posameznih krajih in regijah, marveč samo najpomembnejše kulturne prireditve na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju, vse pa navajajo tudi Pratikta ali koledar prireditev v Sloveniji 1986, ki jo je po zamisli Janeza Bogataja izdala Turistična zveza Slovenije. V tej zbirki napovedi, kot bi lahko imenovali omenjeno publikacijo, izdano v 20.000 izvodih in namenjeno vsem, ki bi radi skoz prireditve spoznali našo deželo, njene zanimivosti in ustvarjalne dosežke, je torej navedeno vse, kar bi naj bilo privlačno tudi za turiste.

Prireditvena pratika od dolenjskih krajev najpogosteje omenja Dolenjske Toplice, zato najprej pogledimo, kaj pripravljajo v tem kraju oziroma v prostorih njegovega zdravilišča. V razstavnem salonu zdraviliškega doma naj bi bile po napovedi pravkar na ogled slikarske stvaritve Janka Orača iz Novega mesta. Od 2. maja do 1. junija se bo s svojimi deli predstavil akademski slikar Jože Centa, v Ljubljani udomljeni dolenjski rojak. Te razstave bo sledila razstava likovnih del učencev topliške osemletke. Nato bo tri julijske tedne na ogled razstava Dolenjske Toplice skozi čas. Avgusta bodo pripravili razstavo del, ki so jih, oziroma jih bodo ustvarili zdraviliški gostje. Septembra se bo predstavil novomeški slikar Jože Kotar, novembra in decembra pa bo v zdravilišču prireditve, ki so ji dali naslov Animacija v besedi in sliki.

NAJPREJ OBČINSKE, NATO POSAVSKA REVIJA

POSAVJE — Po sklepu Posavskega pevskega združenja, ki ga vodi Ernest Ferk iz Brežic, bo letošnja posavska pevska revija v Sevnici. Na koncertu, ki bo v petek, 30. maja, bo nastopilo devet zborov, iz vsake posavske občine po trije. Sodelujoče na ter regijski prireditvi bodo izbrali na občinskih pevskih revijah. V Brežicah bodo tako revijo izvedli 10. maja, v Krškem 11. in v Sevnici 17. maja.

SLOVENSKI OKTET POJE OB JADRANU

LJUBLJANA — Slovenski oktet, ki slavi 35-letnico delovanja, je v torek nastopil v Crikvenici s sporedom renesansnih skladb ter pesmimi iz slovanske liturgije in črnskim duhovnimi pesmimi. Zatem je imel koncert v Poreču, danes pa mu bodo prisluhnili tudi v Pazinu. Na tej primorsko-istrski turneji bo pel še v Delnacu in Selcah. V Julijsko-avgustovskem obdobju bo Slovenski oktet prepeval na koncertih vzdolž jadranske obale od Poreča do Dubrovnika.

Poudarka z 10. kongresa ZKS

DR. MATJAŽ KMECL: »Različna kritika, ki se je porajala v vrstah intelektualnih delavcev in je seveda povsem naravni način intelektualnega delovanja v družbi, je bila pogosto sprejeta kot neprijazna, celo sovražna in nesocialistična. Premalo smo poudarjali globoko potrebo po takšni kritiki, čeprav se tako neprijetno, premalo, da gre za način in ne za skupino družbenega delovanja in da človeško telo brez roke ali noge še nekako preživi, brez glave pa nikakor. ZK je bila v takem, pogosto krčevitem dialogu premalo pripravljena priznati tudi svoje napake. Argumente razuma je rada kompenzirala z argumenti politične avtoritete. Če pa takšno reč preveč rabimo, se na koncu obrabi, kar velja tudi za politično avtoriteto.«

VLADIMIR KAVČIČ: »Kulturna dediščina nam ohranja pomembna sporočila za prihodnost in je pomembna vzporednica prihodnjega razvoja. Še tako uspešen in celo bliskovit tehnološki razvoj bo brez učinka, če ne bomo znali hkrati z njim razvijati in potrjevati naše kulturne in etične identitete, če se ne bomo čutili odgovorne za razvoj celote, za razvoj našega celotnega

ožjega in širšega okolja. V kulturnem razvoju imamo glede na svojo malotežnost v mnogih pogledih poseben položaj in posebno obveznost do sebe. Če hočemo iti vsaj približno vstric z drugimi številnejšimi in bogatejšimi narodi, moramo sredstva na nekaterih področjih kulturnega delovanja poudariti in celo potrojiti. To je za zlasti potrebno, če hočemo sodelovati pri ohranjanju identitete Slovencev zunaj SR Slovenije.«

kultura in izobraževanje

Uspeh z Verigo

Jeseni še proslava 40-letnice kulturnega društva

VELIKA LOKA — KUD Ivan Cankar iz Velike Loke se je pred kratkim predstavilo s Finžgarjevo Verigo. Premiera igre, ki jo je spet režiral dolgoletni režiser Ludvik Bizjak, je zelo uspela. Sedaj pa se igralci pripravljajo na predstavo v Dobrniču in morda tudi v Trebnjem.

»Igro smo naštudirali poleg vsega ostalega dela, ki ga ni bilo malo,« pravi predsednica KUD Ivan Cankar iz Velike Loke Darja Korelec. »Že lani smo se namreč odločili, da temeljito obnovimo dom kulture. Dela smo se lotili z veliko zagnanostjo. Skoraj ne moremo prešteti vseh

Darja Korelec

prostovoljni delovnih ur, ki smo jih člani vložili v obnovu. Hkrati pa smo dobili nekaj denarne pomoči tudi od Tesnil, ki so nam prispevala za obnovu odra, pa krajevne skupnosti, ki je prispevala za pod v dvoran. Kljub vsemu trudu in delu pa nam ni uspelo obnoviti doma tako, kakor smo si zastavili. Zato bomo praznovali 40-letnico društva prestopili na jesen,« je povedala Korelečeva. Sicer pa je KUD Ivan Cankar med najbolj delavnimi v trebanjski občini. V njem je včlanjenih 60 članov, več kot polovica pa je dejavno sodelovala pri obnovi kulturnega doma. Po strokovni plati obnova ni bila trd oreh, saj so med člani društva zidarji, tesarji. Za društvo, ki uspešno živi in deluje že 40 let, pa je značilno tudi to, da tesno sodeluje z vodstvom krajevne skupnosti. J. S.

Pet dni paše za oči

Na prodajni razstavi 4. topliškega knjižnega sejma je bilo na ogled okoli 400 knjig — Po turističnem koledarju je bil ta sejem en teden prezgodaj

DOLENJSKE TOPLICE — Tu so pripravili že 4. topliški knjižni sejem. V salonu zdraviliškega doma je bila ves prejšnji teden prodajna razstava knjižnih novosti vseh slovenskih založb. Na okoli 15 panojih je bilo na ogled in naprodaj okoli 400 knjig. Razstavljena je bila raznovrstna literatura, od tega veliko knjig, namenjenih mladini. Podatki o iztržku še niso znani, prireditelji (Mladinska knjiga iz Novega mesta ter OŠ Baza 20 in TOZD Zdravilišče Dolenjske Toplice) pa menijo, da se je sejem posrečil tudi s tega vidika, čeprav je hotel biti predvsem kulturnopropagandna manifestacija.

Topliški knjižni sejem tako postaja tradicionalna kulturna prireditev čedalje večjega pomena in je vključena tudi v koledar turističnih prireditev na Slovenskem. Žal je bil pravkar minuli sejem teden prehitro, saj bi moral biti po omenjenem koledarju šele od 21. do 25. aprila. Škoda, da prireditelji niso bolje pogledali v

ta koledar, saj bi tako preprečili neskladje. Tako bo tisti, ki potuje po Sloveniji s tem koledarjem v žepu in si bo hotel ogledati prodajno knjižno razstavo v salonu topliškega zdravilišča, žal naletel na prazen prostor. I. Z.

GOSTOVANJE DRAME

NOVO MESTO — V ponedeljek in torek ta teden je v okviru gledališkega abonmaja v Novem mestu nastopila ljubljanska Drama z delom Češnjev vrt znanega ruskega pisatelja in dramatika A.P. Čehova.

DANES UPORIZITEV MALEGA PRINCA

KOČEVJE — V dvoran Šeško-vega doma v Kočevju bodo danes ob 18. uri dijaki 3. a razreda SŠTUD — družboslovno jezikovne dejavnosti uprizorili pravljico Mali princ.

PRED POSVETOM PEDAGOGOV V KRŠKEM

KRŠKO — Tu bo 29. in 30. maja 3. posvet pedagoških delavcev Slovenije, na katerem bodo razpravljali o razvojnih gibanjih v vzgoji in izobraževanju pri nas. Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije bo ob enem praznovala 100-letnico ustanovitve prvega pedagoškega društva pri nas.

MLADI SE BODO POMERILI

NOVO MESTO — Mladi iz osnovnih in srednjih šol se v tem času že vneto pripravljajo na tradicionalno tekmovanje «Mladi v veččinah SLO in DS». V občini Novo mesto se bo pomerilo 27 ekip s po petimi člani. Mladi bodo morali pokazati obilico znanja s področja prometa, prve pomoči, orientacije, protipožarne zaščite, vedeti bodo morali vse o zdravilnih rastlinah, streljati z zračno puško in poznati bodo morali obeležja NOB. Posebnost letošnjega tekmovanja, ki se izvaja po vsej Jugoslaviji, je ta, da bo še posebej velik poudarek na orientaciji na terenu. Tekmovanje ekip občine Novo mesto bo 17. maja v osnovni šoli Prevole.

ZAKAJ NI BILO ŠTAFETE?

V torek, 15. 4., bi tudi nas v krajevni organizaciji Kot-Brezje morala obiskati lokalna štefeta mladosti, ki naj bi v nekaj dnevih obiskala vse OO ZSMS in DO v občini Črnomelj. Kot vsako leto smo ji tudi letos pripravili sprejem. Na dogovorjenem mestu smo se zbrali mladinci, pionirji, cibicani, borci in krajan, ki so se kljub delu udeležili sprejema. Nestrpno pričakovanje štafete je razočaralo vse, saj štafete sploh ni bilo. Vrli mladinci, ki so štafeto spremljali, so iz nepojasnjenih vzrokov kljub razporedu obšli naš kraj in nas vse razočarali, še posebej pa potrdili nezaupanje nekaterih, ki nimajo zaupanja v delo in odgovornost današnje mlade generacije.

Ne bo težko poiskati krivca, težko pa bo ponovno pridobiti zaupanje, ki ga s takšnimi in podobnimi napakami mladi vedno bolj izgubljamo.

B. S.

OBISK DELEGATKE

Člani novinarskega kroška smo povabili na pogovor Marijo Brezovar, ki je bila delegatka na 10. kongresu ZKS v Ljubljani. Pripovedovala nam je o svojem prispevku na kongresu in o vseh spominih, ki so jo spremljali. Poudarila je sporočilo kongresa, naj bi si vsi prizadevali, da bi živeli od lastnega dela, oprti na lastne moči. Brezovarjeva je delala v komisiji za mednarodne odnose, kjer so razpravljali o vprašanih odnosov med narodi, o slovenskih izven meja matične domovine in o bratstvu in enotnosti. Obsojili so ameriški napad na Libijo. Brezovarjeva nam je pokazala tudi precej gradiva s kongresa.

BARI RUGELJ
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

MLADI DOPIŠNIK

NEUREJENE BREŽICE

Tudi Brežice bi potrebovale temeljito očiščevalno akcijo. Okolica šole bi morala biti vzor vsem občanom. Učenci jo redno in temeljito čistimo, a vsej nesnagi nismo kos. V bližini postajališča pred šolo ni niti enega kosu za smeti. Takšno je tudi igrišče za šolo. Po ulici Veljaka Vlahovića se preproga nesnage nadaljuje, le da je še debelejša. To je tamkajšnjim stanovalcem očito kar vseh. Namesto da bi počistili okolico blokov, so nekateri začeli metati odpadke kar skozi okna. Tudi najbolj prometna brežiška ulica je kot velik smetnjak. Našim komunalcem se ne zdi potrebno namestiti več manjših smetnjakov. Ob pogledu na park pase vsako zgrozijo. Stezice so komaj vidne, klopi so tik pred razpadom. Odstopnic do doma JLA je ostal le še kakšen kamen. Tudi v Vrbinu, kamor so Brežičani včasih radi zavili, bo letos le redke zaneslo. Tik pod mestom je na precejšnjem delu travnika mlaka in poleti bo tu gotovo raj za komarje. GG, ki upravlja to zemljišče, bi lahko mlako kako uredilo. Vsi Brežičani bi morali kaj storiti za ureditev našega mesta, potem bi se v njem bolje počutili.

LEA ZAGMAJSTER,
VESNA BIBIČ, 8.a
OŠ bratov Ribarjev
Brezice

SPREJEM KURIRČKOVE POŠTE V MIRNI PEČI

V sredo, 16. aprila, smo spet pripravili vsakoletni tradicionalni sprejem kurirčkove pošte, ki so jo naši pionirji sprejeli od trebanjskih pionirjev. Priseditvi so prisostvovali borci, predstavniki številnih družbenopolitičnih organizacij in učenci. Po uvodnih pesmih in pozdravi so v dvorano stopili pionirji — kurirji in prinesli torbico. Vanjo smo položili pismo, ki ga je voditeljica še prej prebrala, nato pa so ob zvokih harmonike strumno odkoricali po načrtovani poti. Priseditve se je nadaljevala z opisovanjem dogodkov iz NOB. Nanje se je spominjal povabljenec, novomeški prvoborec Bran Suhi. Po končani prireditvi so nam vojaki razkazali svoje orožje. Torbica je pri nas tudi prenočila. Naslednje jutro smo jo predali na Frati pionirjem iz Ajdovec.

SANDI RUPENA, 8. a
OŠ Mirna peč

Kam je šlo spoštovanje?

K pisanju me je posebno spodbudilo mnenje Majde Vrh iz strokovne službe socialnega skrbstva v Ribnici v 13. številki Dolenjskega lista o tem, kako stari ljudje vse pogosteje umirajo sami. Zakaj je tako? Tudi v moji okolici je veliko primerov, da so stari ostali sami, čeprav imajo tudi po 10 otrok. Njihovih vrat na starost ne odpira nihče, če ni dobrega sosed, da starčku prinese v kuhinjo vodo in drva. Ali ni to žalostno? Ko pa starši umro, doma ali v domu počitka, se priglasi več dedičev, kot pa se jih je rodilo. Propadajo po 16 in več hektarov velika posestva, ki so še pred leti hranila po 10 članov družine in 10 glav živine. Danes pa en sam starček čaka svoj konec. Za ostarele so sicer boljše življenjske razmere v domovih, a po drugi strani velja »ljubo doma, kdor ga ima«. Kam so šli časi spoštovanja staršev in ostarelih ljudi? Včasih so stari starši varovali svoje vnuke, danes prenekateri vnučkomaj še pozna svojega dedka in babico, ki sta prepuščena sama sebi, usodi in smrti. To je žalostno. Le kam gremo?

FRANC ŽUGELJ,
Zilje 9

ZA SKLAD

NOVO MESTO — V sklad za drage medicinske instrumente pri OO RK so prispeli: Beltov tozd Livarna iz Črnomlja 100.000 din, občinski svet Zveze sindikatov Trebnje 20.000 din, Marjan Lapajne iz Novega mesta namostno izplačila honorarja 3.992 din, osnovna organizacija sindikata skupnih služb SIS črnomaljske občine 30.000 din, Jožica Darovec iz Straže v spomin na obletnico smrti sina Mitje 5.000 din.

Spomenik razburja, čeprav ga še ni

Občina Novo mesto je oktobra 1971 prva v Sloveniji podelila domicil Zvezi prostovoljcev za severno mejo 1918 — 1919, občina Maribor pa kot 14. slovenska občina šele novembra 1978 — Koliko Maistrovih borcev v naših občinah

Dva prispevka sta prejšnji četrtek v Dolenjskem listu opozorila na »Strastno polemiko o generalu« in na to, kako se je neka mirna pobuda društva slovenskih pisateljev sprevrgla v svoje nasprotje. Naj za uvod ponovim, kar je o pobudi za postavitev spomenika slovenskemu generalu, politiku, borcu in ne nazadnje pesniku Rudolfu Maistru med drugim omenil Tone Partljič v Večeru 17. marca letos:

»Župančič je zapisal črno slutnjo. «O, kaj bo z vami, vi mejniki štirje, Celovec, Maribor, Gorica, Trst? ... Ostal nam je le Maribor po zaslugi — Rudolfa Maistra. Si zasluži spomenik?»

Medtem objavljena stališča mariborske mestne konferenec SZDL, po katerih bo njeno predsedstvo imenovalo odbor za proslavitev 70-letnice bojev za severno mejo, ki bo med drugim zadolžen za pripravo predloga ustreznega pomnika generalu Maistru v Mariboru, so razvnete strasti (verjetno) pomirila. Maribor predlaga tudi, da bi 70-letnico bojev za severno mejo, ki jo bomo proslavljali leta 1988, počastili v vsej republiki.

Naj zaradi mladine pa tudi ostale javnosti, ki vse premaloo ve o usodnih letih 1918, 1919, na kratko ponovimo nekaj resnic o tistih časih. Od novembra 1918 do poletja 1919 so ljudske množice na Gorenjskem in Spodnjem Štajerskem s svojimi borci-prostovoljci pregnale nasilno nemško oblast iz naših krajev, ki so jih Germani streljali in potujčevali. Osvobodile in utrdile so svoje narodne meje, naglne nemške občinske in okrajne uradnike, nadute nemške kapitaliste, trgovce, velike obrtnike, šolnike, sodstvo in vso prejšnjo državno upravo, ki je zatirala naše ljudi z nasiljem in s potujčevanjem. Samo zato, ker so Nemcem pomagale tuje sile, naši borci niso mogli osvoboditi cele slovenske Koroške. Za trajno pa so osvobodili mejo od Meziške doline čez Kozjak vzdolž in onstran Drave ter Mure s središči Maribor, Ptuj, Gornja Radgona in Ljutomer. Tako je za vedno propadel slovenski »nemški trdnjavski trikot« Maribor — Ptuj — Celje — Brežice, čeprav so leta 1941 nemški fašisti spet navallili prav na te kraje in prek njih hoteli izsiliti svoj zgodovinski načrt o »nemškem mostu na Jadran«. Po prvi svetovni vojni je bilo tudi mednarodnopravno dokončno rešeno vprašanje o priključitvi severnega obmejnega slovenskega ozemlja k takratni Jugoslaviji.

Franč Leskošek-Luka, prvi komandant slovenskih partizanov, je v Spominskem zborniku, ki je izšel ob 60-letnici bojev za severno slovensko mejo 1918—1919, aprila 1979 zapisal tudi tole:

»...S ponosom se spominjam, da sem se takrat kot 21-letni deivec prostovoljno pridružil Celjskemu polku in se iz Dravograda udeleževal bojev tega oddelka, ki je spadal pod vodstvo Štajerskega obmejnega poveljstva, ki mu je načeloval general Maister...»

Dr. France Hočevnar je kot podpredsednik izvršnega sveta slovenske skupščine na proslavi 50-letnice bojev za osvoboditev Maribora in severne meje 24. 11. 1968 med drugim dejal: »Taktični politični voditelji so se obnašali oportunistično, omahljivo in strahopetno, capljali so za dogodki in niso pokazali zrelosti, da nosijo odgovornost za usodo slovenskega naroda, niti v takratnih pomembnih zgodovinskih dogodkih niti kasneje. Zato smo toliko bolj dolžni izraziti vse priznanje generalu Maistru, njegovim soborcem in drugim prostovoljcem, ki so hrabro in požrtvovalno opravili patriotično dolžnost...»

Podobnih mnenj, ocen, izjav in zgodovinskih resnic o vlogi in opravljenem junaškem delu generala R. Maistra ter njegovih prostovoljcev za ohranitev naše severne slovenske in jugoslovanske meje najdemo v omejenem zborniku še več. Prebrali smo jih lahko zadnje tedne znova tudi v Večeru, v časniku TV 15-Naš tovariš pa v revijah in še kje, saj so se oglasili med drugimi z odprtimi pismom tudi Zveza zgodovinskih društev Slovenije, člani Kluba koroških Slovencev v Ljubljani, Zveza prostovoljcev-borcev za severno mejo v Mariboru, znani koroški prvoborec Pavle Zaucer-Matjaž 5. aprila v Večeru in drugi. Vsi zavračajo neutemeljene pomisleke posameznikov iz Maribora, ki »dvomiyo, ali je spomenik Maistru primeren v času, ko nimamo denarja niti za postavitev spomenika na sremski fronti...« Posamezniki izražajo tudi druge dvome o tradiciji Maistrovih borcev med NOB na Štajerskem. Seveda lahko vprašamo, zakaj spomenika niso postavili že v letih, ko je bila denarja dovolj. Ob tem, ko načrtujemo milijarde in devize za »odložitve prireditve« (olimpiade, univerziate in pod.), je prava narodna sramota, da edino za spomenik osvoboditelju Maribora ni denarja niti ob 70-letnici teh dogodkov (Pavle Zaucer).

Delež dolenjskih in posavskih borcev

»Naprimo vse sile, da bo vsaj še kakšen Maistrov sobojevnik dočkal praznični dan odkritja Maistrovega spomenika v Mariboru,« piše med drugim Pavle Zaucer v Večeru. Omenil sem že stališče mestne SZDL v Mariboru o imenovanju odbora za postavitev trajnega pomnika generalu Maistru v Mariboru. Ob tem pa je treba povedati tudi tole: z gremkim priokusom razočarano in tihe bolečine prebirajo pozne vesti o spomeniku svojemu nekdanjemu vojaškemu poveljniku in junaku tudi njegovi nekdanji borci za severno mejo iz Dolenjske in Posavja.

V bojih za severno slovensko mejo je padlo več kot 300 mladih moš in fantov, cvet našega naroda, med njimi številni prostovoljci iz naših krajev. Konec 1970 je bilo med nami naslednje število borcev za severno mejo: v občini Brežice 95, Črnomelj 17, Kočevje 39, Krško 29, Metlika 32, Novo mesto 96, Ribnica 31 in Sevnica 46. Za občino Trebnje podatki niso posebej zbrani, verjetno pa so borci iz njenih krajev zajeti v številnih sosednih občin. Podatki povedo, da je bilo pred 16 leti v naših krajih še 385 borcev za severno mejo, v jeseni 1979 pa le še 157. Samo v 9 letih jih je umrlo 228. Iz 56 slovenskih občin je bilo konec 1970 živih še 3344 borcev za severno mejo, v jeseni 1979 le še 1290, danes pa živi na Slovenskem pribl. 400 nekdanjih Maistrovih soborcev in drugih prostovoljcev.

Občinska skupščina v Novem mestu je prostovoljski enoti stotnika Otona Gregorića, rojaka iz Šentjerneja, že 6. 10. 1971 kot prva v Sloveniji podelila domicil v občini Novo mesto. Prevzela ga je Zveza prostovoljcev-borcev za severno mejo 1918/19, ki deluje na območju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje s sedežem v Novem mestu. Občina Sevnica je tak domicil podelila prostovoljni enoti stotnika Pavla Razloga 26. 11. 1971, obema pa se je 12. 10. 1972 pridružil še občina Brežice, ki je podelila domicil prostovoljni enoti majorja Antona Kosa.

Zato je treba s pripravami za postavitev spomenika generalu Rudolfu Maistru pohiteti. Prav in pošteno bi bilo, da bi še kdo izmed njegovih soborcev dočkal ta dan, saj je po Partljičevih besedah »Maistrov spomenik stvar vse slovenske kulturne zavesti, predvsem pa stvar mariborske samozavesti in samozavedanja.«

TONE GOŠNIK

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 25. IV.

- 9.00 TEDNIK
- 10.00 PUNTARSKA PESEM, 7. del 15.35 — 23.40 TELETEKST
- 15.50 TV MOZAIK — ponovitev dopoldanskih oddaj
- 17.30 POROČILA
- 17.35 BELI DELFIN, 4. del francoske risane nadaljevanke
- 17.50 MERLIN, 12. del nemške nadaljevanke
- 18.15 PODELITEV PRIZNANJ OF reportaža
- 18.45 RISANKA
- 19.00 DANES
- OBZORNIK LJUBLJANSKEGA OBMOČJA

- 19.30 DNEVNIK
- 19.55 VREME
- 20.05 AVTOMANIJA: PRODAJA-LEC AVTOMOBILOV, 7. del dok. serije
- 20.35 BEGERAC, 2. del angleške nanizanke
- 21.30 DNEVNIK
- 21.50 ZID, francoski film

DRUGI PROGRAM

- 8.00 Test — 8.15 Znak — 8.55 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 12.30 Izobraževalna oddaja — 13.00 Dnevnik — 13.15 Ideologija in zločin — 17.45 Znak — 18.15 Dnevnik — 18.45 Zabavno-glasbena oddaja — 19.30 Dnevnik —

20.00 Portret skladatelja Aleksandra Obradovića — 20.45 Večera, danes, jutri — 21.15 Človeški faktor — 22.00 Malambo (avstrijski film)

TV ZAGREB

- 8.15 Znak — 8.55 TV v šoli — 10.35 TV v šoli — 12.30 Izobraževalna oddaja — 13.00 Dnevnik — 16.30 Videostrani — 16.40 TV v šoli — 17.40 Poročila — 17.45 Znak — 18.15 Ideologija in zločin — 18.45 TV kolektor — 18.55 Številke in črke (kviz) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vihre vojne — 20.55 Prijateljstvo z glasbo — 21.40 Dnevnik — 21.55 Kulturni magazin

DRUGI PROGRAM

- 12.45 Filmovnica in ameriški film Slepi potnik na Luno — 14.45 Miti in legende — 15.00 Otroška predstava — 15.30 Veter čez močvirje (film) — 17.00 Zadnje dejanje (2. del dok. nanizanke) — 19.00 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 20.30 Feljton — 21.00 Informativna oddaja — 21.20 Sportna sobota — 21.40 Glasbeni večer. Opomba: 20.00 Košarka, 3. tekma finala končnice

TV ZAGREB

- 13.20 Poročila — 13.25 Kritična točka — 13.55 Narodna glasba — 14.25 Nogomet OFK Beograd: Sloboda — 16.15 Poročila — 16.25 SP v hokeju na ledu — 18.30 «To» — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vsakemu svoje (italijanski film) — 21.35 Dnevnik — 21.50 Za konec tedna

SOBOTA, 26. IV.

- 7.45 — 11.50 in 15.30 — 23.20 TELETEKST
- 8.00 POROČILA
- 8.05 PLANINICA
- 8.20 ISTRANOVA, glasbena oddaja
- 8.50 DESETNICA
- 9.05 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: Pastir in hudič
- 9.20 SLOVENSKI LJUDSKI PLES: Z GORIŠKEGA, BENEŠKE SLOVENIJE IN REZIJE
- 9.50 MPZ — ZAGORJE 84
- 10.20 NA POTI V INOVACIJSKO DRUŽBO: Mesto ustvarjalnega dela v združenem delu, 1. del
- 10.50 AVTOMANIJA: PRODAJA-LEC AVTOMOBILOV
- 11.15 LJUDJE IN ZEMLJA — ponovitev
- 11.45 POROČILA
- 15.15 PRISLUHNI MO TIŠINI, oddaja za slušno prizadete
- 16.15 POROČILA

- 16.20 NEKEGA LEPEGA DNE, knadski mladinski film
- 17.15 ŽIVALI JAPONSKE, dok. oddaja
- 17.40 SP V HOKEJU NA LEDU
- 18.30 MOZAIK KRATKEGA FILMA: TITOV DRVAR — MESTO HEROJ
- 18.50 MOZAIK KRATKEGA FILMA: TITOV DRVAR — MESTO HEROJ
- 18.50 RISANKA
- 19.00 DANES
- V ŠESTI PREDSTAVI
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 ZRCALO TEDNA
- 20.15 DETEKTIV ZA VSAKDANJO RABO, ameriški film
- 21.50 DNEVNIK
- 22.05 PREDSTAVITEV 2. DELA POPEVKA ZA FINALE EVR V BERGNU
- 22.40 KOŠARKA, posnetek 2. polčasa

NEDELJA, 27. IV.

- 8.40 — 14.00 in 15.40 — 22.55 TELETEKST
- 8.55 POROČILA
- 9.00 ŽIV ZAV: Risanke; Benji, Zaks in deček iz vesolja
- 9.50 Merlin, ponovitev 12. dela nadaljevanke
- 10.15 VEČNI KLIC, 15. del nadaljevanke
- 11.20 PESEM SONCU IN ČLOVEKU — sored partizanskih pesmi
- 12.10 ODBOJKA (Ž) — finale državnega prvenstva

- 15.05 POROČILA
- 15.10 VEČER SLOVENSKE NARODNOZABAVNE GLASBE NA BLEDU: Alpski kvintet
- 15.45 NIKOLA TESLA, 8. del nanizanke
- 16.45 MOZAIK KRATKEGA FILMA
- 17.10 VESELO GOSTUVANJE, slovenski film
- 18.45 RISANKA
- 19.00 DANES
- POTROŠNIŠKA POROTA
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 DOSJE, zadnji del nanizanke
- 21.10 TITO — BESEDA IN SLIKA

NEKE DOBE, 3. del dok. serije

22.05 ŠPORTNI PREGLED
22.50 POROČILA

DRUGI PROGRAM

- 13.25 Test — 13.40 Poletni festival — 14.05 Na štirih kolesih — 14.25 Imola: Avtomobilske dirke F-1 za VN San Marina — 16.30 Rokomet CZ: Preter — 17.50 Vstopilo Kotor: Jug — 18.50 Izviri — 19.30 Dnevnik — 20.00 Podoba časa 1760—2060 — 21.15 TV galerija — 21.45 Reportaža — 22.15 Edvard Munch (1. del nadaljevanke)

PONEDELJEK, 28. IV.

- 9.00 ZRCALO TEDNA
- 9.20 ČUDEŽ ŽIVLJENJA, švedska dok. oddaja
- 13.50 SP V HOKEJU
- 15.50 — 23.15 TELETEKST
- 16.05 TV MOZAIK — ponovitev dopoldanskih oddaj
- 17.20 POROČILA
- 17.25 MOJ DEDEK JE BIL PARTIZAN, 1. del

- 17.45 NA ČRKO, NA ČRKO, 1. del nanizanke
- 18.15 VIDEOGODBA, ponovitev
- 18.45 RISANKA
- 19.00 DANES
- PODRAVSKI OBZORNIK
- 19.30 DNEVNIK
- 20.05 ČAS OSAMLJENOSTI, nemška drama
- 21.40 A. Hačaturjan: SPARTAK, balet v izvedbi Bolšoj teatra
- 23.10 DNEVNIK in POROČILO S KONFERENCE ZK SAP KOŠOVO

DRUGI PROGRAM

- 8.05 Test — 8.20 Naš prijatelj Tito — 8.35 Radi imamo živali — 8.50 TV v šoli — 13.00 Dnevnik — 15.55 SP v hokeju na ledu — 18.30 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Znanost — 21.05 En avtor, en film — 21.30 Dinastija — 22.25 Hit meseca

TOREK, 29. IV.

- 9.00 PRED IZBIRO POKLICA: Ladjedelnitvo
- 9.30 ČLOVEKOVO TELO: Biološki način življenja
- 9.55 KADAR GLASBA SPREMLJA
- 15.50 — 23.40 TELETEKST
- 16.05 TV MOZAIK

- 17.25 POROČILA
- 18.45 RISANKA
- 19.00 DANES
- CELJSKI OBZORNIK
- 19.30 DNEVNIK
- 20.05 ČAS OSAMLJENOSTI, nemška drama
- 21.40 A. Hačaturjan: SPARTAK, balet v izvedbi Bolšoj teatra
- 23.10 DNEVNIK in POROČILO S KONFERENCE ZK SAP KOŠOVO

DRUGI PROGRAM

- 8.30 Kaj otroci vedo o rojstnem kraju — 9.00 TV v šoli — 13.00 Dnevnik — 17.25 Dnevnik — 17.45 Kaj otroci vedo o rojstnem kraju — 18.15 Mostovi-hidak — 18.45 Smešne in druge zgodbe — 19.30 Dnevnik — 20.00 Beograd in Zagreb Kopaoniku — 21.00 Zrebanje lota — 21.20 Čas podvigov — 22.05 Halleyev komet

SREDA, 30. IV.

- 9.00 R. Golouh: KRIZA, TV priredba drame SNG Maribor
- 10.10 NASELBINSKA KULTURA NA SLOVENSLEM, 3. oddaja
- 15.25 — 22.40 TELETEKST
- 15.40 TV MOZAIK — ponovitev
- 17.25 POROČILA
- 17.30 Gregor Strniša: REGAT LUCKA
- 17.50 KO SE KORENIN ZAVEMO:

- VEŠ, POET, SVOJ DOLG
- 18.45 RISANKA
- 19.00 DANES
- SEVERNOPRIMORSKI OBZORNIK
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 POZDRAV PRAZNIKU, prenos koncerta izpred skupščine SFRJ
- 20.35 FILM TEDNA: NEDELJA NA DEŽELI, francoski film
- 21.55 DNEVNIK
- 22.10 RUDARSKA DRUŽINA — PET BRATOV, dok. oddaja

DRUGI PROGRAM

- 8.10 Test — 8.25 Obiskovalci — 8.55 TV v šoli — 13.00 Dnevnik — 17.25 Dnevnik — 17.45 Obiskovalci — 18.15 Od Neuma proti Sarajevu — 18.45 Zabavnoglasbena oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Iz koncertnih dvoran — 20.50 Večera, danes, jutri — 21.05 Jazz — 21.50 Stipe — 22.35 Povodi in sledi

ČETRTEK, 1. V.

- 8.55 POROČILA
- 9.00 PRVOMAJSKA BUDNICA
- 9.30 ŽIV ZAV
- 10.20 PESEM IN MLADOST
- 11.20 VRANEC, ameriški mlad. film
- 13.15 POROČILA
- 13.20 REZERVIRAN ČAS 14.15 POROČILA
- 14.20 SLOVENSKE LJUDSKE PRAVLJICE: O mladeniču, ki je grah pobiral
- 14.35 ČIRULE ČARULE: Čarobne domine

- 14.40 SLOVENSKA LJUDSKA GLASBILA IN GODCI: Cimbalist
- 15.05 MAJNIK JOZEFA ČUDNA, dok. oddaja
- 15.45 PRIMORSKA POJE 85
- 16.15 TITO OD BLIZU, 1. del dok. niza
- 17.05 SEDEM NEVEST ZA SEDEM BRATOV, ameriški film
- 18.45 RISANKA
- 19.00 DANES
- PRVOMAJSKI NAGRAJENCI
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 AVTOMANIJA: Zaskočena prestava, 8. del

nadaljevanke
21.15 MAJHNE SKRIVNOSTI VEKLIKIH KUHAJSKIH MOJSTROV
21.25 HALO, TAKSI — jugosl. film
23.00 POROČILA

DRUGI PROGRAM

- 16.15 Izbor iz izobraževalnega programa — 18.45 Bilečanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Resna glasba — 20.30 Stavbeniki — 21.00 Jugoslovanski festival delavske pesmi 86 — 22.05 Kamniti Pigallon — 23.05 Tujci in bratje (3. del nadaljevanke)

PETEK, 2. V.

- 9.00 POROČILA
- 9.05 ZVEZDICA ZASPANKA, lutkovna predstava
- 10.15 MAČEK MURI, otroški musical
- 11.05 DIVJE IN LEPE, francoski mlad. film
- 12.35 POROČILA
- 13.45 REZERVIRAN ČAS
- 14.45 BELI DELFIN, 5. del
- 15.00 MERLIN, 13. del nadaljevanke

- 15.25 ZAGORSKI BLUES
- 16.10 POROČILA
- 16.15 NAŠA PESEM — MARIBOR 86
- 16.45 T

BLACK & DECKER. DOBRE REZULTATE DOSEGAMO SAMO Z DOBRIM ORODJEM

Boljše orodje, boljši rezultati. Zato »Black & Decker« proizvađa najkvalitetnejše orodje, v katerega imate lahko popolno zaupanje. Najnovejša tehnologija največjega svetovnega proizvajalca električnega orodja ob ugodni ceni omogoča »brezkompromisno« delo v industriji, obrti, v gospodinjstvu in na vrtu.

Najboljši primer zato je elektronska pnevmatska

vrtilka D 425 RE, ki ima moč za premagovanje najtrših materialov. Ne glede na to, ali vrtate v les, kovino ali beton, je na vseh področjih »profesionalna«.

Izdelki »Black & Decker« zadovoljujejo vse zahteve po kvaliteti. Izdelani so v tovarni »Black & Decker« v Grosupljem. Orodja »Black & Decker« so v svetu poznana kot sinonim zanesljivosti in zdržljivosti ter imajo dol-

go življenjsko dobo, v kar se lahko tudi sami prepričate. Lahko zaupate našemu servisu, ki vam je z nasveti in hitro informacijo vedno na voljo. Nudimo vam rešitve za vse probleme!

da, dobri rezultati niso naključje

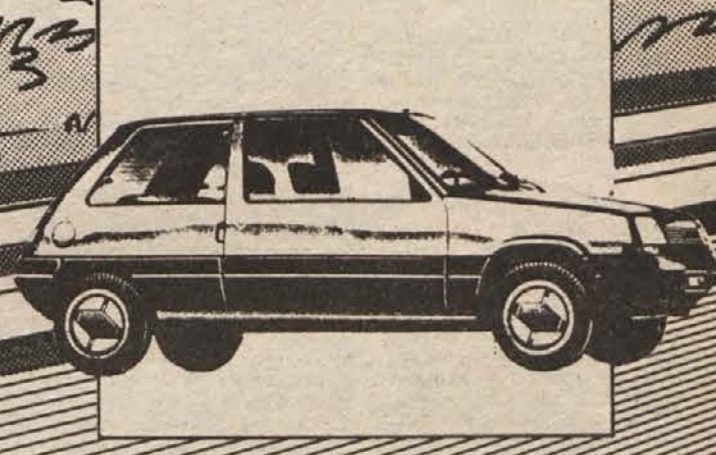
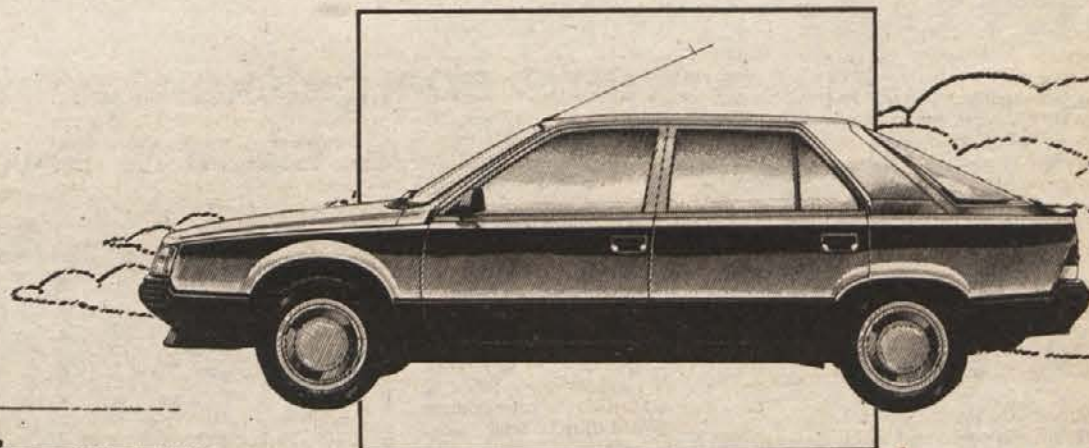
Čestitamo ob 27. aprilu dnevu OF in prazniku dela 1. maju

ribniška kovinska industrija

Čestitamo vsem delavcem in poslovnim partnerjem

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

68000 NOVO MESTO, Zagrebška 18
telefon: (068) 23-311, telex: 35728

ob prazniku dela čestitamo vsem poslovnim partnerjem in sodelavcem

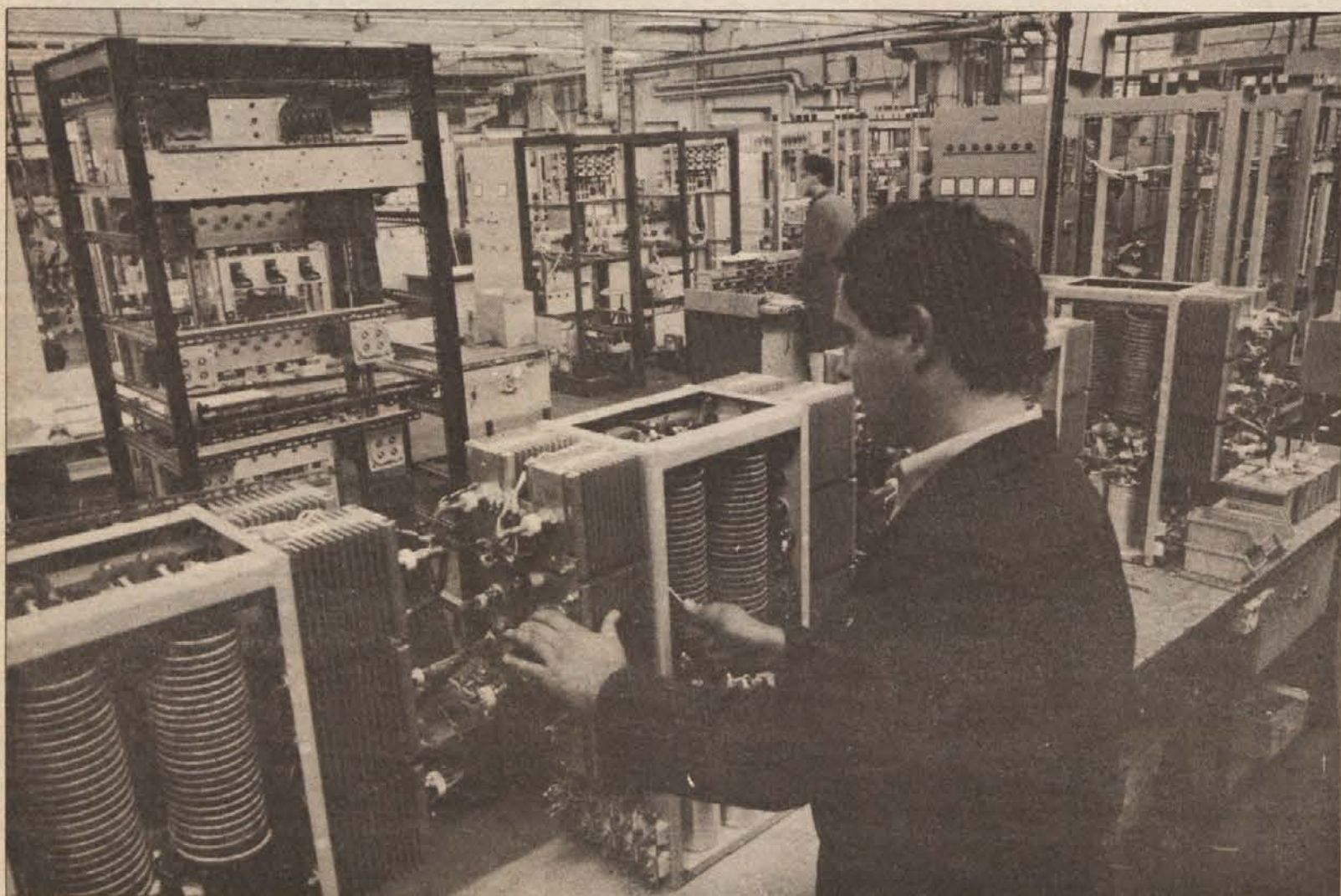
INTEGRAL

61310 RIBNICA

Iskra

**Avtomatika
Tovarna energetske
energetike Vel. Cikava 22 Novo mesto**

tel.: 068-24-541
telex: 35 730

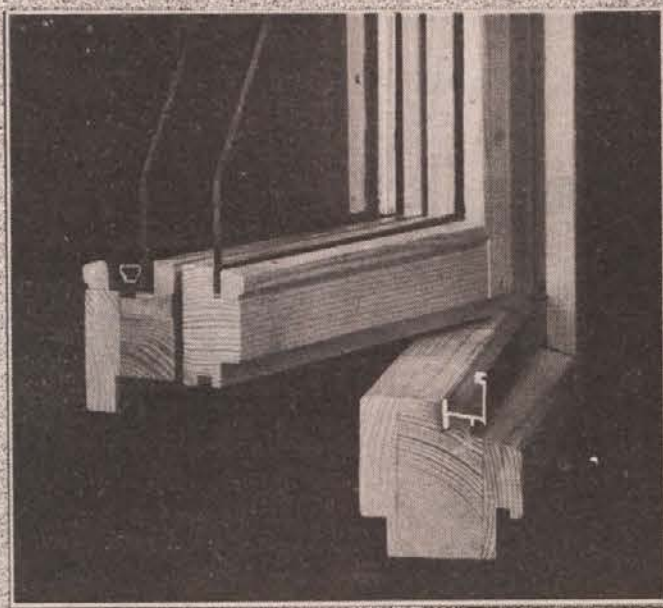

ČESTITAMO OB 27. APRILU IN 1. MAJU

**Inles Ribnica čestita za praznik dela 1. maj,
istočasno pa vas obvešča, da so ponovno v
prodaji kombivak okna**

KOMBIVAK OKNA

so prva jugoslovanska toplotno in zvočno izolacijska okna, zaščitena s postopkom vakuumске impregnacije. To so lesena okna s kombinirano trojno zaščitljivo — navadno steklo 4 mm, izolacijsko steklo 20 mm (steklo 4 mm), medstekleni prostor 12 mm, steklo 4 mm). Sestavljajo jih krila in okviri najnovejše izvedbe. Uporabljena je najmodernejša oblika tesnilnih pripir, ki zagotavljajo odlično tesnenje, kar so dokazali različni testi doma in v tujini. Izdelana so iz izbranega lesa smreke/jelke z vlažnostjo 10 + 2%. Okenski profili so posebno dimenzionirani in lepljeni, kar povečuje trdnost in dimenzijsko stabilnost. Z medsebojnim sestavljanjem posameznih tipov oken KOMBIVAK lahko graditelji zapolnijo praktično vsako odprtino. Na izdelke KOMBIVAK programa je možno vgraditi omarico z roletjo, medsteklene žaluzije, polkna ali ostala senčila.

KOMBIVAK program oken je prvi masovni program oken v Jugoslaviji, ki se učinkovito vključuje v družbena in individualna prizadevanja za varčevanje z energijo in zagotavlja uporabniku trajnost in prijeten bivalni standard.

Tesnenje

Enostopenjska izvedba tesnilne ravnine med krilom in okvirom, je izvedena tako, da je konstrukcijsko ločeno tesnenje za vodo in veter, kar zagotavlja odlično tesnenje okna in poznejšo enostavno regulacijo naleganja krila na okvir oziroma tesnenja.

Globinska impregnacija

Okna in balkonska vrata so globinsko impregnirana po vakuumskem postopku. Tak postopek impregnacije lesa je prvi v Jugoslaviji in eden prvih v srednjeevropskem prostoru, ter odgovarja najzahtevnejšim mednarodnim normativom. Uporabljeno je posebno impregnacijsko sredstvo, ki ima fungicidno, insekticidno in vodoodbojno delovanje ter ustreza mednarodnim normam in ima atest po danskem standardu za zaščito lesa DS 2122-B. Impregnacijsko sredstvo je patentirano in ga industrijsko uporablja samo Inles. Postopek in sredstva omogočata penetracijo impregnacijskega sredstva v les minimalno 5–10 mm globoko. Okno tako pridobi:

- odlično kemijsko zaščito
- odlično vodoodbojnost (ne sprejema vode in vlage) in s tem povečano dimenzijsko-oblikovano stabilnost okenskih profilov
- preprečuje poznejše razpokanje lesa
- daje poleg globinske tudi osnovno površinsko zaščito in možnost poljubne estetske in naravne zaključne obdelave z lazurnimi in drugimi premazi
- povečuje trajnost zaključnih premazov
- zagotavlja trajnost okna in enostavno vzdrževanje.

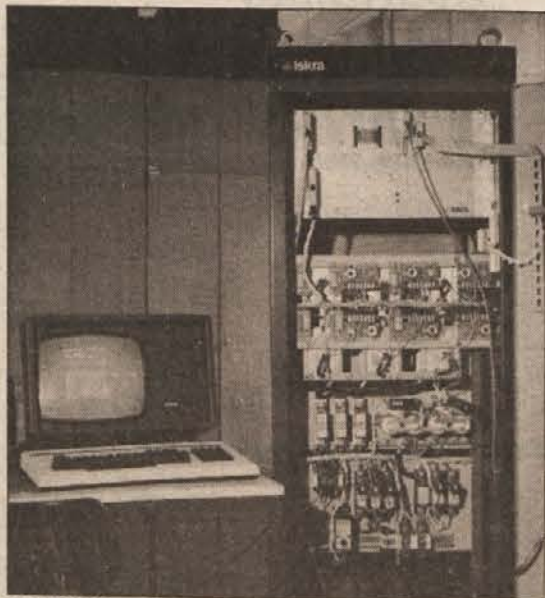
Zasteklitev

Nova okenska konstrukcija omogoča troslojno ali dvoslojno zasteklitev okna z možnostjo vgradnje medsteklenih žaluzij ali zaves in omogoča odlično toplotno in zvočno izolacijo. Standardizirane dimenzije stekel omogočajo naknaden prehod od dvojne na trojno zasteklitev. Originalna rešitev vgrajevanja in tesnenja stekla zagotavlja izenačevanje parnih tlakov in osuševanje eventualne kondenzne vlage v ležišču izolacijskega stekla, kar zmanjšuje nevarnost rosenja.

odlična toplotna izolacija
3 stekla $k = 1,8-1,86 W/m^2K$
2 stekla $k = 2,25 W/m^2K$
odlična zvočna izolacija 31,5-34,0 dB
odlična zrakotesnost grupa C-P
odlična vodotesnost grupa C-P
koeficient zračne propustnosti
 $a = 0,1 m^3/hm$

vakuumsko impregniran in lameliran les
stabilnost in trajnost

Informacije:
inles Inles prodajno skladišče Ribnica, telefon: (061) 861-212

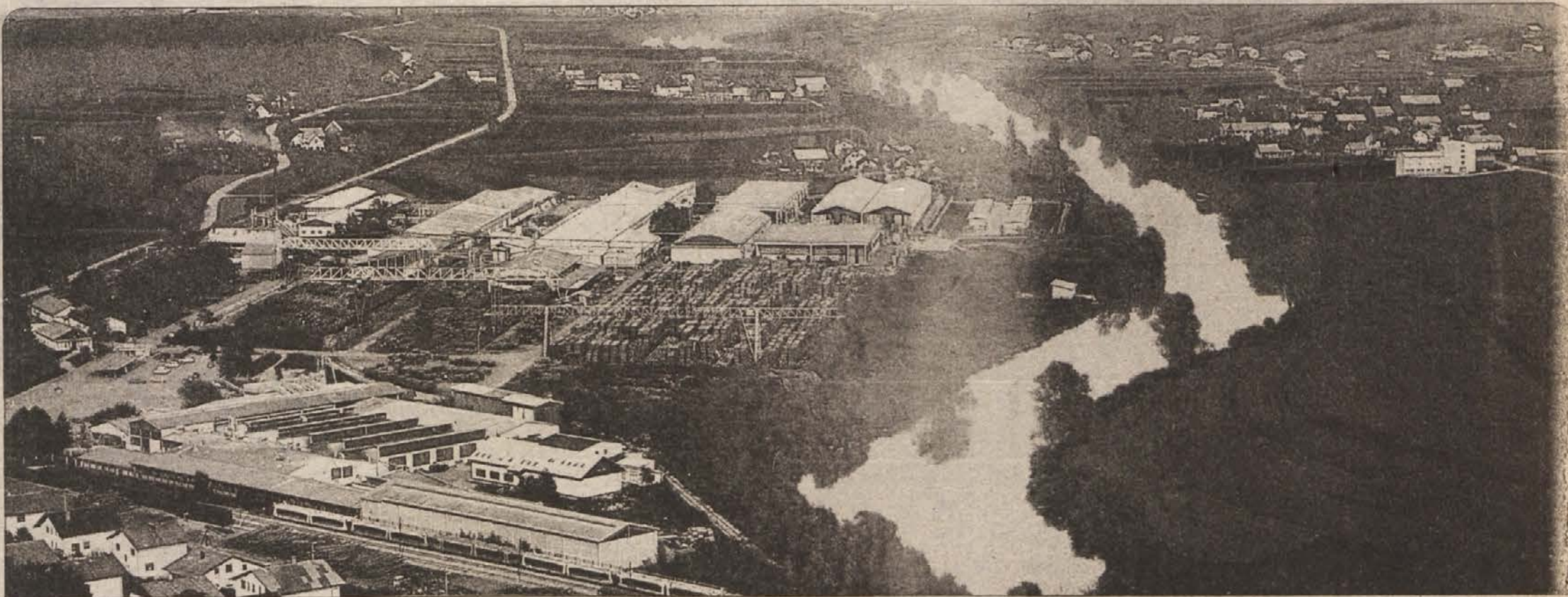

NOVOST — v usmerniku vgrajeni računalnik predstavlja srce naprave in opravlja vse funkcije, katere je poprej opravljala analogna elektronika.

- Iz svojega proizvodnega programa vam nudimo:
- elektrospojne elemente, konektorje
 - ohišja za vgradnjo elektronskih podsestavov ES 902, USO
 - električna spajkala z regulacijo temperature in brez
 - napajalne naprave za široko potrošnjo (usmernike, el. pastirje, korektorje napetosti)
 - delavniške usmernike
 - usmerniki za elektrokemične procese z različnimi regulacijami
 - stabilizatorje izmenične napetosti
 - profesionalne napajalne naprave kot so:
 - tranzistorski visokofrekvenčni DC/DC pretvorniki
 - tranzistorski in tiristorski DC/DC pretvorniki
 - tranzistorski in tiristorski eno in večfazni usmerniki
 - projektiranje in proizvodnjo brezprekinitvenih napajalnih sistemov različnih moči

čestitamo ob prazniku dela

gradbeno industrijsko podjetje novo mesto n. sol. o.

novoles

lesni kombinat n. sol. o. novo mesto-straža, jugoslavija

Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela 1. maj

Delovna skupnost strokovnih služb
 TOZD Blagovni promet
 TOZD Tovarna stilnega pohištva
 TOZD Tovarna drobnega pohištva
 TOZD Tovarna vezanih plošč
 TOZD Tovarna gugalnikov Dvor
 TOZD Žaga Straža
 TOZD Tovarna plastificirane iverice in Žaga Soteska
 TOZD Tehnično energetske storitev
 TOZD Lipa Kostanjevica
 TOZD Bor Krško
 TOZD Tovarna pohištvenih elementov
 TOZD Tovarna akrilnih proizvodov
 TOZD Tovarna kopalniške opreme
 TOZD Strojna Industrija in gradbeni material

Zadnja tri desetletja smo posvetili zdravju

KRKA
tovarna zdravil

*Čestitamo
ob 27. aprilu dnevu OF
in 1. maju
prazniku dela*

Čet 30

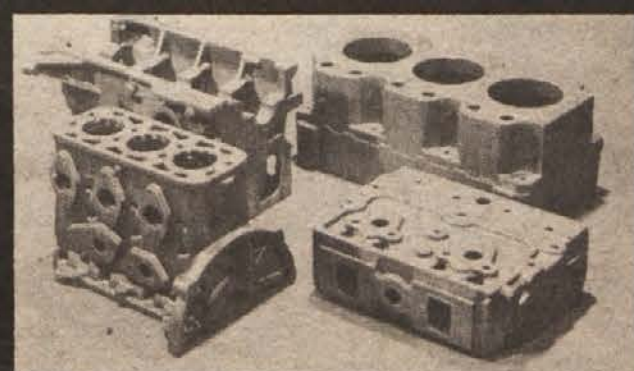
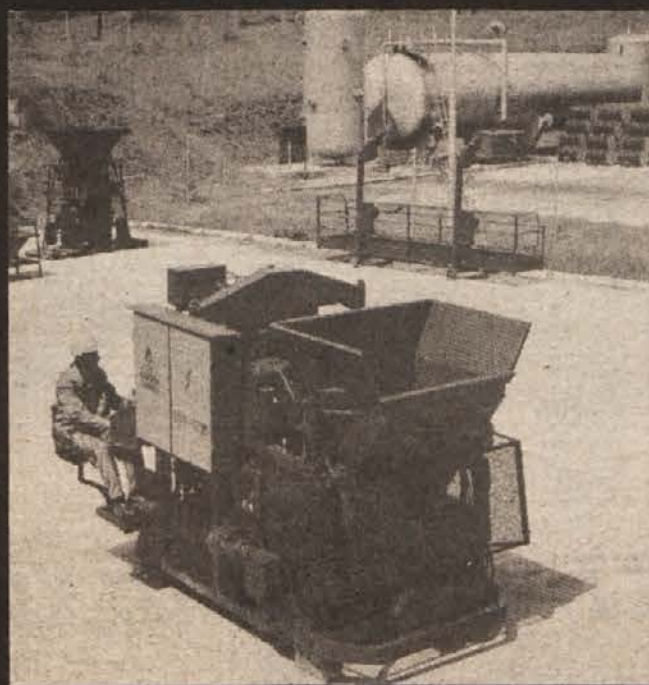
BELOKRANJSKA ŽELEZOLIVARNA
IN STROJNA TOVARNA

BELT

ČRNOMELJ

Da, to je kvaliteta!

Čestitamo ob prazniku dela

Iskra

68360 Žužemberk
Telefon: 84-115 in 84-116
Telegram: Iskra Žužemberk
Žiro račun: 52100-601-10792
SDK Novo mesto
68000 Novo mesto

glavna dejavnost: izdelava vseh vrst keramičnih kondenzatorjev, varistrojev, večslojnih kondenzatorjev, projektiranje in izdelava sklopov in naprav za proizvodnjo keramičnih kondenzatorjev, izdelava sklopov za elektroniko.

**Ob dnevu ustanovitve OF in
prazniku dela 1. maju
čestitamo vsem delovnim ljudem**

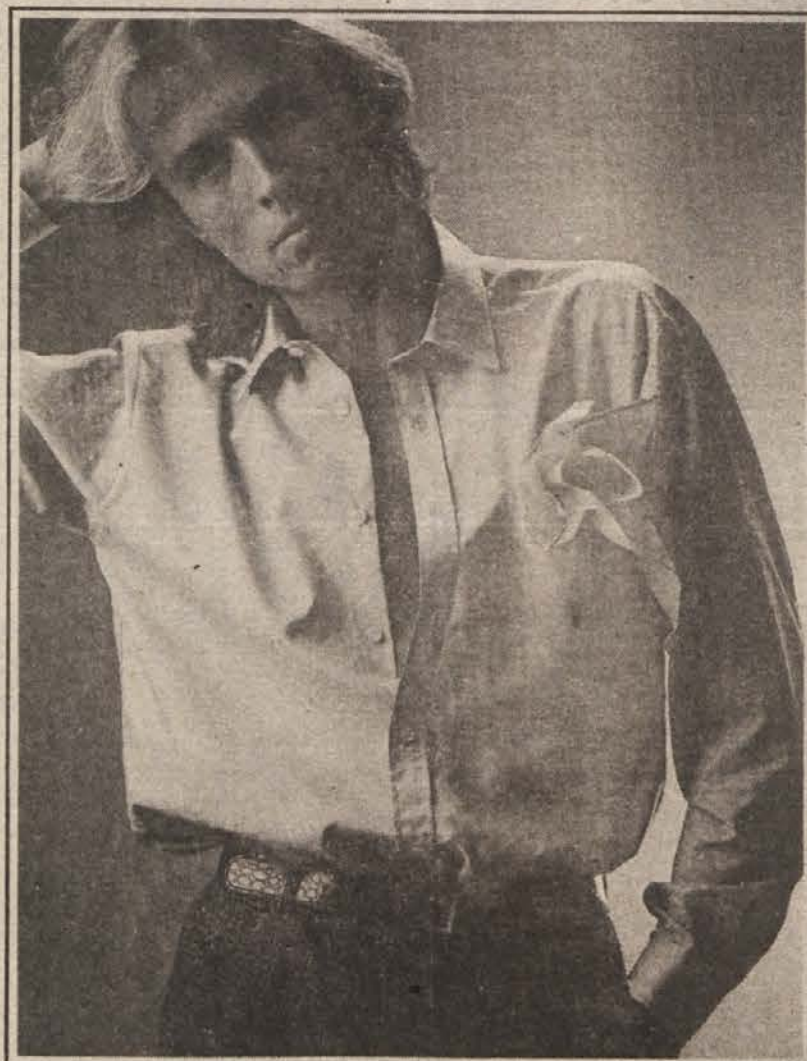

Iskra

**Industrija
kondenzatorjev
Semič**

- TOZD TOVARNA ELEKTRONSKIH KONDENZATORJEV
- TOZD TOVARNA ENERGETSKIH KONDENZATORJEV
- TOZD TOVARNA MEHANSKIH DELOV IN NAPRAV
- TOZD TOVARNA ELEMENTOV ZA ODPRAVO RADIOFREKVENČNIH MOTENJ
- DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

**Ob 27. aprilu in 1. maju
čestitamo vsem delovnim ljudem**

KLASIČNO ALI MODERNO, VENDAR DRUGAČE

labod

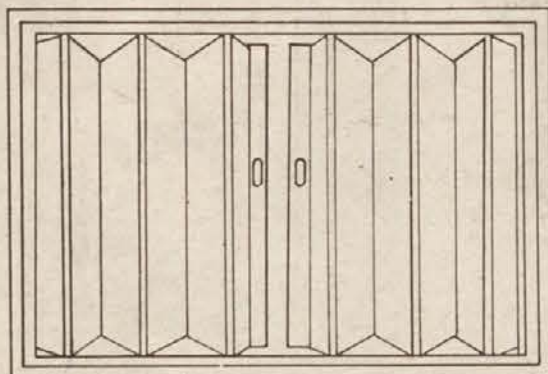

Ob dnevu ustanovitve OF in mednarodnem prazniku dela vsem delavcem čestitamo in želimo veliko delovnih uspehov!

SOZD MERCATOR - KIT, n. sub. o.

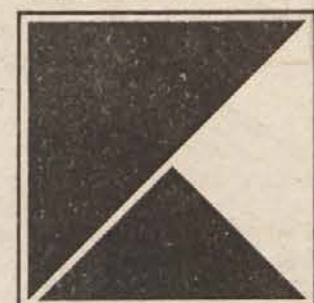
»HARMONIKA VRATA«

**PRAKTIČNA
ENOSTAVNA
MONTAŽA
POLJUBNE
DIMENZIJE**

Vsestransko uporabna, namenjena za pregradne stene v stanovanjskih in drugih objektih. Sestavljena so iz PVC profilov čokoladno rjave barve. Dobite jih skupaj z vsemi veznimi elementi.

TOO LET

KOPITARNA

68290 sevnica
prvomajska 8

tel.: (068) 81 160, 81 161, 81 164

telex: 35 734 yu kopsev

telegram: kopitarna

železniška postaja: sevnica

žiro račun: 51610-601-10147

SDK krško eksp. sevnica

SODOBNO - TRAJNO - KAKOVOSTNO

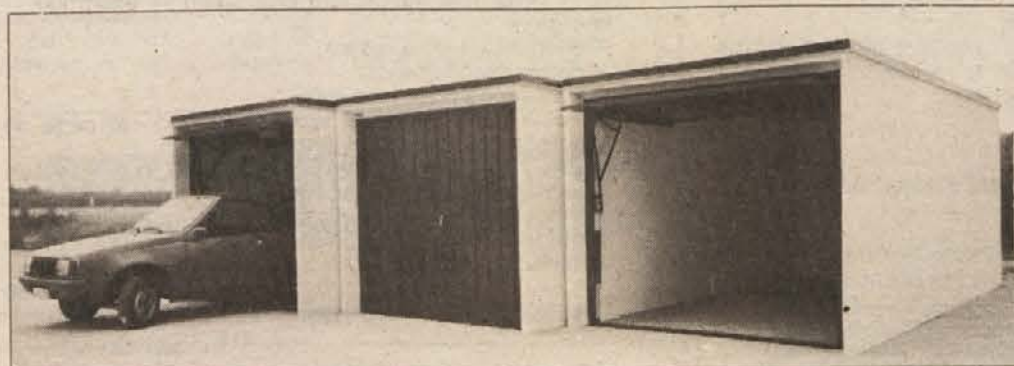

Odločite se za nakup sodobne, trajne in kakovostne strešne kritine. Izbirate lahko med gladkimi strešniki v rdeči, cementno in grafitno sivi barvi ter v grafitno sivi barvi s posipom. Naši strešniki so na voljo v vseh trgovinah z gradbenim materialom.

Naša streha je estetsko dovršena, trajna, s 35-letno garancijo, kompletirana s posebnimi elementi za ventilacijo, zračenje podstrešja in antenski priključki. Teža naše kritine na kvadratni meter pa je približno enaka opečnim strešnikom.

Posebno jo odlikuje odpornost proti mrazu in nalivom ter je zelo primerna za pokrivanje in prekrivanje stanovanjskih in gospodarskih objektov. S pritrjevanjem (pribijanjem) doseže kritina 100 odstotno odpornost tudi proti burji.

Za kvadratni meter strehe potrebujete približno 10 strešnikov. Velika površina enega strešnika omogoča hitro in enostavno pokrivanje ali prekrivanje. Pri prekrivanju starih streh lahko uporabite tudi staro letvanje.

Garaža MONO je masivna armiranobetonska garaža iz enega kosa. Dolga je 5,78, široka pa 2,74 in visoka 2,40 metra, teža pa 10 ton. V celoti je izdelana v naši tovarni IGM Strešnik. Gotovo garažo pripeljemo naročniku s posebnim tovornjakom. Na mestu, kjer naj bi stala jo tovornjak spusti na temelje, ki jih prej pripravi naročnik. Postavljanje traja največ pol ure. Nato naročnik le še izdelata tlak in lovilec maščob v garaži.

Garaža MONO je uporabna za:

- garaže (posamezne, dvojne, trojne, vrstne)
- drvarnice
- manjša skladišča
- za druge pomožne objekte

IGM »STREŠNIK« p. o. Dobruška vas

68275 Škocjan, tel.: 068 / 85-230, 85-231, 85-275

SODOBNO - TRAJNO - KAKOVOSTNO

Proizvajamo:
— tesnila za motorje in za pogonsko mehano, ki se uporabljajo v osebnih in tovornih vozilih ter kmetijskih in gradbenih strojih;
— industrijska tesnila, ki se uporabljajo za izdelavo in vzdrževanje opreme za procesno industrijo in za energetske sisteme;
— izdelki iz tesnila za najrazličnejše namene v kemični ter farmacevtski industriji, strojegradnji, elektroindustriji, proizvodnji aparatov;
— izdelujemo pa tudi tesnilne materiale, kot sta: elastometal, ki se uporablja za polizdelki iz tesnila, to so palice, cevi, plošče, folija, vrvice)

TESNILA TREBNJE

TESNILA TREBNJE P.O.
68212 Velika Loka, Jugoslavija
Žiro račun: 52100-601-12199
Telex: 35749 Yu
Telefon: (068) 44-301, 44-223,
44-214, 44-224 — nabava, 44-211 — prodaja

**majska
loterija
'86**

POKUSITE SREČO NA SREČKAH
MAJSKE LOTERIJE, SAJ VAS ČAKA
25 PREMIJ IN 221.310 DOBITKOV,
V SKUPNI VREDNOSTI
180.000.000 din.

**GLAVNA PREMIJA
10.000.000 din**

**ŽREBANJE
6. MAJA 1986**

SREČO JE TREBA DELITI
LOTERIJA SLOVENIJE

**DO EMONA HOTELI
TOZD TERME ČATEŽ**
Delavski svet

Delavski svet TOZD Terme Čatež razpisuje prosta dela in naloge

**INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA
ORGANA — DIREKTORJA TOZD TERME
ČATEŽ**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom in drugimi predpisi, izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. visoka ali višja šolska izobrazba,
 2. najmanj 5 let delovnih izkušenj pri odgovornih strokovnih delih,
 3. pasivno znanje 1 svetovnega jezika.
- V izbirnem postopku bodo enakopravno vrednotena tudi družbenopolitična merila in moralno-etične vrednote (odnos do socialističnega sam. sistema, odnos do dela in sodelavcev, moralna odgovornost za gospodarjenje z družbenimi sredstvi ter sposobnost za povezovanje pravic, obveznosti in odgovornosti) ter samostojnost in uspešnost opravljanja nalog, kakor tudi družbenopolitična aktivnost kandidatov. Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z ustreznimi dokazili v 15 dneh po objavi tega razpisa v zaprti ovojnici z oznako »Za razpisno komisijo« na naslov: TOZD Terme Čatež, Topliška cesta 35, 68250 Brežice. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po zaključnem roku za sprejemanje prijav.

315/17-86

**CELODNEVNA OSNOVNA ŠOLA ADAM
BOHORIC, BRESTANICA,**

razpisuje

PRODAJO RABLJENIH AVTOMOBILOV:

1. ZASTAVA 750/K (kombi), letnik 1974, vozen, neregistriran, izklicna cena 180.000 din
2. KOMBIBUS IMV 1600 R TURIST, letnik 1976, vozen, neregistriran, izklicna cena 700.000.— din

Licitacija bo v ponedeljek, 28. aprila 1986, ob 10. uri pri osnovni šoli. Pred licitacijo morajo zainteresirani položiti 10.-odst. polog od izklicne cene. Vse stroške v zvezi s prenosom lastništva nosi kupec. Nakup vozila je po sistemu »videno-kupljeno« in poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

321/17-86

**ZDRAVSTVENI CENTER DOLENJSKE
TOZD SPLOŠNA BOLNIŠNICA
NOVO MESTO**

Komisija za delovna razmerja

razpisuje
prosta dela oz. naloge:

**— inženir strojništva ali pripravnik
za nedoločen čas**

Poleg splošnih veljajo še naslednji pogoji: višja šola strojne smeri, opravljen strokovni izpit, poskusno delo 3 mesece oz. končana višja šola strojne smeri z diplomom. Kandidati naj pošljejo pisne prijave v 15 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni center Dolenjske — TOZD Splošna bolnišnica Novo mesto, kadrovska služba. O odločitvi bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepu komisije za delovna razmerja.

326/17-86

**MERCATOR KOPITARNA SEVNICA,
Prvomajska 8, objavlja**

JAVNO DRAŽBO

za prodajo osnovnih sredstev, ki bo dne 6. 5. 1986 ob 10. uri v prostorih delovne organizacije

Izklicna cena:

1. Dostavni avto ZASTAVA 850 AF letnik 1983, karamboliran 200.000.—
2. Finostružni kopirni stroj INCOMA za obdelavo lesa (kopita, podplati...) inv. št. 482 600.000.—
3. Generator za avtodvigalo Coles, inv. št. 1150 110.000.—
4. Večlistna avtomatska krožna žaga Brevetti GABBIANI mod. »SA 350«, malo rabljena inv. št. 1461 6.000.000.—
5. Generator 110 kW, inv. št. 9 100.000.—
6. Vozička za les — Kovind premičnica P-2 2 kom., malo rabljena, inv. št. 1506 in 1507 dimenzije 4000 x 1400 x 400 200.000 /kom
7. Extruder za PVC profile MAPO Ø 60, inv. št. 1003 3.000.000.—
8. Extruder za PVC profile TPV Ø 80, dvostezni, inv. št. 1124, obnovljen 9.000.000.—

Interesenti si lahko ogledajo osnovna sredstva eno uro pred pričetkom dražbe. Udeleženci dražbe morajo pred pričetkom dražbe položiti varščino v višini 10% od izklicne cene, zastopniki družbeno pravnih oseb pa morajo predložiti pooblastila. Prometni davek ni vračunan v ceni in ga mora plačati kupec. Fizične osebe morajo plačati kupljena osnovna sredstva pred prevzemom in jih prevzeti najkasneje v 7 dneh po dražbi, in to po načelu ogledano-sprejeto.

311/17-86

Skupščina občine Krško — komisija za odlikovanja in občinska priznanja objavlja na podlagi 15. in 16. člena pravilnika za izvajanje odloka o občinskih priznanjih

RAZPIS

ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE KRŠKO ZA LETO 1986

1. Občinska skupščina podeljuje posameznikom, samoupravnim organizacijam in skupnostim ter njihovim organom, skupinam in drugim organizacijam ter enotam oboroženih sil SFRJ naslednja občinska priznanja:
a) VELIKI ZNAK OBČINE KRŠKO za življenjsko delo ali za izredne dosežke na področju družbenega in ekonomskega razvoja občine;
b) ZNAK OBČINE KRŠKO se podeljuje za dosežene uspehe pri delu ali za dejanja, ki v občini zaslužijo splošno priznanje ali imajo poseben pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine;
c) PRIZNANJE OBČINE KRŠKO se podeljuje v primerih, ko niso izpolnjeni pogoji za podelitev znaka občine, pa je družbeno priznanje utemeljeno.
2. Predlog lahko dajo: občinska skupščina in njeni organi ter delovna telesa, družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela, krajevne in interesne skupnosti, enote NOV Jugoslavije in oboroženih sil SFRJ ter druge samoupravne organizacije in skupnosti. Pobudo lahko dajo tem organom, organizacijam in skupnostim tudi delovni ljudje in občani.
3. V predlogu mora biti navedena vrsta priznanja, za katero se predlaga, z obrazložitvijo in navedbo podatkov o predlaganem kandidatu, iz katerih je moč nesporno ugotoviti utemeljenost predloga.
4. Predloge je treba poslati komisiji za odlikovanja in občinska priznanja skupščine občine Krško najkasneje do 5. maja 1986.

Komisija za odlikovanja
in občinska priznanja
skupščine občine Krško
317/17-86

**SKUPNA SLUŽBA SIS DRUŽBENIH
DEJAVNOSTI
NOVO MESTO**

RAZPISUJE

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

**1. TAJNIKA SKUPŠČINE MEDOBČINSKE
ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI NOVO MESTO
2. VODJO ODDELKA ZA PLAN IN ANALIZE**

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod 1.:
— visoka ali višja izobrazba ekonomske ali družboslovne usmeritve
— 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj
— pogoje po družbenem dogovoru o kadrovski politiki v občini.

- pod 2.:
— visoka izobrazba ekonomske smeri
— 3 leta delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Skupna služba SIS družbenih dejavnosti Novo mesto, Kidričev trg 3.

Kandidata bosta na razpisana dela in naloge izbrana za dobo štirih let.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

327/17-86

**PLETENINA, proizvodnja trikotajnih
izdelkov, p.o. Ljubljana, Zaloška 14**

objavlja

po sklepu komisije za delovna razmerja
prosta dela in naloge in vabi k sodelovanju

**1. DELAVCA ZA ZAHTEVNEJŠE
VZDRŽEVANJE KONFEKCIJSKIH
STROJEV V DE KONFEKCIJA
SODRAŽICA**

Pogoji:

- 3 letna šola elektrotehniške smeri — električar — energetik
- 3 leta delovnih izkušenj
- delo v dveh izmenah
- 2 mesečno poskusno delo

Za objavljeno delo se sklepa delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili sprejema PLETENINA, p.o., proizvodnja trikotajnih izdelkov, Kadrovska služba, Ljubljana, Zaloška 14, 8 dni po objavi.

Kandidate bomo pisno obvestili v 15 dneh po končanem sprejemanju ponudb.

314/17-86

**DS SIS STANOVANJSKEGA IN
KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA NOVO
MESTO**

objavlja prosta dela in naloge

— KNJIGOVODJE STANARIN

— za nedoločen čas, z polnim delovnim časom.

Za opravljanje teh del in nalog mora kandidat(-ka):
— izpolnjevati splošne pogoje, določene z zakonom in z drugimi splošnimi akti,
— imeti dokončano srednjo šolo ekonomske smeri in tri leta delovnih izkušenj.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev ter kratkim opisom o dosežanem delu naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Delovna skupnost SIS stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, Novo mesto, Novi trg 6/II.

Stanovanj ni. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delovne skupnosti.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje 30 dneh po končanem sprejemanju objav.

Vse informacije se lahko dobe na tel. 21-040, interna 266.
313/17-86

Pri zbranju je izmed reševalcev naše 13. nagradne male križanke imel največ sreče Rado Eržen iz Ljubljane. Žreb mu je dodelil najnovejši natis znane Prešernove pesnitve Krst pri Savici. Knjiga je bogato opremljena z barvnimi ilustracijami Ivana Seljaka — Čopiča. Po mnenju poznavalcev gre za zares uspešno likovno predstavitev Prešernove pesnitve.

Rešite današnja križanka in pošljite rešitve najkasneje do 5. maja na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 15.

**PRGJŠČE
MISLI**

Vedrina je bolj nesmrtna od skrbi in srda.

F. HÖLDERLIN

Tudi ateisti verjamejo v hudiča.

Ž. PETAN

Poulično razmišljanje z vso svojo zlobo sledi vsakomur, ki se poskuša izločiti in dvigniti nad povprečje.

P. GOLUBOVIČ

Ni pomembno, kaj človek izvaja, ampak kaj naredi.

F. KUMBATOVIC-KALAN

DL	MEDNARODNI OLIMPIJSKI KOMITEJ	CEPLJENJE	TELESNI PREGIB	MAROK. UTEŽNA MERA	KEM. SIMBOL ZA REHJ	BEST. J. UDIR	ZENSKO IME	S SKRILOM KRITA STREHA	BODEČ PLEVEL
DRITNIK							MEDN. ORG. ZA STAN. DOKAZAC.		
							BELG. POLITIK		
VRSTA REVOLVERJA					PLINASTA SNOV				
					RUS. SKLA. DATELJ				
POKRAJINSKO SREDSČE V UKRAJINI	AVSTRAL. MEDVED						LINHART TOMAZ		DL
	ZIRAV. RASTLINA						SUKANEC		
DL	ZAKLUČEK	SULTANOV UKAZ	POJAV NA VODI		REŠEVALNI COLN			RACMAN	DOBER TEK
			KRAJ PRI N. GORICI		KRAJ PRI N. GORICI				
ZENSKO IME							VINSKA TRTA		
							RUDAR		
KRIV NOZ					TERMIN VRSTA			KEM. SIMBOL ZA ALUMINIJ	
								IRSKA REPUBLIK. ARMADA	
RIM. VARUH OGNJISČA			KRAJ PRI JESENICAH						
			NOVAK JANEZ						
RAJ				JAP. VALUTA			VRSTA FRANC. PREPROGE		
CEBELJI DOM				AVSTR. AGENCIJA			ZVEZA		

Obleka naredi ... športnika

Kako pridobiti dragocene delčke sekunde, nove daljave in doseči nove rekorde — Nova tekmovalna oblačila za premaganje zračnega upora

Vrhunski športniki počnejo (oziroma morajo početi) včasih tudi take reči, ki se navadnim smrtnikom zdijo čudne in nepotrebne. Plavalci so se morali nedolgo tega temeljito briti pred nastopi, poklicni kolesarji si brijejo dlake na nogah, čisto na kratko strižejo lase, nosijo oprjete majice in hlačke, na čevljih pa ne trpijo sponk, medtem ko hitrostni drsalci ne prenesejo niti najmanjše udobnosti pri tekmovalnih dresih. So tako nečimrni? Niti ne. Razlog za vsa ta početja leži v težnji po doseganju čim boljših rezultatov, ki pa so pri hitrostnih tekmah odvisni tudi od aerodinamičnosti tekmovalcev.

Strokovnjaki za aerodinamiko vedo povedati, da mlahava oblačila in dolgi lasje zares lahko predstavljajo tolikšno zaviralno moč, da se jih splača spraviti v red. Premaganje zračnega upora je z gladkimi oblačili in »gladkimi« glavami lažje, še posebno, ko hitrosti narastejo. V vrhunskem športu so se zato pojavila tako imenovana hitra oblačila, posamezni športniki pa se dirki za stotine sekund pridružujejo tudi z britim glav, kocin po nogah in z drugimi potezami.

V vetrovnikih so izmerili zanimive stvari. Kolesar mora pri hitrosti okrog 50 kilometrov na uro porabiti kar 90 odstotkov svojih moči za premaganje zračnega upora, hitrostni drsalci pa pri hitrostih okrog 60 kilometrov na uro 80 odstotkov

moči trošijo za boj z zračnim uporom.

Celo pri atletih je zračni odpor lahko odločilen. Meritve so pokazale, da atleti na stadionih, ki leže na višjih nadmorskih višinah, dosegajo za nekaj odstotkov boljše hitrosti. V glavnem mestu Mehike celo do 5 odstotkov boljše kot v obmorskih mestih. Nekaj odstotkov res ni veliko, toda če preračunamo na tek na 100 metrov, pomeni to nekaj decimetrov — ti pa pri sprintu zares lahko odločajo o zmagovalcih in rekordih.

Drugi izračuni in meritve kažejo, da kolesarji s tesno oprjtimi tekmovalnimi dresi, posebnimi čeladami in čevlji toliko zmanjšajo zračni upor, da se jim rezultati izboljšajo za nekaj sekund, odvisno od dolžine proge. Hitrostni drsalci pri teku na 10 kilometrov pridobijo do 16 sekund, če nosijo hitra oblačila, kot je izračunal in ugotovil nizozemski strokovnjak Henny Kuiper.

Tudi smučarji in smučarski skakalci vedo, da hitri dresi pripomorejo pri doseganju večjih hitrosti zaradi zmanjšane zračnega upora. Vendar morajo hitre obleke ostati tople, prepustne za vlago in biti hkrati dovolj grobe, da ob padcu tekmovalce ne drsi preveč. To pa so že tako zahtevne naloge, da vsem ni mogoče enako zadostiti.

Med najnovejšimi dosežki omenjajo proizvod znanega japonskega proizvajalca plastičnih vlaken Toray Industries. Japonci so izde-

lali štiriplastno tkanino iz plastičnih vlaken, iz katere izdelujejo hitra oblačila, ki opravljajo vse omenjene naloge: zmanjšujejo zračni upor, so topla, prepustna in ne drsijo preveč. Zunanja plast je iz izredno tankih najlonskih vlaken, pod njo ležita dve plasti poliuretanskih vlaken, ki naj bi ublažila udarce in preprečevala premočno drsenje ob padcih, na notranji strani pa je volnena plast za grejte. To tkanino in hitra športna oblačila iz nje so preskusili že na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu.

Hitrostni drsalci so dobili še bolj zanimiva hitra oblačila. Izdelali so jih s skupnimi močmi Švicarji in Japonci. Tekmovalni dres je sicer sešit kot enodelno oblačilo, vendar je gornji del narejen iz poliuretana in aluminija, spodnji pa iz debelejših najlonskih vlaken in poliuretanske preje. Tako hitrostni drslec ohranja svoje tople noge, hkrati ko uspešno premaguje zračni upor.

Tudi smučarski skakalci poznajo posebej zanje narejena tekmovalna oblačila. Japonski proizvajalec jih je preskušal v vetrovnikih na modelih, ki bi ugotovil najboljšo tkanino in tudi kroj. Ni namreč vseeno, kako so oblikovana ramena, ali ima kroj poudarjene šive in na katerih mestih. Tudi ob oblik je odvisen zračni upor.

Med dokaj presenetljivimi ugotovitvami je odkritje, da najbolj gladke tkanine niso med najbolj uspešnimi premagovalci zračnega

Model smučarskega skakalca v vetrovniku — nova tekmovalna oblačila tako doživljajo prve preskušnje.

upora. Pri določenih hitrostih se bolje obnesejo tkanine, ki imajo drobne zobčke oziroma dlačice, ki zadržujejo zrak v sebi in tako omogočijo boljše drsenje drugih zračnih plasti. Podobno so narejene žogice za golf.

Obetajo pa se še mnoge novosti, ne samo v izbiri novih in bolj aerodinamičnih tkanin za tekmovalna oblačila. V vetrovnikih, ki jih, kot vidimo uporabljajo ne samo letalski konstruktorji, marveč tudi športni konfektorji, že nastajajo posebni modeli športnih dresov, ki bodo prekosili vse sedanje. Govori se o smučarskih oblekah, ki bodo spredaj lepo zaobljene, na hrbtici strani pa se bodo končevale konicasto, da bi tako smučar dobil čim bolj podobno vodne kaplje, ki je med vsemi oblikami najbolj aerodinamična. Vprašanje je, ali bo mednarodna smučarska zveza dovoljila uporabo takšnih oblačil. Če jih bo, potem bodo tudi naši smučarji morali ob siceršnjem znanju in pogumu poseči tudi po tovrstnih »dosežkih«.

MiM
(Vir: Newsweek)

Na sonce zelo previdno

Raziskave edinburških znanstvenikov so pokazale, da so prvi dnevi sončenja najbolj nevarni

Dnevi so daljši, sonce močnejše. Mnogi se že nastavljajo žgočim sončnim žarkom, mnogi čakajo na počitnice, ko se bodo naužili sonca na morju ali v planinah. Malokdo pa ve, da je sončenje lahko zelo nevarno. Raziskovanja strokovnjakov edinburške univerze so pokazala, da sonce lahko začasno oslabi telesno samoobrambo moč in da lahko prebudi pritrjene viruse v organizmu. Zaradi tega je za nekatere ljudi že kratkokotrajno, a intenzivno sončenje lahko nevarno.

Raziskave so trajale dve leti, zato so zaključki dokaj trdni. Izkazalo se je, da oslABLJENA telesna samoobramba traja tri do deset dni, potem pa se okrepi in je kos soncu. Toda ta čas že lahko pride do opeklin in različnih virusnih obolenj. Med viruse, ki se pritrjujejo v človekovem organizmu, ko je človek oslabil, pa začno delovati, so virusi herpesa simpleksa in virusi papiloma (bradavice), mednje pa spada, kot je doslej znano,

tudi virus aidsa in še nekateri drugi.

Ker gre za pomembna odkritja, bodo raziskave še nadaljevali. Posebej bodo raziskali, kako je z virusom herpesa simpleksa in papiloma, saj ob najpogostejše delata težave ljudem.

Brez teh nadaljnjih raziskav pa je najbrž jasno, da moramo biti s soncem v začetku previdni.

Vabljevemu soncu se je treba previdno razgaliti: najbolje v senci. Vsaj za prve dneve to velja. (Foto: MiM)

Rešena mala skrivnost

Naključje pomagalo pri drobnem odkritju, kaj je narisano v sloviti puščavi Nazca

»Leta 1981 smo nameravali potovati preko puščave Nazca, a se nam je tovornjak pokvaril. Tako smo morali vzeti letalo.« pripoveduje antropolog Robert Erckhardt, ki je prav po zaslugi tega naključja, kot zatrjuje, razrešil eno od nepojasnjenih antropoloških skrivnosti.

Med potovanjem z letalom je Eckhardt opazoval skrivnostne zarise velikanskih podob na temnih puščavskih tleh, ki so jih pred tisočletjem naredili pripadniki Nazca Indijancev. Odstranili so gornjo, temnejšo plast, da se je pokazala spodnja, ki je svetlejša. Tako so ustvarili risbe spačenih živali in živalskih oblik, katerih pomena in namena še danes niso povsem razvozljali.

Med vsemi figurami je najbolj nenavadna podoba, ki ji pravijo »las manos« (roke). Vodilna strokovnjakinja za nazcovske risbe, nemška znanstvenica Maria Reiche meni, da risba predstavlja malo opico z velikimi rokami, ki imajo skupaj devet prstov.

Spolnost in zaposlenost

Nove raziskave Mastersa in Johnsonove

Raziskovalno središče za vprašanja spolnosti Masters in Johnson iz St. Louisa ima za seboj še eno raziskovalno študijo. Nedolgo tega so zaključili raziskovanje odnosov med zaposlenostjo žensk in doživljanjem orgazma, oziroma, kako je s temi zadevami pri ženskah, ki niso zaposlene, marveč ostajajo doma kot gospodinjje. Za naše razmere slednje niso prav značilne, a si vseeno pogledjmo nekaj zaključkov ameriških raziskovalcev spolnosti.

Ugotovili so, da je stopnja spolnega poženja precej večja pri gospodinjah kot pri zaposlenih ženskah. Po mnenju obeh znanih raziskovalcev spolnosti Williama Mastersa in Virginije Johnson je vzrok za to zelo preprost: delo gospodinje je monotono in spodbuja sanjarije in pobege v fantazijo. Fantazijski izleti pa se običajno vrte najprej in največje okrog spolnosti.

Večje poželjne gospodinje pa ne pomeni, da jim je življenje tudi v resnici slajše. Masters in Johnsonova trdita na osnovi raziskovanj, da zaposlene ženske doživljajo dvakrat bolj pogosto vrhunec sladostrastja kot gospodinje. In navajata tudi razlog za to; zaposlene ženske imajo več možnosti izražanja lastne osebnosti in tako boljše razumeje sebe in svojega partnerja ter znajo uskladiti svoje in njegove želje ter potrebe.

Za nameček pa še to odkritje: zakonci nezaposlenih žensk so pogostejše impotentni. Menda zato, ker njihove zakonske tovarišice redkeje doživijo orgazem, kar jih demotivira in pripelje do spolne nezmožnosti.

Med letom nad puščavo se je Eckhardt utrnula drugačna misel: sploh ne gre za opico, marveč za netopirja, vendar narisane v mirujočem položaju, v katerem netopir visi na zadnjih nogah. Primerjava s fotografijami je pokazala, da je domneva zelo verjetna. Nazca so torej narisali mehiškega sadnega netopirja, žival, ki živi v tistih krajih.

Ena od skrivnostij je torej rešena.

Knjižnice na ploščah

Revolucionarni preobrat v knjižničarstvu

Pred 40 leti je eden od začetnikov računalništva Vannevar Bush že razmišljal o revolucionarni napravi, ki naj bi odpravila stare knjižnice z ogromnimi skladi knjig, namesto njih pa naj bi delovale elektronske knjižnice, spravljene v omaro, nič večjo, kot je kakšna domača knjižna omara. Vse knjige in ilustracije naj bi bile shranjene v elektronskem spominu, ob ukazu na tipkovnici pa bi se izpisale oziroma izrisale na zaslonu. Tako urejena knjižnica bi bila tudi neskončnokrat bolj pregledna, vsaka informacija pa v hipu dostopna.

Po štirih desetletjih se fantazija urešnjuje, vendar v obliki, o kakršni Bush ni nikoli razmišljal. Strokovnjaki za računalništvo so se poslužili naprav, ki jih ljubitelji visoko kvaliteten avdio naprav že poznajo: to so kompaktni plošče (CD). Za sedaj te plošče uporabljajo za popolno reprodukcijo zvoka na laserskih gramofonih, vendar so zelo primerne tudi za hranjenje drugačnih podatkov. Na eno kompaktno ploščo je mogoče spraviti okrog 250.000 strani tiskanega besedila in nekaj tisoč barvnih slik. Tako bi, denimo, ves knjižni fond novomeške študijske knjižnice spravili na nekaj sto kompaktnih plošč. To pa pomeni, da bi zadoščala že omara srednje velikosti.

Za možnost zapisovanja računalniških podatkov na CD plošče so pokazale veliko zanimanje znane računalniške firme. Prve plošče so že v računalniških sistemih nekaterih knjižnic in bolnišnic, kjer imajo velike podatkovne banke. Sony in Philips pa že pripravljata proizvodnjo kompaktnih plošč, ki bodo za domačo uporabo. Na njih ne bodo shranjena samo glasba, marveč tudi posnetki televizijskih oddaj in seveda vsi drugi podatki, uporabni na hišnem računalniku, od knjig do koristnih in razvedrilnih igr.

Za prehod od glasbe na shranjevanje drugačnih podatkov ni treba prav veliko. Če zdaj je glasba na cedeh zapisana numerično, se pravi, da so zvoki spremenjeni v nize binarnih števil, ki jih laser prebira, ustrezna naprava pa spreminja nazaj v zvok. Na ta način je mogoče shraniti in zabeležiti ne le glasbo, marveč tudi najrazličnejša besedila, števila in celo barvne fotografije ter televizijske oddaje.

Da bo zadeva bolj nazorna, navedimo primer digitalizirane Ameriške akademske enciklopedije. V knjižni izdaji obsega 20 debelih knjig velikega formata, ki vsebujejo okrog 9 milijonov besed. Ta spoštovanja vredna knjižna izdaja pa je, presnetna na kompaktno ploščo, premalo, da bi zapolnila celotno ploščo, zavzame le petino.

MiM
(Vir: Newsweek)

NOVOTEKS

NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n. sol. o. NOVO MESTO

za šolsko leto 1986/87 razpisuje naslednje kadrovske štipendije:

	stopnja	štev. štíp.
TO TKANINA		
— tekstilni mehanik II (tkalec)	IV	2
— tekstilni mehanik II (predilec)	IV	1
— tekstilno-mehanski tehnik (tkalski)	V	4
— tekstilno-mehanski tehnik (predilski)	V	4
— tekstilno-mehanski tehnik (pletilski)	V	1
— tekstilno-kemijski tehnik	V	1
— inženir strojništva	VI	1
— dipl. inženir strojništva	VII	1
TO KONFEKCIJA I Novo mesto		
— tekstilni konfektor II	IV	5
— inž. tekstilno-konfeksijske tehnologije	VI	2
TO KONFEKCIJA II Vinica		
— tekstilni konfektor II	IV	10
— tekstilno-konfeksijski tehnik	V	1
TO TRGOVINA		
— prodajalec	IV	2
TO PREDILNICA METLIKA		
— tekstilno-mehanski tehnik (predilski)	V	2
— inž. tekstilne tehnologije	VI	2
— dipl. inž. tekstilne tehnologije	VII	2

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

— ekonomski tehnik	V	4
— ekonomist (komercialna smer)	VI	7
— ekonomist (zunanja trgovina)	VI	4
— ekonomist (finančna smer)	VI	1
— ekonomist (analize in planiranje)	VI	1
— inž. oblikovanja oblačil	VI	1
— inž. oblikovanja tekstilij	VI	2
— inž. tekstilne tehnologije	VI	3
— inž. organizacije dela (računalniška dejavnost)	VI	2
— dipl. inž. org. dela (organiz. kadr. izobraž. smer)	VII	1
— dipl. inž. tekstilne tehnologije	VII	10
— dipl. ekonomist (komercialna smer)	VII	1
— dipl. ekonomist (zunanja trgovina)	VII	2
— dipl. ekonomist (finančna smer)	VII	1
— dipl. ekonomist (notranja menjava)	VII	3
— dipl. pravnik	VII	1
— dipl. inž. računalništva (rač. logika in sistemi)	VII	1
— dipl. inž. računalništva (programska oprema)	VII	1
— dipl. inž. računalništva (informatika)	VII	1

Prijave za razpis kadrovske štipe (obrazec DZS SPN-1 — »Vloga za uveljavljanje socialno varstvenih pravic«) dostavite na naslov: NOVOTEKS, Kadrovski oddelek, Foersterjeva 10, 68000 Novo mesto, najpozneje do 15. julija 1986. Ker želimo, da bi vloge prispelale čimprej, boste končno spričevalo in potrdilo o vpisu lahko dostavili po koncu šolskega leta.

Učenci, ki se bodo vpisali v programe deficitarnih poklicev (tekstilni mehanik, tekstilno-mehanski tehnik), bodo poleg redne štipendije dobili dodatke za deficitarnost in kritje stroškov v višini 50% cene v dijaškem domu. Vse informacije lahko dobite po telefonu 068-23-030 v referatu za izobraževanje.

324/17-86

§ DEŽURNI POROČAJI

DOMA GROZIL Z NOŽEM — 19. aprila so pridržali do iztreznitve 49-letnega Osmana Ključanina iz Vinice pri Črnomlju.

IZGINIL JE OSEBNI AVTO — Neznani storilec je v noči na 20. april ukradel osebi avto, ki ga je lastnica, 26-letna Lili Vavžek iz Jedinščice.

KJE BODO VRTALI? — Med 10. in 14. aprilom je neznanec odnesel iz delavnice 47-letnega Franca Zagorca iz Smalčje vrsti pri Šentjernej.

PO DOLENJSKI DEŽELI

Potem ko so dolenske kokosi vendarle zaživele nekoličan mirnejše življenje, je prišlo do preplaha drugje. Iz kašče, ki stoji ob stanovanjski hiši Janeza Mrzelja v Stahinji vasi pri Trebnju, je v eni minuli noči izginilo kar 30 kilogramov lepo sušenega svinjskega mesa.

Če se bo vreme ravnalo po aktivnosti dolenskih tatov, potem z mrazom še nismo opravili. Konec minulega tedna je namreč iz zidaniče Črnomaljške Jožeta Kuzma na Preložišču pri Adlešičih izginilo kar 16 litrov žganja.

BREZ OBLAČIL IN STREHE NAD GLAVO

ŽABJEK — 15. aprila je v romskem naselju Žabjek ponovno zagorelo. Tokrat je požar zajel stanovanjsko barako 40-letne Eme Brajdič, ogenj pa je bivališče povsem uničil, poleg tega pa še posteljo in oblačila v baraki.

Trojni protipožarni zid okoli JE

Za rdečega petelina v nuklearni posebi pripravljani

KRŠKO — Pomembno je, da imamo svoje delavce v operativi, če bi prišlo do požara v primarnem delu elektrarne. Edino poklicna gasilska enota lahko tam intervenira.

Lani je imela enota ob ustanovitvi 35 članov, na prvem občnem zboru so jih letos našli že 52; med temi je tudi 7 deklet.

Lani so imeli gasilci v nuklearni 9 suhih in 2 mokri vaji, v mesecu požarne varnosti pa so bili še zlasti dejavni.

Tragičen pretep po koncertu

Mladoletnika do smrti pretepla 16-letnega Bogdana Veljaka iz Novega mesta — Kaj je povzročilo usodno poškodbo? — Oba še v priporu

NOVO MESTO — Govorice, komentarji in ugibanja po tragičnem obračunu mladoletnikov, v katerem je izgubil življenje 16-letni Bogdan Veljak, dijak I. letnika elektrotehniške šole v Novem mestu, se še danes, teden dni po usodnih dogodkih, niso polegli.

In kako so se vrstili tragični dogodki? Obvestilo organov za notranje zadeve je bilo dan po pretepu takšno:

»PM Novo mesto je bila 16. aprila ob 21.15 obveščena, da na Ulici talcev leži mlajši možki, ki da je bil po vsej verjetnosti poškodovan pri pretepu. Delavci postaje milice in UNZ so z ogledom kraja in zbiranjem obvestil ugotovili, da je prišlo tega dne okoli 21. ure v drevoredu na Cesti komandanta Staneta in kasneje na Ulici talcev do pretepa med tremi mladoletniki, ki so se vračali s koncerta Pankrtov v športni dvorani pod Marofom.

tem je bil eden od mladoletnikov hudo telesno poškodovan in je takoj po prevozu v bolnišnico umrl. Preiskovalni sodnik je odredil obdukcijo trupla, ki bo pokazala vzrok smrti. Zaradi suma, da sta kriva usodnih poškodb, sta bila oba mladoletnika 17. aprila privedena k sodnici za mladoletnike novomeškega sodišča, ki vodi nadaljnji postopek.«

Ker preiskava še teče in seveda ker gre za mladoletnike, je tudi danes nemogoče podrobneje opisati dogodke tistega večera. Na kratko pa jih vendarle lahko strnemo. 17-letna T.A. in D.Š. sta po končanem koncertu upravljala malo potrebo v drevoredu, ki pelje proti športni dvorani, takrat pa je mimo njih stopil Bogdan Veljak, ki se je vračal domov. Po dosedanjih ugotovitvah

preiskave je vanju vrgel pest peska, kar naj bi bilo povod, da sta T. A. in D. Š. še tam pričela obračunavati z Veljakom. Slednji jima je nato pobegnil mimo prodajalne KZ Krka in bivše Košakovce gostilne na zeleznico med Ulico talcev in Jerebovo ulico, kjer sta T. A. in D. Š. Veljaka dohitela. Težko je reči, kakšen je bil pretep in koliko udarcev je Veljak prejel, dejstvo je le, da so bili zanj usodni. Smrt je nastopila hipoma, še

Vsega uro po nesreči podlegel ranam

Tragična prometna nezgoda v Dolenji Straži

DOLENJA STRAŽA — V nedeljo popoldne, nekaj po 15. uri, je prišlo na cesti med Prečno in Gorenjo Stražo do hude prometne nezgode, ki se je za 17-letnega Bojana Hervola iz Potočne vasi tragično končala.

Hervol se je tisto popoldne peljal z motornim kolesom, na katerem je sedel tudi 12-letni Ivan Ferbežar iz Potočne vasi, po cesti iz Prečne proti Gorenji Straži. Vozil je sem ter tja po vozišču, takrat pa mu je v blagem desnem ovinku po levi strani pripeljal nasproti tovornjak, ki ga je vozil 33-letni Zlatko Frankovič iz Karlovca. Ta je opazil vijuganje motorista, zato je pričel zavirati in se umikati, vendar je vseeno prišlo do hudega trčenja. Kako silovit je bil udarec, pove že to, da se je prednje kolo kolesa z motorjem dobesedno zarilo pod tovornjak. Takoj po nezgodi je na motorju prišlo do manjšega požara, ogenj pa je zajel tudi Hervolova oblačila, vendar sta plamene pogasila voznik in sopotnik v tovornjaku. Hudo poškodovana Ivana Ferbežarja in Bojana Hervola so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, kjer pa je Hervol le dobro uro po nesreči podlegel ranam.

pređen so na mesto obračuna prispele reševalci.

Čeprav so rezultati obdukcije znani, je vendarle težko govoriti o vzroku usodne poškodbe. Obdukcija je

TRAGEDIJA — Na tem mestu je prišlo prejšnjo sredo nekaj po 21. uri do tragičnega obračuna, v katerem je izgubil življenje 16-letni Bogdan Veljak.

sicer pokazala izpah vratnega dela hrbtenice ter stiskanino in zmečkanino hrbtne mozga, kar je povzročilo smrt na kraju pretepa samem, preiskava pa bo morala odgovoriti na vprašanje, kako je do takšne poškodbe prišlo. V času, ko to poročamo, sta osumljena mladoletnika še v priporu.

Ogenj kriv milijonske škode

Požar v nedograjeni hiši Pavle Modic iz Mirne peči

MIRNA PEČ — 15. aprila, ob 19.15, je prišlo na nedograjeni stanovanjski hiši 24-letne Pavle Modic iz Mirne peči do požara, ki je po prvih cenitvah povzročil za kar 4 milijone dinarjev škode.

Hiša v izmeri 12 krat 10 metrov je bila sicer narejena le do prve plošče, vendar sta Modiceva imela v pritličju že urejene stanovanjske prostore. In ko se je Pavla Modic tisti večer vrnila domov, je opazila, da se iz pritličja, kjer sta bili kuhinja in splanica, močno kadi. Ogenj je do takrat že uničil pohištvo, zakonsko posteljo, vrata in okna, zaradi velike vročine pa je razpokala tudi betonska plošča. Z ognjem so opravili novomeški poklicni gasilci, znan pa je tudi vzrok požara. Ob zakonski postelji je bil namreč montiran radijski sprejemnik, zraven pa tudi usmernik električnega toka domače izdelave. In prav tu se je po ugotovitvah preiskave ogenj najprej pojavil.

NOVO MESTO — Čigav spomenik postajajo dolenski kilometri magistralne ceste med Ljubljano in Zagrebom? So morda spomenik naši nesposobnosti in nemoči, so morda nov dokaz temu, kaj in koliko veljamo v republiki? Najbrže eno in drugo, kajti ob argumentih, ki jih vsakodnevno daje »dolenjka«, bi moral biti za tiste v republiških delegatskih klopetih, ki so sestavljali prednostno listo izgradnje in obnove slovenskih cest, dovolj prepričljiv že nastop slehernega osnovnošolca.

Pa pustimo zaenkrat v nemar nedavno izlitje petih ton fenola iz cisterne v zemljo in zastrupitev dveh potokov ter reke Krke, kajti tudi drugih podatkov, ob katerih se kar ježijo lasje, je dovolj. V prid morebitni obnovi ali dogradnji te ceste namreč.

Odpovejmo se pitni vodi!

Dvomimo, da so tisti, ki so sestavljali prioriteten seznam, vedeli, da gre po tej cesti letno nič več in nič manj kot pet milijonov vozil v obe smeri, pri čemer je največ težkih tovornih avtomobilov in cistern. Vemo — mi pač, ki se po tej cesti vozimo — da je v izredno klavnem stanju. Toda ali je to sploh čudno, če zapišemo, da je v zadnjih treh letih petnajst milijonov različnih vozil po tej cesti prevozilo približno 680 milijonov kilometrov? In to ob minimalnih popravilih in posegih, če seveda izvajamo gradnjo tretjega pasu na Medvedjeku. Med temi vozili pa je bilo najmanj 3,3 milijona težkih tovornih avtomobilov, ki so kupaj naredili 369 milijonov kilometrov.

Poglavje zase so klanci. Po slehernem od njih se pelje vsak dan okoli 9.140 vozil, od tega kar 2.225 tovornjakov. Statistika bi

rekla, da je na klancih vsako uro 92 težkih tovornjakov, to pa spet pomeni, da se voznik osebnega avtomobila vsakih 40 sekund sreča s takšno »prikaznijo«. Je potemtakem čudno, da so se na 112 kilometrih ceste med Škofljico in Bregano v zadnjih treh letih pripetile 404 hujše prometne nesreče, v katerih je izgubilo življenje 111 ljudi, kar 915 pa jih je bilo huje ali laže ranjenih? Da o materilni škodi ne govorimo.

Spriznati se bo pač treba s tem, da ceste postajajo vse bolj politični problem. Ljudje so ogroženi, dolenska ogroženost pa ima celo še en argument več. Nedavni večji izlitji strupenih snovi ob prometnih nezgodah vse bolj postavljata na površje nevarnost, ki preti oskrbi 50 tisoč prebivalcem novomeške občine s pitno vodo. Zaenkrat so strupene

snovi, ki se vsakodnevno v več deset tonah prevažajo po »dolenjki«, povzročile »le« (s tem izrazom se pač moramo spriznati) zastrupitev potokov in Krke in neocenjeno škodo na ribjem življu, a slej ko prej bo ob takšnem stanju počilo. Ne tako majhen del magistralne ceste pelje tudi čez vodooskrbno območje Novega mesta s pitno vodo. Med črnimi odseki »dolenjke« pa je tudi tisti pri Družinski vasi.

Rešitve? Le malo jih je. Z dograditvijo in obnovo ceste normalizirati prometne razmere in zmanjšati nevarnost nezgod, a do te edine logične in sprejemljive rešitve je, žal, po pogledu na prioriteten listo sodeč, še hudo daleč. Bo morda kdo do takrat prepovedal prevažati nevarne snovi med Ljubljano in Zagrebom? Dvomimo. Pa ponudimo rešitev mi: odpovejmo se zdravi pitni vodi!

BOJAN BUDJA

REŠEVALI, KAR SE JE REŠITI DALO — Takšno je bilo mesto prometne nesreče na Karteljevskem klancu, kjer se je iz cisterne izlilo v zemljo prek 5 tisoč litrov strupenega borofen fenola. Polnih 25 ur je trajal boj gasilcev novomeškega Zavoda za požarno varnost, ki jim je pri reševanju obilno pomagalo večnamensko reševalno vozilo RW-2, s tekočo nevarnostjo. Posledice so znane, a kaj bi šele bilo, če reševalcem ne bi uspelo prečrpati preostalih 13 tisoč litrov fenola?

Gasilci o svojem delu

V društvi skoraj 6000 gasilcev — Lani 21500 delovnih ur — Težave z opremo

NOVO MESTO — Minulo nedeljo so se v novomeškem Domu JLA na svoji redni letni skupščini zbrali delegati Občinske gasilske zveze, ki v tem času združuje kar 66 gasilskih društev, v katerih je vključenih 5691 prostovoljnih gasilcev.

Iz poročila o delu Zveze, ki ga je podal inž. Mihail Horvat, je mogoče ugotoviti, da so gasilci najbolj delavne

in organizirane skupine v krajevnih skupnostih. Samo lani je kar 56 društev gradilo ali adaptiralo svoje prostore. (V tem času je le eno društvo brez svojih prostorov). Večina del je bila opravljena prostovoljno in z minimalnimi sredstvi. Nemaokrat so društvom pomagale tudi delovne organizacije, SIS za varstvo pred požari in drugi, največ pa zagotovo pomeni 21.500 delovnih ur, ki so jih prostovoljno opravili v lanskem letu.

Manj vpliva imajo gasilci pri obnavljanju opreme. Oprema je povečini že dotrajana, nova pa je zelo draga. Svoje gasilski kombi ima kar 61 društev, vendar je povprečna starost vozil že deset let. Enako stanje je z motornimi brigadnimi in ostalim orodjem. Gasilci najbolj pogrešajo servisno službo, posebno za specialno gasilsko opremo — MB. Na področju preventivne dejavnosti so društva v preteklem letu opravila 1226 preventivnih pregledov, veliko pozornost pa so posvetili tudi izobraževanju članstva, aktivnosti gasilskih krožkov na osnovnih šolah in drugim dejavnostim, predvsem ob mesecu požarne varnosti. Velja še zapisati, da novomeška občina to delovno armado gasilcev še kako potrebuje, saj je občina po številu požarov in požarne škode v samem slovenskem vrhu.

Delegate so počastili s kulturnim programom, ki so ga pripravili pionirji OŠ Milka Šobar-Nataša, gasilski pevski zbor Šmihel in gasilski pihalni orkester Novo mesto.

J. P.

S TOVORNJAKOM ZBIL MOTORISTA

NOVO MESTO — 45-letni Marko Kovačič iz Gabrja je 17. aprila ob 5.45 peljal tovornjak iz Šentjerneje proti Novemu mestu. Ko je pripeljal do križišča v Žabji vasi, je ob prizgani zeleni luči zavijal v levo proti Metliki, pri tem pa spregledal, da mu je iz novomeške smeri pripeljal motorist 17-letni Matjaž Malnar iz Novega mesta. Tovornjak je Malnarja zadel in zbil po vozišču, pri čemer se je ta hudo poškodoval, da so ga morali prepeljati v novomeško bolnišnico. Materialno škodo so ocenili na 50.000 din.

ZGUBIL SE JE OTROK

KOČEVJE — V nedeljo, 20. aprila, okoli 16. ure se je zgubil štiriletni fantek iz Kočevja. S starši je šel do Male gore, kjer so nabirali zemljo za rože. Starši so ga najprej iskali, nato pa okoli 17. ure obvestili miličnike, ki so hitro zbrali 35 občanov, da bi ga išli. Pa na srečo ni bilo potrebno. Medtem so namreč zvedeli, da ga je že našel neki lovec ob cesti, 4 km vstran na odcepu ceste za Črni vrh.

KRONIKA NESREČ

NENADOMA ZAPELJAL NA LEVO — 16. aprila, nekaj čez 12. uro, se je 57-letni Nikola Škrabec iz Zagreba peljal z osebnim avtomobilom iz Ljubljane proti Zagrebu in pri Skopcih iz neznanega vzroka zavil na levo stran vozišča. V tistem trenutku je iz nasprotni smeri pripeljal tovornjak s polpriklopnikom, ki ga je vozil 48-letni Jože Grum iz Prekorja pri Celju. Navzlic umikanju je prišlo do trčenja, v katerem se je hudo poškodoval voznik Škrabec odpeljati so ga na zdravljenje v zagrebško bolnišnico. Materialno škodo so ocenili na 2 milijona dinarjev.

NI IZPELJAL OSTREGA OVINKA — 20. aprila ob 16.25 se je 23-letni Zlatko Rozenberger iz Črmošnjic peljal z osebnim avtomobilom proti Črnomlju. Na Primostku mu zaradi prevelike hitrosti ni uspelo izpeljati ostrega ovinka, tako da je zapeljal na desno bankino, od tam pa je vrglo na levo, v grmovje. Voznik se je nezgodi laže poškodoval, po nudi prvi pomoči pa so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je za 150.000 din.

Jože Zupančič

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod. moški, zadnje kolo: PIONIR — LJUBLJANA 3:0 (odigrano vnaprej)
 KONČNA LESTVICA: 1. Modriča Optima 42, 2. Jedinstvo Interpet 38, 3. Metalac 30, 4. Ljubljina 26, 5. Novi Zagreb 26, 6. Pionir 20, 7. Bled 18, 8. Fužinar 18, 9. Pakrac Papuk 14, 10. Zadar 14, 11. Reka 12, 12. Radnički 2.

I. SOL, 23. KOLO: TURBINA — KOČVEJE 3:2 (-13, 18, -11, 7, 11)

Kočevje: Levstik, Polovič, Miklič, Planinc, Hvala, Figar, Brađač, Obratović, Marinč.
 LESTVICA: 1. Salonit 42 točk, 11. Turbina 16, 12. Kočevje 10, 13. ČIB Bovec 0.

V zadnjem kolu igrajo Kočevci z Bovecem.

rokomet

I. SRL, moški, 16. KOLO: INLES — PRULE 21:14 (11:7)
 Inles: Gelze, Mihelič, Dejak, Ilič 3, Lukič, Čirovič 5, Karpov 2, Lesar, Ambrožič 2, Mate 7, Fajdiga 2, Parezanovič.
 ASTRA JADRAN — KRŠKO 29:23 (14:10)

Krško: Kastelic, Bizjak 3, Iskra Junker 1, Šerbec 11, Pirč, Capelj 2, Kečić 1, Glaser 2, Manček 3, Perc.
 FERROTEHNA — DVZ PONIKVE 12:20 (6:11)

DVZ Ponikve: Jambrovič, Bambič 2, Fink, M. Strnad 4, Urbančič 1, Kočvar, Podgoršek, Doblekar 9, Vrabeč, D. Strnad 4, Meglič.
 LESTVICA: 1. STT Rudar 25, 2. Astra jadrans 24, 3. Inles 24, 4. DVZ Ponikve 13, 10. Krško 8.

Pari naslednje kolo: STT Rudar — Astra Jadrans, Minerva — Inles, DVZ Ponikve — Krško itd.

I. SRL, ženske, 16. KOLO: FERROTEHNA — ISKRA 17:21 (10:13)

Iskra: Selan, Gorenc 2, Dolar 5, Turk 3, Kosan, Rangus, Vide 1, J. Kovačič 9, M. Kovačič 1, Bolte.
 BURJA — NOVO MESTO 18:20 (9:12)

Novo mesto: Udovč, Simončič, Abazović, Iličin 2, Žagar, Jakše 3, Kramar 3, Zupančič, Opruc 12, Pate.

ITAS KOČEVJE — ALPLES 27:22 (14—13)

Itas Kočevje: Filipovič, Klarič 4, Fajfar 3, Vuk 1, Križman 1, S. Jerič, M. Jerič 10, Bejtovič 5, Zalar 3.
 LESTVICA: 1. Branik 25, 2. Iskra 25, 3. Novo mesto 24, 4. 9. Itas Kočevje 12.

Pari prihodnje kolo: Olimpija — Itas Kočevje, Novo mesto — Drava, Iskra — Branik itd.

Na divji Kolpi uspeh Jugoslovanov

V ostri konkurenci odličnih tujih tekmovalcev zelo uspešni tekmovalci iz Slovenije — Vsi hvalili organizatorje — Prireditev na evropski ravni

OSILNICA — Na divjih vodah Kolpe pri Osilnici je bilo od 18. do 20. aprila mednarodno tekmovalje kajakašev in kaniustov. Udeležilo se ga je 185 tekmovalcev in tekmovalk iz Avstrije, Japonske, Francije, ZR Nemčije, Švice in Jugoslavije. Organizirali so ga kajakaška zveza Jugoslavije in Hrvaške, KK Slavija iz Zagreba in KSD »Tone Ožbolt« iz Osilnice, pokrovitelj pa je bil Melamin iz Kočevja.

Tekmovalci je drugi dan oviralo vreme in močno narasla Kolpa, a ga je poštvovalnim organizatorjem kljub temu uspelo izvesti v predvidenih treh dneh, za kar imajo zasluge domačini s slovenske in hrvaške strani Kolpe ter Čabranke, predvsem pa prizadevani dr. Stanko Nikolič, zdravnik iz teh krajev, ki že vseh 10 let — letošnje tekmovalje je bilo jubilejno — najprizadevneje deluje pri organizaciji teh tekmovaljev.

Med domačimi tekmovalci, za katere so bile to tudi izbirne tekme za jugoslovansko reprezentanco, so imeli največ uspeha slovenski, med tujimi pa Francozi, Nemci in Švicarji. Najboljše rezultate v posameznih disciplinah so tekmovalni dnevi.

DRAVA — BREŽICE 1:1 (1:0)

PTUJ — Nogometni Brežice so v nedeljo v nadaljevanju prvenstva II. SNL v Ptuj osvojili dragoceno točko v boju za obstanek. Z izrednim zadetkom Bahitirija s prostim strelom so zasluženo izenačili, ob tem pa pokazali igro, ki obeta dosega cilja: obstanek v ligi. Vse v soboto ob 15.30 bodo Brežičani igrali prvenstveno tekmo s Partizanom, ki letos meri na 1. mesto, kot zanimivost pa zapišimo, da bo pred srečanjem zanimiv program, prav tako bodo izžrebali in nagradili nekaj vstopnic.

KOLESARJI: MERILO JE DELO

METLIKA — Pretekli teden je imelo metliško kolesarsko društvo letno skupščino, na kateri je bilo tako izust članov kot številnih gostov velikokrat slišati pohvale o delu društva, ki je začelo delati šele pred dvema letoma. Čeprav so kolesarji začeli iznič, so z veliko zagnanostjo in ob podpori širše družbe, predvsem pa sponzorja Obrtne zadruge in TKS, dosegli lepe uspehe. Kot je poudaril predsednik društva Jože Mozetič, so metliški kolesarji skromni, a borbeni, kar dokazujejo tudi njihovi rezultati, ker pa so »fair« športniki, so bili povsod lepo sprejeti. Pri naštevavanju uspehov niso pozabili omeniti dobrega sodelovanja z novomeškim društvom Krka ter starši. Opozorili pa so, da ne sprejemajo očitkov, da hočejo kolesarji v občini prednost ter da zanje porabijo veliko denarja. Menili so, da je izključno merilo delo, rezultati in množičnost. Vse to pa je kolesarjem uspelo doseči v dveh letih, zato so skupaj z ženskim rokometom uvrščeni med prednostne športe v občini.

udeležba na dirki »Po jadranski magistrali« precej okrnjena. Najboljši v skupnem seštevku tretji etap je Željko Pavlič iz Metaliacommerce, drugi je bil Polane, tretji Penko (oba Rog), četrta Lampič (Sava) in peti Novomeščan Gilvar. Ostale uvrstitve Krkašev: 10. Božič, 14. Bojanc, 15. Šmajdek, 28. Štangelj, kot zanimivost pa omenimo, da je prvi favorit Jure Pavlič končal dirko šele na 27. mestu. Že bežen pogled na razvrstitve kaže, da so mladi dobro izkoristili ponujeno priložnost, kar velja še posebej za Novomeščana Božiča, ki je v zadnji etapi skupaj z Novakom celo pobegnil, a ju je glavnina kakih 30 metrov pred ciljem vendarle ujela. V ekipnem seštevku je zmagala Sava, drugi je bil Rog, tretja Krka itd.

ZAČENJA SE KOLESARSKA SEZONA

TREBNJE — Kolesarski klub Trebnje sporoča, da so se začeli rekreativni treninji. Treninji bodo vsak torek in četrtek od 17. ure naprej. Zbirališče kolesarjev je na Gubčevci cesti ob domu družbenopolitičnih organizacij. Vabljeni so vsi občani, ki jim je kaj do kolesarstva, pa tudi vsi tisti, ki si ne morejo kupiti avtomobila, a bi za kolo šele zmogli kupček denarja.

Priznanje krškemu šahu

Od 22. do 27. aprila v Krškem 24. pionirsko šahovsko prvenstvo posameznikov Slovenije — Pogovor s H. Ahmatovičem

KRŠKO — Šahovska zveza Slovenije in Šahovski klub Krško prireja od 22. do 27. aprila v hotelu Sremič v Krškem 24. pionirsko šahovsko prvenstvo Slovenije za posameznike. Prvenstvo 60 pionirjev in pionirk — letnika 1971 in mlajših poteka po švicarskem sistemu, prvak in prvakinja po devetih kolidobita prvo šahovsko kategorijo in pravico neposrednega nastopa na državnem prvenstvu pionirjev in pionirk, ki bo predvidoma od 1. do 14. avgusta. Prav je, da ob tej priložnosti поблиže spoznamo organizatorja te pomembne šahovske prireditve — Šahovski klub Krško. Pogovarjali smo se s sekretarjem tega kluba in mentorjem za delo s pionirji 30-letnim papirničarjem Hilmiho Ahmatovičem.

— Čeprav očitno prihajate iz drugega okolja, ste se dobro znašli. Kakšne izkušnje imate kot šahovski organizator?

— ŠK Krško smo ustanovili šele pred dvema letoma, ko sem prišel iz Brežic, sicer pa sem doma iz Bosne. Naš klub tekmuje v 2. slovenski ligi in je v zlati sredini. Dobro sodelujemo z ravnateljki osnovnih šol, zlasti OŠ Jurij Dalmatin. Veliko — kar trije najboljši šahisti iz naših logov — tekmujejo za druge klube. Imamo zelo mlado moštvo, zato pričakujem, da bo čez 5 ali 6 let že dozorela za vstop v 1. slovensko šahovsko ligo. Krčani imajo radi šah, zato nam pomagajo od ZITKO, sindikata, mladine in obrtnikov do delovnih organizacij. Tu, v Domu mladih, kjer vadimo, je precejšen hrup, saj v njem vadijo tudi ansambli, urmik pa ni usklajen. Niti enega turnirja še nismo organizirali v teh prostorih. Upam, da ni preveč, če si zaželimo, da bi 12. kongres ZSMS v Krškem posredno pomagal tudi pri rešitvi našega

prostorskega problema.

— Ko ste ustanovljali ŠK Krško, ste bili še član ŠK Brežice. Kako ocenjujete posovsko sodelovanje zdaj in kaj se je spremenilo v vašem novem klubu odtistihlet?

— Dokaz, da je sodelovanje razmeroma dobro, je prav dokaj pogosto srečevanje na raznih turnirjih in kroženje šahistov med klubi. Tega ne jemljemo tako za hudo kot drugi športniki, ki si očitajo »kupo-vanje« in še kakšno nečestnost. Dosegli smo vse delati iz ljubezni do šaha in otrok. Ko sem prišel, smo imeli le po enega prvo- in drugokategornika, zdaj pa je že 6 prvokategornikov in 10 drugokategornikov, med njimi tudi republiški prvak v hitropoteznem šahu Bojan Kurinčič. Pionirjev je okoli 50, prav rednih pa polovico manj.

— In kaj pričakujete od 24. pionirskega prvenstva Slovenije?

— Upam, da ne bo pritožb zoper organizacijo, še bolj pa, da bi se naš veliki in 12-letni drugokategornik Toni Kos, dobro odrezal!

PAVEL PERC

Hilmiha Ahmatovič: »Držim se načel Botvinikove šole.«

tekmo za državno reprezentanco. V K-1 je zmagal Oblokar (Soške elektrarne), v C-1 Jelenc (Ljubljana), v C-2 Mijočević—Aljović (Kostanjca), pri ženskah pa v K-1 Cankar (Celje).

Vreme je bilo posebno prve dva dni muhasto, kar je povzročalo organizatorjem precej težav, ki pa so jih uspešno premagali. Zadnji dan, v nedeljo, pa je posijalo sonce, ki je privabilo v ta lepi kotiček naše domovine tudi — kot je dejal organizator dr. Stanko Nikolič — rekordno število gledalcev. Mnoge, ki so si v minulih letih ta tekmovalja ogledali, je kolpska dolina tako rekoč že urekla, kupili so si čolne in prihajajo sem poleti veslati.

JOŽE PRIMC

NA BRZICAH KOLPE — Za letošnja mednarodna tekmovalja je Kolpa zelo narasla, kar je povzročalo organizatorjem in tekmovalcem nekaj težav. Oboji so jih uspešno premagali. Na fotografiji: z nedeljskega tekmovalja. (Foto: Primc)

Šport

Zmage atletov Iskre na prvem krosu Dnevnika

Trojen uspeh v konkurenci starejših mladincev

LJUBLJANA — Novomeščani so razmah tekaškega športa pričakali pripravljeno. Na 1. krosu Dnevnika, ki je bil v nedeljo v Ljubljani, so mladinci Iskre TENEL dosegli najpopolnejšo zmago tekmovalja. Osvojili so prva tri mesta. Tokrat je Bojan Vidmar premagal Fabjana, reprezentanta z letošnjega balkanskega krosa, na tretje mesto pa se je uvrstil Mikec.

Pri starejših pionirih je postala prvakinja Laura Kastelic, ki je za pet sekund prehitela drugouvrščeno.

Zelo uspešno sta nastopila tudi starejša pionirja Berginc in Retelj. Prvi je prišel v cilj tik za zmagovalcem, drugi pa je bil sedmi.

Vsi tekači, ki so nastopili v Ljubljani, se za to tekmovalje niso posebej pripravljali, ampak so nastopili še precej utrujeni od zimskega treninga. Zato so njihove zmage in visoke uvrstitve še toliko obetavnejše.

»Iskra« po soboti sama na vrhu?

V Šentjerneju derbi vodilnih ekip ženske SRL — Iskre in Branika — Ribničani držijo korak z vrhom v moški ligi — Kaj bo prinesla sobota

Minula rokometna sobota je minila v znamenju pričakovanih izidov. Mrtvi boj Rudarja, Astre Jadrana, Inlesa in Šoštanja v moški konkurenci ter Branika, Iskre in Novega mesta pri dekletih za vrh lestvice v republiških ligah se nadaljuje. Ena od odločitev pa bo padla že to soboto, ko se bosta v Šentjerneju pomerili ekipi Iskre in Branika, vrsti, ki si delita vrh lestvice.

Vse vodilne ekipe so v tem kolu zabeležile prepričljive zmage. Najprej pogled v moško ligo. Ribničani so proti ekipi Prul pokazali poprečno igro, vendar dovolj, da so brez težav ugnali Ljubljance in tako obdržali stik z vrhom lestvice. Prvenstvo se je tako prevesilo v zadnji del, saj je do konca le še šest kol, v katerih bo padla odločitev, katere ekipa bo zaigrala kvalifikacijsko srečanje za vstop v II. zvezo ligo. Inles ni brez možnosti, še posebej, ker odhaja v soboto v goste k ekipi Minerve, kjer lahko računa na zanesljivo zmago,

medtem ko se bosta v derbiju pomerili med seboj vodilni ekipi Rudarja in Astre Jadrana. Uspeh slednjih bi Ribničanom še najbolj ustrezal. Med ostalimi srečanji velja omeniti gladko zmago Ponikve v Izoli, s katero so se verjetno dokončno rešili skrbi v boju za obstanek. To pa ne velja za Krčane, ki jih od predzadnje Ferrotehne loči vsega točka, po sobotnem porazu v Hrpeľjah pa jih čaka novo težko gostovanje v Ponikvah.

Izredno pomembne točke pa so osvojila tudi dekleta Iskre, Novega mesta in Itasa. Slednje so tako dokončno splavale iz nevarnih voda, medtem ko so Novomeščanke in Šentjernejčanke ostale pri vrhu. Iskrašice so na vročem terenu v Izoli dokazale, da se ne bodo zlahka odrekle želji po naslovu prvakinja, ohrabljuje pa tudi njihova igra. Še posebej je to pomembno pred sobotnim srečanjem z doslej vodilno ekipo

ŠAHOVSKO PRVENSTVO PIONIRK

STARI TRG OB KOLPI — Prizadevni šahovski delavci v Starem trgu ob Kolpi so 15. in 16. marca s pomočjo ostalih krajanov, ljubiteljev šaha, organizirali republiško šahovsko prvenstvo za pionirke posamezno. Tekmovalje je bilo brezhibno organizirano. Že vrsto let sta gonilni sili na področju pionirskega šaha v Starem trgu profesor Marko Kobe in tovariš Vinko. Odlikuje ju delavnost, zagnanost in lep odnos do pionirskega šaha, tako da rezultati morajo biti. Znalša sta pridobiti in ogreti za šah ne samo svoje kolege šolnike, pač pa tudi ostale krajanje. Pri pripravi na republiško prvenstvo so po svojih močeh sodelovali vsi krajanje, na samem tekmovalju, na katerem so izvedli odlični kulturni program, pa skoraj vsi prosvetni delavci tamkajšnje šole. Vzdružje na tekmovalju je bilo enkratno. Posebej ob slovesu je bilo videti, da so nova poznanstva in prijateljstva med pionirji pomembnejša od doseženih uvrstitev. Tako pomembne pedagoške rezultate lahko dosežejo le tisti, ki imajo mladino re radi in se zanjo žrtvujejo.

IVE STANIČ

VODI FLISARJEVA

TREBNJE — Pred dnevi so končale prvi del letošnjega klubskega prvenstva keglačice trebanjskega Mercatorja. Vodi Flisarjeva s 1.143 podrtimi kegľji, sledijo pa: Veber 1.140, Tkavec 1.062, itd.

ZA SLOVO PORAZ

NOVO MESTO — Na kegľjišču doma JLA je bila zadnja tekma 2. republiške lige med gostitelji, ekipno Novega mesta in novim prvotigašem Fužinarjem iz Raven. Gostje so bili boljši in so zmagali s 5.150:5.136. Novomeščani so tako osvojili 4. mesto, medtem ko so dekleta Kočevja v svoji ligi zadnje.

Zmaga na domači progi

V Prilipah pri Brežicah je bila prva dirka v motokrosu za DP v kategoriji do 250 ccm — Uspeh Marjana Avblja

PRI LIPE PRI BREŽICAH — Brežiško AMD, ki prav letos slavi 40-letnico obstoja, je minulo nedeljo po osmih letih vnovič pripravilo dirko za državno prvenstvo motokrosistov v kategoriji do 250 kubikov. Kakih 5 tisoč gledalcev, kolikor se jih je v lepem vremenu zbralo ob novi progi v Prilipah, je bilo nadvse zadovoljnih z organizacijo tekme, predvsem pa seveda z zmago lanskoletnega prvaka Marjana Avblja, ki vozi za brežiško AMD.

Razburljivosti v nedeljo popoldne ni manjkalo, še posebej velja to za prvo vožnjo, ki bi kaj kmalu lahko prvemu favoritu Marjanu Avblju prekrizala načrte. Po slabem startu je namreč v šestem krogu še padel, pri tem pa sta semu zlomila krmilo in ročka za sklopko, vendar je vseeno nadaljeval vožnjo. Na cilj je pripeljal celo kot drugi, za Sašo Simičem, članom INA Jaske, in jasno je bilo, da bo skušal v drugi vožnji nadoknaditi zamujeno. Simič je sicer

v tej odločilni vožnji povedel, vendar je bil Avbelj ob bučnem bodrenju-množice ob progi močnejši in je zasluženo zmagal.

Rezultati: 1. Avbelj (AMD Brežice) 37, 2. Simič (INA-Jaska) 37, 3. Holzer (Lenart) 30, 4. Brašič (Karlovca) 26, 5. Andrejka (FAM Lukovica) 19, 10. Fortuna (Šentvid pri Stični) 11 itd.

Druga dirka za državno prvenstvo bo naslednjo nedeljo v Novi Gorici.

USPEŠEN START METLIŠKIH KOLESARJEV

BELTINCI — V konkurenci najboljših slovenskih klubov (manjkali so le mladi kolesarji novomeške Krke) so metliški kolesarji na vodni tekmi letošnje sezone v Beltincih zabeležili lep uspeh: med pionirji B je Vraničer zasedel 3., Plešac pa 5. mesto, medtem ko je bil pri pionirjih A Vajda 5., Omežek 7., Vergot 10. in Ivec 11. Uspešen je bil tudi nastop Šturma pri mlajših mladincih, saj je med 38 kolesarji zasedel 5. mesto.

NOVOTEKS — TOZD PREDILNICA METLIKA

objavlja po sklepu delavskega sveta

javno licitacijo

naslednjih osnovnih sredstev in drobnega inventarja:

1. tovorni avto IMV 1600 BR, leto izdelave 1981, v voznom stanju, neregistriran. Izklicna cena 120.000,00 din
2. tovorni avto IMV 1600 R, leto izdelave 1974, v nevoznom stanju, neregistriran. Izklicna cena 80.000,00 din
3. večje število rabljenih elektromotorjev po seznamu, moči od 0,15 KW do 11 KW. Izklicna cena od 1.000,00 do 15.000,00

Javna licitacija bo v prostorih TOZD »NOVOTEKS« — predilnica v Metliki, Ulica Belokranjskega odreda 19, dne 29. 4. 1986 ob 10. uri. Ogljed je možen na dan licitacije od 8. do 10. ure.

Na licitaciji lahko sodelujejo vsi zainteresirani, ki bodo do 10. ure plačali 10-odst. varščino od začetne cene. Nakup po sistemu videno-kupljeno. Prometni davek ni vključen v prodajno ceno. Kupnino in ustrežni prometni davek plača kupec takoj. 310/17-86

NOVOTEKS

NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n.sol.o. Foersterjeva 10, NOVO MESTO
KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA
DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

vabi k sodelovanju SODELAVCE za opravljanje del in nalog v izvoznem oddelku

1. VODJA IZVOZA METRAŽE
2. VODJA IZVOZA KONFEKCIJE
3. REFERENT ZA IZVOZ (2 delavca)

Pogoji:

- pod 1 in 2:
— najmanj višješolska izobrazba ekonomske komercialne ali druge ustrezne smeri
— aktivno znanje tujega jezika
- pod 3:

— srednja šola ekonomske ali druge ustrezne smeri
— aktivno znanje tujega jezika
Za vsa dela in naloge se zahtevajo najmanj 3 leta delovnih izkušenj in zunanjetrgovinska registracija. Zaželeno so izkušnje v tekstilni stroki. Poskusni čas: 3 mesece.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi oglasa na naslov: NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n.sol.o., NOVO MESTO, Foersterjeva 10, kadrovski oddelek. Vsi kandidati bodo vabljeni na razgovor. 312/17-86

ARCO MURKA

delovna organizacija "TABOR" 51290 GROSUPLJE
TRGOVINA, GOSTINSTVO in TURIZEM n. sol.o.

Komisija za delovna razmerja TOZD Polževo

objavlja prosta dela in naloge:

1. VEČ KUCHARIC

za poslovne enote v Grosupljem in na Turjaku
Pogoj: končana gostinska šola ali več let prakse

2. VEČ NATAKARIC

Pogoj: končana gostinska šola ali več let prakse
Osební dohodek je odvisen od opravljenega prometa v poslovnih enotah. Na razpolago so sobe za delavce v Grosupljem in na Turjaku.
K sodelovanju vabimo tudi vse tiste delavce, ki imajo veselje do dela z ljudmi ter do dela v gostinstvu in turizmu. Ponudbe sprejema kadrovska služba 8 dni po objavi. 316/17-86

NOVOLES
Lesni kombinat Novo mesto — Straža
n. sol. o.
TOZD SIGMAT Brestanica

Delavski svet TOZD SIGMAT razpisuje po sklepu z dne 21. 2. 1986 in 12. 3. 1986

JAVNO LICITACIJO

naslednjih osnovnih sredstev: letnik: izklicna cena:

1. hidravlične škarje za rezanje pločevine	1977	4.350.000.—
2. tovorni avto TAM 75 T 5	1982	960.000.—
3. LADA 1200 caravan	1981	240.000.—

Licitacija bo dne 8. 5. 1986 ob 10. uri v upravnih prostorih TOZD SIGMAT, Cesta prvih borcev 20, Brestanica. Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti 10-odst. varščino od izklicne cene. V izklicni ceni ni vračunan prometni davek. Ogljed osnovnih sredstev bo dne 8. 5. 1986 med 7. in 10. uro na dvorišču TOZD SIGMAT, Cesta prvih borcev 20, Brestanica. 320/17-86

Republiški sekretariat za pravosodje in upravo KAZENSKI POBOLJŠEVALNI DOM DOB PRI MIRNI

objavlja prosta dela in naloge:

1. POMOČNIKA VODJE ENOTE PUO
2. VODJE OBSOJENSKE KUHINJE — INŠTRUKTORJA
3. DVE POOBLAŠČENI URADNI OSEBI

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 1:

— da ima visoko izobrazbo pravne, ustrezne pedagoške ali penološke smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje, organizacijske sposobnosti, da je možni, ima odslužen vojaški rok in 5 let ustreznih delovnih izkušenj;

pod 2:

— da ima višjo izobrazbo gostinske ali druge živilske smeri, organizacijske sposobnosti, izpit iz higienskega minimuma in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

pod 3:

— da ima srednjo (štiriletno) izobrazbo penološke ali druge ustrezne smeri, ali srednjo (triletno) izobrazbo ustrezne smeri s pogojem, da ob delu konča srednjo penološko šolo, da je možni z odsluženim vojaškim rokom in ima eno leto ustreznih delovnih izkušenj.

Za delo v gospodarski enoti INDUSTRIJSKI OBRAT »POHORJE«

potrebujemo sodelavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

4. VODJE KOMERCIALNEGA SEKTORJA
5. VODJE OBRATA OBDELAVE
6. TEHNOLOGA OBDELAVE I. — INŠTRUKTORJA
7. TEHNOLOGA LITJA IN KOVANJA I. — INŠTRUKTORJA
8. VODJE IZMENE OBSOJENCEV V STROJNI OBDELAVI
9. VODJE IZMENE OBSOJENCEV PRI VZDRŽEVANJU STROJEV

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

pod 4:

— da imajo visoko izobrazbo ekonomske smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje, organizacijske sposobnosti, znanje tujega jezika (nemški, angleški) in 5 let ustreznih delovnih izkušenj. Nudimo osebni dohodek od 173.400 do 194.200 din in dvosobno ali trosobno stanovanje;

pod 5:

— da imajo višjo izobrazbo strojne ali druge ustrezne smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje, organizacijske sposobnosti, znanje tujega jezika in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

pod 6:

— da imajo višjo izobrazbo strojne smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

pod 7:

— da imajo višjo izobrazbo strojne ali metalurške smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

pod 8:

— da imajo srednjo (štiriletno) izobrazbo strojne smeri in eno leto ustreznih delovnih izkušenj;

pod 9:

— da imajo srednjo (štiriletno) izobrazbo strojne smeri in dve leti ustreznih delovnih izkušenj.

Od kandidatov pričakujemo ustrezne moralne lastnosti, zavzetost in družbeno aktivnost pri uveljavljanju socialističnega samoupravnega sistema, aktivno znanje slovenskega jezika, da niso obsojeni za kaznivo dejanje ali v kazenskem postopku. Kandidati bodo opravljali psihološki preizkus s testiranjem in razgovorom. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Za objavljena dela in naloge pod št. 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., in 9. je povečana zavarovalna doba 12/16 mesecev. Kandidatom nudimo samsko ali družinsko stanovanje. Prijave z življenjepisom in dokazili pošljite na naslov: Kazenski poboljševalni dom Dob pri Mirni, 68233 MIRNA, do 8. maja 1986. 318/17-86

emona dolenjka

Ugoden nakup pred prvomajskimi prazniki v vseh Dolenjskih prodajalnah z živili:

— vino belo	1 liter	295 din
— vino belo	1 liter Hepok	304 din
— vino rdeče	1 liter	295 din
— vino rdeče	1 liter Hepok	304 din
— sirup malina	1 liter	375 din
— sirup malina	0,7 litra	299 din
— sirup jagoda	0,7 litra	299 din
— rum Presad	1 liter	646 din
— ribe »srce«	125 g	101 din
— ribe z zelenjavo	125 g	114 din
— keksi Paris	0,5 kg	276 din
— napolitanke	0,5 kg	331 din
— keksi Sloboda	1 kg	365 din
— keksi Queen	0,5 kg	336 din
— testenine Fidelinka	0,5 kg	116 din

Potrošnikom čestitam za praznik dela 1. maj!

322/17-86

Razpisna komisija SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI PODRUŽNICA KRŠKO

razpisuje prosta dela in naloge:

OPRAVLJANJE PREGLEDOV PRI UPORABNIKI DRUŽBENIH SREDSTEV

Pogoji:

- diplomirani ekonomist ali diplomirani pravnik z znanjem računovodsko-financijskega poslovanja
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
- prenehanje pravnih posledic po 176. členu zakona o SDK
- družbenopolitična aktivnost

Kandidat bo za opravljanje razpisanih del in nalog izbran za dobo 4 let in bo lahko ponovno imenovan. Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom v 8 dneh po objavljenem razpisu na naslov: Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, podružnica Krško, Cesta 4. julija 42, Razpisna komisija. Kandidate bomo o izidu razpisa pisno obvestili v 30 dneh po sprejemu sklepa o izbiri kandidata. 319/17-86

Iskra

ISKRA — INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO,
n. sub. o.
TOZD Tovarna energetske elektronike
Novo mesto, o. sub. o.
68000 Novo mesto, Velika Cikava 22
Komisija za delovna razmerja TOZD Tovarna energetske elektronike Novo mesto

objavlja prosta dela in naloge:

1. organizatorja baze
2. organizatorja programerja
3. sistemskega operaterja
4. poslovnega sekretarja TOZD
5. dveh ličarjev

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod točko 1:

- visokošolska izobrazba računalniške, elektro, matematične smeri, organizacija dela
- 3 leta delovnih izkušenj s področja računalništva, organizacije
- znanje angleškega jezika, COBOL, ASSEMBLER
- funkcionalna znanja baze podatkov računalniški sistem, operacijski sistem
- poskusno delo traja 90 dni.

Pod točko 2:

- visokošolska izobrazba organizacije dela elektro, matematične, računalniške smeri
- 3 leta delovnih izkušenj s področja računalniškega programiranja
- pasivno znanje angleškega jezika, COBOL, osnove operativnega sistema
- funkcionalna znanja — sistemske analize, informacijski inženiring
- poskusno delo traja 90 dni.

Pod točko 3:

- srednješolska izobrazba računalniške, elektro, strojne, splošne smeri
- 1 leto delovnih izkušenj s področja računalništva
- pasivno znanje angleškega jezika
- poskusno delo traja 45 dni.

Pod točko 4:

- visokošolska izobrazba pravne, politološke, ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj s področja samoupravljanja in obveščanja
- znanje tujega jezika — ruščine
- poskusno delo traja 90 dni.

Pod točko 5:

- končana triletna poklicna šola — smer avtoličar
- 1 leto delovnih izkušenj
- poskusno delo traja 30 dni.

Ponovno vabimo k sodelovanju več inženirjev in diplomiranih inženirjev elektrotehnike za delo v konstrukciji, tehnologiji in kontroli kvalitete.

Nudimo stimulative osebne dohodke, možnost izobraževanja na svojem področju, pomoč pri reševanju stanovanjskih vprašanj.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev vložijo v kadrovski službi TOZD v osmih dneh po dnevu objave. Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 15 dneh po opravljeni izbiri. 325/17-86

KREMEN NOVO MESTO C. kom. Staneta 9

objavlja prosta dela in naloge — za 4 ure na dan:

opravljanje pomožnih del

— razdeljevanje malic in čiščenje delovnih prostorov na DE Mokro polje.

Pogoji:

- končana osemletka
 - 1 leto delovnih izkušenj
 - 1 mesec poskusnega dela
 - delavka iz najbližje okolice Dol. Mokrega polja
- Kandidate naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh po dnevu objave. Odgovore bodo prejela v 30 dneh po izteku prijavnega roka. 329/17-86

329/17-86

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega ljubega sina in brata

Bogdana Veljaka—Bonija

se zahvaljujemo vsem, ki so bili z nami v bolečini, nam pomagali in darovali cvetje.

Vid, Manja in Patricija

*Čez tebe več ne bo sovražne sreče,
pokopal misli si in srce trpeče,
želel si tja, kjer znebi se človek vsake teže,
kjer ni krivic in preganjavcev moč ne seže.
Pokoj si našel v groba globočini.*

ZAHVALA

5. aprila je minilo žalostnih šest mesecev, odkar nas je nepričakovano za vedno zapustil naš dragi, nenadomestljivi, vedno nasmejani, ljubeči sin, brat in stric

JANKO VRTOVŠEK

iz Čanja pri Blanci

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu podarili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala njegovim sodelavcem iz DO Kopitar-na Sevnica za slovesne besede, častni straži, pevskemu zboru iz Brestanice, g. župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat lepa hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

*Dom sedaj je pust in prazen,
ker tebe, dragi, v njem več ni,
prej vsem si bil tako prijazen,
sedaj zaman te iščejo naše oči.*

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, praded, stric in svak

JOŽE VRANIČAR

iz Nakla 12 pri Črnomlju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč v težkih trenutkih sosedom Zofki Selko in družini Rožič. Posebna zahvala zdravnikom in sestram zdravstvenega doma Črnomelj, kolektivu GG Črnomelj, Iskri Semič, Novoteksu Novo mesto in Beti Metlika, govornikom, Tonetu Fabjanu in Frančiški Horvat za poslovilne besede, ZB Talčji vrh, godbi ter župniku za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega obdarovali s cvetjem in ga z žalostjo v srcu pospremili na njegovi zadnji poti, k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Marija, sinovi Jože, Stanko, Vinko, Ivan, Franc, Vlado, hčerke Slavka, Marija, Anica z družinami ter ostalo sorodstvo

*Kako zelo nam manjkaš ti,
povsod te iščejo oči,
naš dom je sedaj praznina,
v srcih naših bolečina;
spomin na tebe naj živi,
čeprav te več med nami ni.*

ZAHVALA

V 77. letu nas je po težki bolezni zapustila naša zlata mama, stara mama, sestra in teta

PEPCA RANGUS

roj. ZEVNIK

Čadraže

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste v najtežjih trenutkih z nami sočustvovali, darovali cvetje, nam kakorkoli pomagali ter pospremili pokojno na njeno zadnjo pot. Hvala tudi Delikatesi, Otočcu, Emoni in Stanovanjski banki. Zahvaljujemo se tudi gospodu kaplanu za tolažbo in lepo opravljeni obred.

Žalujoči: sinova Cvetko, Slavko, hčeri Vida in Marinka z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 41. letu starosti nas je zapustil

JANEZ ČINKOLE

iz Cerovega Loga

Ob nepričakovani smrti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izkazano pozornost in pomoč v težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo mladini in gasilcem iz Cerovega Loga ter govorniku za poslovilne besede. Lepa hvala župniku za opravljeni obred. Vsem prisrčna hvala za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti našega dragega brata, svaka in strica

EDVARDA JAKŠETA

se prisrčno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom Boričevega in sodelavcem Tovarne obutve Novo mesto za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje in vence. Zahvaljujemo se govorniku za besede slovesa in kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Vsem, ki ste ob nenadni težki izgubi našega dragega moža, atka, deda, strica in bratranca

MILANA KORŠIČA

z nami delili bolečino in kakorkoli prispevali, da je bilo zadnje slovo od njega lepo in nepozabno, se iskreno zahvaljujemo.

Žalujoči: žena Amalija, sinova Milan in Bojan, hčerke Emilija, Vida, Mara in Tanja z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA NEMANIČA

iz Želebeja pri Metliki

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so ga imeli radi in ga spoštovali, nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala gospodu župniku za opravljeni obred in lepe poslovilne besede ter ostalim govornikom, pevcem in gasilcem. Hvala vsem.

Vsi njegovi
Želebej

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je 3. marca zapustil naš dragi ata in stari ata

BOŽIDAR PRUS

iz Krmačine 5 pri Metliki

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem, vsem ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje. Še posebna zahvala dobrim vaščanom, ki so nam v najtežjih trenutkih nudili pomoč, kolektivu Doma počitka V Metliki, Inlesu, DSSS Ribnica, govornikom za tople poslovilne besede ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Tone z družino in hčerka Jožica z družino

OSMRTNICA

Sorodnikom in znancem sporočamo žalostno vest, da se je v daljni Franciji mnogo prezgodaj poslovil od nas

ALOJZ KAMIN

rojen 24. 6. 1930 v Dolenji vasi pri Čatežu

Pokopali smo ga v sredo, 2. aprila 1986, na pokopališču Freyming—Merlebach.

Žalujoči: žena Mimi in ostalo sorodstvo

*Preljubi očka naš,
prezgodaj si odšel od nas,
v tvojem domu je praznina,
v srcih naših bolečina,
spomin na tebe pa živi,
čeprav te več med nami ni.*

V SPOMIN

22. aprila je minilo žalostno leto, polno bolečin in praznine v naših srcih, odkar nas je prezgodaj zapustil naš ljubljeni mož in očka

ALOJZ ROZMAN

iz Črmošnjic pri Stopičah 65

Čas neizogibno beži, a bolečina ostaja. Večno bo v naših srcih in mislih, kjer je bil, in ostal bo del našega življenja. Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate in krasite njegov prerani grob.

Vedno žalujoči: žena Joži, hčerka Renata in Rosana

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je 4. aprila zapustila naša draga sestra in teta

ANTONIJA PLUT

iz Zaloga

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje ter pokojno spremili na zadnji poti, sosedom za pomoč, darovalcem cvetja in župniku za opravljeni obred, ZZB Straža in govorniku.

Žalujoči: vsi njeni

*Živela si kratko,
vendar tako življenje,
da smo mi tvoji
ponosni na tebe.*

V SPOMIN

22. aprila je minilo pet let, odkar nam je zdaj še neznana usoda iztrgala iz naše sredine našo drago

KRISTINO GERKŠIČ

roj. NEMANIČ

iz Gor. Suborja

Hvala vsem, ki ji darujete cvetje, prižigate sveče ali se je kakorkoli spominjate!

VSI NJENI

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRŠKO: 26. in 27. 4. ameriški film Mestece Payton. 29. 4. francoski film Cena nevarnosti. 30. 4. madžarski film Živalska govornica.

SEVNICA: 24. 4. film Osamljena dama. 25. in 26. 4. film Gospod Bockeler. 26. in 27. 4. film Hoja v senci. 30. 4. in 1. 5. film Legenda o zelenem vitezu. 2. in 3. 5. film Vojne igre. 4. 5. film Čestni bojevniki. 7. in 8. 5. film Zadski memento.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 25. do 27. 4. francoski film Ne streljaj. Od 28. do 30. 4. ameriški film Iskalec.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 24. 4. filmsko gledališče Aida — italijanska filmska opera Giuseppe Verdi. Od 25. do 27. 4. ameriški glasbeni film Brillantini. Od 28. do 30. 4. ameriška komedija Najboljši mali bordel v Texasu. Od 2. do 4. 5. (ob 18. uri) film Et Vesoljček. Od 2. do 4. 5. (ob 18. do 20.) ameriški film Željezni križ. Od 5. do 7. 5. ameriška komedija Zadnja ameriška devica. 8. 5. ameriški akcijski film Karate Kit.

ČRNOMELJ: 24. 4. ameriški film Navahogrom. 25. in 27. 4. ameriški film Skrlatni dež. 27. 4. francosko-nemški erotični film Chatherine cherie. 29. 4. ameriški film Noč čarovnic II. del. 1. in 4. 5. ameriški akcijski film Pajčevina smrti. 2. 5. ameriška komedija Seksi komedija poletne noči. 4. 5. ameriški film Na zahodu nič novega. 6. 5. avstralski vojni film Galipolje. 8. 5. italijanski film Oči groze.

Z 750, dobro ohranjeno, 1973, prodam. Tel. 23-355.

Z 101, mediteran, letnik 1981, registrirano do februarja 1987, prodam. Abram, Trg rudarjev 4, Senovo, tel. (068) 79-552, popoldne.

LADO 1500, letnik 1978, registrirano do februarja 1987, ugodno prodam. Milan Gorenc, Velika vas 33, Leskovec pri Krškem.

JUGO 45, letnik 1981, prodam. Telefon 23-340, popoldne.

ZASTAVO 101 COMFORT, letnik 1980, prodam. Silva Rostohar, Golek 25, Krško, telefon dopoldne 72-550, popoldne 71-757.

ZASTAVO 101 SC, letnik 1980, prodam za 76 M. Telefon 44-079 ali 44-301 int. 40, dopoldne.

DELE za ŠKODO 110 I, letnik 1976, prodam. Tel. 51-396.

LADO 1200, letnik 1976, prodam. Tel. 23-134 int. 23, popoldne.

ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Ogljed po 16. uri. Jože Kus, Pristava 6 ob Krki, Podbočje.

JUGO 45, letnik 1982, prodam. Gotlib, Mirana Jarca 22, Novo mesto.

PRODRAM motor za VW 1300, gume 135/70 SR 13 s platišči. Telefon 25-862.

PRODRAM motor APN 6, letnik 1985, kužnik, Dol. Ponikve 12, Trebnje.

Z 750, letnik 1976, prodam. Jože Trbanc, Dolenje Dole 19, 68275 Škocjan.

126 P, letnik 1978, registriran do oktobra, prodam. Darko Krakar, Mokronog 158.

PRODRAM Z 101, letnik 1980, in Z 750, letnik 1976. Gotna vas 51 c, tel. 21-078.

LADO 1500, letnik 1980, s plinsko napravo — prodam. Jože Zagorc, Gor. Dole 7, 68275 Škocjan.

GOLFA, oktober 1981, prodam. Švajger, Otočec 55, telefon 85-036.

BMV 316, letnik 1978, prodam. Tel. 25-557.

PRODRAM R 4, letnik 1978, Bučar Lidija, Muhaber 23, Novo mesto.

Z 101, letnik 1976, prodam. Albin Bobič, Šmarjeta 17.

Z 101 GTL, novo, prodam. Tel. 20-402.

AVTOMATIK, star dva meseca, ugodno prodam. Tel. (068) 24-483.

Z 101, letnik 1982, prodam. Tel. 44-668.

Z 101, letnik 1978, po ugodni ceni prodam. Anton Hrovat, Dolž 50.

GOLFA, letnik 1981, bencinar, prodam. Gril, Uršna sela 46.

LADO 1200, letnik 1974, prodam. Milan Rifelj, Ždinja vas 26, Otočec.

TOMOS AVTOMATIC, letnik 1985, zelo dobro ohranjen, prodam. Bevec, Jezero, Trebnje, tel. 21-862, dopoldne.

R 4, letnik 1974, registriran, prodam. Kum, Potok 41, Straža.

Z 101, letnik 1980, dobro ohranjeno, prodam. Peter Kostelec, Hrast 21, 68331 Suhor.

FIČKA, starega 3 mesece (prvoženih 2000 km), prodam. Badovinac, Ilke Vaštetove 17, Novo mesto (poleg hotela Kandija).

R 4 GTL, letnik 1983, prodam. Gotna vas 44 b, Novo mesto.

126 P, letnik 1980, prodam. Kličite od petka dalje na tel. (068) 25-063.

Z 101, letnik december 1978, prodam za 50 SM. Horvatiček, Kristanova 22, tel. 24-732 dopoldne, 24-964 popoldne.

ZASTAVO 750 in Z 101 comfort prodam. Tel. 24-591, popoldne.

VESPO, starejši letnik, povsem obnovljeno, prodam. Lesjak, tel. 25-843, popoldne.

PRODRAM R 4, letnik 1974, registriran do 21. 12. 1986. DIANO, letnik 1979, registrirano do 4. 12. 1986, in harmoniki (48 in 60 basov). Telefon (068) 44-193, Blato 4, Trebnje.

R 4, letnik 1984, ugodno prodam. Gor. Gomila 14, Šentjernej.

Z 101 prodam. Telefon 24-367, po 19. uri.

Z 101 prodam. Blažič, Ždinja vas 9 b, Otočec.

Z 101 L prodam. Nadu, Škocjan 66/9.

Z 101, letnik 1975, dobro ohranjeno, prodam. Andrej Burja, Milana Majcna 7, Novo mesto.

126 P, letnik 1980, prodam. Špringer, Loke 12, Straža.

R 4, letnik 1979, z dodatno opremo, registrirano do januarja 1987, prodam. Informacije na telefon 47-496, po 15. uri.

R 18, letnik 1980, prodam. Alojz Jerman, Otočec, informacije od 18. ure dalje.

ŠKODO prodam. Martin Jerman, Herinja vas 14, Otočec.

Z 101, letnik 1979, prodam. Vrščaj, V brezov log 64, Novo mesto.

JUGO 45, letnik 1982, prevoženih 35000 km, zelo dobro ohranjen, garažiran, prodam. Tel. (068) 23-628, popoldne.

APN 6, nov, prodam. Groblje 8, Novo mesto.

Z 750, letnik 1979, prodam. Tel. 44-687.

DIANO 1977 prodam. Cegelnica 46, Novo mesto, tel. 21-050, interna 61.

AVTO PASAT, dobro ohranjen, prodam. Pokličite na tel. (068) 74-981.

ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Struna, Potov vrh 1 b, Novo mesto.

ZASTAVO 101, letnik 1975, prodam. Anton Gorenc, Dol. Brezovica 18, Šentjernej.

R 12 prodam ali zamenjam za manjši avto. K Roku 81, Novo mesto.

Z 128, letnik 1984, 18000 km, prodam. Tel. 25-949, popoldne.

ZASTAVO 101, letnik 1980, ugodno prodam. Tel. (068) 44-424.

126 P, letnik 1980, nujno in ugodno prodam. Tel. 75-750.

ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Obrh 18, Dol. Toplice.

FIAT 126 P, letnik 1981, prodam. Marjan Dular, Jurka vas 33, Straža.

Z 750 LE, december 1983, prodam. Kodrič, Pot na črnila 5, Leskovec.

Z 101 comfort, letnik 1980, registrirano do decembra, prodam. Tel. 61-158, od 7. do 15. ure.

ZASTAVO 101, letnik 1983, prodam. Mirko Fink, Meniška vas 39, Dol. Toplice.

UGODNO prodam ZASTAVO 750, letnik avgust 1978 (v račun vzamem tudi kravo ali telico); prodam tudi zamrzovalno skrinjo v dobrem stanju. Tel. 23-794.

RENAULT 5 TL, letnik 1975, dobro ohranjen, prodam. Ogljed vsak dan. Alojz Padaršič, Orehoviča 5, Šentjernej.

GOLFA, starejšega, prodam ali zamenjam za Z 750. Veliki Slatnik 20, Novo mesto. Ogljed dopoldne.

JUGO 45, letnik 1984, registriran do aprila 1987, prodam. Tel. 24-411.

JUGO 45, 5/84, z dodatno opremo prodam. Skalickega 7 a, Novo mesto. Ogljed od 16. do 19. ure.

ŠKODO 110 R coupe, karambolirano, v celoti ali po delih prodam. Viktor Hočvar, Jama 23, Dvor.

PRODRAM TOMOS avtomatik, star tri mesece. Tel. 21-568.

MATOKULTIVATOR (8 KM) prodam. Olga Blažič, Vel. Slatnik 1, Novo mesto.

ZAMENJAM zetor 5011, letnik 1983 s 400 urami za manjši traktor. Tel. 24-026.

TRAKTOR steier (18 KM) ter Z 101, letnik 1980, prodam. Tel. 32-079.

MOTOR za traktor IMT ferguson prodam. Franc Slak, Dol. Praproče, Velika Loka.

KOSILNICO BCS, kosa 125, petrolej-bencin, prodam, informacije: Jože Levstek, Hudi konec 10, Ortnek.

PRODRAM motokultivator IMT 509 D (12 KM) s priključki (kosa, plug in freza). Jože Vajs, Svibnik 2 b, Črnomelj.

PRODRAM traktor zetor, nov, in tovornjak MAN, trisovinen, 1976. Gregoršanc, Mrtvice, telefon (068) 72-019, po 20. uri.

TRAKTOR TV 420 (štirikolesni pogon), star eno leto, ugodno prodam. Ponudbe in ogled: Alojz Koželj, Luža 17, 68211 Dobrič na Dolenjskem.

TRAKTORSKI OBRČALNIK (miniblinz), širina 2 m, primeren za manjše traktorje, v dobrem stanju, prodam. Ivan Lahne, Zagreb 15, Škocjan.

ROTACIJSKI Kosilnik SIP 135 prodam. Janez Kek, Benačija 3, Trebnje.

TRAKTORSKO (3 t) kiper prikolico prodam. Lenarčič, Pristava 8, Novo mesto.

KOSILNICO BCS in diesel motor za kosilnico Figaro prodam. Slavko Mikolavčič, C. 4. julija 1979, Krško.

PRODRAM motokultivator Rex combi special s frezo. Informacije popoldne na telefon (061) 662-475.

OBRČALNIK za BCS poceni prodam. Perme, Šmarjeta 40.

TRAKTOR FENDT (15 KS) s koso in hidravlično prodam. Goršek Marija, Dobe 24, Kostanjevica.

TRAKTOR IMT 539 delovnih ur, 400 ali 539, nov, prodam. Anton Novak, Šterkrljevec, n. h. ali, tel. 51-767.

TRAKTOR Zetor 5011 z originalno kabino prodam. Karel Miklavčič, Gor. Brezovica 20, Šentjernej.

PRODRAM kosilnico Gorenje Rex kombi z rotacijskim plugom. Cena po dogovoru. Franc Možek, Titova 112, 68281 Senovo.

KOSILNICO BCS prodam. Bebar, Tanča gora 10, Dragatuš.

PRODRAM traktor Zetor 4711 in žrebico, staro 13 mesecev. Franc Kralj, tel. 43-876.

VENTILATOR za dosuševanje sena, nov, Jugov (5,5 KW), prodam. Telefon 783-515 (061).

UGODNO prodam nov traktor TV 420, vrtno kosilnico »Agroaall« (širina kose 75 cm) in prikolico nosilnosti 800 kg. Tel. 24-297.

PRODRAM bočno kosilnico za traktor Zetor, Alfonz Urbanč, Cesta ob gaju 3, Leskovec pri Krškem.

TRAKTOR DEUTZ (15 KM) prodam. Vel. Bučna vas 38, Novo mesto.

PRODRAM dobro ohranjeno snopozvalka za BCS. Milan Seničar, Zapuže 14, Šentjernej.

PRODRAM suhe smrekove deske (5,3,2 cm). Ivan Pust, Brezova reber 3, 68361 Dvor.

PRODRAM nov dieselski motor za kosilnico BCS LDA 450. Franc Bartolj, Bistrica 6, 68232 Šentrupert, tel. 47-177.

ŠPORTNO KOLO 24 col prodam. Tel. 23-355.

HARMONIKO weltmeister, 60-basno, prodam. Kličite na tel. (068) 47-479.

PRODRAM IMT 539, ročno črpalko za gnojevko, rabljeno strešno opeko, seno in kombinirano peč za kopalnico. Peter Predovič, Jugorje 14, Suhor.

PRODRAM omare za dnevno sobo (Meblo — SISTEM E). Telefon 20-594.

PRODRAM dobro ohranjeno kolo pony (metalic, modre barve). Informacije na telefon 23-570, popoldne.

SIVALNI STROJ danica in šotor za tri osebe, malo rabljen, prodam. Šmarjeta 63 a.

KOBILO, staro 7 let, z žrebetom, žrebca, starega dve leti, in kobilico, staro 7 mesecev po ugodni ceni prodam. Slavko Hudorovac, Lovke 2, Črnomelj.

PRODRAM nov TOMOS AVTOMATIK za 10% ceneje ter pralni stroj Gorenje. Brane Karlič, Sokolska 11, Mirna.

PRODRAM kombinirani štedilnik Gorenje (2 plin, 2 elektrika). Telefon 24-458, po 15. uri.

PRODRAM rabljeno hladilno skrinjo (350 l). Cena ugodna. Informacije do 15. ure na telefon 21-098, popoldne pa 20-481.

SENO prodam. Rifelj, Ločna 47, Novo mesto.

GRUŠT (9,5 x 11,5) prodam. Telefon 26-370.

MLADO KRAVO prodam. Vsa garancija. Ivan Lavrič, Stare žage 16, Dolenjske Toplice.

PRODRAM diatonično harmoniko B-Es-As znamke Lubas. Cena 14 SM. Jože Novak, Volčje njive 12, Mirna, telefon (068) 47-064.

POCENI prodam štedilnik (elektrika, plin), jeklenko, šivalni stroj Singer, hladilnik, zakonsko posteljo, pomivalno korito, itison (4 x 4), divan, žoln mastral, gradbene plohe, star pralni stroj Gorenje, lesene obloge, tenis lopar Donny, Lubej, Cesta brigad 39, Novo mesto, telefon 25-134.

NEMŠKE OVČARJE, stare 7 tednov, brez rodovnika, prodam. Heroja Slaka 29, Trebnje.

PRODRAM hladilnik Gorenje z omaro ali brez nje in sedežno garnituro. Telefon 23-069.

PRODRAM kozo in dele za katrco. Tel. 26-677.

CANON AV-1, 1.4/50 mm, črn, s profi kovčkom prodam ali zamenjam za kasetofon. Tel. 79-524.

PRODRAM črno-beli televizor za 15.000 din in pony ekspres. Tel. 82-230, popoldne.

PO UGODNI ceni prodam leseno montažno vikend hišo (6x3), z možnostjo ureditve podstrešnih sob, in ostreže za hišo 14 x 10 m Vito Žičkar, Kremen 38, Krško.

PRODRAM dve kozji z mlekom, stari eno leto. Šturm, Gradac 80, Bela krajina.

PRODRAM suho seno, košnjo v letošnjem letu, koruzo v strokih, krompir igor, ter suhe hrastove plohe. Tomič, Loke 10, Straža.

HARMONIKE frajtonarice prodam. »Kučlar« Cs, Fs, H, starejša in Melodija B, Es, As, nova. Martin Jurejevič, Kot pri Semčih, 68333 Semič (blizu železniške postaje, pri zapornicah).

UGODNO prodam barvni televizor Gorenje v okviri. Janez Jerab, Novomeška 2, Šentjernej.

PRODRAM 300 kg koruze. Jakše, Škrjanče 2A, Novo mesto.

DOMAČE ZAJCE prodam. Saje, Drska 51, Novo mesto.

PO UGODNI ceni prodam 4000 kg sena. Sodja, Sela pri Jugorju 8.

PRODRAM seno, kobilo in vprežni voz (16 col). Doberdrug, Groblje 3, Novo mesto, tel. 26-566.

PRODRAM novo diatonično harmoniko Melodija (Be, Es, As) za 50 M. Drago Tratnik, Irča vas 5, Novo mesto.

PRODRAM večjo količino sena iz Gore nad Sodražico. Informacije na tel. (061) 451-395, popoldne.

SENO prodam. Saje, Malenska vas 16, Mirna peč.

PRODRAM bencinski motor Honda (6 KS) v odličnem stanju. Tone Muren, Jurka vas, Straža.

PRODRAM krompir igor. Bevc, Šmalčja vas 7, Šentjernej.

PRODRAM krompir igor, zaprašen proti kaljenju. Bakšič, Koroška vas 4, Novo mesto.

BOBNI »PREMIER« — veliki komplet, doboš »Ludwig« — snare 14", čimle paiste HI — HAT, ugodno prodam. Jože Jurečič, Zloganje 30, Škocjan, tel. 22-441 interna 647, dopoldne.

PRODRAM 3 t sena. Janez Jerab, Slinovce 14, Kostanjevica.

RAZNA OBLAČILA in trosed od-dam v zameno za drva. Tel. 23-561.

PRODRAM šivalni stroj Bagat—Sonja. Cena ugodna. Informacije na telefon 21-281, po 15. uri.

LES, obdelan za brunarico, dolžine 4 in 5 m, pribl. 5 m³, prodam. Naslov v upravi lista (2345/86).

PRODRAM 80-litrski električni bojler, star eno leto. Božič, Regercva vas 34 a, Novo mesto.

PRODRAM avtoradio s kasetofonom za 2,5 M. Tel. 25-735, po 19. uri.

PRODRAM etažno centralno peč »Emo central 23« z boilerjem in 25-litrsko ekspanzijsko posodo. Alojz Potočar, Prečna 84, tel. 24-238.

PRODRAM belo poročno obleko številka 40. K Roku 81, Novo mesto.

PRODRAM prikolico za prevoz živine in kosilnico Agria. Čarman, Gor. Stara vas 4, Tržišče.

MALO rabljen plinski bojler, pretočni, 10 l, prodam. Telefon 23-979.

PRODRAM dobro ohranjeno otroško posteljo z joggjem. Tel. 20-412.

PRODRAM pralni stroj Zopas superavtomatik 570 s popolnoma novim motorjem za 30.000 din. Baloh, Šmarješke Toplice 112.

PRODRAM koruzo in krmišno peso. Mačkovec 9, Novo mesto.

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je 4. aprila zapustila naša ljuba mama, tašča, stara mama, sestra in teta

MARIJA BANIČ

roj. Mencin

iz Dobruške vasi 10

Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, poklonili vence in cvetje, jo spremili na zadnji poti iz domače hiše žalosti na pokopališče v Škocjanu, priručna hvala. Zahvaljujemo se predstojniku dr. Smiljanu Trobišu in osebju pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za pomoč in izkazano požrtvovalnost. Hvala osebju Zdravstvenega doma Škocjan za vso pomoč pri zdravljenju, g. župniku za ganljive besede in lepo opravljeni obred.

VSI NJENI

Pomlad cvetela bo, lipa ozelenela bo, ali tebe, dragi oče, več ne bo, ker te črna zemlja krila bo.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega očeta

JOŽETA RADOVIČA

odlikovanega borca NOB, rabskega interniranca iz Sečjega sela 6

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in vaščanom, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, pokojnika zasuli s cvetjem in se v tako velikem številu zadnjih poslovlili od njega. Zahvala velja tudi delovnim organizacijam PETROL-TOZD Brežice, Novoteks-TOZD konfekcija 1 Vinica, kolektivu KZ Dragatuš, govorniku za poslovlilne besede ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Če bi bridka solza te zbudila, ne bi črna zemlja te pokrila.

ZAHVALA

Huda bolezen je končala življenjsko pot v 81. letu starosti našemu dragemu možu, očetu, staremu očetu, tastu in stricu

FRANCU TOMŠETU

iz Mlake 41, Stara Cerkev

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem ter vaščanom Mlake, ki so nam izrekli sožalje in darovali cvetje ter pospremili pokojnega na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo za skrb, nego in lajšanje bolečin osebju Zdravstvenega doma Kočevje, kolektivu Kočevski tisk, godbi in pevcem iz Kočevja, gospodu župniku za toplo opisano pokojnikovo življenjsko pot in za pogrebni obred, praporščakom, pogrebnikom ter družinam Križman, Debeljak, Horvač in Trdin za nesebično pomoč v zadnjih, najtežjih trenutkih.

Žalujoči: žena Štefka, sin Ivan z družino, sin Rajko z družino, hčerka Štefka z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 57. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče, sin in brat

ALOJZ PAJK

iz Žužemberka

Ob boleči izgubi moža in očeta se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so nam izrekli sožalje. Posebna zahvala sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, LD Plešivica Žužemberk za požrtvovalno in humano pomoč, lovskemu pevskemu zboru iz Medvod, godbi, kolektivu ISKRA KEKO Žužemberk, ZD Novo mesto, postaji milice Velike Lašče, sošolcem 4.b. razreda zdravstvene usmeritve iz Novega mesta in tovarišicam za tolažilne besede. Prav tako hvala govornikom Martinu Šušteršiču, mag. Dušanu Lavriču in Ivu Plutu za poslovlilne besede. Zahvaljujemo se vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti in mu podarili cvetje in vence. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Olga, sin Zmago z družino, hči Saša, mama in brat Roman z družino

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je 7. aprila po težki bolezni zapustil dragi mož, oče, stari oče in brat

JOŽE HRASTAR

iz Brusnic št. 82

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, Onkološkemu inštitutu v Ljubljani za dolgoletno zdravljenje in zdravstvenemu osebju novomeške bolnišnice za nego in lajšanje bolečin. Še posebej smo dolžni zahvalo ZB in tov. Kralju za poslovlilne besede ob odprtem grobu, pevcem za zapete žalostinke in župniku za lepo opravljeni obred, kakor tudi OOS in sodelavcem Komunalne in OOS IMV-TOZD TA in sodelavcem materialnega oddelka ter kadrovskega sektorja za podarjene vence in cvetje.

ŽALUJOČI: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi ljubelega moža, očeta, sina in brata

NACETA MEHA

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in ga spremili k poslednjemu počitku. Posebno se zahvaljujemo DO Eurotrans, Mercator, Združenju šoferjev in avtomobanikov, Pihalni godbi iz Ribnice, Avtu Kočevje, vaščanom ter dekanu za lepo opravljeni poslovlilni obred. Posebna zahvala za izkazano pomoč tov. Miru Frlinu, OŠ Ribnica.

Žalujoči: žena Ančka, hčerki Tatjana in Slavica, mama, brat Silvo, setri Marica in Alenka z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

7. aprila je prenehalo biti dobro srce naše drage mame, stare mame in prababice

MARIJE LEGAN

roj. Trlep

z Jame pri Dvoru 11

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in se od nje tako številno poslovili. Iskrena hvala kolektivu delovne skupnosti SIS stanovalskega in komunalnega gospodarstva, Cestnega podjetja-T-OZD gradnje, Novolesa-TOZD Tovarna drobnega pohištva, IMV-TOZD Tovarna avtomobilov in duhovniku za lepo opravljeni obred.

VSI NJENI

ZAHVALA

V 96. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama, babica

MARIJA KASTELIC

z Dol. Ponikev

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje ter pokojno mamo spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom za pomoč ter župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali ter spremili pokojno na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

Tiho mama, tiho nenadno odšla si, kje tvoja topla je dlan, kje tvoj pogled je, ki polnil je srca naša ob snidenju vsakem? Ne boža več roka tvoja polja, vrt sameva, mi zremo nemo. predse, govoreč: hvala ti, mama.

ZAHVALA

Ob boleči, nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame, sestre, tete, svakinje in botre

ANGELCE GIODANI

roj. Krištof

iz Klenovika 22 pri Škocjanu

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in nam v najtežjih trenutkih pomagali, naši dragi mami pa poklonili toliko lepega cvetja in jo spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi kolektivoma IMV, tovarni avtomobilov, in Novoteks, TO konfekcija, za pomoč in vence ter gospodu župniku iz Škocjana za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

Iskra Delta

Komisija za delovna razmerja DO ISKRA DELTA, Ljubljana, Parmova 41.

objavlja prosta dela in naloge za območno enoto v NOVEM MESTU:

1. DIREKTORJA BRANŽE (1 delavec)

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba tehniške, ekonomske ali računalniške smeri
- 4 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega jezika
- pasivno znanje nemškega jezika
- poznavanje osnov računalništva in marketinga
- vozniški izpit B kategorije
- organizacijsko komunikacijske sposobnosti

2. VODJO BRANŽNE PRODAJE (1 delavec)

Pogoji:

- visoka izobrazba ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika
- poznavanje operacijskega sistema in marketinga
- vozniški izpit B kategorije

3. SISTEMKEGA INŽENIRJA PRODAJE SPECIALISTA (1 delavec)

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba tehniške, ekonomske ali računalniške smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

- poznavanje operacijskega sistema in marketinga
- znanje angleškega jezika
- vozniški izpit B kategorije

4. FINANČNEGA SPECIALISTA (1 delavec)

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- poznavanje gospodarskih financ in marketinga
- znanje angleškega jezika

5. PROJEKTANTA SW INŽENIRINGA (2 delavca)

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba tehniške, ekonomske ali računalniške smeri
- 4 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega jezika
- poznavanje oblikovanja v računalništvu

6. PROJEKTANTA SPECIALISTA SW INŽENIRINGA (2 delavca)

Pogoji:

- visoka izobrazba tehniške, ekonomske ali računalniške smeri
- 4 leta delovnih izkušenj
- aktivno znanje angleškega jezika
- poznavanje marketinga in oblikovanja v računalništvu

7. PROGRAMERJA ORGANIZATORJA (1 delavec)

Pogoji:

- višja izobrazba tehniške, ekonomske ali računalniške smeri

- 4 leta delovnih izkušenj
- znanje angleškega jezika
- poznavanje operacijskega sistema, programskih jezikov in oblikovanja v računalništvu

8. PROGRAMERJA (1 delavec)

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba tehniške, ekonomske ali računalniške smeri
- 2 leti delovnih izkušenj
- znanje angleškega jezika
- poznavanje operacijskega sistema in operativnega programiranja
- vozniški izpit B kategorije

9. ADMINISTRATORJA (1 delavec)

Pogoji:

- štiriletna ali triletna izobrazba ekonomske, splošne ali administrativne smeri
- 6 mesecev delovnih izkušenj
- znanje strojepisja
- znanje angleškega jezika

Dela in naloge združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo je v skladu s pravilnikom o organiziranosti delovne organizacije. Kandidati naj pisne prijave s kratkim opisom dosedanjih del in nalog, življenjepisom in priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: DO ISKRA DELTA, o.e. kadrovskega področja, Ljubljana, Parmova 41.

Dodatne informacije so na voljo v Območni enoti Novo mesto, tel. 23 263.

328/17-86

računalniški sistemi delta

JOŽE ANŽLOVAR

Koliko rok, koliko usklajenega delovanja tisočev brezimnih ljudi je potrebno, da življenje teče kolikor toliko normalno: da zjutraj pride časopis na mizo, pa kruh, mleko! Le tu in tam se kakšen posameznik prebije iz anonimnosti, morda dobi skromno priznanje za svoje večletno delo, pa ga že spet potegne za sabo reka večnega dela. Tak je tudi Jože Anžlovar, doma iz Dol. Sela. Že štirinajst let prevažal mleko s sedmih zbiralnic v osrednjo zbiralnico v Trebnjem. Vsako jutro vstaja že pred peto, da bi prišel do osme ure v Trebnje. Toda potem delo zanj še ni opravljeno: doma ga čaka kmetija, pa živina, pa funkcija predsednika sveta krajevne skupnosti v Knežji vasi. Za uspešno opravljanje vseh teh opravil bo dobil eno izmed letošnjih priznanj OF v trebanjski občini.

»Četrto leto teče, odkar sem predsednik sveta krajevne skupnosti. Komaj čakam na to, da vsaj malo izprežem. Nilahka takale funkcija. Vsi biradi čimprej asfalt, denarja pa je malo, premalo, da bi vsem ustregli. Saj imamo že drugi samoprispevek, toda naša krajevna skupnost je majhna, pa se denarja niti ne

more kdove koliko nabrati,« pripoveduje Anžlovar.

Kljub vsem težavam pa je Anžlovar kot predsednik sveta veliko naredil za krajevno skupnost. Prav zato so ganjevoji sokrajani predlagali za priznanje. Pa pri vsem tem delo v krajevni skupnosti niti ni bilo odločilno. Anžlovar, ki je že zgodaj spoznal, kako težko zna biti življenje, je zmeraj pripravljen priti na pomoč. In tako se mu redno vsak dan dogaja, da je za ljudi, katerim se zdi pet kilometrov oddaljeno Trebnje na koncu sveta, tudi neke vrste poštar. Skoraj ne mine dan, da mu ne naročijo prinesiti zdravil pa kruha, piva in drugih podobnih reči. Vsega tega ne bi zmožal, če bi žena ne poskrbela za njih sedem otrok, če bi ne vsako jutro odpravila živine, medtem ko je Anžlovar prevažal mleko. Brez slednjega opravila pa tudi ne bi šlo, saj je to bil edini možen dodaten vir zaslužka.

»Včasih so bili naši kraji hudo zapostavljeni. V zadnjem času pa se vendarle nekaj premika. Obljubljajo nam, da bomo dobili okoli 7 milijonov dinarjev za ceste. Ko bomo zgradili ceste, bomo začeli s telefonom. Če hočemo vse to opraviti, potem potrebujemo veliko časa. Danes je že tako, da moramo biti povsod zraven. Pri pogovorih in potem pri delu. Sicer se lahko zgodi, da delavci kaj po svoje zmažijo, pa je denar vržen stran,« trezno dodaja.

Skromen kot je, Anžlovar meni, da je še dosti ljudi, ki bi si zaslužili priznanje. Hkrati pa je priznanja osvobodilne fronte tudi vesel. Za bežen trenutek bo stopil iz brezimnosti. Za Trebanjce vsaj nekaj časa ne bo »neki« traktorist, ki vsako jutro ob osmi uri pelje skozi mesto. Potem pa se bo spet vse nadaljevalo po starem. Anžlovarja tone bo motilo, on že ve, da življenje ni samo praznik, ampak da je predvsem delo in večer napora. J. SIMČIČ

Boben se bo zavrnel 29. maja

Od začetka velike nagradne akcije je Dolenjski list naročilo že 463 ljudi

Še dobre tri tedne časa imate, da se naročite na Dolenjski list in tako pridete v boben, ki bo 29. maja razdelil renault 4 GTL in druge dragocene nagrade. Če ste že naš na-

● Poleg renaulta 4 GTL, ki ga je prispevala generalna pokroviteljica igre IMV, čakajo naše stare in nove naročnike še druge nagrade. Med njimi je hladilnik Emone Dolenjke iz Novega mesta. Opekarna Zalag je prispevala več kompletov vinotekarjev, Krkina zdravilišča počitnice v Šmarjeških in Dolenjskih Toplicah, Jutrjanka iz Sevnice otroški komplet iz programa Nana, Beograjska banka iz Novega mesta 3 hranilne vloge po 5.000 din, Ljubljanska banka-Temeljna dolenska banka 10 hranilnih pisem po 5.000 din, Novoles se je pridružil kar z desetimi gugalniki, Mercator-Kopitarna iz Sevnice je prispeval 6 parov slovitih cokel, Elan iz Begunj tekaške smuči, GIP pionir iz Novega mesta harmonika vrata PIO Stil, Novoteks iz Novega mesta dva izdelka Teens po izbiri, tovarna zdravil Krka več deset nagrad iz svojega kozmetičnega programa, Labod iz Novega mesta 5 moških srajc po zadnji modi, Dana z Mirne pa se je izkazala z dvema košarama, v vsaki je za 25.000 din tekočih dobrot.

ročnik in imate naročnino plačano do konca leta, nimate več nobenih skrbi, vaše ime je že v posebnem predalu, kjer čaka na zbiranje. Od začetka velike nagradne akcije za stare in nove naročnike Dolenjskega lista je naš tednik naročilo že 463 ljudi.

NOGOMETNI TURNIR

MIRNA PEČ — V počastitev 1. maja organizira ŠD Mirna peč v nedeljo, 4. maja, ob 8. uri turnir v malem nogometu. Prijave sprejemajo do 30. aprila, in sicer do 12. ure, na naslov: ŠD Mirna peč, 68216. Kavecijo v znesku 2.000 din je potrebno nakazati na žiro račun 52100-679-14877. Najboljšim ekipam ter posameznikom bodo podelili pokale in praktične nagrade.

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

Celoletno naročnino bom poravnal, ko bom dobil položnico.

Datum: _____

Podpis: _____

Iz deroče Krke rešili otroka

Vsega šest minut je preteklo od prejetega obvestila do trenutka, ko so novomeški gasilci iz Krke potegnili 5-letnega Edina Tiriča

NOVO MESTO — Le malo je manjkalo, pa bi se sobotna nedolžna otroška igra petletnega Edina Tiriča za bloki v »Plavi laguni« na novomeški Cesti herojev končala tragično. Le hitro posredovanje in prisebnost gasilcev novomeškega Zavoda za požarno varnost sta preprečila najhujše.

Mali Edin se je v soboto okoli 11. ure igral za domačim blokom in med igro zašel na obrežje Krke, kjer je hotel pobrati palico. Fantiču pa je spodrsnilo in omahnil je v naraslo in deročo Krko. Pustimo sedaj vprašanje, kako to, da otroci lahko pridejo z igrišča do Krke; do

podobne nezgode je namreč prišlo že lani, a se iz nje očitno nismo naučili prav ničesar. Poglejmo, kako so sobotni dogodki potekali naprej. Deroča Krka je fanta že nesla s seboj, ko je obvestilo o nesreči prišlo do gasilcev novomeškega Zavoda za požarno varnost.

Brane Baržič je bil v soboto popoln vodja izmene.

»Ob 11.20 nas je ženski glas obvestil o nesreči, že ob 11.26 pa je bil otrok v naših rokah. Takoj po prejetem obvestilu smo namreč Brane Murn, Jože Benkič, Janez Gornik in jaz s posebnim reševalnim vozilom RW-2 odpeljali do mesta nesreče, ki je na srečo le nekaj deset metrov oddaljeno od našega zavoda. Urno smo z vozila sneli gumijasti čoln, s katerim smo se trije odpravili po otroka. Vsa sreča, da je imel

fantič na sebi bundo, kajti samo ta ga je držala na površju. Malega Edina je Krka nosila že kakih 300 metrov, ko smo ga rešili iz mrzlih valov. Še na čolnu smo ga pričeli oživljati, vendar fant ni kazal nikakršnih znakov življenja. Lahko si potem predstavljate naše veselje, ko smo izvedeli, da se je zanj vse srečno končalo in da njegovo življenje ni več v nevarnosti. Tega občutka se ne da opisati, še posebej zame ne. Veliko ljudi sem že potegnili iz Krke, a doslej nobenemu ni bilo pomoči. Tokrat pa smo rešili otroka.«

B. BUDJA

ZLATA JANČEVA POROKA — V krogu svojih otrok in vnukov sta v soboto v Dolenjski galeriji rekla drugi DA zakonca Jože in Angela Janc iz Lešnice pri Novem mestu. Prvič sta se poročila natanko pred petdesetimi leti v Beli cerkvi. V zakonu se jima je rodilo osem otrok, danes pa jim dela veselje že 13 vnukov.

METLIŠKI PLES V DOLENJSKIH TOPLICAH

METLIKA — Učenec 3. letnika metliške Srednje šole tekstilne usmeritve bodo jutri, v petek, 25. aprila, v Dolenjskih Toplicah priredile zaključni ples. Vsa stvar se bo začela ob 20. uri, 33 deklet pa je za to priložnost pripravilo pester program, med drugim bogat srečelov, v katerem bo v prodaji 500 srečk in vsaka bo zadela, za nagrade bodo izdelki Beti, Novoteksa, Laboda, Kometa in drugih metliških in črnomaljskih delovnih organizacij. Na licitaciji bo torta in živ zajec. Za ples bo igral ansambel Odmev.

Inovatorski prodor na Japonsko

Priznanja Boštjančankama in Sevnčanu

LJUBLJANA — Na svetovni razstavi otroških izumov lani v Tokiju je sodelovalo 13 slovenskih otrok, med njimi trije učenci osnovne šole Sava Kladnika iz Sevnice: Andrej Mežan ter Helena in Ksenija Železnik iz Boštjanja. Prvi je sodeloval z izvirno sestavljanko, deklici pa s posebnim vetrnim pogonom, ki je prišel celo na stenski kolektar japonske firme Komatsu in šestilo za risanje elips. Slavnostna podelitev priznanj iz Tokija je bila v počastitev nedavnega praznika dneva Ljudske tehnike, 17. aprila, v ponedeljek ob 18. uri v veliki sejni sobi dvorane skupščine mesta Ljubljane na magistratu. Na slavnosti je pel dekliški zbor srednje upravne administrativne šole pod vodstvom tovarnišice Marinke Mihelčič in prof. Slavka Mihelčiča. Skladatelj Mihelčič je na klavirju spremljal še dvojce pesmic, ki sta jih zapeli Boštjančanki. Prireditelj so namreč želeli pokazati vsestransko ustvarjalnost otrok. Največ zaslug za naš tako številan prodor v daljno Japonsko ima njihova neutrudna mentorica Štefka Kosič iz Ljubljane, ki je nekdanja učila tudi v Sevnici.

Cesta za polovično ceno

V Ždinjo vas po asfaltirani cesti

ŽDINJA VAS — V teh časih pomeni vsak kilometer novo asfaltirane ceste že pravo delovno zmagost, še posebej, če se takšen finančni zalogaj omislijo v kakšni odročni krajevni skupnosti. En kilometer novo asfaltirane ceste res ni nikakršna razdalja, pa vendar Ždinjanom pomeni največ, kar so v vseh letih naredili skupaj. To se je videlo tudi na slavlju v četrtek popoldan, ko so cesto slavnostno odprli in zalili.

Vaške poti, ki po nalihv tudi tega imena ni zaslužila, so se lotili že pred dvema letoma. Največ težav jim je povzročalo zbiranje denarja, saj je moralo vsako od 45 gospodinjstev priskrbiti v blagajno za asfalt kar 70.000 din, lastniki zidanic v okolici pa so prispevali po 30.000 din. Ko so na koncu svoj dragoceni prispevek dale tudi delovne organizacije Krka — tovarna zdravil, Gozdno gospodarstvo in Novoteks ter še nekatere druge, so se dela začela. Vaščani so sami izvrtali v skalnati teren na stotine vrtin za miniranje, razgrnili so več kot 2000 m³ gramoza, na koncu so »piko nai« pritisnili stroji in delavci novomeškega Cestnega podjetja. Seveda je polovičen finančni delež in ves gramoz prispevala sama krajevna skupnost Otočec, predsednik sveta krajevne skupnosti Slavko Junc pa ima po mnenju gradbenega odbora največji zaslug, da je akcija prišla do konca. »Vse skupaj bi pri podjetju veljalo 15 milijonov dinarjev, seveda pa se da z iznajdljivostjo in prostovoljnimi delom narediti pol ceneje,« je povedal prizadeveni predsednik Slavko Junc, ki mu je v šestletnem stažu v svetu krajevne skupnosti to že štirinajsta asfaltirana cesta. Zmagoslavja v Ždinji vasi je še posebej vesel, saj je bila ta do sedaj po razvoju najbolj

na repu in med vsem triindvajsetimi vasi v krajevni skupnosti tudi najtežje dostopna. Krajani pa se že veselijo naslednjih akcij, napeljevanja telefona in vodovoda, v nekaj letih pa bodo končali tudi nov dom gasilcev in družbenih organizacij.

J. P.

VSI SO PRISPEVALI — Od srede minulega tedna je asfaltiran nov cestni odsek od gostilne Pugelj pod Trško goro do Ždinje vasi. Pri gradnji velja še posebej pohvaliti delo gradbenega odbora in njegovih prizadevnih članov, ki so za cesto žrtvovali na desetine ur svojega prostega časa. To so bili: Jože Škufca, Ivan Klobučar, Anton Rifelj in Aco Dukič. (Foto: J. Pavlin)

kozerija

S SESTANKA LAČEN KOT PES

Sestanek je bil sklican za ob 8. uri zjutraj. Na vabilu je pisalo, da je pomemben, da se bo govorilo o življenjsko resnih stvareh.

— Kmetje je treba pripraviti, da bodo letos posejali več koruze in pšenice kot lani, je zakopal tovariš Župan.

— Izgovorov, da ni dovolj umetnih gnojil, rezervnih delov in nafte, ne bomo upoštevali, je takoj na začetku preprečil pomisleke te vrste tovariš Izvršnik.

— Vsako ped zemlje je treba obdelati. Kdor bo pridelal solato zase, ne bo delal gneče po zelenjavnih trgovinah, je razpredal tovariš Sezedelejevič, ki je sicer

hodil po solato, korenje, krompir in čebulo k tašči.

— Če se bomo lotili pametne obdelave zemlje, ne bo treba ničesar uvažati. Poleg tega bo pridelkov dovolj in po logiki bodo cenejši. Poglejte: zdaj so že jabolka po 500 din. Morda tudi več, je bil preračunljiv tovariš Sindikalcič.

— Repičevina je svojčas preživljala sebe, kraje blizu nje in borce. Poglejte pa danes. Po prašiče hodimo v bližnjo Hrvaško. Krave bodo vsak čas le še v muzejih, zadnjega konja sem videl pred desetimi leti. Koze in ovce smo potolkli, baje so nam delale sramoto. V Švici je pri vsaki bajti ovca, pri nas morate

še kokos iskati s svečo pri belem dnevu. Če bi nas kdo napadel, bi po treh dneh počrkali od lakote, se je razpiščal tovariš Puškič.

— To vse je res. Toda če hočemo doseči napredek kmetijstva, moramo v prvi vrsti vrniti zemlji mlade ljudi. Po kmetijah so zgarani starci. Mladež je zbežala v mesta, v dobre službe, v pisarne. Kdo od mladih še hoče smrdeti po gnoju? Kdo? To vas vprašam, je povzdignil glas tovariš Mladič.

— Če bomo akcijo pravilno zastavili, če bomo to vse zapisali v dokumente, v smernice, bomo uspeli. Kmetijstvo bo zacvetelo, je prehajal v navdušenje tovariš Župan.

— Besede z našega sestanka morajo preiti na druge sestanke. Konec je zaplankanosti: naše misli morajo priti do republike, do federacije. O tem morajo razpravljati in bodo razpravljali najodgovornejši ljudje v Belem mestu, je prestopil meje Zelene gore tovariš Izvršnik.

— Mi smo svojenaredili. Kritično smo povedali, kaj ni prav. Na drugih je, da store enako, je mimo predsednika zaključil sestanek tovariš Sezedelejevič.

Domov sem se vračal z dobrimi vtisi, vendar lačen kot pes. Verjetno zato, ker nisem zajtrkoval. Sestanek je bil namreč sklican za 8. uro zjutraj.

TONI GAŠPERIČ

Desetkrat na tekmovanju kovinarjev

»Varilci smo preveč zapostavljeni, pravi Jože Jakše

ČRNO MELJ — Med tistimi, ki so se preteklo soboto v Črnomlju pomerili na 10. jubilejnem občinskem proizvodnodelovnem tekmovanju kovinarjev, je bil tudi Jože Jakše, edini med 79 tekmovalci, ki ni doslej izpustil niti enega tekmovanja. Poleg tega je sodeloval na osmih republiških tekmovanjih ter enkrat celo na državnem, s tem pa je edini v občini in dolenski regiji, ki je z varjenjem CO₂ prišel tako daleč.

»Bil sem tudi me pobudniki tega tekmovanja, priznam pa, da bi gotovo že odnehal, če me ne bi neprestano spodbujal varilni tehnik Tone Prijanovič,« pove Jakše, ki je tudi letos osvojil prvo mesto. Res pa je, da se hoče sam vedno znova pretjevat, preverjati, če je še vedno dober varilec, poleg tega pa hoče s tem dati zgled mladim. Jakše je namreč ne le po starju, ampak tudi po letih med najstarejšimi črnomaljskimi tekmovalci.

Jože Jakše

»Vendar zadnje čase vse bolj premissljam, da ne bi več tekmoval. V Beltu, kjer sem se zaposlil pred dvema desetletjema, sem namreč ves čas ostal varilec, čeprav je ta poklic izredno težak. Tako težak, da ne vem, če ga bom še lahko opravljal, in to je glavni razlog, da ne razmišljam več o tekmovanju. Žal je naš poklic preslabo priznan, lahko bi rekli celo, da je zapostavljen. Menim, da bi tudi pri varilcih CO₂ morali razmišljati o beneficirani delovni dobi,« je prepričan Jože Jakše, njegovi sodelavci pa bi mu pri tem gotovo pritrtili.

B.M.

RAZSTAVA ZNAMK

METLIKA — V počastitev dneva OF in praznika dela bo v petek, 25. aprila, v Ganglovem razstavišču v Metliki otvoritev razstave znamenit, ki jo je pripravilo Filatelistično društvo Oton Zupančič iz Črnomlja v sodelovanju s karlovškimi filatelisti. Razstava, katere tema je osvobodilna fronta in 1. maj, bo odprta do 11. maja.

NASTOP VILIIJA PETRIČA

BREŽICE — V nedeljo, 11. maja, bo v Brežicah ob 15. uri in v Sevnici ob 19.30 nastopil ansambel Vilija Petriča iz Ljubljane ter predstavil svojo kaseto »Kadar Slovenec zapoje«. Vabljeni!

V SLOVENSKEM IZDELKU JE LE PETINA ZNANJA

Janez Stanovnik, član predsedstva SRS, si je za nekaj povedanih, sicer bolečih resnic na slovenskem mladinskem kongresu v začetku aprila v Krškem prisluzil iskreno odobravo aplavz. Med drugim je dejal, da smo v Sloveniji v povojnem razvoju dosegli ogromne rezultate. Slovensko gospodarstvo smo industrijsko prestrukturirali. Začeli smo s polovico kmečkega prebivalstva. Danes ga je le še 14 odstotkov, delež prebivalstva v industriji pa je porasel s 16 na 38 odstotkov. V Evropi danes ni države, ki bi imela v industriji toliko aktivnega prebivalstva. To preobrazbo smo dosegli v rekordnem času, a tudi zato, ker smo v tem času zanemarjali celo vrsto bistveno važnih dejavnikov. Razvoja industrije in povečanja produktivnosti nismo dosegli z razvijanjem

kvalitativnih faktorjev razvoja znotraj industrije, ampak z množično subvencijo industrializacije, s selitvijo akumulacije iz poljedelstva v industrijo in z rušenjem odnosov s svetovnim gospodarstvom, kar nas je pripeljalo v krizo. Možnost nadaljnega razvoja našega gospodarstva ni v ponavljanju ali nadaljevanju tega, kar smo delali v preteklosti, ampak v popolnoma drugačni, kvalitativni poti, ki je pot tehnološkega razvoja. Odslej lahko rastemo in napredujemo edino še s kvaliteto, ne pa s kvantiteto, je rekel Stanovnik.

Za to kvaliteto pa, žal, nimamo kakšnih posebno dobrih pogojev ali temeljev — to moramo priznati in poudariti celo ob prvomajski praznični vznosenosti — ne v tehnologiji, ope-

mi, ne v kadrih. Zgleda, da ni niti dejanskega spoznanja njene nujnosti niti volje zares priti do nje, čeprav je nujnost tehnološkega razvoja, prestrukturiranja gospodarstva in vključevanja v mednarodno delitev dela v najrazličnejših političnih nastopih in govorih preglasila v zadnjih nekaj letih, ko živimo s krizo in v krizi, do absurda prežvečeno formulo, kako moramo »več in bolje delati« pa nam bo menda spet lepo oziroma vsaj bolje.

Stara resnica je, da imamo v Sloveniji preveč zastarelo, visoko amortizirano, okostenelo in za sodobnost zelo neustrezno gospodarsko strukturo. Imamo surovinsko in energetsko potratno industrijo, ki nadpovprečno obremenjuje okolje in ki še kar zahteva vedno nove, predvsem nekvalificirane delavce. Teh je v izobilju v manj razvitih jugoslovanskih republikah in pokrajinah, na primer na Kosovu, kjer je vsa ta leta pospeševanja razvoja manj razvitih brez pravih ekonomskih računov naša mesto predvsem kapitalno in tehnološko intenzivna proizvodnja. Tudi zaradi tega je v drugih delih Jugoslavije tolikšna brezposelnost, po nekaterih izračunih najvišja v Evropi, medtem ko je Slovenija tako rekoč otok polne zaposlenosti v morju grozeče brezposelnosti, čeprav tudi s tako slovensko zaposlenostjo ni vse lepo in prav. Takšno gospodarsko strukturo, ki poleg velikih investicij terja tudi ekstenzivno zaposlovanje slabo izobražene delovne sile, pri nas kljub priseganju na nujnost prestrukturiranja tudi še naprej vzdržujemo.

Za kvalificirane, zlasti tiste z najvišjo stopnjo izobrazbe, pa je vse manj delovnih mest, čeprav prisegamo, da je le znanje naša prihodnost. Obstaja podatek, da imamo Slovenci vsaj 400 ali celo 600 visoko priznanih strokovnjakov, ki so zasedli najvišja in naj-

odgovornejša strokovna in vodilna mesta na univerzah, v raznih inštitutih in v industriji v Evropi in Ameriki, ker so imeli dovolj poguma in volje, da so ušli anonimni povprečnosti, stagniranju in celo nazadovanju, ki je večino čakalo z delom v domačih logih, kjer je znanje pri rasti družbenega proizvoda udeleženo le z 20 odstotki. Tak delež so imeli v Zahodni Evropi in na Japonskem leta 1960, na Japonskem pa danes že dosegajo 75 odstotkov. V naših srednje razvitih sosedah znanje vpliva na rast družbenega proizvoda okrog 50-odstotno.

Pričakovati bi torej bilo, da bomo to znanje in s tem izobraževanje, ki naj bi dajalo znanje, pamet in strokovnjake, na kar prisegamo kot na dejansko nujni pogoj za tehnološki skok v enaindvajseto stoletje, vendarle gledali in obravnavali malo drugače. Bodo k temu končno kaj pripomogle ostre zahteve z zadnjih kongresov, predvsem mladinskega, tudi po reformi našega izobraževanja? Težko reči. Spoznanje in mnoga resna opozorila, da je naše izobraževanje slabo zastavljeno, da s takim izobraževalnim sistemom nimamo nobene tehnološke perspektive, so stara že vsaj 15 let. V teh zadnjih 15 letih pa je naredilo le še korak ali dva nazaj. V vseh dokumentih zapisana prednost in svetla prihodnost se ni uresničila. Leta 1969 je imelo v Jugoslaviji 2,12 odstotka zaposlenih visoko izobrazbo, 0,98 višjo in 6,95 odstotka srednjo izobrazbo. Ožja Srbija in Hrvaška sta imeli nekaj višje odstotke, Slovenija pa je krepko zaostajala. Visoko izobrazbo je imelo 1,32 odstotka zaposlenih, višjo 0,69 in srednjo 5,96 odstotka zaposlenih. Leta 1981 so bila razmerja praktično nespremenjena. Jugoslavija je imela 6,6 odstotka zaposlenih z visoko, 5,47 z višjo in 18 odstotkov s srednjo izobrazbo, Slovenija pa 4,67 z visoko, 4,8 z višjo in 17 odstotkov s srednjo izobrazbo. Na žalost ima celo ta, kaj skromni slovenski strokovni potencial hujšo napako. Kar dobra tretjina zaposlenih z visoko izobrazbo in več kot polovica tistih z višjo izobrazbo je namreč komaj videla ali še to ne šolo do znotraj. Izobrazbo so jim namreč priznali v tovarnah na osnovi znanega, na zadnjem mladinskem kongresu zelo ostro kritiziranega instrumenta »z delom pridobljene delovne zmožnosti«, o katerem so sicer zelo različna mnenja. Visoko izobrazbo so na ta način priznali 13.000 zaposlenim, višjo več kot 20.000, srednjo nad 16.000 zaposlenim. Visoko kvalifikacijo so priznali skoraj 25.000 zaposlenim, kvalifikacijo nekaj nad 11.000 in polkvalifikacijo skoraj 8.500 zaposlenim. Vsak osmi delavec v slovenskem združenem delu ima višjo izobrazbo, kot si jo je pridobil s šolanjem. Tako je resnična podoba našega znanja hudo izmalničena. Jasno je le, da dejansko razpolagamo s še manj znanja, kot bi lahko sodili po podatkih o izobraževalni strukturi.

Ekstenzivni razvoj še naprej kaže zobe. Za korenito tehnološko prestrukturiranje, za preskok v modernejšo tehnologijo ima Slovenija prešibak strokovni potencial. Če bi hoteli doseči raven razvitih držav, bi v tem trenutku morda potrebovali 700 do 900 novih magistrov in doktorjev znanosti, ki jih sicer ne upošteva nobena razvojna študija. Znanjih je tudi nekaj zelo žalostnih in zastrašujočih dejstev. Tako se vpis v srednje šole zmanjšuje, prav tako tudi vpis na višje šole in fakultete. Število tistih, ki prekinjejo šolanje po osemletki, je preseglo 20 odstotkov. Po letu 1980 naglo upada tudi izobraževanje odraslih. Leta 1975 se je šolal vsak drugi med 15. in 65. letom, danes je ta delež padel na vsega 16 odstotkov. Posebno poglavje pa zaslužijo tudi tako imenovane potrebe združenega dela in izobraževanje na tej osnovi, ki je vse bolj problematično. Izobraževalni ciklusi se namreč podaljšujejo, tehnološki skrajšujejo. Predno uspemo spremeniti nek izobraževalni program in predno pride v proizvodnjo nekaj izobraženih generacij, se menja že več generacij tehnologije, oziroma bi se moralo menjati, če naj bi dohajali svet. Tehnologija, ki se bo na nekem področju pojavila čez 10 let, je danes verjetno tako neopredeljena, pravi dr. Ivan Svetlik, da ji izobraževalni program ne moremo »pisati na kožo«, še bolj absurdno pa je izobraževanje prilagajati — in to delamo — trenutnim potrebam (nizko kvalifikacijskim), za katere je popolnoma jasno, da bodo oz. da bi morale biti čez 10 let povsem drugačne. Če se bodo nadaljevali sedanji trendi in, žal, nič ne kaže na temeljite zasuhe, bomo leta 2000 imeli po večini napovedi 6,4 odstotke ljudi z visoko, 5,8 odstotka z višjo in 67,7 odstotka s srednjo izobrazbo. Petina bo še vedno brez kvalifikacij. To pomeni, da ne bomo sposobni sprejemati zahtevnejših tehnologij. Od sedanje zahtevnosti stopnje naše tehnologije naj bi bili tako sposobni narediti naprej le en sam korak. To pomeni, da robotska, mikroelektronska in podobna tehnologija ne bo tako, kot je ponekod že običajen način proizvodnje. Tako bomo čedalje bolj osamljeni otok v Evropi, otok zaostalosti, nerazvitosti, zamujenih in zapravljenih priložnosti. Pa si to res zmoremo privoščiti?

ZDENKA LINDIČ-DRAGAŠ

SIVI DOM

Sivi dom je bila gotovo najboljša nadaljevanka, kar jih je jugoslovanska televizija kdaj ponudila svojim gledalcem; težko je verjeti, da se bodo med našimi režiserji in scenaristi še kdaj srečno našli ljudje s tako neznansko energijo, prodornostjo, samozavestjo in, ne nazadnje, pogumom. In zlasti poguma so morali imeti v neznanstvih količinah, kajti kazensko-pobliževalni domovi, zapori, norišnice in vojašnice gotovo niso ustanove, ki bi jih katerakoli družba rada razgrinjala pred najširšim avditorijem. Vsaj ne v smislu tistega, kar je prikazoval in pripovedoval Sivi dom.

Začuda se ob nadaljevanju ni sprožila nobena omemba vred-

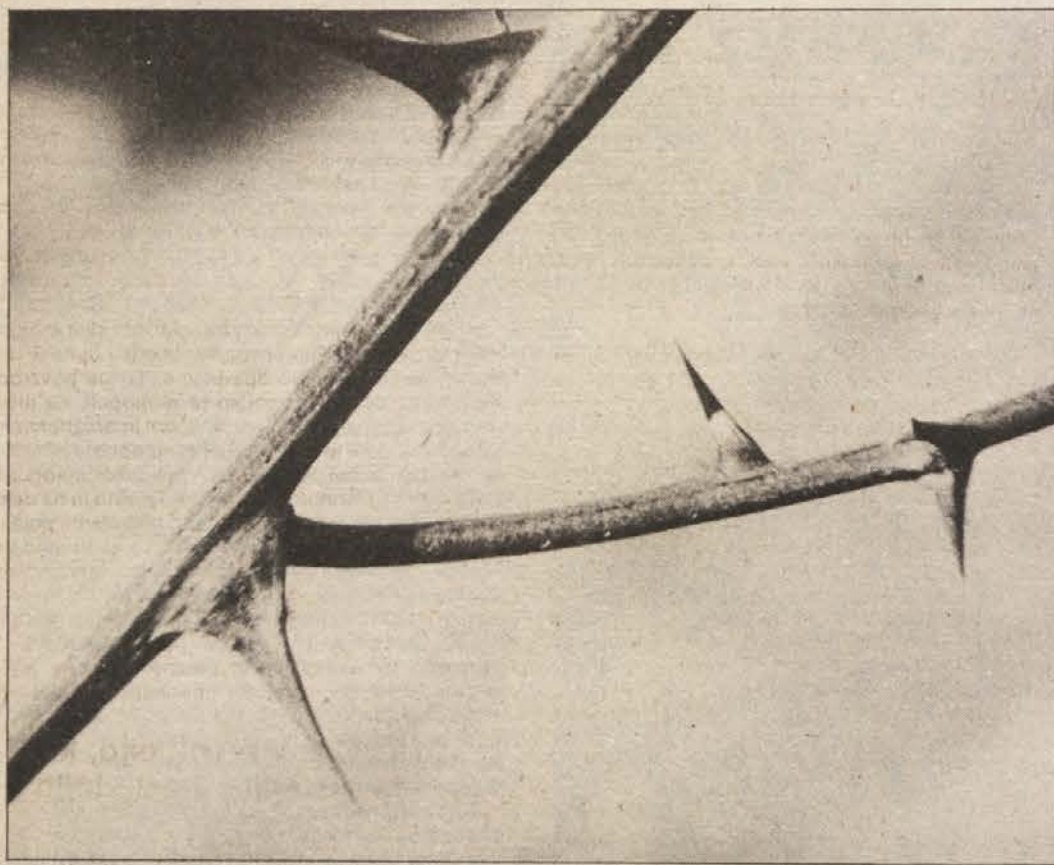
na polemika, o sivih domovih nihče na glas in javno ni govoril, strokovnjaki molčijo, sklicana ni bila nobena, sicer tako priljubljena in gledana, televizijska okrogla miza. Je resnica tako mučna, tako trdno zabetonirana in nespremenljiva, da je edini odgovor molk? Resnica pa je po besedah scenarista Gorana Mihiča celo hujša od povedanega, nekaterih stvari, ki so jih našli v arhivih ali zanje kako drugače izvedeli, preprosto niso hoteli posneti. Pa ne samo zaradi tega, ker bi se dogodki zdeli neverjetni. Brezizhodnost in malodušje, ki pretapljata nadaljevanko, torej izhajata iz več kot resničnih zodb; in tudi posnete so tako,

da ne more režiserju Darku Bajčiču nihče očitati nepoštenosti, nečednih namenov in špekulativnosti. In ta resnica je tako izjemna, da je Sivi dom za večino televizijskih gledalcev sicer bil doživetje, močnejše od udarca z batom po glavi, vendar kljub vsej prepričljivosti še vedno doživetje, ki se »ne tiče nas«. Gledali smo ga kot posnetke vojne, ki nadvse kruto divja v tem ali onem zakotju sveta, kot film, na katerem udarci sicer padajo, vendar nas ne dosežejo, ne bole.

Tako je bilo v našem mestecu vse do tistega večera, ko je skupina mladoletnikov po koncertu Pankrtov na ulici do smrti potokla tovariša iz šolskih klopi. Konec je bil kratek in krut. Zlomljen tilnik.

Zdaj, ko drobčenega Bonija Veljaka ni več med nami, vemo, da so sivi domovi resnični in da jim ni mogoče ubežati.

MARJAN BAUER

Kino

PRIČA

Morda tema kinematografske dvorane ni ravno idealno mesto za (pre)izpraševanje osnovnih značilnosti našega spomina, pa vendar je izredno zanimivo, kateri so tisti prizori, ki nam po ogledu nekega filma najdlje ostanejo v glavi. Pogosto nam uidejo celi deli zgodbe, včasih se za vse na svetu ne moremo spomniti konca; toda določene prizore smo sposobni obnoviti skoraj do detajla natančno. Zakaj tako? Nameoma obrnimo običajni red stvari in recimo, da to niso vedno nujno prizori, »odločilni« zaradi svoje vsebine, temveč se pogosteje najmočnejše

zapletemo v filmske mreže na tistih mestih, ki šele s svojo obliko, z raznovrstnostjo specifičnih filmskih izraznih sredstev uspejo ustvariti ta vtis »odločilnosti«. Z drugimi besedami: bolj ko je nek prizor »filmski«, toliko večji bo njegov vtis na emocije gledalcev, toliko »odločilnejši« bo.

Režiserji, ki se tega zavedajo, so veliki režiserji, in Avstralec Peter Weir je med njimi. Film Priča nam priča o tem.

Pred očmi petletnega Samuela, ki je z mamo (Kelly Mc-

Gillis) čakal na filadelfijski postaji vlak za Baltimore, so v stranišču ubili nekega policista. John Book (Harrison Ford), detektiv filadelfijske policije, zdaj računa nanj, da mu bo kot edina priča pomagal odkriti morilca. Običajni postopki (vrsta osumljenih za steklom, pregledi kartotečnih fotografij) ne prinesejo uspeha. In zdaj sledi prizor, ki ga želimo podrobneje opisati. John Book sedi za mizo v veliki sobi policijske postaje, pije kavo in telefonira. Kamera spremlja malega Samuela, kako se sprehaja med mizami. Ustavi se pred vitrino s priznanji in plaketami. Na zadnji steni uzre izrezek iz časopisa, ki govori o priznanju nekemu črnemu policistu za uspehe v boju proti prekupčevanju z mamilii. Tu je tudi njegova fotografija. Glasba je sedaj že napetjša, posnetki se upočasnijo. Kamera se približa fotografiji. Veliki plan Samuelovih oči, ki prestrašeno, zgroženo gledajo obraz na fotografiji. Pogled na desno, na velikega črnega policista, nato proti mizi, za katero sedi Book, ki še vedno telefonira. Ponovno Samuelove oči, ponovno pogled proti Booku, ki pa sedaj počasi, prav neverjetno počasi odloži slušalko, odloži plastični kozarec s kavo, in se približa Samuelu. Samuelove preplašene oči in kazalec, ki se počasi dviga proti fotografiji. Book zadrži njegovo roko in mu jo počasi potisne navzdol, ga objame in prikima. Vse skupaj se zgodi brez ene same izrečene besede. Pogledi so povedali vse.

Pravi zaplet filma Priča se na tem mestu pravzaprav šele začne. Na poti do konca je takih »filmskih« — v najboljšem pomenu te besede — prizorov še veliko. Prizorov, ki govorijo s pogledi. Poglejte jih!

STOJAN PELKO

Harrison Ford v Lovu za izgubljenim zakladom

mala enciklopedija neverjetnosti

Po še veljavnem ameriškem zakonu se vsak poskus spremembe melodije ameriške himne Zvezdnata zastava (The Star Spangled Banner) smatra za kaznivo dejanje. Kazen je do dve leti rešetk.

Oktober 1983 je bila v Lhasi, glavnem mestu Tibeta, premiera Shakespearovega Romea in Julije v tibetanski. Romea je igral nekdanji budistični duhovnik.

Grande Galerie (velika galerija), najdaljši hodnik pariškega Louvra, je tako dolg, da je Henrik IV. svoj čas v njem prirejal lov na lisico. Seveda so poleg lisice in kralja nastopili tudi psi, konji in dvorjani.

Družina Pitofsky, ki živi v ZDA, slovi po tem, da ima že osem generacij samo moške potomce. Zabeleženo imajo, da se je rodil že 47. Pitofsky po vrsti, kar ustreza verjetnosti 1:136.000.000.000.000. Ta verjetnost je celo manjša, kot da bi na loteriji trikrat zapored dobili glavno premijo.

Častno razsodišče Ameriškega zdravniškega društva je sklenilo kaznovati dr. Johna Bonigovanija z izključitvijo iz članstva. Razlog je dokaj močan: dokazali so, da je zadnjih nekaj let popolnoma slep delal operacije na prostati in sečnem mehuru.

Menihi budističnega sve-tišča Kawasaki Dijaški v Tokiu so znali svojo ustanovo spremeniti v pravcati zlati rudnik. Pred 25 leti so prišli na genialno idejo: začeli so blagoslavljati avtomobile. Enkratni žegen stane 3.000 dinarjev, letni promet je 300 milijonov.

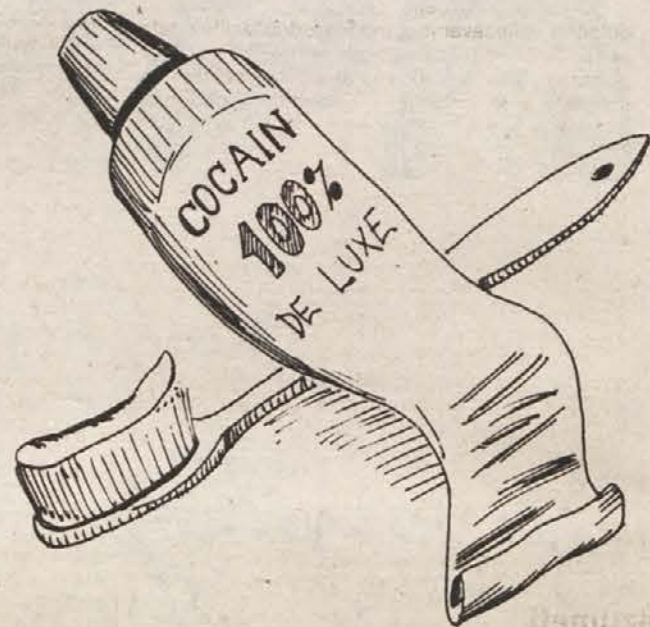
Ameriški televizijski igralec Dan Haggerty, junak nadaljevanke Življenje Grizzlyja Adamsa, se je v gozdu pri Los Angelesu srečal s policaji. Zdaj je obtožen, da je name-raval agentom FBI prodati kokain.

Studenta Kolumbijske univerze sta našla na odpadku kar lep perzijski tepih in ga odnesla v svoje stanovanje. S preprogo sta nameravala okrasiti eno od golih sten. Med odvijanjem je iz preproge

padlo še kar dobro ohranjeno moško truplo. Eden od študentov je trenutno v psihiatrijski bolnišnici.

V Peruju so dali na tržišče zobno pasto, ki vsebuje kokain. Zadeva je popolnoma legalna in v skladu s krajevnimi navadami.

Jerry Lewis, slavni ameriški igralec, je napisal knjigo Strah in trepet, v kateri pojasnjuje, zakaj so morale matere ob njegovih turnejah zaklepati hčerke. Ko pa je bistrejši novinar čvekača pritisnil ob zid, je Jerry priznal, da je knjiga samo kamuflaža, da bi vsem povedal, kako zelo sta bila prijatelja z J. F. Kennedyjem. Seveda je bil Kennedy takrat še senator in si je tekanje za krili veliko laže privoščil kot kasneje, ko je bil predsednik.

Glasba

TOM WAITS

Glasba ima veliko posebnosti. Eden največjih je nedvomno Tom Waits, ki pa ga poznajo le ljubitelji dobre glasbe.

Tom Waits se je rodil 7. decembra 1949 v Južni Kaliforniji. Mati je bila učiteljica, oče duhovnik. Rasel je skupaj z dvema sestrama. Kot pravi sam, je imel navadno otroštvo. »Sem iz tipičnega srednjega sloja, želel sem pobegniti. Vseeno, kam. Starša sta se ločila, ko sem imel deset let. Oče se je še trikrat poročil, mati pa je vzela privatnega dedektiva. Živel je s temi tremi ženami, z mamo in sestrami in vsi so ga pustili na miru. Prva glasba, s katero je prišel v stik, je bila ranchera, mariachi, romantica — mehiška glasba, katero je njegov oče vedno poslušal v avtu.

Z materjo se je pogosto selil. Učila je v šolah za črnce in tu se je Tom Waits navdušil nad Jamesom Brownom, Wilsonom Pickettom in skupino Temptations. S petnajstim leti je igral v šolski soul skupini The Systems, pozneje pa je postal profesionalni igralec harmonike v skupini, ki je igrala polke. Vse več se je zanimal za jazz in za razne variante etnične glasbe. Do leta 1972 se je potikal naokoli in menjaval najrazličnejše službe. Potem so ga odkrili v nekem losangeleškem klubu in takoj je podpisal pogodbo za gramofonsko založbo Asylum.

Njegove plošče iz prvega obdobja, Closing Time, The Heart

of Saturday Night, Nighthawks At Dinner, Small Change in Foreign Affairs, so akustične, izvedene iz bluesa in »cool« jazza. Glasbo je izvajal ob pomoči akustičnega tria ali kvarteta, kjer je igral klavir ali kitaro. Ko mu možnosti male akustične zasedbe niso bile več dovolj, je svojo blues glasbo elektrificiral. Takšna glasba je na ploščah Blue Valentine (1978) in Heartattack and Vine (1980). Odlična Blue Valentine je bila najkomercialnejša in hkrati tekstovno ena najboljših plošč. Teh sedem albumov je bilo izdanih pri ameriški založbi Asylum. Ko je Tom Waits prinesel posnetka za svojo novo ploščo Swordfishtrombones, so ga odklonili. Novi Tomov založnik je bila britanska založba Island, znana po svoji odprtosti do tovrstnih glasbenih eksperimentov. Tako je Tom pri njih izdal svoja stilsko najraznovrstnejša albuma Swordfishtrombones in Rain Dogs.

Zadnja leta Tom aktivno sodeluje z Francsom Fordom Copolo. Napisal je glasbo za film One From The Heart, ki je izšla tudi na

plošči, kjer poje skupaj z Chrystl Gayle. Igral je v filmih The Outsider, Rumble Fish, Wolfen, Paradise Alley in Stone Boy. V zadnjem Copolinem filmu Cotton Club izredno igra menažerja. Delo v Copolini filmski ekipi deluje pomirjevalno na Toma. Tam je tudi spoznal skripterko Ketlin, sedanjo ženo.

Glasbeni svet Toma Waitsa je zmes etničnih kultur, ki tvorijo tisto pristno ameriško kulturo, in je protitež beli anglosaksonski protestantski Ameriki. Glasbena raznolikost njegovih zadnjih dveh plošč, kjer lahko slišimo valček, polko, tango, sambo, country in rhytm and blues, je podoba etnično mešane Amerike. Tekstovno lahko Tomovo poezijo vzamemo kot nadaljevanje beat poezije, predvsem Jacka Keruaca in Charlesa Bukowskega. Opisovanje in slikanje ljudi z družbenega roba, pijancev, raznih izgubljenih, prostitutk, drobnih kriminalcev in ljubezenskih prevarancev, z otožnim, hrpavim, bolj črnim glasom od mnogih črncev, seže le v odprta srca. ZDENKO MATOZ

DO NAPREDKA PO SAMOUPRAVNI POTI

Na 10. kongresu ZKS, ki je sklenil delo preteklo soboto, so poudarili, da smo pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije dosegli prve uspehe. Tako smo začeli povečevati proizvodnjo in izvoz, uveljavili kontrolo nad zunanjo likvidnostjo države ter omejili naše nadaljnje povečevanje zadolženosti v tujini. Pomemben del gospodarstva se je začel prilagajati zahtevam stabilizacijske politike: začela je naraščati produktivnost dela, in to zlasti v industriji, zmanjšal se je delež investicij, splošne in skupne porabe, povečuje se akumulacija, čeprav realni osebni dohodki zaposlenih upadajo. Vse bolj se uveljavlja delovanje trga in ekonomskih zakonitosti, čeprav še vedno v omejenih razsežnostih.

Vendar ne smemo obstati na pol poti, še posebej, ker vemo, da programa stabilizacije ne uresničujemo dosledno prav zato, ker o procesih razširjene reprodukcije ne odločajo delavci.

Naša glavna naloga ostaja slej ko prej boj proti inflaciji. Bistveni pogoj za zmanjševanje inflacije so: boljše delo, večja proizvodnja, zmanjševanje stroškov in bistvene spremembe v gospodarskem sistemu, gospodarski in razvojni politiki. S temi spremembami je treba krepiti vlogo delavcev pri odločanju o družbeni reprodukciji in materialni položaj organizacij združenega dela ter njihovo akumulativno in reproduktivno sposobnost.

Povečanje družbene proizvodnje v celoti in odločno vključevanje v mednarodno delitev dela na podlagi kakovostnejšega in učinkovitejšega gospodarjenja — to mora biti izhodišče za preprečevanje inflacije v prihodnjem obdobju. Čim bolj popolno je treba uporabiti rezerve, ki obstajajo v neizrabljenih, že zgrajenih zmogljivostih, neaktiviranih investicijah, počasnem obračanju sredstev, zlasti pa v človeškem dejavniku in nizki storilnosti dela. Z uporabo načela delitve po rezultatih dela moramo krepiti motiviranost delavcev za večjo količino in kakovost dela, za prihranke, za inovacije, za večjo tehnološko disciplino, in še posebej za učinkovitejšo upravljanje z družbenimi sredstvi.

Na kongresu je obveljala zahteva, da mora ZK podpirati zlasti tiste posameznike in kolektive, ki z lastnimi prizadevanji in ustvarjalnostjo dosegajo trajnejše rezultate v gospodarjenju z družbenimi sredstvi in pri razvoju samoupravnih odnosov. Vendar brez izdatnejših naložb v vzgojo razisko-

valcev, strokovnjakov, skratka v pridobivanje znanja, ne bomo mogli v korak z znanstvenim in tehnološkim napredkom. To moramo upoštevati ne le v planih družbenopolitičnih skupnosti, marveč predvsem v programih razvoja organizacij združenega dela, kar pomeni, da moramo opustiti načrte, ki temeljijo na nizkem vrednotenju dela in znanja. A to hkrati tudi pomeni, da moramo korenito spremeniti oziroma dopolniti kriterije kadrovanja — ne samo v politiki, temveč tudi pri napredovanju strokovnjakov in raziskovalcev. Število raziskovalcev je sicer v kadrovanju pomembno, bistvena pa je kakovost njihovega znanja in dela.

Glavni tok sprememb, za katere se odločamo, je usmerjen v tehnološki napredek, povečevanje usposobljenosti gospodarstva v izvoz. Vendar ne zadostuje le, da se večina ljudi, še posebej pa članstvo ZK, le zaveda, kje vse so poti in izhodi iz krize in kakšna je naša prava perspektiva, nujna sta tudi splošna demokratizacija družbenega življenja na temeljih socialističnega samoupravljanja, v ožarčju takšne ustvarjalne demokratizacije pa idejna bitka zveze komunistov za zmago napredne družbene zavesti. Nujen je torej skupen boj vseh ustvarjalnih sil družbe za uveljavitev zgodovinsko nujnih sprememb. Le tako, z najširšo družbeno aktivnostjo, bomo spodbudili kakovost in razvoj sodobnih proizvodnih sil ter zagotovili resničen in trajen vpliv samoupravno organiziranih delavcev in delovnih ljudi na vse procesa in tokove družbene reprodukcije.

Razprava na 10. kongresu ZKS je izpričala, da vidijo slovenski komunisti uresničevanje strateških ciljev razvoja naše družbe v politiki dosledne odprtosti v svet, v trajnem vključevanju v mednarodno delitev dela na samoupravni podlagi, v hitrejšem vključevanju znanosti in tehnoloških dosežkov v našo proizvodnjo, v vsestranskem razvoju kulture, višji kakovosti dela in življenja, uspešnejši skrbi za zdravo in čisto okolje, v uveljavljanju družbenih dejavnosti kot proizvodnih tvorcev, v večji povezanosti združenega dela na območju vse države na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev, in še v čem.

Slej kot prej pa ostaja naša osnovna naloga pri razvijanju proizvodnih sil in družbenoekonomskih odnosov dosledno uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, obogatena s kritično analizo delovanja političnega sistema.

VINKO BLATNIK

določenih dejavnosti in organizacij občanov, hkrati pa naj bi izvajalci opravljali svoje delo strokovno, kar najbolj uspešno in smotrno.

Ugotavljamo, da zastavljena izhodišča in merila iz družbenega dogovora o sintezi strokovno medicinskih in samoupravnih vidikov organiziranja zdravstvenih delavcev niso še popolnoma urejena, zato nameravamo v bodoče proučiti in ob ugodnih rezultatih vpejljati organiziranost splošne amulantne, dispanzerske ter zobozdravstvene dejavnosti v obliki TOZD za celotno področje. Pri vsem tem pa naletimo na problem finančne skromnosti občinskih zdravstvenih skupnosti, ker so resnično premajhne, da bi suvereno opravljale vse naloge, ki so jim naložene. Ekonomski interes govori za povezovanje v večje zdravstvene skupnosti, ki bi zagotavljale boljše strokovno povezanost med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi in bi prevzele tudi rizičnost na ravni regije. V tem primeru bi lažje izpeljali tudi organiziranost znotraj zdravstvenega centra, ker ne bi tako prišlo do izraza omejene možnosti posameznih občin. Vsem uporabnikom storitev pa bi lahko zagotovili enako raven zdravstvenega varstva in dostopnost do zdravstvenih storitev.

Naj ZK preneha z nenehnim prikimavanjem

Brane Peterlin, Novo mesto: »Novi devizni zakon je brezizhodnost izvoznikov še poglobil. Očitki po neupravičenih 'šticungah' pri preprodaji deviz so bili sicer utemeljeni, vendar so si izvozniki le nekako pomagali in preživeli zahteve zahtevnega konvertibilnega trga. Kupci takih deviz so 'šticunge' vkalkulirali v svoje prodajne cene in z njimi kljub vsemu uspešno poslovali. Po sprejetju deviznega zakona ni noben proizvajalec zaradi ukinjenih 'šticung' spustil cene. Tako jim v bistvu ostajajo enaka neregularna sredstva kot prej. Pa še nihče ne kritizira. Vsakomur mora biti jasno, da to ponovno vodi v povečanje uvoza in zmanjševanje izvoza, torej v prav obratno pot od vseh stabilizacijskih programov.

Sprašujem se, kdo stoji za takšnimi ukrepi? Ali so ti ljudje res tako odmaknjeni od baze in realnosti, da niso več sposobni predvideti posledic takih ukrepov? Komu pravzaprav odgovarjajo? Samoupravljalcem zagotovo ne, saj se nam samoupravni okvir z vsakim novim zakonom vse bolj zožuje. In končno, kakšno vlogo in mesto ima ob vsem tem zveza komunistov? Da sprejema prav vsak vladni ukrep, pa čeprav je v nasprotju s samoupravno in stabilizacijsko? Ravno to se dogaja, zato je skrajni čas, da zveza komunistov prekine s prakso nenehnega prikimavanja in ponovno prevzame svojo vlogo avantgarde delavskega razreda. Ravno v sedanjem trenutku nujno potrebujemo politično silo, ki se bo sposobna upreti vsem družbenim nasprotjem. Globoko sem prepričan, da je prav ZK pa za to nalogo. Če pa hočemo to doseči, moramo v ZK spremeniti marsikatero navado in drugače obnašanja, in sicer od najvišjega vodstva do osnovnih organizacij.

Pridobivanje dohodka na podlagi moči, ne na podlagi dela

Jože Križ iz Novega mesta iz RK SZDL: »Prejšnji kongres nas je poslal v borbo za oblast delavskega razreda in delovnih ljudi. Vsega tega nismo uresničili in tudi nismo mogli, ker smo v tem času spoznali stvarno globino in zahtevnost naloge, ki prekaša eno samo generacijo in kratko obdobje med dvema kongresoma. Medtem pa so se stopnjevali odpori proti prodružabljanju lastninskih odnosov s pasivnostjo, izpodbijanjem kategorij družbene lastnine in z nesamoupravno operativno platjo. Bile pa so krive tudi naše krizne razmere. Te nekateri pripišejo samoupravljanju. Naloga tega kongresa bi bila reaktivirati procese podružbljanja, razviti mehanizme proti odporom in prilagoditi tempo in ostrino razvijanja samoupravljanja razmeram naših kriz. Zakaj reaktivirati? Ker temeljne kategorije družbene lastnine niso več to, kar so obetale. Veliki pojmi, o katerih govorimo, kot so: dohodek, dohodkovni odnosi, nagrajevanje po delu in rezultatih dela pa sporazumevanje in dogovarjanje, ne vlečejo več ljudi in niso pogon za učinkovito samoupravno gospodarjenje.

PRESEDNIK CK JE MILAN KUČAN

Na 10. kongresu ZKS je bil izvoljen 83-članski novi centralni komitej ZKS, za predsednika pa je bil izvoljen 45-letni dipl. pravnik Milan Kučan, doslej član predsedstva CK ZKS. Za člane CK ZKS so bili izvoljeni tudi: Silvo Gorenc, dipl. politolog iz Krškega, Vilma Manček, 43-letna prof. biologije iz Novega mesta, Vlado Prebilih, 47-letni kmetijski tehnik iz Kočevske Reke, Lojze Šterk, 39-letni višji upravni delavec iz Črnomlja.

Za članico centralnega komiteja CK ZK Jugoslavije pa je med 19 Slovencev predlagana tudi Darja Colarič, 34-letna farmacevtska tehničarka iz Novega mesta.

Precej je bilo kompliciranosti, bili so dolgi postopki in še vrsta drugih stvari, kar vse te pojme dela neprijetno in slabo operativne. To pa povzroča tudi odpora. Na eni strani so to monopoli, na drugi etatizem. O monopoli nad blagom in družbenimi sredstvi je govoril tovariš Šinigoj, o monopoli informacij tovarišica iz šolstva. Tem dvem vrstam mnopola lahko dodam še monopol na delovno mesto in na delo. Pozval bi kongres, da storimo več proti temu pojavu, ki je tudi socialističen odnos. Monopol je tipično pridobivanje dohodka na podlagi moči in ne na podlagi dela. Sedaj so odnosi na nek način obrnjeni na glavo, namesto da bi zagotavljali, kaj ne bi smeli delati in bi to tudi preprečevali. To pa podpirajo tudi nekatere občinske republiške in zvezne strukture, vsak štiti svoje ljubljence, dajajoč jim privilegije in zaščito...

Ne pišimo v resolucijo, kaj bomo dosegli v naslednjih letih. Ta že tečejo

Jana Vidovič, Brežice: »Letos v začetku leta, ko je CK ZKS spregovoril o družbenih dejavnostih, je bilo v planskih dokumentih za to srednjeročno obdobje praktično že vse dorečeno. V predalih so verjetno iz taktičnih razlogov ostali le še predlogi samoupravnih sporazumov, ki že ali pa bodo še pritisnili na dodatno zviševanje porabe. Te obveznosti naj se, kot pravijo predlagatelji, ne štejejo v rast občinske porabe. Dejstvo je, da vanjo sežejo. Sežejo v dohodek združenega dela, v osebni dohodek delavcev, pa naj se šteje ali ne. Ob tem so v vse kočljivejšem položaju gospodarsko šibkejšie občine. Predvsem v prvih letih srednjeročnega obdobja, ko gre za spremembe sistema solidarnosti v družbenih dejavnostih, ki so jih, mimogrede povedano, tudi izsilile nekatere ekonomsko trdnješe občine po načelu 'tik pred zdajci, je potrebno zagotoviti, da solidarnosti sploh ne bo, ker ni planskih osnov, pa bodo sprejeli raje nekaj kot nič'. Uspelo je, ker še vedno velja stara resnica: kdor ima ekonomsko, ima tudi politično moč. V ekonomsko šibkejših občinah zato tudi nismo mogli vgraditi planskih usmeritev o dinamiki gibanja sredstev za družbene dejavnosti.

Ne želim, da bi razprava izzvenela v tarnanje gospodarsko manj razvitih občin. Presegli smo namreč zavest, da nas bo reševala neomejena solidarnost. Želimo pa opozoriti na zavore hitrejšega razvoja takih občin. Menim, da se moramo bati razlik v dohodkovnem položaju med delavci, temeljnimi organizacijam in družbenopolitičnimi skupnostmi. Če ne bomo presekali zdaj in takoj, ne pišimo v resolucijo, kaj bomo dosegli v naslednjih letih. Ta že tečejo.

Raziskovalno delo nima prave veljave

Ljubica Mikša, Krka Novo mesto: »Razvojno-raziskovalna dejavnost v naši občini, regiji pa tudi širše nima tiste vloge in veljave, kot bi jo morala imeti glede na vse dokumente in usmeritve ZK. Dejstvo je, da v raziskave in razvoj pre malo vlagamo in da tudi ta sredstva zaradi razdrobljenosti niso najbolj racionalno izrabljena. Menim, da je eden od vzrokov za izgubljanje moči in vpliva rezultatov našega razvojno-raziskovalnega dela v njegovi nesmotrni organiziranosti in razdrobljenosti. Posledica tega je slabša izkoriščenost opreme in kadra, neenotnost načrtovanja, v slabi povezanosti med členi inovacijske verige. Nekateri pozitivni premiki so bili narejeni v povezovanju znanosti in gospodarstva, kar je posledica zaostrene gospodarske situacije. Večinoma pa so se razvili kupoprodajni odnosi.

Nesporno je, da postaja znanje vedno pomembnejši dejavnik v proizvodnem procesu in postopoma dobiva enako funkcijo, kot jo imata kapital in delo. Menim, da je še vedno preveč delovnih organizacij, ki znanje obravnavajo kot porabo. Žal pa danes organizacija združenega dela, ki uvaja lastne tehnološke rešitve, nima nobene prednosti pred tisto, ki kupuje licence brez lastne kadrovske in razvojne osnove.

Nimamo opredeljenih meril za ugotavljanje delavčevih ustvarjalnih rezultatov. Prepričana sem, da lahko pričakujemo nadaljnje uveljavljanje inovacijskega dela na vseh področjih le tedaj, če se bomo znali izogniti vsem oblikam uravnilovke, zapletništva, če bomo uveljavljali strokovno presojo in zmanjšali administriranje.

Take politike ne moremo razumeti

Na 10. kongresu ZKS, kjer je po plenarni seji delo potekalo v štirih komisijah, je razpravljalo več delegatov iz dolenjske in posavske regije ter kočevsko-ribniškega predela. V nadaljevanju objavljamo izvečke iz razprav nekaterih naših komunistov.

Anja Svetličič, GG Kočevje: »Zveza komunistov je problematiki agroživilstva v preteklosti posvečala potrebno pozornost. Sprejeta so bila politična stališča o razvoju, ki pa se v življenju niso uresničevala, in Jugoslavija je namesto velikega izvoznika hrane postala uvoznik kmetijskih proizvodov. V letu 1986 bo potrebno uvoziti meso, mleko, pšenico, vse v vrednosti 2 milijardi dolarjev. Tega kmetijci enostavno ne razumemo. Poznamo namreč možnosti kmetijske proizvodnje v Sloveniji in Jugoslaviji in zato menimo, da je treba iskati odgovornost prav v najvišjem forumu. Ta je namreč sprejel razne ukrepe, ni pa zagotovil sredstev, zato so ukrepi nični.

Kmetijcem ne dajemo pogojev za delo, pripravljeni pa smo dajati devize za uvoz hrane, kljub velikim obveznostim vračila dolgov v tujini. Kmetijstvo smo pripeljali v situacijo, da je proizvodnja odvisna od polkmetov, to je od ljudi, ki jim socialno varnost predstavlja zaposlitev v industriji. Kmetijstvo pa je namesto tržne proizvodnje postalo ljubiteljska oziroma post-ranska dejavnost. V zadnjih letih se srečujemo z največjo krizo, predvsem na področju živinoreje. Enkrat ni mesa, drugič ni koruze, pa spet opažamo pomanjkanje pšenice in podobno. Ta nestabilnost je nedvomno odraz parcialnih ukrepov tekoče ekonomske politike. Posledica tega se kaže tudi v tem, da je vrsta objektov za kmetijsko proizvodnjo tako v družbenem kot zasebnem sektorju proizvodnje neizkoriščenih, da slabo izkoriščamo strojno opremo in daje med drugim tudi zaradi tega kmetijska proizvodnja draga. Zaradi administrativnih ukrepov ne morejo priti do izraza ekonomske zakonitosti in tako životarji tisti, ki delajo dobro, kot oni, ki delajo slabo. Administrativni ukrepi so povsem porušili v svetu znano razmerja med cenami pšenice, koruze, mleka, mesa itd. Le kje na svetu je koruza dražja od pšenice in krompir dražji od koruze?

S tako politiko smo dosegli, da smo iz dobrih kmetijskih proizvajalcev naredili špekulante, ki se ne zanimajo za to, kako doseči boljše pridelke in cenejšo proizvodnjo, ampak kako slabo proizvodnjo čim bolj vnovčiti...

Sledili smo predpisom, ne pa potrebam regije

Marija Bricelj, zdravstveni center Novo mesto: »V zadnjih desetih letih so najrazličnejši zakoni pogojevali povezanost delavcev v zdravstvu, in tako so postopno z razvojem sistema zdravstvenega varstva zorela tudi spoznanja po uveljavitvi in spreminjanju različnih organizacijskih oblik. Na Dolenjskem smo ugotovili, da vsi ti predpisi in potrebe uporabnikov odsevajo potrebno po čim večjem približevanju

KAJ BOŠ S POTICO, ČE ŠE KRUHA NIMAŠ

Na predvečer praznika krajevne skupnosti Dobravice, ene najmanjših in najbolj odmaknjenih krajevnih skupnosti v metliški občini, eni najmanjših in najbolj odmaknjenih slovenskih občin, sva se novinarja Andrej Bartelj in Mirjam Bezek v gasilskem domu v Krivoglavicah pogovarjala s prebivalci Gornjih in Dolnjih Dobrav, Krivoglavic in Geršičev, ki so v lepem številu prišli na naše uredništvo v gosteh. In ta pogovor z odkritimi, prijaznimi, dobrimi, delavnimi in gostoljubnimi ljudmi nama je dal žalostno sliko o tem, kaj se pravi živeti na dvojnem obrobju — republiškem in občinskem.

Osebnost izkaznica krajevne skupnosti Dobravice: v štirih vaseh živi 165 ljudi, kar je manj kot v prejšnjih letih; zaposlenih je 60 krajanov, se pravi dobra tretjina; vseh, in to v glavnem v bližnji Metliki; v KS je okoli 35 gospodinjstev, čista kmeta sta smo 2; površina te krajevne skupnosti ob Lahinji pa znaša 6,8 km².

V krajevni skupnosti seveda ni nobenega industrijskega obrata in po njem tudi ni nikakršnih želja, saj se ljudje, ki živijo tako blizu Metlike, dobro zavedajo, da bi bile take želje pretirane in neuresničljive. Tudi čez to, da nimajo trgovine, se ni nihče pritoževal, in ne čez to, da ni niti gostilne. Celotno, da nimajo niti v eni vasi javne razsvetljave, so omenjali bolj kot zanimivost in ni zvenelo kot kakšen občutek. Seveda tudi telefona ni, pa tudi zaradi tega ne zganjajo hrupa, čeprav se jim zdi neumno, da imajo po mestih po blokih v vsakem stanovanju svojo številko in se sosedo po telefonu kličejo na kavico. Tega, da ne kričijo zaradi telefona, marsikdo ne more razumeti in se sprašuje, kakšni so ti Dobravci, da jim ni do telefona.

V BELI GARDI NI BIL NIHČE

Za občinski praznik leta 1984 je KS Dobravice dobila najvišje občinsko priznanje, plaketo občine Metlika za svojo delavnost, prizadevnost in zglede samoupravno organiziranost. Na to priznanje so krajanji sicer ponosni, pomagati pa si pri svojih problemih z njimi ne morejo nič.

Se nekaj pade obiskovalcu teh krajev hitro v oko: za tako majhno krajevno skupnost veliko spomenikov in drugih obeležij v spomin na dogodke med narodnoosvobodilno vojno; kar 6 jih je. Očitno so bili partizani tukaj pogosto in vedno dobrodošli, v Geršičih je bila oficirska šola Glavnega štaba. Skriti, odmaknjeni in varni kraji ter dobri, zvesti in zanesljivi ljudje. Danes je še prav tako, le da se včasih počutijo ti ljudje še bolj odmaknjeni kot takrat. V malo širšem merilu je podobno s celo metliško občino. Iz te soseske je 35 ljudi med vojno padlo v partizanih ali so umrli kot žrtve fašističnega nasilja, v beli gardi pa ni bil nihče.

»Kaj si boš želel potice, če še kruha nimaš?« odgovarjajo. In ta kruh, ta osnovna hrana, če hočejo ti krajanji preživeti, je v prvi vrsti nesrečni most čez Lahinjo pri Geršičih, ki je že dve leti zaprt in samo čakajo, kdaj se bo dokončno podrl, ureditev cest, ki se jih vsi, ko je beseda o vzdrževanju, branijo in odrivajo, ter povezava vodovoda, da bodo končno tudi v Gornjih Dobravah dobili zdravo pitno vodo.

»Krajevni skupnosti so naložili vrsto obveznosti, denarja pa od nikoder. To je tako: enim so dali obveznosti, drugim pa denar,« se razburjajo krajanji. »Cestne signalizacije v naši krajevni skupnosti ni, niti enega znaka, označb vasi ni, kažipotov ni. Na naših cestah naj bi za to poskrbela krajevna skupnost. Kaj naj gremo od hiše do hiše in prosimo za prispevek za table in znake? Kdo je pa to postavil in plačal v Metliki pa v Ljubljani in povsod drugje?!« Lani je ta krajevna skupnost od samoprispjevka dobila 11 starih milijonov dinarjev. »Kaj naj s tem denarjem naredimo, ko stane 10 kubikov šodra čez 2 milijona?«

Kaj so ti kraji sploh dobili od tako imenovane širše družbene skupnosti? Na to vprašanje je kaj kratek odgovor: ozko asfaltirano cesto in vodovod, za katerega pa pravijo, če ne bi bilo zastrupljene Krupe in Lahinje, ga najbrž tudi ne bi bilo, vsaj ne tako na hitro. Cesto Primostek — Krivoglavice so jim asfaltirali leta 1975 pred proslavo, ko je bila v Geršičih obletnica ustanovitve oficirske šole Glavnega štaba Slovenije. »Takrat so nam rekli; ali hočete 3 m široko asfaltno cesto ali pa nič. Kaj smo hoteli drugega, kot da prikrimamo,« se pominjajo ljudje. Cesto so naredili v 9 dneh, in da je bila kvaliteta gradnje primerna hitrosti, se danes lahko prepriča vsak, ki se pelje po tej ozki, slabo utrjeni in luknjasti cesti. Za posodobitev ceste od Krivoglavic preko Gor. in Dol. Dobravic proti Geršičem pa so od leta 1975 do 1980 imeli v referendumu razpisano krajevni samoprispjevke. V tistih časih je dal vsak zaposleni in upokojenec po 100 jurjev na leto in še vsaka hiša po 10 jurjev od hektarja. Da so tudi delali na cesti, se razume samo po sebi. »V začetku je bilo malo nezaupanja med ljudmi oziroma med vasmii, ko pa so ljudje videli, da se zares dela, je bilo tega konec in poslej smo zelo složni. Majhni smo in odrinjani, če še enotni ne bi bili, bi bilo pa vsega konec,« pravijo. »V vse naše akcije smo, kar se dela in denarnega prispevka, vedno vključili tudi Rome iz naselja pri Dobravah in tako je to naselje dobilo vodovod in elektriko.«

Most in cesta, cesta in most pa še vodovod zraven. To so taki problemi v tej krajevni skupnosti, da drugih ljudi sploh ne vidijo. Tisto, zaradi česar drugje na ves glas kričijo in kažejo kot znamenja zaposljenosti in brez česar si v mestih življenja niti predstavljati ne morejo, kot so na primer telefon, javna razsvetljava, označbe krajev, cestna signalizacija in kar je še podobnega, imajo, tukaj za luksuz, brez katerega pač lahko shajajo.

PO VSAKI VOJSKI NOV MOST

Mosta, ki se je pred kakšnimi petimi leti začel podirati, pred dvema pa so ga dokončno zaprti in prepovedali ne samo prevoz, ampak tudi prehod čezenj, pa ti ljudje res ne morejo sami narediti. Je pa ta most čez Lahinjo pri Geršičih zanje življenjskega pomena, brez njega so ti kraji res samo slepi rokav. Gradnja novega mostu je v programu sedanjega samoprispjevka, začeli pa naj bi ga graditi prihodnje leto. Lani so imenovali na seji občinskih zborov poseben odbor za izgradnjo mostu, ki naj bi se sestajal najmanj enkrat na mesec in občinskemu izvršnemu svetu poročal, kaj je narejenega, a se je doslej sestel enkrat samkrat, narejenega ni pa nič. Neki ljudje iz Ljubljane so si prišli podrtjo ogledat, menda bodo naredili idejni načrt in okviren proračun. Kakor koli že: pred štirimi leti je znašal predračun za nov betonski most 17 milijonov dinarjev. Med drugim bi morali za novi most prispevati tudi gozdarji, ki tu precej sekajo, njihovi težki kamioni pa močno uničujejo tudi ceste v teh krajih, ki pač niso narejene za take obremenitve. Prejšnji most so 1942 požgali Italijani. Stari ljudje pravijo: »Po vsaki vojski smo dobili nov most čez Lahinjo, menda ne bo treba preživeti še ene, da ga bomo spet dobili?«

Kaže pa, da ti kraji niso odmaknjeni samo za posvetno oblast, ampak tudi za cerkveno. Edino cerkev v teh vaseh, podružnično cerkvo v Gornjih Dobravah so pred kratkim krajanji sami obnovili, brez pomoči fare v Podzemlju, kamor spadajo. Če se stvari ne bi lotili sami, bi se jim najvišja stavba na najvišjem mestu v krajevni skupnosti pač podrla.

Ivan Tomc

Tone Žunič

Alojz Štefanič

Rezka Kralj

Jože Žugelj

Ludvik Žunič

Anton Nemanič

Ivan Nemanič

Milan Jaklič

Vera Jakša

VELIKI V ENOTNOSTI

Po asfaltni cesti, ki pa ima kot lavorji velike udarne jame, ki so jih naredili predvsem težki tovornjaki, polni hlodovine, sva se pripeljala do Krivoglavic: Če kraja ne bi že prej poznala, pravzaprav sploh ne bi vedela, v kateri vasi sva. Kajti ne v tej ne v kateri drugi v krajevni skupnosti ni tabel z imeni krajev. Iz občinskega središča je sicer slišati, da so prometni znaki že naročeni, toda v dobriški krajevni skupnosti besedam, obljubam nič več ne verjamejo. Prevečkrat so namreč kljub obljubam in zagotovitvam ostali praznih rok.

Gotovo pa je zanje najbolj boleče to, da je že dve leti zaprt most čez Lahinjo pri Geršičih, najpomembnejši izhod iz krajevne skupnosti. »To je sramota za vso občino, slab glas o naši malomarnosti pa seže tudi onkraj Kolpe, kajti tudi več kot sto latnikov iz Hrvaške je uporabljalo ta most, da so lahko prišli do svoje zemlje. Ševstari Jugoslaviji so tako skrbeli zanj, sedaj pa je odgovornim bolj malo mar, če se moramo voziti na zemljo onkraj mostu po 6 kilometrov dolgi poti,« so se razburjali predvsem Geršičani. Sedaj se odrekajo vsemu ostalemu komunalnemu urejanju v korist mosta, bojijo pa se, da ne bodo na koncu ostali brez vsega. Nekoliko jih je pomirila vest, da bo letos končno narejen projekt, naslednje leto pa bi se začela tudi gradnja mostu, kjer so seveda vsi pripravljani pomagati. Upajo le, da se prej ne bo zgodila kakšna nesreča, kajti čeprav je že hoja po zaprtem mostu hudo nevarna, se nekateri še vedno prevažajo po njem z avtomobilom. Pred kratkim pa je moral eden od krajanov kar dvakrat priskočiti na pomoč nespametnima voznikoma, ki sta z vozili obvisela nad vodo.

Težava krajevne skupnosti Dobravice je tudi v tem, da so odmaknjeni od vseh komunalnih dobrin in da jih morajo posebej napeljati na svoje območje. A da ne bi le grajali, so krajanji »pohvalili« semiško Iskro, češ da jim je vsaj posredno omogočila, da so hitro dobili vodovod. Ker so s polikloriranimi bifeniili (PCB) zastrupili Krupo, ki se izliva v Lahinjo, iz nje krajanji v svoje vodnjake niso več smeli prečrpavati vode, zato so pred dvema

letoma zgradili vodovod. Pri tem so jim pomagali brigadirji, ki so skupaj s prebivalci krepko pljunili v roke. »Vsak dan smo bili z njimi v jarkih, ženske so jim pripravljale priboljške, tako da nekateri vse do večera niso hoteli v brigadirsko naselje. Ob koncu smo jim pripravili pravo pojedino. Če bi povsod tako sprejemali brigadirje, bi gotovo raje hodili na mladinske delovne akcije,« so obujali lepe spomine. Pri vodovodu pa so se še posebej izkazali Geršičani. Čeprav je v vasi le 8 gospodinjstev, v katerih prevladujejo ženske, so od Grma do vasi sami izkopali jarek. »Ko je potrebno, poprimo za delo vse, kar leze in gre, od otrok do starejših, pa najsi gre za vodovod, cesto ali karkoli že,« je bila zadovoljna in ponosna na sovaščane Rezka Kralj. Vendar pa sloga ni le odlika Geršičanov, ampak vseh prebivalcev krajevne skupnosti. »Majhni smo, in če ne bi bili enotni, ne bi imeli ničesar,« priznavajo.

Vendar so težave z vodo odpravljene le na pol. V Gornjih Dobravah zaradi slabega pritiska voda le curka iz pip, včasih pa je niti toliko, da bi se je človek lahko pošteno napil. Vzrok je v predolgi poti, kijo mora voda narediti, preden pride do njih, upajo pa, da jim bo še letos uspelo napeljati vodovod s Krivoglavic. Sicer pa, ko govorijo o vodi, ne pozabijo omeniti niti nekdaj čisto Lahinjo, ki jim ni služila le za pitje, ampak tudi za kopanje in ribolov. Rib je v njej še sedaj veliko, a si jih ne upajo loviti. »Šest ribičev nas je bilo v krajevni skupnosti, vendar smo vsi izstopili iz ribiške družine. V Lahinji si trnka ne upamo namakati, da pa bi šli lov kam drugam, nimamo časa,« pove Ivan Broz. »Saj morda ribe niso tako zastrupljene, kot govorijo, bojazan pa le ostane, zlasti še, ker tudi trave in šaša, ki ga je bilo včasih v vodi obilno, ni več. Reka je postala za krajane nezanimiva, mrtva.«

Potarnajo tudi nad cesto, posebno tisto od Dolnjih Dobrav do Geršičev, ki je bila pred petimi leti že pripravljena za asfaltno prevleko, a je zmanjkalo denarja, Geršiči pa so edini ostali brez asfalta. Pravijo, da imajo za tako majhno krajevno skupnost kar preveč cest, a morajo vse vzdrževati, saj jih tudi potrebujejo. Iz krajevne skupnosti so namreč četrje izhodi.

Čeprav so odmaknjeni in zapostavljeni, pa nekaj le imajo: železnico. A tudi z železno cesto nisvetakto, kot bi moralo biti. Po vojni, ko so gradili postajališča, stabilili v sedanji krajevni skupnosti Dobravice predvideni dve lokaciji, in ker se niso mogli sporazumeti, kje naj bi stala čakalnica, so vse do današnjih dni ostali brez nje. Kako neprijetno je v mrazu, ko vlaki radi zamujajo, stati pod milim nebom, ve povedati tistih 68 krajanov, ki se vsak dan vozijo na delo. Ljudje so pripravljeno dati drva za ogrevanje, ko bi jim le postavili na postaji skromno stavbo. Ker proga seka njive, so pod njo naredili podvoz, vendar takrat očitno niso pomislili na žetev s kombajni, kajti podvoz je zanje prenizek. Tisti, ki imajo njive onkraj železniške proge, morajo paziti, da pravilno kolobarijo ter da se med sabo zmenijo, kdaj bodo sejali pšenico, kajti kombajnistu se ne splača voziti samo za eno njivo po 6 kilometrov daljši poti.

Ko takole naštevajo tegobe, eden od starejših krajanov zavzdihne: »Nekdaj je bilo življenje veliko lepše, prijetnejše. Gasilsko društvo, v katerem je danes vsak drugi do tretji krajan, je priskrbelo vino, pa smo se nekajkrat na teden sestajali v gasilskem domu. Sedaj pa se kmalu skoraj ne bomo več poznali. Vendar je gasilsko društvo, edino društvo v krajevni skupnosti, še vedno pomemben povezovalce prebivalcev, ki jim na srečo ni potrebno velikokrat posredovati v domačih vaseh, zato pa so toliko bolj izurjeni za tekmovanja. Prav sedaj zbirajo denar za dograditev garaže. Da jim jo bo letos uspelo spraviti pod streho, o tem ni dvoma, kajti geslo prebivalcev Krivoglavic, Dolnjih in Gornjih Dobrav in Geršičev je: »Marsikaj se da narediti, če ljudje delajo. To vemo iz lastnih izkušenj, zato delamo ne glede na to, katera izmed naših vasi bo s skupnim delom največ pridobila.«

Franc Matjašič

Ivan Milek

Martin Matkovič

Alojz Žugelj

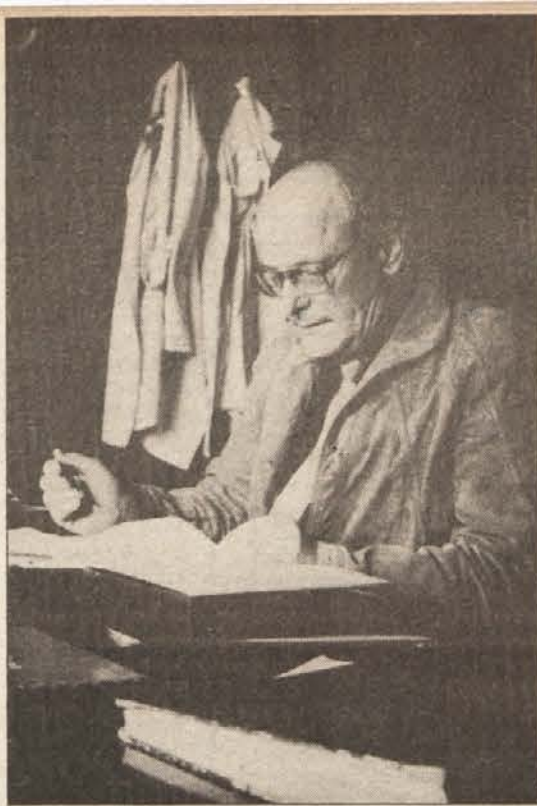

NAJHUJE JE ŽIVETI NA OBROBJU IN NIČ VEDETI

delavka. Od šestih otrok smo štirje še živi. Moj oče je izjemen človek, nadvse ceni znanje, znal nas je, seveda ne samo nas, tudi učence, ogreti za učenje. Spominjam se, da je staršem Mirka Opere iz Nemške vasi v šali grozil s tožbo, če sina ne bodo dali študirati. Pametni otroci imajo običajno tudi pametne starše. Mirko Opere je danes doktor znanosti in profesor na ljubljanski univerzi. Maturiral sem leta 1954 v Novem mestu, čez pet let sem v Ljubljani diplomiral iz kemijske tehnologije. To so bili časi poleta in navdušenja. Mladi inženirji smo hoteli graditi tovarne in predvsem delati v stroki. Po dosluženi vojaščini sem se zaposlil v tovarni volnenih izdelkov v Majšperku, kjer so mi kmalu ziomili idealistične peruti. Delal sem v barvarni in kaj hitro sprevidel, da bi se dalo volno prati tudi drugače. Nov postopek se je sijajno obnesel, vse do neke nedelje, ko sem bil prost. Vse se je obrnilo narobe, kasneje sem ugotovil, da je bil polom naročen in umetno povzročeno. Grozljivo je, da so ga naročili vodilni. Iz tega mojstrskega okolja sem prestopil v Krko. Bilo je kot noč in dan. Hitro sem postal pravi krkaš. Rekel bi tudi, da sem Dolenjec, razumem Dolenjce. Morda je krkaštvo močnejše od dolenjstva, vprašanje pa je, če je med njima kakšna meja.

DL: V obrazložitvi Kidričeve nagrade je poudarjeno, da gre za pomembne dosežke, ki so plod obsežnega in strokovnega timskega dela. Kaj lahko rečete o svojih sodelavcih?

Japelj: V Krkinem inštitutu dela 290 ljudi, še kakšnih 100 pa jih je nanj tesno vezanih. Ponoviti moram staro resnico, da je timsko delo pogoj za resno delo tudi na našem področju. Izberite katerokoli sodobno zdravilo, v vsakem je ogromno znanja in strokovnosti. Gre za kemijo, farmacevtsko tehnologijo, predklinične raziskave, analitiko, preveriti je treba stabilnost zdravila, tu so klinične raziskave, registracija in lansiranje. To je neznansko delo in vedno znova ga je treba narediti. Ves čas smo pod budnim nadzorom naših in mednarodnih komisij za standarde in kakovost, še zlasti pa so ostra merila glede varnosti zdravil. V Krki je ta čas zaposlenih 9 doktorjev znanosti. Če bi lahko obdržali vse strokovnjake, ki so kdaj delali v našem inštitutu, bi bila to strokovno najmočnejša tovrstna ustanova v srednji Evropi. V inštitutu imamo za milijon dolarjev opreme, nekdanja novomeška steklarna je imela za 14 milijonov dolarjev strojev. Rezultati pa so obratni. Vsi vemo, kaj se je zgodilo s steklarno, razvoj v Krki pa je temelj njenega izvoza. Razvoj in izvoz sta namreč zelo povezana. Čeprav celotno finančno ovrednotenje patentov, ki jih obravnava Kidričeva nagrada, ni mogoče, pa je dokaj zgovoren podatek, da je tovarna zdravil Krka v enem letu z novo registriranimi zdravili ustvarila 2 milijardi din prometa v Jugoslaviji, izvoza

pa je bilo za 15 milijonov dolarjev. Izvoz farmacevtskih izdelkov je mogoče le, če ima proizvajalec ustrezne patente. Prispeval jih je Krkin inštitut, torej moji sodelavci in jaz. Seveda pa pri tem ne smemo pozabiti na zunanje sodelavce. Zelo številni so. Odlično sodelujemo z obema inštitutoma na ljubljanski univerzi, s posameznimi fakultetami, še posebej pa s kemiki in farmacevti. Kidričeva nagrada pripada tudi našim zunanjim sodelavcem. Za opremo na univerzi dajemo precej denarja, kakšnih 200.000 dolarjev na leto. Morda so nam tudi zato na univerzi odprta vsa vrata, pot pa teče tudi v drugo smer, vsak teden je pri nas na obisku štiri do pet znanstvenikov. Prirejamo skupne seminarje, skupaj pišemo strokovne članke itd.

DL: Raziskovalci kar precej časa posvete publiciranju svojih dosegov. Prodreti je treba tudi v tujino. Kako gre inštitutu in njegovim delavcem od rok ta del obveznosti?

Japelj: Sodelavci inštituta so doma ali na tujem objavili več kot 140 strokovnih člankov, nastopili so z več kot 300 referati. Pri dosedanem raziskovalnem in strokovnem delu sem bi avtor ali soavtor 52 znanstvenih in strokovnih publikacij, 82 patentov ali patentnih prijav, 80 referatov in 35 raziskovalnih nalog. Največ delam ponoči. Sam in v tišini. Težko je namreč premostiti jutranje ure. Kljub temu se pisanju člankov ne bi rad odrekal, saj so del mojega dela. Pisanje za tujino je tudi izziv. Čakajo vas najrazličnejše imenice, potrebno je zelo solidno znanje jezika, tu je mednarodna kontrola strokovnosti itd. Spominjam se, da sem nek članek pisal kar 3 mesece.

DL: Krka je iz majhne lekarne v treh desetletjih zrasla v največjega izvoznika zdravil v Jugoslaviji, izvažate kar v 76 držav. Kaj je bilo odločilno za dobre rezultate?

Japelj: Odločilno je bilo (in je še) nenehno vlaganje v ljudi, v strokovnost. Ljudje, ki delajo pri nas, niso le izobraženi, ampak tudi pogumni, bojevit, komunikativni. Krka ima 460 zaposlenih z visoko izobrazbo. Pri podeljevanju štipendij smo precej strogi. Glede kadrovske sestave smo na evropski ravni oziroma povprečju. Pomembna pa je tudi razporeditev ljudi. Za delo v razvoju potrebujemo drugačen profil človeka kot v prodaji. Pa sta lahko oba kemika. Svojevrstni izvir sposobnih kadrov je tudi natečaj za krkine nagrade. V 15 letih smo podelili 900 nagrad, najbolj sposobne nagrajence smo štipendirali in zaposlili.

DL: Kako bo tovarna zdravil Krka vzdržala v tekmih za prodor in obstanek na tujih trgih; so jamstva, da reka izumov in tehničnih izboljšav ne bo presahnila?

Japelj: V svetu farmacevtike vladajo multidisciplinarnost, visoka strokovnost in mladost. Ljudje srednjih let ali starejši so le koordinatori. Treba se je nenehoma izobraževati, najhuje je živeti na obrobju in nič vedeti. Menim, da ima mladina ob delni spremembi šolstva velike možnosti za uspeh. Prihodnost imajo izdelki, pri katerih bo vložena pamet desetkrat in več vredna kot porabljen material. V nekaj letih se bo zamenjala 30 odstotkov sedanjih zdravil. V tistih, ki bodo nadomestila stara, bo veliko pameti. Vodilne svetovne farmacevtske firme vlagajo v razvoj in raziskave novih zdravil od 200 do 500 milijonov dolarjev letno. Krka tega seveda ne zmore. Lahko pa vlagamo svoji velikosti in sposobnostim primerno. Mladim raziskovalcem in strokovnjakom bomo morali omogočiti, da bodo šli v svet in se seveda tudi vrnili. V projektu 2000 je govor o 2000 raziskovalcih, za vsakega naj bi potrošili 5 milijonov dinarjev. Morda ni veliko, toda doslej smo večinoma vlagali samo v zidove. In ko se ta strokovnost in mladost poveže s sposobnimi menežerji, se lahko lotimo osvajanja sveta.

Sklad Borisa Kidriča vsako leto podeli tudi nagrade za izume in tehnične izboljšave. Letos je bil za vrhunske dosežke na tem področju nagrajen prof. dr. Miha Japelj, direktor tozda Inštitut pri tovarni zdravil Krka v Novem mestu. Miha Japelj je avtor izjemno številnih patentov in patentnih prijav, saj je v zadnjih 15 letih s sodelavci doma in v tujini prijavil 78 izumov s področja različnih učinkovin: derivate imidazola in 1,4 in 1,5 benzodiazepinov, betalaktamske in tetraciklinske polisintetske antibiotike, sodobne antirevmatike in antihipertenzike, biološko aktivne nukleozide in vrsto drugih spojin, ki se uporabljajo kot surovine v farmacevtski industriji ali pa kot diagnostična sredstva. V obrazložitvi uglednega priznanja je rečeno, da je prof. dr. Miha Japelj sodeloval z obsežnim in sposobnim strokovnim timom, vendar je bil njegov delež odločilen tako po strokovni kot tudi vodstveno-organizacijski plati. Pogovor z Mihom Japeljem je vodil in pripravil za objavo Marjan Bauer.

DL: Rojeni ste leta 1935 v Ljubljani, vendar vas imamo za Dolenjca. Pa ne zaradi nekakšnega manjvrednostnega občutka, ampak zato, ker ste se pri nas tako uspešno živeli. Kako vpliva Dolenjska na znanstvenika vašega kova?

Japelj: Izviram iz učiteljske družine, veliko smo se selili. Živelimo tudi v Hinjah. Oče je bil poleg učitelja še režiser in igravec, mama pa pevovodja in kulturna

Ljudje in zemlja

DENAR SE PRI KROMPIRJU HITRO OBRNE

»Hudič je, če je hrana draga, še huji pa, če je ni. In prav pomanjkanje hrane nam grozi, če ne bomo odpravili v nebo vpijočega neskladja cen med kmetijskimi potrebščinami in kmetijskimi pridelki.« Tako je začel pogovor dipl. inž. agronomije Slavko Nemanič, direktor KZ Stična, še prej pa direktor KZ Trebnje, in pravzaprav eden izmed najbolj zaslužnih mož za razvoj trebanjskega kmetijstva. Pogovora z njim se nismo lotili zaradi hrane nasplah, ampak zaradi krompirja. Krompir je namreč na Dolenjskem prva med poljščinami in veliko svojega strokovnega dela mu je posvetil tudi Nemanič. V zadnjem času predvsem tako, da je na Dolenjskem prvi zgradil sodobno skladišče za semenski krompir. Kvalitetno seme pa je osnovni pogoj za večje pridelke pomembnega slovenskega živila, brez katerega si skoraj ne znamo zamisliti naše prehrane.

KZ Stična obsega 11 krajevnih skupnosti v občini Grosuplje. Od tega so štiri krajevne skupnosti v Suhu krajini. Zato je povsem razumljivo, da se v tej kmetijski zadrugi, ki združuje 940 kooperantov, zanesejo predvsem na živinorejo. Ta je slej ko prej glavni vir prihodka. Vsako leto namolzejo štiri milijone litrov mleka, ki ga vsega predelajo v bližnji sirarni v Stični v izvršten sir vrste gauda in posavec. Te sire izdelujejo po izvornem meniškem receptu, sir pa zori v nekdanjih samostanskih prostorih, ki so prvotno skladišče. Poleg krav redijo tudi goveje pitance, ki jih je 1400. Za zadrugo je pomemben vir dohodka tudi trgovina.

»S semensko proizvodnjo se v KZ Stična ukvarjamo že 30 let. V Sloveniji smo nekako na drugem mestu po količini pridelanega semenskega krompirja. Največ ga pridelajo v KŽK Kranj, okoli 2000 ton, potem smo mi z 800 tonami, KZ Gorenjska s 700 tonami, Trebanjci s 500 tonami itd. Povedati moram namreč, da so področja za pridelovanje kvalitetnega semenskega krompirja omejena. Sadimo ga lahko samo na področjih, kjer ni vinske trte. Vinska trta sama po sebi pa ni kriva za to. Kjer ni vinske trte, tudi ni marelic in breskev, na teh pa žive uši, ki prenašajo viruse na krompir. Tako področje pa je na Dolenjskem v zahodnem delu trebanjske občine, pri nas in na Gorenjskem. V prihodnjih nekaj letih bomo morali pridelavo semenskega krompirja še pojačati, če hočemo, da bomo pridelali več semenskega krompirja. Pri nas namreč menjamo samo okoli 4 odst. semena. V drugih, bolj razvitih državah pa ga menjajo kar polovico. Temu primerno so tudi pridelki krompirja, ki so še enkrat ali celo trikrat večji kot pri nas. Če pa bi na hektarju pridelali več krompirja, bi sprostili površine za druge poljščine, ki nam jih v Sloveniji manjka, pa še krompir bi bil cenejši, kot je. Zdaj je ravno obratno: krompir je drag, celo dražji kot v Avstriji, kar je seveda nesmisel,« je dejal Nemanič.

Sicer pa je tehnologija pridelovanja semenskega krompirja vse prej kot enostavna reč. Elitno seme pridelujejo v Kmetijskem inštitutu Slovenije. Značilnost elite pa ni ne v lepoti ne v okusu ali kakšnem drugem podobnem kriteriju. Za elito je pomembno, da ni okužena z virusi. Virusi pa so glavni sovražnik krompirja in tudi

glavni krivci za majhne pridelke. Iz elite pridelajo original, potem semenski krompir prve in druge reprodukcije. Ko gre krompir petič v zemljo, že ni več seme.

V KZ Stična posadijo s semenskim krompirjem 75 hektarjev. Na enem hektarju pridelajo

V TRENUTKU OB 80 MILIJONOV

Velika in urejena hiša, nova, sodobna gospodarska poslopja, vrsta kmetijskih strojev in drugih naprav že na prvi pogled govori, da je Trontljeva kmetija v Vrhpolju pri Ivančni gorici trdna in da se tam pametno gospodari pa tudi pridno dela. Za to, za naše čase, zlasti pa za kmečke razmere precej visoki standard gre pri Trontljehih v največji meri zasluga proizvodnji semenskega krompirja.

»S pridelavo semenskega krompirja se je pri nas začel ukvarjati moj oče pred pol stoletja in jaz sem to od njega prevzel. Od 1935. leta pri nas vsako leto pridelujemo semenski krompir,« je povedal umirjeni in preudarni gospodar, 55-letni Jože Trontelj. Trontljevi so čisti kmetje, saj ne gospodar ne njegova žena nista v službi. »Naša kmetija ima 10 hektarjev obdelovalne zemlje, semenski krompir pa vsako leto posadimo na treh do treh in pol hektarjih. V hlevu imam okoli 30 bikcev, ki jih spitam do 650 — 750 kg teže, kar traja povprečno nekaj več kot dve leti. Živino imamo v glavnem zaradi gnoja, kajti če bi se ukvarjal samo z rejo živine, ne bi prišel skozi, tudi če bi pital več glav. Včasih se je dalo živino zrediti, če si kupil koruzo in otrobe, danes pa brez težkih krmil ni nič. Pri nas jih krmimo skoraj samo z domačo krmo, zato je tudi reja tako dolga. Koliko se to delo splača, pa pove tudi primerjava: vse, kar imamo, imamo od krompirja, ki ga sadimo na dobrih 3 hektarjih, vse ostalo do 10 ha pa imamo za živino, od katere ni nobenega zasluga,« je pripovedoval gospodar.

Ze ves čas se Trontljevi držijo zgodnjih sort krompirja in zadnjih 15 let pridelujejo samo sorto Vesna. »Na leto pridelamo povprečno 50 ton semenskega krompirja, seveda smo že vseskozi kooperanti naše zadruge, saj se s

krompirjem brez takega organizatorja ne bi mogli ukvarjati. Nasploh so odnosi z zadrugo dobri, čeprav včasih pride tudi do kakšnih trenj. Zadržani leta smo zadovoljni tudi s ceno, seveda pa je pogoj za to zadovoljstvo ta, da pridelas 15 ton semenskega krompirja na hektar. Hudo pa je, ker se elita tako draži, in to bi morali bolj regresirati. Kar poglejte: če bo elita jeseni po 30 jurjev kila, bom dal samo za seme za hektar po 100 starih milijonov. Jaz sadim okoli 3 tone na hektar, pridelam pa 15 do 18 ton semenske vesne.«

Za delo je pri Trontljehih le gospodar Jože z ženo, kajti Jožetova mati je pri 80 letih, sin pa še premlajen za težko delo. Imajo sicer vso potrebno mehanizacijo in večino dela opravita sama, le za pobiranje krompirja morajo najeti ljudi. Ker se to počne med počitnicami, dobijo v glavnem šolarje. »V enem popoldnevu ga poberejo 300 do 400 gajbic,« pravi Trontelj. »Pri nas ni taka zemlja, da bi se dalo krompir pobirati s kombajnom, pa tudi strokovnjaki iz inštituta odsvetujejo kombajn za pobiranje semenskega krompirja.«

Pri Trontljehih se dobro zavedajo, kaj jim pomeni pridelava semenskega krompirja. »To je resno in odgovorno delo pa tudi velik riziko. Tudi če se še tako ravnaš po nasvetih strokovnjakov in še tako paziš, ti lahko unese. Lahko se ti zgodi, da posadiš original, pa pridelas samo proizvodno seme. To se je zgodilo tudi meni, čeprav sem pazil in skrbno delal, in tako sem v trenutku izgubil 80 starih milijonov, in to takrat, ko je R 18 stal sto milijonov. Prejšnje čase, se spominjam, je seme držalo tudi po 8 let, sedaj pa ni več tako. Posadiš elito, pridelas original, posadiš tega in pridelas prvo reprodukcijo, potem je pa konec. Pri nas vsako leto posadimo 1.500 do 2.000 kg elite. Pri proizvodnji semenskega krompirja je pač tako: če se ne misliš s tem resno ukvarjati in delati natančno in strogo po strokovnih navodilih, je bolje, da vse takoj pušiš.«

Pri Trontljehih, kjer semenski krompir pridelujejo že pol stoletja, pa bodo pri tem delu ostali tudi naprej.

A. BARTELUJ

kmetje od 10 do 15 ton semenskega krompirja. Vsak pridelovalec ga posadi poprečno na enem hektarju, takih pridelovalcev pa je v KZ Stična 60. Kot je dejal Nemanič, se ne zgodi tako redko, da se 60 hektarov zaradi izredno ostre selekcije zmanjša na 60. Vsako bolno rastlino namreč izpulijo in to opravijo večkrat v času rasti. Kontrola je izredno stroga in kmetovalci se morajo dosledno držati pravil igre. Prav zaradi tega so v zadnjih treh letih dosegli izredno kakovost, ki pa je ne bi bilo, če bi ne imeli tudi dobrega skladišča. Krompir namreč pred skladiščenjem razkužijo proti plesni, ga spravijo v velike palete ali zaboje in hranijo pri temperaturi 4 stopinje Celzija. Že februarja pridejo k njim prvi kupci. Ti so iz Dalmacije, pokupijo pa domala ves semenski krompir zgodnje sorte vesna. Tega v KZ Stični pridelajo petino. Ostalo je sorta igor, ki jo večinoma prodajo v Sloveniji.

»S semenskim krompirjem je izredno veliko dela. Le en dan zamudi pridelovalec, pa je že ob dva milijona dinarjev. To pomeni, da mora kmet škropiti točno po naših navodilih, gnojiti prav tako, puliti bolne rastline itd. Strokovnjaki Kmetijskega inštituta opravijo na njivah štiri kontrole. Vsakemu kmetu pa so še kako pozna, če namesto originala pridelas semenski krompir šele druge ali tretje vrste. In šele tedaj se vidi, kako prizadevno je kmet čistil bolne rastline. Določena je tudi kalibraža semena, stopnja okuženosti itd. Bolj je krompir okužen, manjši je pridelek. Zmanjša se celo za 40 odst. Kmetje imajo veliko dela s pridelovanjem semenskega krompirja, pridelovanje pa se tudi izplača. Odkupna cena za jedilni krompir je bila lani 35 din, original pa smo odkupovali po 88,20 din, prvo reprodukcijo po 81,90 din in drugo reprodukcijo po 75,60 din. Končna prodajna cena je bila za kupce konec oktobra 140 do 120 din. Vendar smo 6 odst. denarja od končne prodajne cene dali Kmetijski inštitutu Ljubljana in KŽK, ki ta denar vlagata v razvoj. Za naše pridelovalce je pomembno tudi to, da se denar sorazmerno hitro obrača. Aprila krompir posadi, septembra ga izkoplje in tudi že dobi denar. Krompir predstavlja manjši del v strukturi dohodka posamezne kmetije, denar pa je več vreden, ker se hitreje obrne. Ciklus je v živinoreji še enkrat ali celo dvakrat daljši,« je dejal Nemanič.

Kljub uspehom, ki so jih v KZ Stična dosegli tudi po zaslugi visokega strokovnega dela in vestnega dela pospeševalcev, pa Nemanič ne skriva skrbi zaradi prihodnosti kmetijstva.

»Iz trebanjske občine sem odšel zaradi spora. Od mene so hoteli, naj še naprej vztrajam pri družbeno organizirani proizvodnji. V Martinji vasi, kjer smo imeli v družbenih hlevih 1000 glav živine in zaposlenih 6 ljudi, smo dosegali fantastične rezultate. Toda vse delo in trud so nam požrla neskladja med cenami in tudi nedoločena vloga družbenega kmetijstva. Na neki način so mi lahko celo hvaležni, da smo tistih 1000 krav prodali. Danes bi imeli v trebanjski občini s kmetijstvom huje izgube kot kjerkoli drugod. Kaj se dogaja? V slovenski živinoreji je za 18 milijard nepokritih razlik med prodajno ceno živine in stroški za prejo. Celotna intervencijska sredstva pa znašajo komaj 2,3 milijarde dinarjev. Mi bomo družbeno kmetijstvo spravili na kolena. Kmetijstvo zaradi počasnejšega obračanja denarja plačuje več kot 70 odst. višje obresti kot industrija. Če bodo več kot 70-odst. obresti obveljale tudi za kmete, bomo spravili na kolena tudi zasebno kmetijstvo. Kmet takega položaja ne bo več zdržal in bo nehal pridelovati hrano. Kaj bomo potem brez hrane? Skratka, prišli smo v slepo ulico, kmetijstvo je zašlo v najslabši položaj po vojni. V tak položaj pa je zašlo zaradi administrativnih ukrepov. Velika večina stroškov namreč nastane izven kmetijstva, nanje pa ni moč vplivati.

JOŽE SIMČIČ

PRVA NAGRADA »BREZI«

Natečaj Napišite in objavite svojo zgodbo, ki smo ga razpisali pred meseci, se je lepo obnesel. Na uresništvo je prispelo 140 prispevkov, nekateri celo že po razpisnem roku, a smo jih vseeno upoštevali in izročili tričlanski komisiji, ki je vsak prispevek natančno prebrala ter ga ocenila. Pri ocenjevanju je upoštevala izvirnost, pristnost, bralnost, doganost, in življenjskost prispevkov ter na osnovi teh kriterijev vsakega ocenila z oceno od 0 do 10. Ko smo sešteli vse ocene, so seštevek pokazali, da je prvo nagrado dobil prispevek Breza, ki ga je napisala Joža Sladič z Laz. Avtorica bo prejela nagrado 5.000 din in seveda tako kot vsi ostali objavljeni prispevki še običajen honorar.

2. nagrada 4.000 din: Anica Zidar. Pridi k tolmunu

3. nagrada 3.000 din: Anton Daugul; Krompir

Podelili smo še 6 lepih knjižnih nagrad, antologij Pesmi dolenjske dežele, naslednjim avtorjem: Joži Petrič iz Medvod, Rudiju Romuti iz Metlike, Nežki Raztresen iz Adlešičev, Petru Vovku iz Kočevja, Francu Luzarju iz Gabrja in Atenki Mežnaršič iz Metlike. V razpisu smo sicer napovedali le 5 knjižnih nagrad, vendar so vsi omenjeni avtorji zbrali enako število točk, pa smo vsem podelili nagrado.

Na kupu pa je ostalo še veliko lepih, pretresljivih in zanimivih zgodb. Ne bodo na njem obležale. Vsak teden bomo eno ali dve objavili na sredinskih straneh časopisa, objavljeno zgodbo pa honorirali. Branja bo torej dovolj še vse leto.

BREZA

Soparica poletnega popoldneva je travnik, nepokošen in poln cvetočih trav, kadulje in ivanjšči spreminila v dišečo planjavjo in lahen vetrič je prinašal vonj cvetočih lip iz doline pod vasjo. Omama bujnega poletja z razjarjenim nebom me je vlekla v gozd, od dolgotrajne suše osiromašen. Praprotni je venela in redko cvetje je bilo silno revno, celo cvetovi bodoče neže so bili nekam medleči. Vse to sem videla do trenutka, ko sem zaslislala od doma motorno žago. Vedela sem, kaj tisti nutek motorka žaga, pri srcu me je stisnilo od žalosti. Padala je moja lepa vitka breza. In gotovo je jokala, kot sem tlačila sama v ebi solze jaz sama. Nisem hotela gledati njenega konca in prosila sem brata, da njene ostanke odnese za hlev, da je ne bom videla, ko se vrnem.

Bilo je pred osmimi leti. Zbrala sem vso voljo, ves pogum, kar mi ga je še ostalo. In se vrnila v kmečko hišico na koncu vasi. Pa sem v hudih stiskah hodila po travniku, ki se je ogrinjaj v jesenske barve, in zagledala ob robu gozda ljubko, drobno brezo. Imela je nekaj lepo raščeni vejic in na njih par selestičnih lističev. Z lopato sem dvignila njene korenine in jo presadila na konec hiše. Lepo se je privadila novega okolja in že drugo leto pričela rasti v višino. Tako sem skozi leta obirala z nje gosonice, ki so ji napadle nežne liste, spomladaj občudovala njene brsteče veje, svetlozeleno listje, beleče deblo, pozimi otepala z nje sneg. Rastla je in bila vsako leto lepša. Prerastla je rob strehe in silila kvišku, vsa vitka in lepa. Bila je simbol mojega novega, samostojnega življenja. Bila je MOJA. Potem pa je kot strela z jasnega prišla uničujoča odločitev. Streha hiše je dotrajana, potrebno jo je na novo pokriti in tudi potegniti napušč, podaljšati ostrešje. Takrat me je prvič presunilo. Moja breza je v nevarnosti, preblizu strehe je. In bila je tako lepa. Združila se je s prelepo glicinijo, ki je od vhodnih vrat spletla kito ob žlebu vse do roba hiše ter se ovila debela in vej breze, njeni dišeči, grozdasti cvetovi pa so brezo zaljšali kot nevesto. Odločitev je padla tistega dne, ko je krovec brezo obsodil na smrt. Nisem se upirala, bilo bi nespametno biti sentimentalna. Toda notranjost me je bolela. In ušla sem od dela, ušla od doma, od svoje breze, da ne bom gledala njenega padca, nje neme žalosti in solza, ki bodo pritekale iz ranjenega debela.

Gozd je bil pust, še bolj vroč in zatohel kot zrak zunaj. Dušilo me je. Glas motorke kot da reže mojo dušo. Prepričujem se; ne bodi neumna, v teh časih, polnih pretresov, groženj in strahov, te boli srce za komaj trimetrsko drevesce. Toda to je MOJA breza, del moje usode. Mojih osem let. Motorka utihne in usedem se na napol razpadlo deblo, kjer rjav martinček z odprtimi usti vleče vase zrak, pa pobegne, čim sedem poleg. Na drobnem jesenu preko poti poje drobna ptička in s polja je slišati murna, ki nepretrgano pojejo svojo svatovsko pesem. Še malo, pa pojdem domov. Pot domov je daljša, za izgovor nabere nekaj lističev, pripravila jih bom za večerjo z žganci, tako ne bo nihče vedel, čemu sem tako nenadoma odšla v hosto. Praktični tesarji, ki so na strehi pa še kdo ne bi razumel, kako me more prizadeti, da je mogla pasti breza na vogalu hiše. Ni je več. Ostal je bel panj, ki kot skeleča rana moli iz črne zemlje, pokrila sem jo s praprostjo, ki je rasla poleg, in zdaj raste tam španski bežek pa zajčki in modre lilije.

Toda včasih še vedno vidim svojo vitko v vetru šelestečo brezo, polno radosti in življenja. Še nekaj je odšlo iz mojega življenja kot toliko drugega, za čemer mi je žal. Takšno je pač življenje: dobivamo, izgublamo, uničujemo in žalujemo. Včasih prostovoljno, drugič prisiljeno. Ampak posadila bom novo brezo, takoj ko izgine sneg, bom poiskala majhno, lepo rastočo brezo in jo posadila z vso ljubeznijo in

mami z grobimi besedami nagnala atka. Prišel jo je iskat, kot je dovolilo sodišče. Mama je kričala, da je bila vsa zaripla v obraz:

»Otrok je moj! Samo moj! Ničesar ne potrebuje. Pri meni ima vsega dovolj. Denarja in ljubezni. Pusti jo pri miru! Ne križaj mi poti.«

Simona pa si je želela srečanja z njim. Tako močan in lep je bil na rdečem traktoru, ki ga je bil kupil še pred ločitvijo. V sanjah je stegovala roke, da bi ga dosegla. Mami se ji je zazdela vse bolj zoprna, pusta, hladna. Bil je to čas, ko si je silno želela, da bi bila Pika Nogavička, brez mame. S konjem bi pojezdila, kamor bi vleklo srce.

MISLILA je in mislila. Mahoma jo je nekaj prešinilo. Pred očmi se ji je pokazal tolmun; potok gaje bil izdolbel med starimi in skrivnenimi vrbami in grmičevjem pod šolskim igriščem. V veselje je za trenutek zarezala čudna tesnoba, kar zabolelo jo je. V njej se je spočela prva laž. Laž, ki jo bo natvezla mami; z atkom se bosta srečevala ob tolmunu, mami pa bo rekla, da se gre žogat na igrišče. V njej se je zato spletalo nekaj med radostjo in otožnostjo. Laž, laž. Simona je ni marala, bilo ji je tesno, a le z lažjo bo prišla do atke. Srečala sta se pred trgovino, vozil je umetni gnoj. Vsa razgreta mu je šepnila:

»Pridi k tolmunu, tam naju ne bo nihče videl, lahko se bova pogovarjala.«

»Prav. Pa si mami povedala?«

»Kje pa! Saj veš, kako kriči, kote zagleda. To je le najina skrivnost. Velika skrivnost.«

»Mislíš, da je tako prav?« Prikimala je, trpka tesnoba ji je šla preko obraza, patudi njegov obraz je potemnel.

Vse to je bilo v njenih mislih, zato je bila dolgo budna, poslušala je glasove iz noči, slikala si je svoj svet. Vanjo je dregala nova misel: če bi imela konja kot Pika Nogavička, bi pobegnila k atku. Sanje so prihajale zelo počasi... Z njimi se je vračala kmečka hiša, vračala se je babica, vsa drobna, bela in krhka, a tako čudovita. Ko je spregovorila, je bilo, kot bi se odprla knjiga pravljic.

SESTAJALA STA SE ob tolmunu. Vsa je bila lahkotna, z žarečim obrazom. Igrivi metulj.

»Tu je lepo. Mami naju ne vidi, ne ve za najino skrivnost.«

Atka je nekje v prsih tiščalo in peklo.

»Simona, laž je vmes, to ni lepo.«

»Ati, ni druge pomoči.« Začutil se je, odkod te njene besede.

Dnevi so bežali. Včasih se je naslonila na staro vrbo, ujeta je bila v čudno mešanico pravljčnosti in resničnosti. Potlej se je spet smejala, se pogovarjala in poslušala. Pripovaloval ji je o delu, o babici, ki je vse bolj bolehalo, o dedku in o njegovi pipi, o

ovčkah, ki so jo pogrešale... Kako veder in prijazen glas je imel, tako zelo drugačen kot mamin.

»Vidiš, Simona, vsaka stvar ima dve strani: pravo in narobno. Mami gleda vse z narobne strani, zato ne pusti najinih srečanj.«

»Čudna je. Blagor Piki Nogavički, mamice ni imela, lepo je živila.«

»Tako ne smeš govoriti o njej. Rada te ima. Pozabila pa je, da je vse v naravi v neprestanem gibanju. Tudi človek. In ti tudi. Za rast potrebuješ oba: mami in atka.«

»Zakaj nismo skupaj?« V kotičku oči se ji je pokazala solza, pa ni mogla zdrkniti po licu, kot da bo tam ostala vse čase.

»Simona, nekaj ti moram povedati. Ko boš večja, boš že razumela. Veš, poiskati bom moral drugo mamo. Na kmetiji je dela čez glavo, babica ne zmore, dedek je star, sam sem za vse. Tako sam. Ne zmorem.«

»Drugo mamo? Jo boš našel? Te bo imela rada? Kako boš to vedel?« Stah se ji je zarisal v oči, solzo je še bolj prilepil v kotiček.

»Tako bom poiskal.«

»Bo tudi mene imela rada? Ko bom večja, bom rišla k tebi... ušla bom.«

»Seveda te bo. Babica pravi, da moraš imeti močno srce.« Najprej molk, potem pa njena nenadna, čudna prošnja: »Ati, veš kaj, dopisujva si! Pisma bova dajala v tisto votlo vrbo. Velja?«

»Pametna misel. Če ne bom kdaj mogel priti, ti bom že prej pustil pisemce, da ne boš v skrbeh.«

»Kako imeniten nabiralnik!« V navdušenju in otroški razigranosti je zaplesala.

Tako njima je tekel čas. Srečevala sta se, pa tudi pisma sta puščala v stari vrbi. Pisma o soncu, o rožah, o mavrici, o delu. Dnevi so bežali.

POLETNA SOPARA. Košnja. Med ljudi je nepričakovano udarila novica: Doli-narjev Tone se je ponesrečil. Traktor ga je pokopal pod seboj.

»Saj to je moj atek!« se je zgrozila Simona. Zamajala se je v strahu in bolečini. Trepotala je zanj. Mamice se ni upala povprašati, če ve, kako je z njim. Stiska v njej je bila velika, huda. Zato je iztisnila besede:

»Kaj je z atkom, mami? Tako se bojim...«

Mami se je pognala proti njej, stresla jo je za rame, spáčila je obraz in kričnila: »Vrag naj ga pocitra!«

»Zakaj ga tako sovražiš? Moj ati je...«

»Tvoj ati, tvoj ati...« Besede so izginile, odkrhnilo pa se je spoznanje, ki je ves čas ždelo v njej, spoznanje, da ga ima rada, še vedno ga ima rada, le kmetija jo strašno odbija. Tone pa brez zemlje ne more, pomeni mu življenje, radost, moč... To je bila njena skrivnost.

Simona je bila zbegana. Njegova nesreča je grobo udarila v njen svet. V njej

je gorela ena sama želja: da bi ozdravel. Soseđa je poznala njeno stisko. Razkrila ji je, da nesreča ni tako huda, kmalu bo doma, le v mavcu bo.

NEMIRNA je vsak dan tekala k tolmunu. Morda bo pismo. Aktovo pismo. Tudi sama mu ga je napisala. Želela mu je zdravja. Pisala je o zvezdah. Poiskala je svojo in njegovo zvezdo, bili sta tesno skupaj, lepi in svetli. Pisala mu je, da zanj išče novo mamo. Pa ne samo zanj, tudi zase. Pisemce je potisnila v vrbo. Polna zbeganega pričakovanja je čakala na odgovor. Ni ga bilo. Na atkov dom si ni upala, bil je predaleč. Mami bi to odkrila. Potem... Ni smela pomisliti, padale bi klofute, za kazeni bi morala vse popoldneve reševati tekstne naloge, ni jih marala.

POLETNO SOPARO je izrinilo deževje. Lilo je in lilo. Vse teden. Potoček je narastel v divji potok, tolmun v vrtinčasto umazano brozgo. Bučal je, pljuskal in potapljal vrbe... Spet je bila ob tolmunu. Ustrašila se je. Videla je, da iz vrbe silijo bel listič. Morda je aktovo pismo. Mora do njega, mora. Lahko ji sporoča, da je že zdrav, da bo prišel k njej. Še malo, pa ga ji bo odnesla kalna voda. Mora do njega. O novi mami se tudi morata pogovoriti. Našlajo je v hiši na koncu vasi. Teta Rozi. Prijazna je in dobra, le šepa, pa prav malo. Babica ji je vedno pravila, da lepota ni vse.

Pognala se je v vodo, spodnašalo jo je, voda ji je z vrha zašla v škorenjce, opotekala se je, vse okoli nje se je vrtinčilo, premikalo. Stresalo jo je neprijetno drgetanje. Opirjemala se je vejic, vej. V votli vrbi je le dober seženj nad vodo, nad umazano brozgo trepetal bel listič. Upanje, da je to aktovo pismo, jo je gnalo naprej. Ko bo ozdravel, bosta potovala daleč daleč... Samo še korak, stegnila se bo... Lezla je naprej, veje so se ji izmikale, tla tudi, ob bregu je bila globina največja. Zbirala je svoje zadnje moči. Krikniti ni mogla, le ustnice je še premikala. Tedaj pa... Vrtinec jo je spodkamnil, spodnesel, potegnill vase. Na veji je obvisela njena rdeča pentlja, debela kita svetlih las je izginila. Tolmún se je še bolj razplajhal, jezno je zašumel... Sapa je odpihnila listič. Na njem besede:

»Našla sem svojo in tvojo zvezdo, tesno sta skupaj, lepi in svetli. To je tudi skrivnost. Najina skrivnost.«

Nekje v daljavi se je oglasilo zamolklo bobnenje, obzorje se je stemnilo, tolmun je jezno zagodrnjal, pogoltnil je še bel listič... Ulilo se je, kot bi zajakalo nebo...

ANICA ZIDAR

KROMPIR

In kot sedmi val, ki vse dvigne, nese in briše, se je bližal OKTOBER.

Po stanovanjih ni bilo več sej, Milijonske množice na frontah ni v zalediju so se zilve eno samo razburkano morje.

Pomanjkanje, špekulacija, nezaupanje in zmeda so dosegli vrhunec. Fronta ni bila več samo bojna linija s sovražnikom, ampak se je razlila po vsej širni domovini.

Boj se je bil tudi na tržnicah in trgih. Posebno pomanjkanje tobaka je dvignilo njegovo vrednost do neba. V špekulacijo je že vstopil ne samo list samorastnika, ampak tudi steblo in korenina po vaseh za hlevi rastočega sejanca.

Oče je bil nekadilec, kot delavec v tovarni pa je redno dobival pripadajoči obrok »mahorke«. To je mati znala izkoristiti, tako da pri nas še nismo dosegli splošnega nivoja že povsod prisotne lakote.

Nekega dopoldneva sva šla z mamo na tržnico. S sabo je imela zavojček tobaka. Tam si ga lahko prodal za zlate prstane, zamenjal za srebrnino ali slatinino. Tudi za preprogo ali škornje. Še nisva dolgo hodila mimo tržnih prodajalnic, ko sva slišala nizek glas: »Krompir za tobak, krompir za tobak...«

Izza prodajalnic se je pokazal visok vojak v dolgemu, da peta segajočem »šinelu«. Konjenik! Na rami je nosil vrečo s krompirjem. »Krompir za tobak!«

Mati je priskočila in pokazala zavojček.

»Dva!« je rekel vojak.

Ko je mati odkimala in rekla, da nima, je vojak vrečo postavil na tla in iztegnil roko.

Okoli nas se je že zbrala gruča žensk, večinoma starejših, s torbami, košarami in otroki. Nekaj so godrnjale, slišal sem že klice:

»Razdeliti!«

Mati je izročila tobak, vojak je dvignil vrečo, jo položil mami na pleča in se zrinil skozi obroč žensk. Jaz sem vzela mamino torbo in obrnila sva se, da odideva. A nisva še napravila dveh, treh korakov, ko je ena izmed babnic zgrabila za vrečo, jo iztrgala iz maminih rok in vpila:

»Špekulantka! Ima tobak! Razdeliti!«

Ženske so se vrgle na vrečo, jo odnesle stran in začele odvezovati. Stala sva z mamo ob strani in gledala, kaj delajo. Nisva mogla ničesar storiti. Mati si je obrisala solze in odšla sva. A nisva še zavila s tržnice na ulico, ko sva zaslislala smeh, krohot in vesele kletvice. In že se je usula za nama toča zmrznenih, zvenceh gomoljev.

»Krompir za tobak!« so kričale babe.

»Na, špekulantka, na kuhaj!«

Bile so zmrznjene konjske fige...

ANTON DAUGUL

OLUZIJA

PREBRALI SMO

Župančičeve pesmi

«Jaz bi rad dal narodu umetnost, veliko umetnost, ne vsakdanjega kruha.» je zapisal Oton Župančič v nedokončanem pismu Ivanu Cankarju 2. januarja leta 1909. Tako je jasno opredelil veliko in plemenito hotenje v sebi, ki pa ga je neločljivo povezoval z osebnim zorenjem, kot lahko razberemo iz osnutka pisma Rajku Nahtigalu, v katerem je Župančič zapisal: «Dorasti do svoje višine, izzoreti s pozivom zdravega notranjega soka sadove na vseh svojih vejah — to je ideal, ki se mi zdi, da ni nevreden življenja. Kaj bom dal narodu, kaj človeštvu, če pa sem siromak v sebi...?»

Če sledimo samo tem Župančičevim besedam in jih vzamemo za merilo, s katerim ta čas merimo njegovo pesniško zapuščino, potem pač moramo reči, da belokranjski pesnik ni dal slovenskemu narodu »vsakdanjega kruha«, marveč veliko umetnost, ker je »dorasel do svoje višine«.

Župančičeve pesmi so danes v zakladnici slovenskega pesništva, v to zakladnico pa je dobro od časa do časa pogledati. Takim namenom služijo tudi knjige, ki posameznega pesnika predstavijo sicer ne s celoto njegovega dela, vendar dovolj celovito s primernimi in dobrimi izbori najznačilnejših njegovih del. Tak strnjen in zanimiv prerez skozi Župančičevo pesništvo nam ponuja knjiga, ki je izšla pri Mladinski knjigi v zbirki Osmi. V tej zbirki so že izdali nekaj podobnih prikazov starejših slovenskih poetov. Zbirka je namreč zasnovana tako, da prinaša izbore iz pesništva najvidnejših slovenskih ustvarjalcev, pri tem pa pesnike predstavlja kar najbolj zaokroženo, poudarek pa daje tistemu, kar je najbolj veljavno in vznemirljivo še v današnjem času.

Izbor Župančičevih pesmi je pripravil urednik Janez Mušič. Pesmi je razdelil po vsebinski sorodnosti v osem razdelkov. Začenja jih ljubozna lirika, nato sledijo pesmi življenjske radosti in ustvarjalnega poga, pesmi o umetniškem ustvarjanju, o usodni povezanosti z naravo in veseljem, domovinske pesmi, pesmi uporab in nakoncutri pesmi slovesa.

Urednik Janez Mušič je napisal tudi spremno besedo O pesništvu

Otona Župančiča. Kot zanimivost pa lahko zapišemo, da se je v tej knjigi obema belokranjskima rojakoma (pesniku in uredniku) pridružil še Novomeščan Milček Komelj, ki je pripravil zanimiv izbor slikovnih prilog in jih v spremni besedi, ki sledi urednikovi, tudi komentiral. Komelj je slikovno gradivo izbral po osnovnem premisleku, da Župančičevo poezijo z vizualnega, likovnega stališča najbolj oživlja svetloba. Župančičeva umetnost je zato »prava sestra tistega slikarstva, ki tudi samo prebuja svet šele v drhtenju ali žarenju luči«, to pa je varianta slovenskega impresionizma.

Zapišimo še drobno zanimivost te zbirke. Komelj je med likovno opremo uvrstil tudi Župančičevo perorisbo Med ostrnicami, ki kaže, da je pesnik imel tudi slikarsko žilico, kar res ni hudo znana stvar.

M. MARKELJ

Literarni leksikon

«Leksikon daleč presega zgolj priročniški značaj in okvire strokovne informacije. Izdelan je kot serija monografij o temeljnih pojmih literarne vede z zornih kotov primerjalne književnosti. Leksikon je eden najpomembnejših dosežkov sodobne slovenske literarne vede in komparativistike.»

Tako se je glasila obrazložitev nagrade Kidričevega sklada, nedavno podeljene pisecem prvih petindvajsetih zvezkov Literarnega leksikona, ki ga je 1978 zasnoval pokojni Anton Ocvirk, z njim je utemeljitelj primerjalne književnosti na Slovenskem zaokrožil svoj velik uredniški prispevek, ki med drugim obsega dolgoletno bdenje nad Zbranimi deli slovenskih pesnikov in pisateljev in zbirko Sto romanov. Zdaj je glavni urednik Literarnega leksikona Janko Kos, zvezki nastajajo pod okriljem Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede pri Sazuju, zalaga pa jih Državna založba. Po dopolnitvenem zvezku, ki je prinesel povzetke nagradjenih petindvajsetih študij

D. RUSTJA

(predmet njihove obdelave so raznovrstna gesla literarne teorije, od splošnih pojmov, dob, gibanj prek stilov, poetik do verzov), sta izšla še dva.

Kajetan Gantar je obsežno področje antične poetike obdelal v treh poglavjih. V prvem je razčlenil izraz poetika in njegov razvoj v antiki, pri čemer ni obšel pomembnih antičnih piscev, posebej podrobno se je zadržal pri Aristotelu in njegovem pojmovanju poetike. Drugo poglavje povzema odmeve antične poetike skozi stoletja, prikazani so odmevi Horacijeve in Aristotelove poetike na Slovenskem, v tretjem pa so obdelani glavni izrazi antične poetike, inspiracija, mimesis in katarza, tudi slednje je pisec povezal s poznejšimi evropskimi razlagami.

V študiji Ruski literarni avantgardizem se je Drago Bajt omejil na razčlenbo tokov v letih od 1910 do 1930, ko so se pojavili futurizem, konstruktivizem in absurdizem. Bajt jih je obdelal v tem zaporedju, nakar je, upoštevajoč značilnosti vseh treh tokov, posebej premislil še bistvo pojma ruski avantgardizem. V vseh štirih poglavjih je pisec ob kazanju poglavitnih načel omenjenih tokov iskal povezavo med literaturo in, denimo, gledališčem in slikarstvom, ni obšel odmevov ruskih tokov širom po starj celini (in kajpak tudi na Slovenskem), hkrati pa je opozoril še na vlogo tujih vplivov pri razvoju ruskega avantgardizma.

D. RUSTJA

Bele lise socializma

Tri stvari so se mi v Sovjetski zvezi najbolj vtisnile v spomin: veličastni Rdeči trg s procesijo k voščnemu mrtvemu svetniku in nadčloveško izurjena menjava steraže pred njegovim mavzolejem, nadalje vrsta ljudi pred trgovino, ki je dobila sir in končno ruski telefonski aparat, v katerega sem se urezal v prst pri vrtenju njegove grobo izdelane plastične številčnice. Bolj ali manj naključni zunanji vtisi, ki pa vendarle nekaj povedo o življenju in problemih te prve dežele t. i. realnega socializma.

Novinar Janez Stanič, eden naših najboljših poznavalcev vzhodnih socialističnih dežel, je s svojo knjigo Bele lise socializma, ki jo je izdal zagrebški Globus, razkril ozadje in globoke korenine za taka in podobna doživetja. Se mnogo več: napisal je tako ostro kritiko

iz izložbe

O OČETU PRVEGA SLOVENSKEGA ROMANA

V začetku prihodnjega meseca, natančneje 5. maja, bom minilo 105 let od smrti slovenskega pisatelja, časnika in javnega delavca Josipa Jurčiča. Čeprav je naš klasik umrl v najlepših moških letih, staršev 37 let, torej v dobi, ko umetniki ustvarijo svoje najboljše stvari, je zapustil za seboj zelo bogato zapuščino, slovstveno in časnikarsko. Jurčičev pogreb se je spremenil v pravo narodno slavo, na katerem je bilo povedanega veliko lepaga o prezgodaj umrlem pisatelju. Med drugim je ob grobu Valentin Zarnik dejal: »Dokler se bo še kak Slovenec na svetu s slovensko knjigo pečal, ostalo bode slavno Jurčičevo ime na slovenskem literarnem nebu.«

Danes se po več kot stoletju vprašujemo, ali je res tako. So bile Zarnikove besede le prevlečevanje, ki se odpusti in dopusti v pogrebnih govorih, ali pa je mož govoril resnico?

Eno je nedvomno res: Josip Jurčič je zelo poznan. Lahko bi dejali, da je bolj od njega pri nas vsesplošno znan samo še pesnik PREŠEREN: Z Jurčičevim imenom in njegovimi deli se začneja osnovnošolska vednost o slovenski literaturi, njegove knjige ljudje še danes radi in z užitkom berejo. Tod tej slavi nasproti stoji »pozabljeni« Jurčič. Kar nekaj desetletij so ga slovstveni zgodovinarji in literarni teoretiki pustili mirno spati v šolskih črtivih, z njim in njegovimi deli pa se nismo kdove kaj ukvarjali. Praznovanje stoletnice Jurčičevega rojstva na Muljavi pa je le pokazalo, da naš poznani in priljubljeni klasik znova zbuja zanimanje slovstvenih strokovnjakov. Jurčič postaja zanimiv kot pisatelj, za zgodovinarje pa kot eden od daljnovidnih protagonistov jugoslovanske misli. V študijskih znanstvenih krogih postaja jasno, da Jurčičev »pisateljski pojav« še ni povsem pojasnjen in da njegovi spisi še zdaleč niso niti miselno niti izrazno izčrpani. V njegovem delu je še marsikaj, kar kliče po proučevanju.

S takšnimi premisleki začenja pisanje o Josipu Jurčiču slovenski literarni zgodovinar in publicist Štefan Barbarič, ki je za Par-

tizansko knjigo napisal monografijo o našem znanem pripovedniku in »največjem pripovednem talentu« (J. Tomižnek). Knjiga je pred kratkim izšla v zbirki Znameniti Slovenci.

Barbarič po uvodnih razmišljanjih izriše poreklo in mlada leta našega pisatelja, nato načne Jurčičeve pisateljske začete, se loti obdobja, ko je nastal prvi slovenski roman, pregleda Jurčičevo časnikarsko tlako, ostala njegova dela z zadnjimi spisi, nato pa označi pisateljevo priprovedno ustvarjalnost. Osrednjemu besedilu je dodana književna kronologija, pregled novejših strokovne literature in imensko kazalo. V knjigi je tudi več dokumentarnega slikovnega gradiva in nekaj ilustracij Jurčičevih del.

Barbaričeva knjiga nam okdriva Jurčiča skozi širšo optiko, saj pisec monografije opozarja na nekatere posejane ocene, ki so jih v preteklosti neupravičeno pritaknili slavnemu Dolenjcu, potem pa so se ga držale veliko predolgo. Jurčič, ki je globoko koreninil v kmetstvu, dolenjski vasi, je ta patriarhalni svet poznal in ga prenesel v literaturo veliko bolj polno in celovito, kot se je ocenjevalo doslej.

M. MARKELJ

sodobne socialistične prakse v teh deželah, da je izzval proteste državljan, ki mora ubogati in delati, po Janezu Staniču oropan najpomembnejšega smisla in poslanstva socializma — osvobajanja človeka.

M. LEGAN

Tod žive Slovenci

Tudi iz slabosti se včasih porodi kaj dobrega, bi lahko zapisali na rob ob izidu knjige Vitana Mala Tod žive Slovenci, ki je pred kratkim zagledala beli dan v Kmečki knjižni zbirki pri ČZP Kmečki glas. Pisatelj knjige je namreč skozi šolske klopi prejadral sicer uspešno, vendar pa se je ob srečanju v vprašanji, ki segajo nekoliko dlje v preteklost, kot šteje let, srečal s precejšnjimi prazninami v znanju. Kot je sam povedal, je sicer poznal posamezne zgodovinske dogodke, kakor so se jih v šoli učenci pač »napiflali«, ni pa jih znal povezati med seboj in tako ugledati zgodovino kot neprekinjeno dogajanje,

1.000. Povečuje pa se tudi izposoja, ki običajno doseže po 40.000 izposojenih knjig v šolskem letu,« pripoveduje Slavka Kristan in dodaja, da so še posebej razveseljivi podatki iz zadnjih tednov letošnje pomladi. Povprečno pride na dan v knjižnico 60 do 110 obiskovalcev, ki si izposodijo na dom 150 do 300 knjig. Ali povedano drugače: vsak obiskovalec si izbere za branje tri knjige. Med obiskovalci in bralci pa niso samo otroci in šolarji, tudi odraslim ima knjižnica kaj ponuditi.

Kristanova posebej poudarja, da je za vsako knjižnico, tako tudi za Pionirsko, pomembno njeno članstvo. To so tisti obiskovalci, ki si za plačilo določene vsote pridobijo izkaznico in posebne ugodnosti pri izposoji knjig. »Pri nas je letna članarina 100 dinarjev, kar nikakor ni veliko, komaj toliko, kolikor stane skodelica kave v kavarni. Najpomembnejše pa je to, da si vsak član lahko brezplačno izposodi knjig, kolikor si jih hoče. Kajpak če vsako izposojeno knjigo vrne po štirinajstih dneh, sicer mora za vsak zamujen teden plačati za vsako knjigo po 5 din zamudnine.«

Pri zaračunavanju zamudnine v knjižnici pogosto pogledajo skoz prste. Kako bi ne, ko pa imajo že zavoljo tega, ker je bila knjižnica zaradi obnove zaprta, večmesečne zamudnike. Kaj s temi in z nekaj tistimi, ki knjig niso vrnili leto ali celo dve? »Zdaj bo več časa, da se to uredi. Toda kako opozoriti na zamudnike, najvrnejo knjige? Bi morda kar v Dolenjski list zapisali, kaj nas muči? Kar napišite, da prosimo vse, naj knjige vrnejo do 15. maja in da jim do tega roka ne bo treba plačati zamudnine. Kaj ni to dovolj velika ugodnost?«

I. ZORAN

verigo prepletajočih se vzrokov in posledic. Kasneje je seveda te praznine zapolnil in odkril v zgodovini veliko mika.

To osebo odkritje zgodovine ga je nagnilo k pisanju mladinskega besedila, v katerem naj bi današnji šolarji pravi čas odkrili zgodovino, tisto celovitost, ki presega poznavanje imen, letnic in krajev. Tako je nastalo prvotno besedilo nešolske »zgodovine«, ki je izhajalo v dnevnem časopisu kot slikanica. Soavtor je bil ilustrator Matjaž Schmidt, ki je narisal preko 1.100 ilustracij k Malovemu besedilu. Ob Svetinovi Ukani v strupu je tako to delo slovenski ilustratorski rekorder. V knjižni izdaji je število ilustracij občutno skróčeno, vendar jih okrog 80, kolikor jih je v knjigi, še vedno lepo poživlja in dopolnjuje besedilo.

Potovanje skozi slovensko zgodovino, ki zajema čas od naselitve Slovencev na današnja etična ozemlja do povojne obnove domovine, si je avtor zamislil fantastično. Junak pripovedi Domen ima namreč doma elektronski računalnik, ki ima čudovite sposobnosti, da lastniku ne pove samo vsega o posameznem zgodovinskem obdobju, marveč ga lahko tudi prenese v preteklost, da jo lahko na lastni koži preskusi in doživi. In tako se bralec z Domnom pomudi pri starih Slovincih, bje boj za staro vero in ga seveda tudi izgubi, spozna kneza Kocija in slovenska apostola Cirila in Metoda, nato pa obsežnejše spoznavno obdobje vladavine Celjskih grofov, ki ga poetično označuje zgodba o nesrečni ljubezni med Celjanom in Veroniko Desejniško. Nato sledi čas turških vpadov in janičarjev, spoznavanje srednjeveške Ljubljane, kmečki upori, prehod v novi vek, srečanje z Zoisom in njegovimi pa čas prebivanja delavskega razreda, prva vojna, nastanek Jugoslavije, druga svetovna vojna z NOB in revolucijo, na koncu pa še obnova porušene domovine.

Vitan-Mal se je pri pisanju knjige domiselno oprl na nekatera pozna in leposlovna in strokovna dela. Izbrane odlomke iz znanih leposlovnih del, kot so Finžgarjev roman Pod svobodnim soncem, Jurčičev Jurij Kozjak, Vaštetove Roman o Prešernu, Vorančev Doberdob, Cankarjeve pripovedi Na klancu, Ingoličeva Pot po nasipu in še nekateri drugi, je priredil namenu knjige in ji tako dal življajsko prepričljivost.

Knjiga Tod žive Slovenci je torej zares zanimivo branje za šolsko mladino. Ne bo pa nič presenetljivega, če bo vanjo z zanimanjem pogledal tudi bralec, ki je že zapustil šolske klopi. »Zgodovina«, kot jo spoznava Malov junak Domen, je namreč zelo zabavna.

M. MARKELJ

So ure, ko je v novomeški Pionirski knjižnici bolj živo in glasno kot drugje krati, take ure, ko se v svetlo sobano, ki jo visoko s knjigami naložene police pregrajujejo v prekate, naseli razvedriljen, poživljen utrip, drugačen, kot je tam običajno. Tako pa je vsakokrat, kadar je na obisku skupina malčkov iz tega ali onega novomeškega vrtca. Skupine po 20 do 26 otrok se zadnje tedne, kajpak pod vodstvom vzgojiteljic, vrstijo v tej knjižnici kaj pogosto. Prihajajo ob urah, vnaprej določenih z urnikom, le ob mrzlih ali deževnih dnevih jih ni.

«Program je za vse te skupine enak,« pravi Slavka Kristan, vodja Pionirske knjižnice. »Najprej otrokom povem, kam so prišli, da je knjižnica nekaj drugega kot knjigarna. Potem jim predstavim knjižnico in dejavnost v njej. Seveda moram to storiti preprosto in na način, ki so ga malčki sposobni dojeti. Prvistik s knjigo opravijo sami, in sicer tako, da sežejo po slikanicah in jih prelistajo. Nazadnje pa poslušajo pravljice, predvsem take, ki jih še ne poznajo. Pravljice jim pripovedujem jaz. To je zanje najlepši trenutek. Videti bi jih morali...«

Kristanova je v knjižnici trenutno sama za vse, tako pa bo le do maja, ko bo prišla sodelavka. V dvoje bo slo spet laže. Dela je namreč čedalje več. «Odkar smo spet odprli prenovljeno, povečano in nanovo opremljeno Pionirsko knjižnico, smo lahko dali na police celoten fond, to pa je kar 20.000 knjig. Zdaj, ko smo na račun bivših prostorov Ljudske knjižnice pridobili nove površine, tako da zaseda Pionirska knjižnica okoli 125 kvadrat. metrov, je to možno. Pred prenavo, ko je bila knjižnica za polovico manjša, je veliko knjig

»KAR IMAMO, JE VSE NA POLICAH«

ostajalo v skladišču, v kartonskih škatlah, zlasti nove knjige.»

Pomembna pridobitev je čitalnica, ki lahko sprejme naenkrat 20 bralcev. V njej se najpogosteje zadržujejo obiskovalci, ki si pridejo izposoditi knjige, katerih knjižnica ne izposoja na dom. To so najrazličnejši leksikoni, enciklopedije, strokovni in drugipriročniki. Nov je tudi ciccibanski koticček za predšolske otroke in morda še za prvošolce. Ta koticček sestavljajo tri

mize, okrog katerih je 27 stolčkov. Tako čitalnica kot ciccibanski koticček sta nemalokrat zasedena, saj otroci raje prihajajo v knjižnico, odkar je prenovljena in delo v njej posodobljeno, kot so včasih.

«Po otvoritvi se je v knjižnico včlanilo kar 300 novih mladih bralcev, tako dajih imamo v tem šolskem letu vpisanih že 850. Če upoštevamo, da je bila knjižnica zaradi prenavo tri mesece zaprta, je to lepo število in predvidevam, da jih bo v novem šolskem letu krepko čez

DOLENJSKI LIST NA VELIKEM IZPITU

Časi res niso najboljši in ljudem se ne godi najlepše po nekaj desetletjih svobode; vendar so za vse to še najmanj krivi časopisi, prav tako kot novinarji ne bodo potegnili našega voza iz blata, v katerem je obtičal. Zato mislim, da bralec, ki je zapisal na anketni listič, naj bi politiko opustil, češ da se nam ves svet smeje, pa raje bolj gospodarstvo v roke prijeli, ni mislil v prvi vrsti na nas novinarje, ki iz tedna v teden skrbimo, da v na tisoče dolenskih, posavskih in kočevskih domov poštar prinese Dolenjca, kot ljudje radi rečejo Dolenjskemu listu. Naloga novinarjev bo še naprej ostala, da pač delajo časopis, gospodarstvo pa bodo morali »bolj v roke prijeli« drugi.

Svoj delček pa nedvomno lahko prispevamo tudi novinarji. Predvsem s tem, da delamo čim boljši in čim bolj priljubljen časopis. In prav s tem namenom smo ob koncu lanskega leta pripravili anketo. Bralec Dolenjskega lista so imeli možnost, — a so v 17 rubrikah obkrožili okrog 90 možnih odgovorov na različna vprašanja, zraven pa so imeli še možnost po svoji volji in premisleku dopisati želje, predloge, pomisleke, pripombe ipd. Naša želja je bila, da bi tako s pomočjo bralcev izdelali oceno časopisa in seveda prišli do novih pobud za spremembe, dopolnitve in izboljšanje vsebine časopisa. To je bila že tretja naša anketa od 1981. leta dalje.

ODZIV DOBER

Kot pri prejšnjih dveh anketah je bil tudi pri tej odziv bralcev dober. Res je v primerjavi s prejšnjima dvema prišlo nekaj manj izpolnjenih anketnih listov, natanko 405, vendar je tudi to za vrednost dobljenih rezultatov zelo lepa številka, saj predstavlja 1,55 odstotka vseh naročnikov Dolenjskega lista.

Pri izpolnjevanju so bile ženske nekoliko bolj zavzete, saj pride na nežni spol nekaj več kot polovica izpolnjenih anketnih listov, na moški pa nekaj manj.

Lepo so se odzvali tudi mladi bralci: nanje pride slabša tretjina vseh izpolnjenih anketnih lističev. Res pa je, da so nekateri mlajši anketiranci izpisali anketne listke svojih roditeljev. Nič zato, njihova mnenja so za nas prav tako ali pa morda še bolj pomembna, saj so to naši bodoči naročniki (tako vsaj upamo!).

Omenimo naj še to, da je bila najmlajša anketiranka enajstletna učenka Nataša Palčar iz Novega mesta, najstarejši anketiranelec pa Anton Robek iz Dulj pri Bučki, ki je pri 85 letih še duhovito pripisal, da je bil »nekaj kmet, tesar in krovec, zdaj pa nič«. Le leto dni mlajša je Blanka Zobec iz Ljubljane. Za krepke in čile osemdesetletnike in sploh sedemdesetletnike pa bi morali izpisati kar precej vrstic.

Po izobrazbeni oziroma poklicni strukturi sta najmočnejši skupini anketirancev bralci z osnovnošolsko in srednješolsko izobrazbo, po 33 odst. vsaka skupina. Za njimi so upokojeanci (24 odst.). Občutno manj je bralcev — anketirancev, ki imajo višjo in visokošolsko izobrazbo. Presenetljivo malo pa je kmetov, vsega 3 odstotki. Vendar je podatek razumljiv, saj so ta poklic zapisali le čisti kmetje, teh pa res ni veliko.

Ti podatki govorijo, da Dolenjski list prebira pestra sestava ljudi, ki imajo seveda prav tako pestre in različne zahteve in kriterije. In ker časopis velika večina anketirancev bere redno — samo 4 odstotke pride na tiste, ki so obkrožili odgovor, da berejo časopis občasno — je toliko bolj zanimivo, kako ga ocenjujejo. Redni bralci najverjetneje časopis tudi bolje poznajo od občasnih.

OD GRAJE DO HVALE

No, po zbranih podatkih o ceni časopisa in njegove Priloge smo novinarji in vsi sodelavci časopisa lahko zadovoljni. Kar četrtina bralcev je redni Dolenjski list ocenila kot odličen, slabe tri četrtine jih meni, da je časopis dober, in le drobec (2 odst.) je kritičnih ocen, da je časopis slab. Mladi so nekoliko bolj kritični ocenjevalci: petina jih je časopis ocenila kot odličen, tri četrt kot dober in 5 odst. kot slab.

Priloga je dobila nekaj več odličnih ocen (28 odst.), vendar pa predvsem po zaslugi starejših bralcev, saj so ji mladi (do 30 let) dali manj odličnih ocen kot časopisu. Dobrih ocen je dobila 66 odst., slabih pa 5 odst. Tako ima, po ocenah sodeč, nekaj več občudovalcev, vendar pa tudi nekaj več neprizanesljivih kritikov. Konec koncev pa sta po zbranih ocenah tako redni Dolenjski list kot Priloga izdelala z dobrim

uspehom. In to pred najširšo in najbolj pestro komisijo, kar jih je možnih — pred svojimi bralci.

Lepo je prebrati posebej zapisane besede, kot so besede mlade bolniške negovalke iz Metlike: »Dolenjski list se mi zdi popoln.« Avtoelektričar iz Ljubljane je zapisal: »Težko pričakujem prihod časopisa in takoj ga vzamem v obdelavo.« Upokojenka iz Starega trga pri Ložu pa je ob rob anketnega lističa zapisala: »Tega vam ne morem opisati, kako ga imam rada. Komaj ga čakam. Sem doma z Dolenjskega, zato sem srečna in vse preberem, kar piše o mojilepi Dolenjski.« Ob takih pripombah zbledijo tiste slabe ocene, za katere pa upamo, da so dobronamerne. Končno izrazitega nezadovoljstva s časopisom v anketi nismo zasledili.

OD VSEPOVSOD

Dolenjski list bi se pravzaprav moral imenovati Slovenski list, tako je razširjen. V naši naročniški službi to dobro vedo, saj imajo zapisane naročnike ne samo iz dolenske regije (novomeška, trebanjska, črnomaljska in metliška občina), marveč z območja širše »geografske« Dolenjske (Posavje, Kočevsko, Ribnica, severna Dolenjska), iz drugih slovenskih pokrajin, jugoslovanskih republik in tudi iz tujine. Skratka, od povsod tam, kjer je Dolenjec zastavil svojo nogo in zaživel, ohranil pa v srcu navezanost na rodno dolensko zemljo in kraje.

Temu primeren je tudi odziv na našo anketo. Izpolnjeni anketni listi so prišli od vsepovsod.

Razumljivo je, da je bil največji odziv na anketo tam, kjer je naročnikov največ. V tem pogledu je daleč pred drugimi novomeška občina, iz katere je prišla tretjina vseh anketnih listov (137), slede pa krška (47), trebanjska (41), črnomaljska (38), sevniška, brežiška in kočevska občina. Manj kot 10 izpolnjenih anketnih listov smo dobili le iz metliške in ribniške občine, pri čemer se je daleč najslabše odrezala prav ribniška občina. Tokrat ne prvič. Že v prejšnjih dveh anketah je bil odziv iz deželice suhe robe tako pičel, kot da tam ni Dolenjec ali pa jim branje domačega tednika ne diši dosti.

Pravičnejša lestvica odziva je tista, katere klini so postavljeni v višino po izpolnjenih anketnih listih glede na število naročnikov na Dolenjski list. Na tej lestvici je na vrhu sevniška občina, kjer se je na anketo odzvalo 1,74 odst. vseh tamkajšnjih naročnikov. Slede ji trebanjska (1,66), kočevska (1,63), krška (1,56), novomeška (1,54), črnomaljska (1,53), brežiška (1,08), metliška (0,8) in ribniška občina (0,53).

Pravi rekorderji pa so naročniki zunaj območja teh devetih občin. Od 2.438 naročnikov jih je anketne liste izpolnilo 58, kar pomeni 2,4 odst. vseh naših bralcev po ostalih krajih Slovenije, Jugoslavije in tujine. Še sebej marljivo so se odzvali naročniki, ki živijo v Ljubljani, na Gorenjskem in zunaj slovenskih republiških meja. To so predvsem naši fantje, ki so za leto dni oblekli vojaško suknjo, pa si vsepovsod po jugoslovanski deželi krajšajo dolg čas in blažijo domotožje s prebiranjem Dolenjskega lista.

OBSEG, FOTOGRAFIJE, REKLAME

Pomanjkanje papirja, nato pa še občutne podražitve te časopisne surovine so nas prisilili, da smo nekoliko skrčili obseg časopisa. Poštarji že precej časa nosijo naokoli nekoliko tanjši, vendar pa vsebinsko prav nič okrnjen časopis. Anketa je pokazala, da naši bralci in naročniki to z razumevanjem sprejemajo. Veliki večini (74,5 odst.) se zdi obseg časopisa pravišen, premajhen je za 23 odst., 2 odstotkoma anketirancev pa se zdi celo prevelik. Podobno so obseg ocenjevali bralci tudi leta 1981, ko je bil Dolenjski list zaradi drugačne vsebinske zasnove v povprečju zajetnejši. Za malenkost bolj kritični so mladi bralci, saj se zdi 26 odst. mladih anketirancev obseg časopisa premajhen.

Še bolj usklajeni so okusi in ocene glede števila fotografij v Dolenjskem listu in Prilogi. Kar 77 odst. vseh anketirancev meni, da je fotografij dovolj; da jih je premalo, meni 16 odst. Mladi bi tudi radi videli nekoliko več fotografij, 24 odst. je takih. Večina pa je torej zadovoljna. Omeniti je seveda treba, da 2 odst. anketirancev meni, da je fotografij preveč.

Pred leti so odgovori na anketo pokazali, da naše bralce precej motijo reklame in propagandne objave. Ali so se z njimi sprijaznili ali pa jim reklamno gradivo postaja všeč, ne vemo, a dejstvo je, da je v zadnji anketi manj občrtanih odgovorov, da je reklam preveč: 32 odst. jih meni tako, medtem ko 61 odst. misli, da jih je kar prav. 6 odst. anketirancev pa bi celo rado videlo več reklamno-propagandnega gradiva v časopisu. To so predvsem mladi, ki pač že od otroštva žive pod vplivom reklam in jim niso tako tuje in nepotrebne kot starejšim generacijam, ki še verjamejo v stari rek, da se dobro blago samo hvali.

NAJMANJ ZANIMANJA ZA POLITIKO

In že smo pri samem jedru časopisa, to je pri novinarskih prispevkih. Da bi pretipali mnenje naših bralcev, kaj menijo o novinarskih prispevkih, smo zastavili več vprašanj, ki so jih anketiranci še lahko dopolnili s samostojnimi pripombami.

Na splošno so bralci menili, da so novinarski prispevki po dolžini kar pravi. Tri četrtine jih meni tako, medtem ko so slabi petini novinarski prispevki prekratki. Manj kot desetina je takih, ki se jim zde prispevki predolgi.

Vendar novinarske prispevke določa še vse kaj drugega kot le njihova dolžina: odliko jim daje kritičnost, objektivnost, razumljivost, pogumnost in ne nazadnje tudi jezikovna dognanost, medtem ko jih kazni suhoparnost, senzacionalizem in slab jezik, s katerim je povezan cel kup grdobj, od nerazumljivosti do nebralnosti.

Precej anketirancev se je teh vprašanj preprosto ognilo ali pa so obkrožili le posamezne odgovore. Kljub temu smo dobili dovolj podatkov, ki kažejo, da večina meni, da so novinarski prispevki na splošno objektivni, razumljivi, pogumni, kritični in jezikovno dobri. Najbolj nedeljno je bilo mnenje o razumljivosti prispevkov: 76 odst. anketirancev meni tako, 7 odst. so obkrožili »ne«, 17 odst. pa se jih ni izreklo. O pogumnosti in kritičnosti so bila mnenja že bolj različna, a še vedno je bilo kritičnih oziroma nevtralnih ocen manj kot polovica. Težave so imeli anketiranci pri določanju, ali se jim prispevki zdijo senzacionalistični. Kot take jih zelo radi opredeljujejo vsi tisti, ki se v njih znajdejo naslikani v nekoliko manj vabljenih barvah. In kot s čarobno paličico brišejo lastne slabe strani z ožigotanjem novinarskih prispevkov kot senzacionalističnih. Naši bralci menijo, da novinarski prispevki takšni v glavnem niso: 36 odst. jih je obkrožilo »ne«, 21 odst. »da«, kar 43 odst. pa se jih ni izreklo.

In za katera področja pisanja velja najbolj zanimanja? Anketiranci so takole razvrstili področja po tem, koliko jih zanimajo: na prvo mesto so prišle domače zanimivosti, slede jim zanimivosti iz sveta, praktični nasveti, prispevki s področja gospodarstva, kriminala, kmetijstva, kulture, športa in politike. Seveda se okusi mladih tudi tu ločijo od okusa starejših. Najbolj značilno je to pri zanimanju za športne prispevke. Starejši so šport postavili čisto na dno lestvice. Celotna politika, ki stoji na repu skupne lestvice, jim je bolj pri srcu, medtem ko so mladi šport postavili na 4. mesto. Nič kaj razveseljivo ni, da je zanimanje za kulturo tako kilavo. Pri mladih se je kultura uvrstila na dno, le malo nad politiko, pri starejših pa sta manj zanimiva samo še politika in šport. No, o okusih ne gre...

VISOKA CENA ODVRAČA

Takšen je torej časopis v očeh naših bralcev. Vemo, da vsaka kritika ne pomeni preklestva, kot ne vsaka hvala odveze za vse napake. Zato smo za konec ankete zastavili vprašanje, kaj bi našega bralca privedlo do tega, da bi se odpovedal časopisu. Veseli nas, da jih je veliko (20 odst.) izrazilo zvestobo in so kar sami pripisali »sploh ne«. Upokojenec iz Novega mesta je bil celo tako odločen, da je vzneseno zapisal: »Dolenjskemu listu se ne bom odpovedal, dokler bom hodil po zemlji in naši DDolenjski!« Gospodinja iz Črnomlja pa je, najbrž izkušena v današnjih razmerah, zapisala: »Marsičemu bi se lahko odpovedala, samo Dolenjskemu listu ne!«

Med nevarne stvari, da izgubimo naročnike, pa najprej spada visoka cena, takoj za njo pa neredna dostava. Drag časopis, ki poleg tega še neredno prihaja, v očeh naših bralcev ni veliko vreden in bi zaslužil, da se mu odpovedo. Takih, ki bi se Dolenjcu odpovedali zaradi majhnega obsega ali slabega pisanja, pa je zelo malo.

Anketa je dala še veliko drugih podatkov, ki jih bomo v uredništvu pretehtali, potem pa skušali v časopisu narediti kar najbolj tako, da vam bo, dragi naročniki in bralci, Dolenjski list še naprej zvest prijatelj, kot je mnogim že vrsto let bil in vrsto let tudi še bo.